ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Územní plánování pro zvýšení kvality žití ve venkovském prostoru:

Zavádění metod a nástrojů geoinformatiky

disertační práce

Autor: Ing. arch. Iveta Merunková

Školitel: doc. PhDr. Jaroslav Čmejrek, CSc.

Obor: Regionální a sociální rozvoj

PRAHA 2013

Děkuji všem, kteří se jakkoliv podíleli na této disertační práci, za jejich podporu, odborné zázemí, cenné konzultace, rady a podněty.

Ing. arch. Iveta Merunková

Obsah

Úvod **9**

Řešené téma **12**

Hypotéza 12

Cíl disertační práce 15

Předmět a objekt zkoumání 16

Výstupy disertační práce 18

Metodika a postup řešení **20**

Popis obsahu práce 22

I Literární rešerše a teoretická východiska **25**

1 Trvale udržitelný rozvoj a plánování **27**

1.1 Historie TUR 28

1.2 TUR v České republice 30

1.3 Prostorový rozvoj 31

1.4 Regionální politika 37

1.5 Role plánování v TUR 40

2 Územní plánování a kvalita života na venkově **44**

2.1 Venkov a obec 44

2.2 Územní plánování a rozvoj venkovského prostoru 47

2.3 Kvalita života na venkově 52

2.4 Endogenní rozvoj malých obcí 56

2.5 Integrovaný endogenní regionální rozvoj 57
2.6 Identita a interpretace 59

3 Participace **61**
3.1 Veřejná správa 61
3.2 Problémy samosprávy v malých obcích 63
3.3 Metody participace v územním plánování 72

4 Geoinformatika a aplikovaná informatika **77**
4.1 Informační systémy pro podporu řízení obcí 77
4.2 GIS - Geografické informační systémy 81
4.3 Znalostní management a znalostní mapy 85
4.4 Softwarové inženýrství a standard UML 86
4.5 Business procesy a procesní modelování 89
4.6 Metoda BORM 92
4.7 Otázka vyspělosti procesních znalostí 95

II Empirická část **97**

5 Operacionalizace cílů práce **99**
5.1 Zkoumané území 100
5.2 Respondenti 101
5.3 Předvýzkum 101
5.4 První výzkumná hypotéza 103
5.5 Druhá výzkumná hypotéza 104

6 Sonda **106**
6.1 Výzkumný vzorek, počet respondentů 106
6.2 Rozsah sondy 107
6.3 Výsledky sondy 107
6.4 Validita dat 113

7 Návrh metodiky modelování agend veřejné správy **114**

7.1 Analogie procesů obce s prostředím firmy - výběr vhodné metody 114

7.2 Procesní modelování životních situací v malých obcích 116

7.3 Metoda analýzy a vizualizace procesů územního plánování a stavebního rozvoje 116

7.3.1 Životní situace a procesy 117

7.3.2 Participant a jeho role 118

7.3.3 Stavy participantů 119

7.3.4 Postup analýzy procesů před modelováním 120

7.3.5 Fáze modelování procesů 121

7.3.6 Navrhovaná metoda a metoda BORM 124

8 Ověření metody **126**

8.1 Polostrukturovaný rozhovor 126

8.2 Odpovědi a redukce výsledků 130

8.3 Experiment - porovnání dvou typů obcí 136

8.4 Výsledky ověření metody 137

Diskuze **140**

Závěr **143**

III Přílohy **166**

Visualizace procesů **167**

Projekt FRVŠ 2132/2012 **171**

Dotazníkový průzkum **172**

Příklad výsledků záznamových archů 177

Výstupy z nástroje SPSS 190

Seznam obrázků

1.1 Vztah regionálního rozvoje, územního rozvoje, regionální politiky, územního plánování, prostorového rozvoje a trvale udržitelného rozvoje (vlastní úprava na základě [Wokoun et. al. 2008]) 32
1.2 Schéma provázanosti dokumentů, kterými lze ovlivňovat rozvoj obcí [Merunková 2003b]. 33

2.1 Typologie českého venkova podle [Perlín et al. 2010]. 48
2.2 Ukázka podkladu pro rozbor a analýzu území - historická mapa stabilního katastru sídla z roku 1838 [Merunková 2005]. 50
2.3 Typický výsledek SWOT analýzy podmínek území malé obce ve středních Čechách [Merunková 2003a]. 51
2.4 Model kvality a udržitelnosti života podle [Frič&Potůček 2004]. 55
2.5 Teoretický model rozvoje malé obce podle [Bernard 2010]. 58

3.1 Příklad sídelní kaše (urban sprawl) podle [ČKA 2009]. 72
3.2 Participativní metody komunitního rozvoje podle [Madden 2003]. 74

4.1 3D Analyst - Fakulta architektury v Praze-Dejvicích. 84
4.2 Příklad prostorové analýzy - rozšíření nemocí následkem znečištění černobylskou elektrárnou. 85
4.3 Příklad znalostní mapy („mind map” podle [Wikipedia]). 86
4.4 Ukázka znalostní mapy podle Freemind (http://freemind.sourceforge.net). 87
4.5 Ukázka znalostní mapy podle MindManageru (http://www.mindjet.com). 88
4.6 Příklad diagramu aktivit (český překlad podle [UML 2005]). 88
4.7 Výřez diagramu postupu pořízení regulačního plánu obce podle [Plos 2007]. 89

4.8 Choreografie procesů v BPMN podle [Allweyer 2010] 92
4.9 Počítačový simulátor procesů podle [Brožek et al. 2010]. 93
4.10 Předpovědní informační systém povodí podle [Zezulák et al. 2004]. . . . 94

5.1 Poloha zkoumaných obcí ve Středočeském kraji(vlastní zpracování) . . . 102

6.1 Participace na procesech územního plánu. 109
6.2 Frekvence participace na procesech územního plánu. 109
6.3 Participace na procesech změny územního plánu. 110
6.4 Frekvence participace na procesech změny územního plánu. 110
6.5 Participace na procesech územního rozhodnutí. 111
6.6 Frekvence participace na procesech územního rozhodnutí. 111
6.7 Participace na procesech stavebního povolení. 112
6.8 Frekvence participace na procesech stavebního povolení. 112

7.1 Popis scénáře procesu - zadání územního plánu. 121
7.2 Popis scénáře procesu - participant pořizovatel. 122
7.3 Proces vyřízení stavebního povolení dle stavebního zákona (vlastní zpracování). 123
7.4 Proces návrhu zadání územního plánu v nástroji Craft.CASE. 124
7.5 Interaktivní simulace, dialog s uživatelem v nástroji Craft.CASE. 125
7.6 Komunikace uživatelů, diskuzní fórum v nástroji Craft.CASE. 125

8.1 Největší rozdíly mezi sousedskými a rozvojovými obcemi. 136
8.2 Rozhodování o typu stavby při podání žádosti. 167
8.3 Vyřízení žádosti u drobné stavby. 168
8.4 Vyřízení žádosti u jednoduché stavby. 168
8.5 Vyřízení žádosti u normální stavby. 169
8.6 Studijní materiál pro předmět Ochrana a rozvoj venkovských sídel. 170
8.7 Předmět Ochrana a rozvoj venkovských sídel - worhshop Úholičky. . . . 170
8.8 První strana dotazníku. 173
8.9 Druhá strana dotazníku. 174
8.10 Příklad vyplněného dotazníku. 175

8.11 Příklad záznamového archu polostrukturovaného rozhovoru. 176

Seznam tabulek

5.1 Počty obyvatel ve zkoumaných obcích (zdroj ČSÚ) 100
5.2 Požadavky, připomínky a námitky ve zkoumaných obcích (vlastní zpracování) 103
5.3 Operacionalizace dílčích výzkumných otázek k první hypotéze. 104
5.4 Operacionalizace dílčích výzkumných otázek k druhé hypotéze. 105

6.1 Agregované výsledky šetření. 108

7.1 Metody modelování procesů podle [Brožek et al. 2010]. 115

8.1 Výsledky rozhovorů po redukci. 138
8.2 Výsledky ověření metody. 139
8.3 Redukované výsledky polostrukturovaného rozhovoru s 57 respondenty. . 139

Úvod

Územní plánování je klíčovým nástrojem pro jakýkoli stavební rozvoj v sídle a pro změny v krajině. Územní plánování může podle Markvarta [Markvart et al. 2011] naplňovat požadavky udržitelného rozvoje dvojím způsobem. Jednak *promotivně* vytvářením podmínek pro žádoucí směry rozvoje a za druhé *restriktivně* tím, že zabraňuje disparitnímu vývoji, a chrání hodnoty, které jsou nenahraditelné, základním koncepčním nástrojem územního plánování obce. Základem institucionálního rozměru udržitelnosti koncepce v územním plánu je její srozumitelnost, transparentnost a přijetí této koncepce komunitou v obci. Proto je nutné umožnit a povzbudit aktivní účast občanů při těchto plánovacích rozhodnutích, které mají přímé dopady na život na venkově. Tyto dopady si můžeme shrnout v následujících pěti bodech jako:

1. Územní plán je praktickým nástrojem řešení otázek participace obyvatel a dalších lokálních aktérů na kvalitě života v obci. Územní plán je totiž dokumentem, po jehož projednání a schválení je například umožněna realizace veřejně prospěšných staveb v území.

2. Územní plánování představuje jednu z cest usnadňující rozhodování starostů a dalších členů místních samospráv s cílem řešit celou řadu problémů, které se v této práci dokladují jedním z nich, kterým je problém *suburbanizace* projevující se ve venkovském prostoru příměstských oblastí[1]. Zde je třeba zajistit náležité chování účastníků a lokálních aktérů s cílem udržet kulturně historické hodnoty sídel a kvality krajinného zázemí.

3. Zpracovaný a schválený územní plán jednoznačně podporuje jakoukoli veřejnou i soukromou iniciativu - stavební, podnikatelskou, včetně zachování krajinných hod-

[1] Zpracováno v kapitole 3.2 na straně 63.

not v území, ochranu území a obydlí před záplavami a podobně a umožňuje zvyšování technické úrovně jednotlivých sídel a jejich urbanistických prostorů.

4. Územní plán (ÚP) je základní dokument ověřující možnosti území, na základě kterého může obec získat státní prostředky (dotace) pro zkvalitnění svého prostředí. Územní plán je velmi důležitý technický nástroj ovlivňující kvalitu života v obci. Územní plán proto můžeme považovat za *malý zákon* obce. Procesy probíhající v řízení rozvoje malé venkovské obce přinášejí potenciál zlepšení kvality rozhodování, posílení úrovně znalostí lokálních aktérů a transferu znalostí.

5. Vznik územního plánu je definován zákonem a jeho prováděcími vyhláškami v podobě textu v paragrafovém znění. K tomu je třeba ještě přičíst zkušenosti jednotlivých expertů (nejčastěji inženýrů architektů, kterým je i autorka této práce) získané praxí. Tyto znalosti však dnes nejsou formálně zachyceny a popsány. Proto je obtížné tyto znalosti přenášet od expertů do obcí k dotčeným účastníkům.

Na základě výše uvedeného můžeme vyslovit domněnku, kterou se pokusíme v této práci potvrdit, že proces tvorby územního plánu v perspektivě jeho dopadů na konkrétní životní situace není u dotčené veřejnosti, občanů a dalších lokálních aktérů dostatečně dobře znám. Nejsou také dostatečně známé procesy změny územního plánu a procesy stavebních povolení, které na územním plánu závisí. Kromě toho bylo od roku 2007 v platnosti zcela nové znění zákona 183/2006 o územním plánování a stavebním řádu s celou řadou příslušných vyhlášek, což bylo opět upraveno novým stavebním zákonem ve znění účinném od 1. 1. 2013, naposledy novelizovaném zákonem č. 350/2012 Sb. ze dne 19. září 2012. Všechny tyto změny a úpravy se ještě úplně nedostaly do právního povědomí občanů. V mnoha případech z praxe řízení malých obcí můžeme také prohlásit, že nejsou dostatečně známé také možnosti využití výsledků územního plánování. Lokálním účastníkům diskutovaných procesů chybí znalosti o konkrétních dopadech územního plánování na jejich životní situace. občané nevědí, jak se do uvedených procesů můžou zapojit ve svůj prospěch a jaký mají tyto procesy dopad na kvalitu života v obci a jsou odkázáni na účelový výklad jednotlivých zainteresovaných subjektů a nebo nabídku poradenských služeb externích firem.

Proto je tato disertační práce zaměřena na možnost zvýšení kvality života ve venkovském prostoru v segmentu územního plánování pomocí zavádění metod a nástrojů geoinformatiky, konkrétně *návrhem nové metody modelování a simulace procesů územního plánování* jako faktoru potenciálního endogenního rozvoje malých obcí.

Přínosem práce je kromě návrhu *vlastní metody*[2] nakládání s procesními informacemi také *argumentační část*, kde se formou dotazníků mapuje a vyhodnocuje existující praxe a současný stav procesních znalostí územního plánování u občanů a zastupitelů malých obcí. Přínosy navržené metody jsou otestovány polostrukturovanými rozhovory a experimentem.

Předložená disertační práce je úzce zaměřená na jednu konkrétní oblast, do které přináší návrh vlastního řešení, a měla by svým konkrétním podílem přispět k široce tradované představě pozitiv zapojování informačních technologií do dnešní „moderní“ veřejné správy a jejich potřebnosti pro regionální a sociální rozvoj, jak to například definuje[3] dokument Ministerstva pro místní rozvoj ČR „*Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 až 2020*“ [MMR ČR 2013]. Pojem modernost v tomto kontextu souvisí s charakterem větší adaptability a dynamičnosti občanů a zastupitelů malých obcí na změny v legislativě a požadavky regionálního a sociálního rozvoje. Toho dosahujeme pomocí větší participace občanů na diskutovaných procesech, což s sebou přináší větší možnost seberealizace těchto aktérů jako zvýšení jejich kvality života skrze navýšení nehmotného bohatství (znalostí).

[2] V této disertační práci navržená metoda se opírá o dlouholetý výzkum v oblasti modelování procesů na ČZU a rozšiřuje ho do oblasti modelování procesů územního plánování a stavebního rozvoje jako součást množiny životních situací veřejné správy.

[3] Tento dokument v opatření č. 8.3 týkající se informační a komunikační podpora fungování územní veřejné správy píše toto: „*Opatření se zaměřuje na rozvíjení informačních a komunikačních technologií v územní veřejné správě ... a informovanosti veřejnosti a jednotlivých aktérů regionálního rozvoje.*“

Řešené téma

Téma této disertační práce se vztahuje problematice, která je nejen aktuální v České republice, ale i v zahraničí. Využívání aplikovaných informačních a komunikačních technologií pro odbornou práci v území a také návrh nových metod modelování, simulace a visualizace procesních znalostí s tím spojených je považováno za důležitou podmínku úspěšných reforem vedoucích ke zkvalitnění úrovně života v obcích.

Řešené téma disertační práce pokrývá následující tři oblasti témat dizertačních prací studijního oboru Regionální a sociální rozvoj: Participace občanů na veřejném životě, informatizace veřejné správy a vzdělávání pro veřejnou správu.

Hypotéza

The best way to predict the future is to invent it.

Alan Curtis Kay[4]

První výzkumná hypotéza vchází z praktických zkušeností autorky. Hypotéza je založena na předpokladu, že nízké znalosti lokálních aktérů (občanů) malých obcí způsobují malý zájem o aktivní participaci na životních situacích týkajících se procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Druhá výzkumná hypotéza předpokládá možnost zjednodušit a objasnit procesy územního plánování a stavebního rozvoje občanů a lokálních aktérů v malých obcích a také předpokládá možnost najít srozumitelný výklad těchto procesů. Hypotézy jsou založeny na endogenním přístupu ke zlepšování kvality života v malých obcích v segmentu územního plánování a stavebního rozvoje formou zvýšení

[4]Americký vědec, vynálezce grafického uživatelského rozhraní a autor myšlenky využití osobního počítače pro všechny.

participace občanů na těchto procesech. Opíráme se zde o prokázaný vztah mezi mírou participace na procesech územního plánování a stavebního rozvoje a dimenzemi kvality života, jak o nich hovoří příslušní autoři (v mezinárodním měřítku [Madden 2003], [Beierle et al. 2002] a [Posas et Fischer 2008] a jak je v domácím prostředí aplikuje např. [Maier et al. 2012] a [Strussová et al. 2009] a jak jsou také na tomto vztahu postaveny mezinárodní úmluvy, především Aarhuská úmluva a Evropská charta regionálního a prostorového plánování. Potřebu takového objasnění procesů také zmiňuje dokument „*Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020*“ [MMR ČR 2013] Ministerstva pro místní rozvoj ČR, který zdůrazňuje potřebu standardizace procesů ve veřejné správě, zajištění informačních toků ve veřejné správě, zajištění jednotného přístupu k implementaci moderních metod řízení a implementace vhodných nástrojů.

V uvedených hypotézách proto předpokládáme možnost zvýšení kvality života na venkově se zaměřením na malé obce sousedského nerozvojového typu pomocí srozumitelného výkladu obsahu procesů ÚP a stavebního rozvoje území, který zlepší úroveň participace lokálních aktérů v diskutovaných procesech. Předpokládáme existenci potřeby zjednodušit a objasnit procesy životních situací občanů a lokálních aktérů v obcích a najít srozumitelný výklad jejich souvislostí a dopadů na řízení obce, kvality úrovně života ve venkovském prostoru a vytváření předpokladů harmonického rozvoje sídla v krajině pro jejich obyvatele. Opíráme se o existující vztah mezi mírou participace na procesech územního plánování a stavebního rozvoje a kvalitou života, jak o něm hovoří příslušní autoři[5] a jak jsou na tomto vztahu postaveny mezinárodní úmluvy[6]. Součástí hypotézy je také předpoklad, že ve zkoumané oblasti existuje rozdíl mezi obcemi sousedského nerozvojového typu a obcemi rozvojového příměstského typu.

Chceme ukázat, že účinné řešení spočívá v nově vytvořené metodě visualizace a objasnění diskutovaných procesů na principu analogie s procesními modely, které se dnes používají v oblasti podnikového managementu.

Předpokládáme, že pomocí procesních modelů, které se dnes běžně používají v oblasti podnikového managementu, můžeme analogicky tyto procesní modely použít v oblasti práce s informacemi týkajících se participace občanů v obcích, konkrétně spolúčasti[7]

[5]Rozpracováno v teoretické části práce především v kapitole 2 na straně 44 a 3.3 na straně 72.

[6]Především Aarhuská úmluva a Evropská charta regionálního a prostorového plánování.

[7]Opíráme se také o rozpoznané silné stránky SWOT analýzy dokumentu „*Strategie regionálního roz-*

občanů na procesech územního plánování a stavebního rozvoje. Chceme lépe objasnit nastavenou legislativu především v řadě případů aktérů zejména těch nejmenších obcí. Diskutované metody a nástroje můžou být užitečné k zajištění potřebných informačních vazeb mezi jednotlivými územními plány jednotlivých obcí a také k udržení konzistence mezi obsahem územně plánovací dokumentace a vykonávanými životními situacemi občanů a dotčených orgánů v území.

Majerová ve své studii [Majerová 2005] formuluje na základě sociologické analýzy proměn českého venkova potřebu místních samospráv naučit se pracovat a spolupracovat v nových podmínkách po společenských změnách v 90. letech a vstupu do Evropské unie, kdy v některých případech došlo k některým omylům ve vyhodnocování trendů sociální reality venkova jako například očekávání masívní obnovy drobného soukromého hospodaření nebo propadu životní úrovně. Tyto jevy sice v plné míře nenastaly, ale namísto nich nastoupily nové trendy jako jsou například výrazná sociální diferenciace a celková společenská diverzifikace a sociologicko-urbanistické problémy typu *urban sprawl* [ČKA 2009, Ježek 2008].

Hypotézy disertační práce se proto také opírají o moderní fenomén soudobé společnosti, kterým je existence sociálních sítí a on-line světa, jak jej popisuje ve svém článku v odborném časopise Biograf Laura Robinson [Robinson 2009], kde se argumentuje, že v postmoderní společnosti je důležitou součástí míry sebeutváření osobnosti jedince v reálném světě také míra jeho zapojení do *on-line světa*. Pokud tedy budou informační technologie využity k přenosu znalostí a zprůhlednění informací o reálných životních situacích v sídle formou jejich reprezentace v *on-line světě*, můžeme očekávat lepší míru participace jedinců používajících tyto technologie do reálného světa. Míra pochopení, gramotnosti a schopnosti jedince podílet se na společenském životě je podle Hancocka [Hancock 2001] a i dalších autorů jedním z významných indikátorů osobní kvality života v moderní společnosti.

voje ČR na období 2014–2020“ MMR ČR [MMR ČR 2013], která zjišťuje postupné zkvalitňování výkonu veřejné správy, zejména v souvislosti s realizací Strategie Smart Administration.

Cíl disertační práce

Obecným cílem předložené disertační práce je interdisciplinárním přístupem propojit pohled na lokální samosprávu z hlediska procesní vizualizace vybraných agend územního plánování a stavebního rozvoje se sociálním rozvojem venkovského prostoru pro zvýšení kvality života obyvatel. Od lepšího zapojení občanů do diskutovaných procesů očekáváme přínosy v oblasti komunitního plánování. Konkrétní cíle předložené disertační práce jsou tři:

- Zmapovat stav procesních znalostí o územním plánování a stavebním rozvoji u obyvatel malých obcí,
- vytvořit pro zastupitele malých obcí a další lokální aktéry novou metodu práce s procesně-orientovanou informací a
- ověřit přínosy nově navržené metody a z toho odvodit posílení participace v procesech rozvoje obce jako možný nástroj ke zlepšení kvality života v dimenzi zapojení občana do procesů v obci za účelem seberealizace občanů formou zapojení do rozvoje obce a optimálního vyvážení soukromých a veřejných zájmů v obci, které by územní plánování mělo zajišťovat.

V práci budou analyzovány možnosti uplatnění počítačových modelovacích nástrojů v procesu tvorby územního plánu tak, aby bylo možné srozumitelně znázornit vybrané postupy v konkrétních životních situacích obyvatel obcí. Praktickým cílem předložené disertační práce je snaha o přímé využití moderních prostředků, které nám poskytují informační technologie, ke zvýšení úrovně demokracie metodou zprůhlednění a zefektivnění vybraných procesů.

Očekávaným teoretickým přínosem práce je *návrh specifické metody modelování a vizuální simulace* organizačních a správních procesů pro posílení participace jednotlivých účastníků na procesech spojených s územním plánováním, podporu znalostního transferu od odborníků k lokálním aktérům příslušných životních situací a z toho vyplývající zvýšení úrovně demokracie a kvality života v území a harmonického rozvoje veřejného i soukromého sektoru v obci.

Proces tvorby územního plánu (ÚP) není u dotčené veřejnosti dostatečně znám. Kromě toho je od roku 2007 v platnosti zcela nové znění zákona, který byl od roku 2013 výrazně novelizován. Možnosti využití výsledků ÚP také nejsou ve většině případů v praxi řízení malých obcí známé a ÚP je nesprávně chápán jako pouhá dokumentace, kterou státní orgány požadují např. pro získání dotací. Příčiny tohoto stavu spočívají v tom, že volení zástupci samosprávy malých obcí nejsou (a logicky ani nemohou být) podrobně vzděláni v detailech práva, agend státní správy a jejich vazby na ochranu krajiny a tak jsou zcela odkázáni na jejich mnohdy účelový výklad od jednotlivých úředníků nadřízených orgánů nebo soukromě zainteresovaných subjektů.

Zlepšení nemůže spočívat v požadavku na podrobné právnické vzdělávání zastupitelů nebo dokonce všech občanů, ale právě v analýze možností využití moderních prostředků, zjednodušení a objasnění procesů a výkladu jejich souvislostí a dopadů na řízení obce, kvalitní úroveň života ve venkovském prostoru a vytváření předpokladů harmonického rozvoje sídla v krajině.

Předmět a objekt zkoumání

Předmětem šetření jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje území z pohledu participace na těchto procesech jako jednoho z faktorů kvality života na venkově a z toho vycházející možnost zvýšení participace pomocí zavedení nové metody na vizualizaci procesů. Zkoumané území na terénní šetření za účelem sondy a také ověření nové metody bylo vybráno na základě těchto podmínek:

1. Region využívající dostatečně IT - oblast je reprezentant informatizace státní správy. Současně se jedná o území obcí dle závěrů[8] doložených v PUR (v rámci politiky územního rozvoje České republiky) a ZUR (zásady územního rozvoje Středočeského kraje).

2. Obce mají zpracovaný a schválený územní plán[9] a jedná se o malé venkovské obce

[8] Konkrétně to znamená začlenění zkoumaných území do příslušných oblastí, například rozvojových os a oblastí v rámci Středočeského kraje a do oblasti OB1 - Rozvojová oblast Praha (obec Dřínov a Nelahozeves).

[9] Podle databáze iLAS ÚÚR a vlastní projektové práce.

(počet obyvatel je výrazně pod 2.000). Podle Perlínovy typologie[10] jsou tyto obce zařazeny do kategorií *rozvojový venkov* a *nerozvojový sousedský venkov*.

Předmětem zkoumání je tedy zobrazování a modelování znalostí procesní povahy v oblasti územního plánování a stavebního rozvoje, jak se s nimi setkává obyvatelé a samospráva obcí, a jejich využití jako nové formy participace v oblasti rozvoje sídla a obce jako celku. Po technické stránce jsou východiskem výzkumu znalostní mapy[11], procesní modely a procesní simulátory, u kterých na principu analogie business procesů[12] s organizačními a správními procesy předpokládáme jejich využitelnost i v životních situacích týkajících se územního plánování a stavebního rozvoje.

Součástí řešení práce je předvýzkum spisových materiálů o diskutovaných procesech popsaný v kapitole 5.3 na straně 101 a analýzy výsledků dotazníkového šetření čítajícím 463 respondentů zaměřeným na nerozvojový sousedský venkov v oblasti Posázaví ve třech mikroregionech: DSO[13] mikroregion *Posázavský kruh*, DSO mikroregion *Zbraslavicko a sdružené obce* a DSO mikroregion *Uhlířskojanovicko a střední Posázaví* a dále na rozvojového venkova v příměstském prostoru Pražského metropolitního regionu DSO mikroregion *Veltrus Dominio*. Výsledky této sondy, která slouží jako východisko pro návrh a otestování nové metody, jsou popsány v kapitole 6 na straně 106 a následném textu.

Na základě zjištění existujícího stavu úrovně procesních znalostí je v předložené disertační práci v kapitole 7 na straně 114 navržena nová metoda, která pro uvedené situace stanoví postupy analýzy a zobrazení procesů územního plánování a stavebního rozvoje naplňující dotčenou legislativu ve vztahu k ekologii krajiny, urbanistickým a především sociálním hlediskům území. Tato nová metoda je ověřena formou dotazníku a experimentu v kapitole 8 na straně 126.

[10] Zpracováno v kapitole 2.1 na straně 48.

[11] Znalostní mapa je prostředek, který se používá pro vizualizaci znalostí. Stručně řečeno znalostní mapa je grafická reprezentace znalostí vytvořená za účelem jejich lepšího pochopení, snadného využití a sdílení, které popisuje například [Stanford 2001]. Syntaxí znalostních map se zabývá mezinárodní standard ISO/IEC 13250:2003 [Sowa 2000]. Hlavním principem znalostních map je zobrazení informace v podobě rozvětvující se grafické struktury. Na tvorbu znalostních map je k dispozici celá řada specializovaných programů.

[12] Procesy a procesní modely jsou v praxi používanou metodou pro analýzu, návrh, implementaci a management potřebných organizačních změn v systémech [Polák et al. 2002]. Dovolují provádět analýzu i návrh systémů za aktivní spoluúčasti zadavatelů (interview, workshopy, ...). Těmito technikami se také zabývá poměrně nedávno konstituovaný nový obor aplikované informatiky, který je anglicky označován *requirement engineering* (česky volně přeloženo jako *umění pracovat s požadavky*).

[13] Zkratka DSO je dobrovolné sdružení obcí.

Výstupy disertační práce

Výstupem této disertační práce je návrh nové metody a její ověření ve formě sondy a experimentu. Jsou to výsledky sondy zjišťující úroveň znalostí a participace na procesech územního plánování a stavebního rozvoje v 13 malých obcích Středočeského kraje a návrh nové specifické metody vizualizace a simulace procesů v segmentu územního plánování včetně jejího ověření. Uvedená sonda slouží v předložené disertační práci jako argumentační základ pro návrh této nové metody a dokladuje popis řešeného problému nízké úrovně znalostí životních situací týkajících se územního plánování a stavebního rozvoje v malých obcích (ve venkovském prostoru). Argumentujeme, že nově navržená metoda je založena na myšlence analogie procesů územního plánování a stavebního rozvoje s business procesy používanými v managementu firem a organizací a měla by přispět k lepší úrovni znalostí veřejné správy a měla by napomoci vyšší participaci občanů na procesech rozvoje obce, což je podpořeno průzkumem ve formě polostrukturovaných rozhovorů a experimentem porovnávajícím úroveň znalostí občanů ve dvou typech venkovských obcí.

Přínos pro odborníky

- Řešení tématu disertační práce bylo provázáno s mezifakultním výzkumným projektem[14].
- Průběžné publikace výsledků disertační práce v odborném tisku a na zahraničních konferencích.
- Závěrečná doporučení, vyhodnocení, zobecnění závěrů a přehled použitých technologií a prostředků publikované v disertační práci.

Přínos pro veřejnost - spojení výzkum a praxe

- Umožnění kvalitnějšího zapojení občanů do procesů územního plánování a stavebního rozvoje mimo jiné jako znalost, ke které konkrétní fázi je možné vznášet připomínky. Občané například chybují v tom, že se do procesů nezapojují včas a v

[14]Celounivezitní interní grantové agentury ČZU v Praze na téma *Znalostní modelování životních situací v malých obcích pomocí přístupu modelování business procesů*, CIGA-20101002.

závěrečné fázi schvalování návrhu územního plánu už od občanů nelze ze zákona akceptovat jiné připomínky, než k procedurálnímu postupu.

- Informační a osvětová činnost pro účastníky územního managementu ve vybraném území obcí s pomocí nově navržené metody analýzy, simulace a vizualizace procesů územného plánování.

- Konkrétní projekty územních plánů malých obcí[15].

Přínos pro výuku na ČZU - spojení výzkumu a výuky

- Interdisciplinární spolupráce mezi dvěma fakultami ČZU.

- Průběžná aplikace výsledků výzkumu[16] do inovací obsahu výuky předmětů Katedry zahradnictví a krajinné architektury FAPPZ ČZU v Praze Suchdole, aplikace výsledků do mezinárodního meziuniverzitního projektu CEEPUS.

- Zdroj nových témat bakalářských a diplomových prací pro studenty FAPPZ ČZU v Praze Suchdole[17], které vede autorka práce.

[15] Autorka disertační práce řídila projekty více než 30 schválených územních plánů v oblasti středních Čech.

[16] Autorka disertační práce řešila v letech 2010-2012 mimo jiné také výzkumný projekt Provozně ekonomické fakulty a Fakulty přírodních a potravinových zdrojů celouniverzitní grantové agentury ČZU CIGA-20101002.

[17] Tato aplikace výsledku do výuky byla provedena v rámci projektu FRVŠ v roce 2012, který se týkal návrhu modelovací metody popsané v kapitole III na straně 171.

Metodika a postup řešení

V průběhu řešení disertační práce byly analyzovány domácí i zahraniční informační zdroje obsažené ve vědeckých a odborných publikacích a článcích z oblasti regionálního a sociálního rozvoje ve vztahu na aplikovanou informatiku a projektů územního plánování malých obcí včetně pracovních materiálů České komory architektů a Asociace pro urbanismus a územní plánování. Pro dosažení cílů práce byl využit následující postup řešení:

- Studium *odborné literatury* pro územní plánování z pohledu regionálního a sociálního rozvoje obce v širším kontextu.

- *Předvýzkum* – sekundární analýza zdrojů, konkrétně studium dostupných spisových materiálů o procesech územního plánování a stavebního rozvoje, které byly vypracované zastupiteli obcí ve spolupráci s pořizovateli. Na základě analýzy[18] četnosti zapojení občanů do těchto procesů, konkrétně výskytu vyjádření občanů v příslušných dokumentech byla formulována hypotéza této disertační práce.

- *Sonda* – čítající 463 respondentů z 13 obcí ve čtyřech mikroregionech zaměřeným na nerozvojový sousedský venkovský prostor v oblasti Posázaví a rozvojový příměstský prostor pražského regionu. Tato sonda zjišťuje míru participace v procesech územního plánování a stavebního rozvoje a míru znalosti o těchto procesech a jejich vztah.[19] Dále byl zkoumán rozdíl mezi nerozvojovým sousedským venkovem a rozvojovým příměstským venkovem. Výzkumné otázky položené v této části práce odrážejí aplikaci sledovaného zapojení občanů do procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Podle [Disman 2000] se jedná o primární a explorativní

[18] Podrobně popsané v kapitole 5.3 na straně 101.

[19] Dotazník byl řešen s podporou výzkumného grantu CIGA 11190/1313/3136 v roce 2012 celouniverzitní grantové agentury ČZU na téma *Znalostní modelování životních situací v malých obcích pomocí přístupu modelování business procesů*.

výzkum, protože data o stavu této problematiky chybí.

- *Využití principu analogie* – návrh nové metody modelování a vizualizace procesů na základě podobnosti business procesů v oblasti podnikového managementu s procesy v ÚP a stavebním rozvoji.

- *Formulace nové metody* vizualizace procesů územního plánování a stavebního rozvoje za účelem zvýšení kvality života v malých obcích, přenos znalostí a zvýšení participace obyvatel na řízení a správě obce. Navrhované postupy budou jako nejvyšší prioritu sledovat *hlediska zlepšení kvality života* v obci formou zvýšení participace obyvatel a dalších lokálních aktérů v obci. (S ohledem na další hlediska, kterými je architektonicky a urbanisticky estetické hledisko, bohatství přírody - reliéf, krajina, architektonické a kulturní dědictví, ...).

- *Ověření nové metody* ve formě vyhodnocení polostrukturovaných rozhovorů (podle [Hendl 2010]) s 57 lidmi z 13 stejných obcí a odhad zlepšení úrovně procesních znalostí z oblasti územního plánování a stavebního rozvoje podle přístupu CMM[20] k měření procesní vyspělosti. Zde se jedná o verifikační šetření a využití principu *reengineeringu* procesů státní správy a samosprávy týkající se územního plánování a stavebního rozvoje ve vztahu k novelizovanému stavebnímu zákonu pomocí nově navržené metody.

- *Experiment* zjišťující rozdíl úrovně diskutovaných procesních znalostí z oblasti územního plánování a stavebního rozvoje u dvou skupin občanů. Konkrétně jde o občany z malých obcí sousedského nerozvojového typu a občany z malých obcí rozvojového příměstského typu. Tyto dva typy obcí jsou podle Perlínovy klasifikace[21] nejrozšířenějším typem českého venkova.

V průběhu řešení je v teoretické části práce také zkoumána a analyzována legislativa týkající se životních situací občanů a dalších lokálních aktérů v obci ve vztahu k procesům a agendám územního plánování zejména venkovského území s přihlédnutím k novému stavebnímu zákonu a trendům v Evropské unii. Teoretická (přípravná) část práce také obsahuje analýzu a souhrn základních *pojmů* a užívané *terminologie* pro územní plánování

[20] Přístup CMM je popsán v kapitole 4.7 na straně 95.
[21] Tato klasifikace je v práci diskutována na straně 48.

venkova (venkovského osídlení a krajiny) a to v návaznosti na regionální a sociální rozvoj a využití informačních technologií, která v dosavadní praxi není zcela jednotná.

Popis obsahu práce

Zde předložená disertační práce na téma *Územní plánování pro zvýšení kvality života ve venkovském prostoru: zavádění metod a nástrojů geoinformatiky* je rozdělena do dvou částí. V první části práce je popis teoretických východisek pro řešení práce. Zde vycházíme z teoretického rámce trvale udržitelného rozvoje, potom následuje prostorový rozvoj společnosti, kde se setkává územní plánování s regionálním rozvojem, a dále se zabýváme lokálním plánováním se zaměřením na venkovský rozvoj, kde je zahrnut nejen fyzický, ale i sociální prostor venkova. Zmíněný teoretický rámec vyúsťuje do kategorie kvality života a pracuje s jednou dimenzí této kvality života, kterou je participace jako spoluúčast občana na rozvoji obce a s tím související seberealizace v procesech územního plánování a stavebního rozvoje obce, ve které žije. Tato teoretická část se proto skládá ze čtyř kapitol:

- Kapitola 1 na straně 27 se z různých hledisek zabývá zabývá fenoménem *trvale udržitelného rozvoje* (TUR) v kontextu obsahu předchozích kapitol. Kromě historie TUR a jeho vlastní definice se kapitola zabývá jeho praktickým odrazem do české legislativy a do procesů plánování území. Tato kapitola se také zabývá širším kontextem dizerační práce, kterým je regionální rozvoj a rozvoj venkova a jejich teorie a současné trendy.

- Kapitola 2 na straně 44 nazvaná *Územní plánování a kvalita života* na venkově vymezuje řešenou problémovou oblast, popisuje územní plánovaní a rozvoj venkovského prostoru, kvalitu života a její indikátory ve vztahu k územnímu plánování, problém disparity a také pojednává o *endogenním rozvoji malých obcí* jako teoretického přístupu, který se týká cíle disertační práce.

- Kapitola 3 na straně 61 nazvaná *Participace v malých obcích* se zabývá cílovou oblastí z pohledu spoluúčasti občanů na rozvoji obce a problémů samosprávy v malých obcích. V této kapitole také dokumentujeme problém negativních dopadů

nízké participace obyvatel na procesech územního plánování a stavebního rozvoje na příkladu problému suburbanizace. V závěru kapitoly se píše o metodách zvyšování participace na územním plánování, jak se používají ke zvýšení kvality života.

- Následuje čtvrtá kapitola o *geoinformatice* a *znalostním inženýrství* na straně 77 na téma *aplikovaných informačních technologií*, které se buď již používají a nebo by mohly být využitelné v diskutované problematice tak, jak je popsána v cílech práce a očekávaných výstupech práce na straně 12. Tato část práce se zabývá popisem vybraných nástrojů a technik, které mají původ v oborech počítačových věd, softwarového inženýrství, managementu a znalostního inženýrství a zatím se v oboru regionálního a sociálního rozvoje téměř nevyskytují. Ale vzhledem k tomu, že jsou již využívány v různých jiných vědních oborech (například medicína, biologie, marketing, management, ...), tak je možné s nimi na principu analogie počítat i pro podporu zamýšleného cíle disertační práce.

Druhá část práce popisuje vlastní nové výsledky. Skládá se také ze čtyř kapitol, po kterých následuje diskuze, závěr a přílohy.

- Kapitola 5 na straně 99 diskutuje objekt výzkumu, výzkumné hypotézy a výzkumné otázky týkající se zjištění úrovně znalostí lokálních aktérů o dílčích činnostech a účastnících vybraných procesů.

- Kapitola 6 na straně 106 obsahuje sondu, která zjišťuje stav procesních znalostí a míru participace občanů jako jejich spoluúčasti na rozvoji území, a spolu s předchozí kapitolou představuje podpůrnou neboli argumentační část vlastního řešení. Sonda slouží na základě zjištěných nedostatečných znalostí o procesech územního plánování a stavebního rozvoje u lokálních aktérů jako argumentační aparát pro zdůvodnění potřeby zlepšení úrovně kvality života formou účinnější spolúčasti na těchto procesech.

- Kapitola 7 na straně 114 je vlastním popisem navržené specifické metody zpracování, analýzy a vizualizace procesních znalostí. Informační technologie se dnes již staly standardním nástrojem v procesech územního plánování a rozvoje krajiny. Proto se tato kapitola soustřeďuje na novou možnost využití IT kromě vlastního

základního využití „textů a map na počítači". Konkrétně zde jde o možnost zpracování, analýzy a vizualizace procesních znalostí.

- Kapitola 8 na straně 126 popisuje ověření přínosu nově navržené metody zpracování, analýzy a vizualizace procesních znalostí. Přínos nové metody je vyjádřen ve stupnici procesní zralosti CMM. Součástí tohoto ověření je také experiment zjišťující rozdíl mezi občany z obcí sousedského nerozvojového typu a občany z obcí rozvojového příměstského typu.

V přílohách na straně 171 v této disertační práci dokumentujeme praktické nasazení navrhované metody řešení, sonda a ověření metody.

Část I

Literární rešerše a teoretická východiska

Základní ideou této části práce, jak je popsaná v jednotlivých kapitolách, je linie od myšlenky vztahu plánování a teoretického rámce trvale udržitelného rozvoje přes regionální a prostorový rozvoj, kde se územní plánování setkává s regionálním rozvojem a dále k rozvoji venkova a kategoriím kvality života a participace. Participace na procesech územního plánování a stavebního rozvoje a role těchto procesů je zde pojednána jako součást diskutovaného zvýšení kvality života. Na konci teoretické části jsou pojednány související aplikované informační technologie.

Všechny kapitoly v této teoretické části popisují problematiku a fakta tak, jak je zpracovávána svými autory. Použité publikace těchto autorů jsou uvedeny v seznamu literatury na konci této práce. Jejich výběr byl ovlivněn cílem zamýšlené disertační práce a pohledem a zkušenostmi z vlastní praxe autora práce, projektanta architekta v oblasti územního plánování. Tato první část proto seznamuje s předmětem zájmu disertační práce a podává informace o cílové doméně řešení a o souvislostech, které musí řešení respektovat a tím celkově vymezuje diskutovanou problematiku.

Kapitola 1

Trvale udržitelný rozvoj a plánování

V úvahách nad *trvale udržitelným rozvojem* můžeme vycházet z definice Evropského parlamentu, která nám říká, že *trvale udržitelný rozvoj* (ve zkratce TUR) je zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace. Můžeme tedy prohlásit, že právě ve venkovském prostoru je myšlenka TUR velmi důležitá, protože území je ze společenského, ekonomického i ekologického hlediska nenahraditelný a neobnovitelný zdroj. Územní rozvoj, tedy změna využívání území s cílem jeho ekonomického zhodnocení, bývá obvykle spojený s jeho stavebním využitím. Zejména změna nezastavěného území na zastavěné totiž zároveň znamená významný zásah do společenského i přírodního prostředí. Proto podle [ÚÚR 2007] pokud dojde k poškození nebo znehodnocení přírodních zdrojů v území, má to zpravidla dlouhodobé důsledky a revitalizace usilující o obnovení jeho užitné hodnoty bývá spojena s velkými náklady. Můžeme tedy prohlásit, že pro udržitelný rozvoj je hledisko územního rozvoje velmi důležité. Na TUR existuje samozřejmě více definic, které si však neodporují. Například publikace [Markvart 2000] říká, že trvale udržitelný rozvoj je takovým způsobem ekonomického růstu, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Mezi hlavní cíle trvale udržitelného rozvoje patří zachování životního prostředí dalším generacím v co nejméně pozměněné podobě. Podobnou definici najdeme i ve zprávě světové komise pro životní prostředí [UN Convention 1992], která TUR definuje následovně: Trvale udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.

[Brundtland 1991] Takto definovaný udržitelný rozvoj nám pokrývá dva rozměry tohoto problému: souvislost udržitelného územního rozvoje jako *časový rozměr* popisovaný jako mezigenerační zodpovědnost a *prostorový rozměr*, který vyjadřuje zodpovědnost a vzájemnost v lidském společenství.

Tato vymezení obsahují časový rozměr udržitelného rozvoje a pojímají rozvoj z hlediska lidského společenství. Z tohoto hlediska je postihován vztah mezi kvalitou života (vyjádřenou životní úrovní a blahobytem a přírodním prostředím) jako prvotním zdrojem veškerého bohatství a zlepšováním kvality života lidí.

1.1 Historie TUR

Pojem trvale udržitelný rozvoj (sustainable development) se používá od 70. let, ale v odborných textech zabývajících se rozvojem území se běžně začal užívat teprve o generaci později na počátku 90. let 20. století, což potvrzuje Markvart, který ve svém článku [Markvart 2000] píše, že trvale udržitelný rozvoj (anglicky „*sustainable development*", německy „*Nachhaltige Entwicklung*", francouzsky „*dévelopment durable*") se v češtině objevuje zhruba od konce osmdesátých let. Tento termín se v roce 1992 stal součástí české právnické terminologie. V této době se ustálila dnes všeobecně přijímaná definice, také implementovaná do českého stavebního zákona, podle níž udržitelný rozvoj uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života budoucích generací. Udržitelný rozvoj území spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé přírodní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. (Stavební zákon, § 18, odstavec 1)

V odborné literatuře (například [ÚÚR 2002]) se můžeme podrobně seznámit s historií TUR. Tyto prameny se shodují na tom, že pojem trvalá udržitelnost tak, jak je dnes používán, byl zaveden v časopise The Ecologist již v roce 1972. Na začátku 70. let zřejmě pod vlivem první ropné krize vypracovala skupina vědců a odborníků pod záštitou MIT[1] (Massachusetts Institute of Technology) studii kritických environmentálních problémů. Tato studie obsahovala vážná sdělení týkající se faktu, že nekonečný růst není možný

[1] MIT je zkratkou *Massachusetts Institute of Technology*. Je to prestižní americká univerzita známá především výzkumem v oblasti technologií, ekonomie, počítačových věd a architektury. Svým zaměřením přibližně odpovídá českému ČVUT.

v prostředí limitovaných zdrojů. V roce 1972 se potom na MIT zformoval tým odborníků, který byl později označován jako Římský klub. Členové tohoto spolku vypracovali dokument *Meze růstu* (*Limits of Growth*), jehož autory byli Donella a Dennis Meadowsovi a William Behrens. Tento dokument je známý také jako „První zpráva Římského klubu". Z této zprávy vyplývalo, že během 21. století dojde k velkému populačnímu pádu v důsledku znečištění, vyčerpání úrodnosti obdělavatelných půd a nedostupnosti energetických zdrojů - především fosilních paliv. Tato zpráva byla vydána rovněž knižně. Zpráva také obsahovala informace o tom, že je možné vyhnout se rizikům, ohrožujícím další existenci lidstva a celé biosféry a že je možné vytvořit podmínky ekologické a ekonomické stability, která je trvale udržitelná (*sustainable*).

OSN přesně definovalo pojem udržitelného rozvoje až později v roce 1987. Protože otázky TUR mají samozřejmě velkou souvislost s územním plánováním a rozvojem krajiny, tak v roce 1990 publikovalo Centrum pro lidská sídla OSN (HABITAT) základní zprávu pod názvem „Lidé, sídla, životní prostředí a rozvoj", která formulovala základní východiska trvale udržitelného rozvoje sídel.

Významným mezníkem ve vývoji koncepce trvalé udržitelnosti byla Světová konference OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiro v roce 1992 – Summit země. Tato konference formovala požadavek podporovat princip trvale udržitelného rozvoje ve světovém měřítku. Členské státy EU potom podepsaly Rámcovou konvenci o změně klimatu a Konvenci o biologické rozmanitosti. Výsledkem konference byla Deklarace z Ria de Janeiro o životním prostředí a rozvoji (známá také jako Charta země) a ustanovení Agendy 21, což je podobný akční plán, ustanovující jednotlivé iniciativy v oblasti životního prostředí. V roce 1993 byl ustanoven Výbor OSN pro trvale udržitelný rozvoj, na jehož webových stránkách můžeme najít všechny originální dokumenty.

V roce 1996 se konala konference OSN o lidských sídlech v Istanbulu Habitat II, kde byla přijata Istanbulská deklarace. V Istanbulské deklaraci se mimo jiné v souvislosti s kvalitou života a trvale udržitelným rozvojem lidských sídel praví :

> *Abychom mohli zlepšit kvalitu života v lidských sídlech, musíme bojovat proti zhoršování podmínek jejich existence. ... S tímto cílem na zřeteli musíme řešit neudržitelné modely spotřeby a výroby ... neudržitelné populační změny s prioritní pozorností věnované přílišné koncentraci obyvatelstva. Dále mu-*

síme řešit problémy bezdomovectví, rostoucí chudobu, nezaměstnanost, sociální vyloučení, nízkou stabilitu rodiny, nedostatek základní infrastruktury a služeb, nedostatek odpovídajícího plánování, rostoucí míru nejistoty a násilí, zhoršování životního prostředí a zvýšenou zranitelnost vůči přírodním katastrofám. [HABITAT II. 1996, ÚÚR 2002]

1.2 TUR v České republice

Dotčenou legislativu i další informace sleduje a informace o ní pravidelně publikuje Ústav územního rozvoje – organizační složka státu se sídlem v Brně zřízený MMR ČR, Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR a Česká komora architektů. Všechny tyto instituce publikují řadu veřejně dostupných dokumentů i cizojazyčných překladů v papírové podobě i na internetu[2]. Princip trvale udržitelného rozvoje je obsažen v několika zákonech, především v zákoně o životním prostředí č. 17/1992 Sb. a v jeho novelizaci č. 123/1998 Sb. a v zákoně o územním plánování a stavebním řádu č. 183/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů a jeho velké novely 350/2012 platné od 1.1.2013, kde formuluje cíle územního plánování v §18 odstavcích (1) a (2). Maier tuto legislativu[3] se svými spoluautory dále rozpracovává [Maier et al. 2012] a TUR prakticky přibližuje na skutečných nebo zjednodušených příkladech z praxe. Jiný přístup volí [Máchová 2007], která problematiku TUR řeší z pohledu související dokumentace a společného průsečíku jednotlivých zákonů. Oba dva autoři se však shodují na výkladu této problematiky TUR z pohledu projektanta v oblasti územního plánování a stavebního rozvoje.

TUR je v územní plánování začleněn proto, že soustavně a komplexně řeší funkční využití území, stanovuje zásady jeho organizace a věcně a časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území. Uplatnění principů TUR do plánovitého rozvoje území nám umožňuje koordinovat jednotlivé záměry investorů, v širším měřítku pak umožňuje koordinovat dílčí sektorové politiky na místní, regionální i národní úrovni. Musíme

[2]Například http://www.uur.cz, http://www.urbanismus.cz a http://www.cka.cz

[3]S trvale udržitelným rozvojem jsou různou měrou spojeny i další důležité zákony České republiky. Přímo k trvale udržitelnému rozvoji mají vztah následující zákony (Zákony jsou uvažovány ve znění pozdějších předpisů): zákon o vodách č. 254/2001 Sb., zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivu na životní prostředí, zákon č. 334/1992 Sb. o ochraně zemědělského půdního fondu, zákon č. 289/1995 Sb. o lesícha zákon o odpadech č. 185/2001 Sb.

však bohužel prohlásit, že zavádění socio-ekonomických aspektů udržitelného rozvoje do územního plánování se projevuje zatím velmi slabě, což se odráží v nedostatečném institucionálním zázemí pro sledování a prosazování vyváženého sociálního a ekonomického pilíře udržitelného rozvoje. V praxi při rozhodování o územním rozvoji se sociální a ekonomická hlediska uplatňují spíše intuitivně, přičemž převládají spíše praktická, tedy krátkodobá hlediska, odpovídající politickým prioritám vztaženým k periodizaci volebních období a kritériím tržní ekonomiky řídící se dobou ekonomické návratností investic. Proti dlouhodobým kritériím ochrany přírody a životního prostředí tak v praxi stojí krátkodobé potřeby a například momentální ekonomické zájmy investorů. Proto nám dochází k rozporům mezi zájmy ekonomiky tak, jak je vnímána podnikateli, a požadavky TUR.

1.3 Prostorový rozvoj

V souvislosti s trvale udržitelným rozvojem, regionálním rozvojem, rozvojem obce a územním rozvojem využíváme souhrnný pojem *prostorový rozvoj*. Jejich vzájemné vztahy si můžeme graficky znázornit na obrázku 1.1 na následující straně. Ve shodě s Půčkem a Ochranou [Půček et al. 2009] nazíráme na prostorový rozvoj jako na synergii činností, aktivit a investic vykonávaných v daném území všemi aktéry, tedy veřejnou správou, podnikatelským sektorem, neziskovým sektorem, přičemž je usilováno o vyvážený vztah podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Při studiu odborné literatury v oboru prostorového plánování se můžeme setkat s tím, že přímý doslovný překlad odborných termínů z angličtiny do češtiny může někdy způsobit zmatení pojmů. Podle Tunky [Tunka 2006] je anglický termín *spatial planning* přeložený česky jako *prostorové plánování* neodpovídá naší realitě. V dlouhodobém kontextu praxe a legislativy podobně jako také v jiných jinojazyčných zemích EU se totiž od sebe pojem *územní plánování* a *prostorové plánování* neodděluje. Nejsou to totiž dva různé systémy, ale spíše dvě pojmenování stejné věci. Této skutečnosti si je EU vědoma, a proto vypracovala srovnávací dokument *„The EU compendium of spatial planning systems and policies*“, ze kterého čerpali i tvůrci nového českého stavebného zákona. Tunka, který je jedním z tvůrců tohoto zákona a spoluautorem diskutovaného dokumentu, dále vysvětluje,

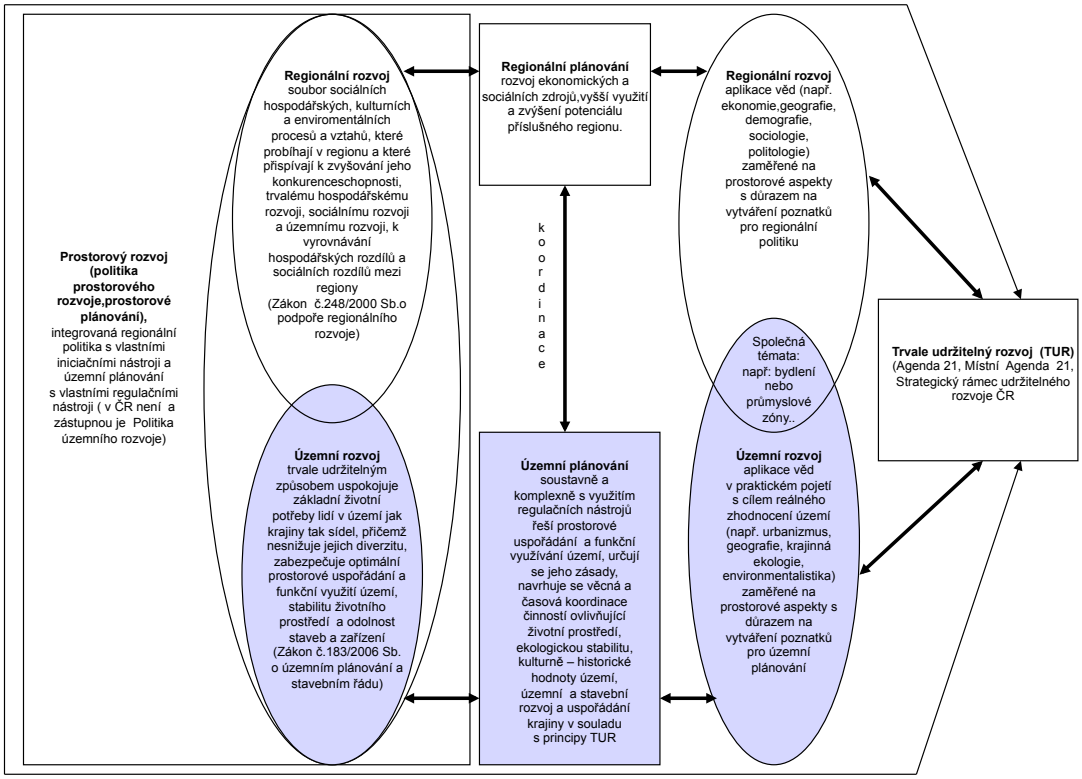

Obrázek 1.1: Vztah regionálního rozvoje, územního rozvoje, regionální politiky, územního plánování, prostorového rozvoje a trvale udržitelného rozvoje (vlastní úprava na základě [Wokoun et. al. 2008])

že vymezení pojmu *prostorové plánování* je s ohledem na existenci *územního plánování* značně problematické, neboť není známo proč a jakým způsobem bychom měli potřebovat ještě jinak podrobněji rozlišovat územní/prostorové plánování a regionální politiky.

Oproti tomu však jiní autoři jako například [Damborský 2006] s tímto názorem nesouhlasí a uvádějí, že *prostorový rozvoj* můžeme chápat jako sjednocení témat *územního plánování* (*územního rozvoje*) dohromady s *regionální politikou* (*regionálního rozvoje*). Musíme však poznamenat, že tento názor, kdy se územní plánování chápe jako užší součást prostorového plánování zatím nemá oporu v české praxi a legislativě, která v návaznosti na legislativu EU pracuje s termíny tak, jak popisuje [Tunka 2006]. Pokud by se však budoucí praxe přiklonila k tomuto názoru, tak se domníváme, že *územní plánování* se svými agendami a *životními situacemi* stále zůstane nezbytnou součástí *prostorového plánování*. U obou možných interpretací můžeme prohlásit, že v současné době dochází ke hledání konkrétního obsahu pojmu *prostorové plánování* a *prostorový rozvoj*. Všichni

autoři i státní úředníci, kteří se tímto problémem zabývají, se shodují na tom, že je nutné nadále prohlubovat mezinárodní spolupráci k vyřešení tohoto terminologického problému například na platformě Gothenburské strategie EU [Gothenburg] a aktivně se účastnit mezinárodních diskuzí o vizích kvality života na Zemi.

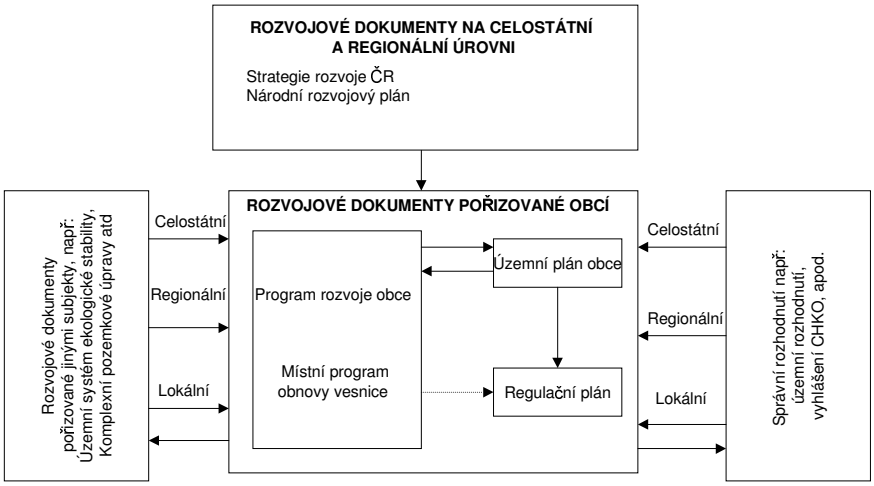

Obrázek 1.2: Schéma provázanosti dokumentů, kterými lze ovlivňovat rozvoj obcí [Merunková 2003b].

Teorie regionálního rozvoje také nemá jeden všeobecně uznávaný směr. Spíš se jedná o velké množství různých názorů a pohledů, které se diskutovanou problematikou zabývají z různých pohledů. Jak uvádí [Blažek et Uhlíř 2002], tak tyto pohledy mohou být i vzájemně protikladné. Blažek a Uhlíř ve své publikaci uvádějí celou řadu takových příkladů jednotlivých pohledů a přístupů. Zvolíme li členění podle [Mlčoch 1996] a [Blažek et. al. 2008, Blažek et Uhlíř 2002], tak můžeme identifikovat pět základních historických vývojových etap teorií regionálního rozvoje a regionální politiky. Je to *neoklasický přístup* (1920-1940) založený na nástrojích zvyšujících mobilitu pracovních sil z regionů bez pracovních příležitostí do regionů s lepšími pracovními příležitostmi, dále *keynesiánský přístup* (1950-1975) založený na přílivu investic do problémových regionů formou relokace institucí a investic do rozvoje regionů, potom *neomarxistický přístup* (1970-1985) používaný v tehdejších socialistických zemích založený na teorii regionální nerovnováhy a politice přerozdělování i za cenu celkové ztráty konkurenceschopnosti státu, dále *neoliberální přístup* (1975 až dodnes) založený na decentralizaci a deregulaci a podpoře malých a středních firem a nakonec ještě *institucionání přístup* (1980-dodnes) zalo-

žený na spolupráci a inovacích, šíření inovací, vytváření sítí a proměně místních institucí založené na učení a přenosu znalostí. Nemůžeme ale jednoznačně říci, že tyto uvedené historické etapy jsou tou poslední stoprocentně překonané, tedy že evoluce zde probíhá jako jedna prostá sekvence, kde jeden přístup zaniká a další přístup ho nahrazuje. V podmínkách České republiky se například dodnes podporuje mobilita pracovní síly za prací, decentralizace státní správy z hlavního města do jiných oblastí státu, český venkov stále využívá infrastrukturu vybudovanou na přelomu 70. a 80. let, díky členství v EU u nás běží celá řada podpůrných programů pro regiony a malé a střední firmy atp. Významným zdrojem rozvoje regionů a venkova je od 80. let také sílící význam růstu technologií, technologických inovací a kvality institucí. Zde můžeme v souladu s [Blažek et Uhlíř 2002] a [Majerová et al. 2011] poznamenat, že se nejedná pouze o zdroje hmotné povahy, ale také zdroje nehmotné povahy jako jsou schopnost a ochota pozitivně formulovat lokální zájmy, politické strategie a poskytovat znalosti a informace.

Venkovský (*rurální*) prostor a městský (*urbánní*) prostor byly zpočátku všemi odbornými autory chápány v protikladu a odděleně. Toto dělení bylo založené na myšlence *dichotomického* chápání příslušnosti jedince do jednoho či druhého prostoru. Dodnes se toho členění používá ve statistických analýzách jako jsou například různé statistické průzkumy volebních preferencí, evidence obyvatelstva apod. Jako reakce na tento příliš polarizovaný a zjednodušující model se v moderní době používají jiné přístupy, které lépe zohledňují zvýšenou mobilitu lidí (např. bydlení na venkově a kulturní a pracovní realizace v metropoli). Dodnes sice platí, že v jednom extrému stále nacházíme typicky městský prostor charakteristický vysokou hustotou obyvatelstva a přítomností rozvinutých energetických, dopravních a informačních sítí a bohatými veřejnými službami na jedné straně a venkovský prostor vyznačující se malou hustotou obyvatelstva, menší vybaveností a s větším vztahem k přírodě. Jenže dnes už není možné tak snadno jako dříve najít jasně vymezenou hranici mezi nimi, protože se jedná o složité kontinuum. Jak píše [Drucker 1994, Kašparová 2002], rozvoj venkovské krajiny v minulých stoletích probíhal nezávisle na rozvoji průmyslové civilizace. Nová industriální civilizace v Evropě vznikala vedle staré zemědělské společnosti a ekonomiky, ale byla od ní oddělená. V dnešní době ale venkov není ve svém rozvoji mimo moderní společnost izolován a je její součástí [Léon 2005]. Z tohoto důvodu si uvědomujeme rostoucí míru interakce mezi městskou a

venkovskou společností. Publikace [Hron 2007] dokumentuje, že před 20. stoletím bylo město z pohledu krajiny výjimkou a většinovou společností ve vztahu ke krajině byl venkov. Dnes víme, že je tomu jinak. Venkovská společnost a její krajina se v mnoha případech stává připojenou složkou městské civilizace, což krajinu ohrožuje. V regionálním rozvoji evropských zemí je zdůrazňován aspekt zachování venkovských oblastí a zlepšování kvality života nejen v samotných sídlech malých obcí (venkova) ale i celé krajiny[4], jak lze nalézt například v [Karvonen 2000]. Právě z důvodu prolínání obou dříve jasně vymezených způsobů života vlivem mobility a dalších faktorů dnes mnozí autoři jako například [Frumkin 2004] a nebo stejným způsobem také [Coward et al. 2005] hovoří o následujících dvou jevech konvergenčního prolínání města a venkova:

1. *Pronikání městského stylu na venkov*. To jsou například procesy *urban sprawl*, kde dochází ke kolonizaci rurálního prostoru urbálním prostorem na úkor tradičních funkcí venkova. K těmto procesům dochází především v blízkosti velkých metropolí. Tento jev bohužel musíme zařadit mezi jevy, které z pohledu původních obyvatel zasažené obce snižují kvalitu života na venkově.

2. *Pronikání venkova do města*. To je mladší a opačný proces nazývaný jako *rurbanizace* [Musil 1996], který vznikl složením slov *rurální+urbanizace*. Zde vlivem požadavků na kvalitní bydlení a zdravé životní prostředí dochází k přeměně části městského osídlení na nový typ, kdy jeho původně městští obyvatelé částečně adoptují styl života a chování obyvatel venkova.

Nerovnosti a jejich vznik vyvolávají vážné otázky, na které se teorie regionálního rozvoje snaží odpovědět. V současnosti v realitě české politické scény to je předmětem debat zaměřených na existenci dilematu mezi *solidaritou* a *zásluhovostí.* Zjednodušeně řečeno, (neo)liberální směry jsou založené na víře, že čím větší prostor se poskytne volnému trhu, tím rychlejší bude ekonomický rozvoj. Zaměřují se na růst faktorů na straně tržní nabídky. Ostatní směry naopak kladou větší důraz na neekonomické dimenze života, na problém disparity a na zpětné a multiplikativní vazby mezi spotřebou a příjmem a nebrání se přerozdělování. Například nedávno zemřelá bývalá britská premiérka Margaret Thatcherová

[4]Toto je obsaženo i v dikci stavebního zákona, který říká, že v územním plánování se musíme zabývat minimálně celým administrativním územím obce.

přezdívaná *železná lady,* která zásady neoliberalismu aplikovala v praxi, byla proslulá svým výrokem:

> *Něco jako společnost neexistuje. Jsou jen muži, ženy a rodiny, drobní podnikatelé, kteří zhodnocují svůj lidský kapitál na trhu.*

Proto se diskutují (neo)liberální a ostatní směry z pohledu společenské nepřijatelnosti 100% ponechání působení volného trhu v některých oblastech života společnosti. Jde totiž o to, že některé rozdíly v životní úrovni obyvatel nejsou jednoznačně určeny jen schopnostmi a inciativou samotných obyvatel, ale také vnějšími faktory, které pracovitost a inciativu místních aktérů přebíjejí. Toto by měl projektant územního plánu umět zohlednit, jak uvádí například [Blažek et. al. 2008, Blažek et Uhlíř 2002]. Jsou to dispozice regionu z pohledu přítomnosti přírodních zdrojů, dopravní infrastruktury, geografické polohy, lokalizace institucí státní správy atd. Problém vzniku nerovností a jejich dopad na společnost je dodnes nevyřešenou otázkou, která s sebou přináší problémy *sociálního vyloučení* neboli *exkluze*. V této souvislosti Musil a Müller ve svém projektu[5] zdůrazňují vazbu na potřebu sociálního pohledu na prostorový rozvoj. Podobně k této problematice potřeby vtažení prostorového rozvoje do sociologické optiky také přistupuje [Blažek et Uhlíř 2002]. Oba dva autoři se odvolávají na práce zahraničních autorů (např. Giddens, Schäfers, Löw a další) a argumentují, že poloha v prostoru a její kvalita úzce souvisí se sociálním obsahem a hovoří v této souvislosti o znovuobjevení významu místa v *urbální sociologii*. Tento směr je také označován jako *prostorová sociologie*, který se zabývá sociálními důsledky diskutovaného rozvoje. V kontextu naší disertační práce sem patří sociální jevy, které mají vliv na participaci a kvalitu života, konkrétně negativní jev sociální exkluze[6] a otázka inkluze, která představuje takovou integraci jedinců do skupiny, že nejde jen o pouhé přidání nových členů, ale jde také o obohacení

[5] Výzkumný záměr geografické systémy a rizikové procesy v kontextu globálních změn a Evropské integrace. VZ MŠM 0021620831.

[6] Sociálním vyloučením (exkluzí) se rozumí jev, který [Vodaková et al. 1996] vysvětluje jako chování komunity chránící nebo posilující svoje postavení a privilegia tím, že různými prostředky znemožňuje některým svým jedincům spoluúčast na zdrojích, informacích nebo aktivitách této komunity. Toto vyloučení se realizuje mocenským způsobem a v některých případech dochází nejen k zabránění přístupu nových jedinců, ale také k vylučování původních členů komunity mimo tuto komunitu. Uvědomujeme si, že v případě sledování úrovně kvality života v malých obcích, má sociální exkluze neoddiskutovatelný negativní vliv zejména v oblastech *participace na řízení obce*. Kromě toho má sociální exkluze negativní dopady také v oblasti *vzdělávání*, *mezilidských vztahů*, *občanských svobod* a *využití volnočasových aktivit*.

původní skupiny ve smyslu společných zájmů a cílů například novými znalostmi nebo dovednostmi, což zprostředkovaně znamená, že dochází ke zlepšení kvality života. Tento proces začleňování nebo přičleňování původně vyloučených jedinců do nějaké příslušné komunity popisuje [Shucksmith 2000] jako *sociální inkluzi.* Potom můžeme podle Marka Shucksmithe [Shucksmith 2000] pojmenovat schopnost příslušné komunity vytvářet tyto podmínky jako *sociální kapacitu* a celkový objem takto vytvořených vztahů jako *sociální kapitál*[7] příslušné komunity.

V kontextu této disertační práce můžeme sociální kapitál popsat jako strukturu vztahů motivovaných lokálních aktérů, které umožňují provádění potřebných aktivit. Mezi tyto vztahy patří osobní kontakty a další vazby umožňující přenos informací, koordinaci a spolupráci ku prospěchu komunity. Ray [Ray 1999] v této souvislosti popisuje důležitou úlohu *sebeidentifikace* jako *reflexívní vztah* (*reflexivitu*) mezi jedincem (*já*, *Self*) a místem (*Place*), což je pro nás také předmětem vyšších kategorií kvality života týkajících se *seberealizace*, jak ji popisuje [Potůček 2009]. Projektanti a další profesionálové zabývající se územním plánováním a stavebním rozvojem vědí, že musí snažit o posílení zájmu obyvatel směrem k místu (myšleno krajině, území, regionu). Ray v této souvislosti dokonce zavádí nový pojem *teritoriální identita* a *tvorba teritoriální identity* a píše, že při řešení otázek rozvoje venkova by se nemělo zapomínat na *kulturně-teritoriální identitu* lokálních aktérů a obyvatel.

1.4 Regionální politika

Uvědomujeme si, že územní plánování a stavební rozvoj nevisí ve vzduchoprázdnu. Hlavním nástrojem, se kterým se územní plánování střetává a doplňuje se s ním, je *regionální politika*, která se provádí na úrovni státu a jejímž účelem je vyrovnávat rozdíly mezi regiony, zejména pomocí ekonomických stimulů, omezení a rozvoje infrastruktury. Můžeme proto prohlásit, že regionální politika se od územního se plánování liší druhy nástrojů, které používá. Regionální politika se totiž soustřeďuje na *nástroje iniciační* (jako jsou například dotace), ale územní plánování se soustřeďuje na *nástroje regulační.* Bližší pohled na regionální politiku nám dává Damborský ve své publikaci [Damborský 2006], kde

[7] Samotný pojem *sociální kapitál* poprvé použil Putnam již v roce 1993. [Putnam 1993]

uvádí, že regionální politiky lze chápat dvěma způsoby: tradičně a moderně a dále uvádí, že pro rozvoj regionální politiky v ČR je důležitý zákon č. 248 Sb. o podpoře regionálního rozvoje a Strategie regionálního rozvoje.

1. *Tradiční pojetí* se zabývá snižováním regionálních rozdílů, opírá se o přerozdělování. Přednostně se zabývá většími firmami (zdroji kapitálu) a centralizovaným řízením.

2. *Moderní pojetí* se zaměřuje na posilování místních zdrojů, inovace, restrukturalizace, komunikace a lepší využití informací. Centrální řízení má jen koordinační roli. V tomto moderním pojetí se regionální politika dotýká tématu naší disertační práce.

V České republice se o regionální politiku stará rezort ministerstva pro místní rozvoj, které je dle zákona č. 2/1969 Sb. ve znění pozdějších předpisů ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky a dalších odvětví, kam patří také územní plánování. Do legislativního rámce regionální politiky v posledních letech významně zasáhly novely stavebního zákona, kde jsou nástroje územního plánování výslovně chápány jako koncepce rozvoje území. Ve strategickém rámci na léta 2007-2013, který pokračuje návrhem nového dokumentu[8] na období 2014 až 2020, je definována hlavní vize budovat efektivní, ekonomicky výkonnou a konkurenceschopnou zemi s kvalitním životním prostředím, která v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje dosahuje ve všech základních kritériích standardů Evropské unie a zabezpečuje zvyšování kvality života svých obyvatel. Tohoto chce kromě dalších nástrojů dosáhnout *zvyšováním podílu aktivní a inovativní populace v regionech*. [MMR ČR 2006] MMR nám k tomuto připravilo osm zájmových priorit, z nichž tři se přímo dotýkají tématu této disertační práce. Jsou to *priorita podpory investic do lidského kapitálu*, kde je akcentováno posilování ICT gramotnosti obyvatel, řešení otázek sociální soudržnosti, participace atd., priorita *podpory řešení specifických problémů rozvoje venkova a periferních území* a priorita *rozvoje infrastruktury*, kam patří nejen dopravní obslužnost ale také rozvoj využívání informačních technologií.

Můžeme tedy prohlásit, že rozvoj informatizace veřejné správy je ve strategii MMR ČR podporován. Rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) se však v praxi

[8] Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020 vydaná MMR ČR [MMR ČR 2013].

realizuje jen ve svém prvním kroku pouze s důrazem na využití GIS a na internetové připojení a na chod *integrovaného informačního a záchranného systému*. Můžeme tedy prohlásit, že český venkov má poměrně dobře vybudovanou infrastruktura na průměru stavu celé Evropské unie ale bohužel se tato infrastruktura zatím nevyužívá pro chod žádných specializovaných řešení vyvinutých na míru za účelem zlepšení kvality života v malých obcích.

Protože je Česká republika členem Evropské unie a dalších světových společenství, tak samozřejmě svoji regionální politiku koordinuje a sama se aktivně účastní mezinárodních aktivit. V této souvislosti se musíme zmínit o *Gothenburské deklaraci* [Gothenburg] z roku 2001, která naplňuje Lisabonskou smlouvu EU z perspektivy strategie udržitelného rozvoje, ekonomických reforem a sociální koheze tak, jak zasahují do územního plánování a reginálního rozvoje. Tento dokument byl v roce 2005 po rozšíření EU o další členské země včetně ČR revidován a ve své dnešní podobě stanovuje deset cílů, z nich většina má zřejmou souvislost s potřebou informatizace státní správy pomocí využití moderních informačních a komunikačních technologií za účelem zlepšení kvality života. Je to konkrétně *podpora a ochrana základních práv*, *uvnitř i mezigenerační spravedlnost*, *otevřená a demokratická společnost*, *spoluúčast občanů*, *zapojení podniků a sociálních partnerů*, *soudržnost politik a řízení*, *politika integrace*, *využití nejlepších dostupných znalostí*, *princip prevence* a *platby za znečištění životního prostředí*. V této souvislosti se také podle [Coward et al. 2005] diskutuje o potřebě systémové redefinice obce a města jako systému složenému z komponent produkce a výměny informací. Do popředí zde tito autoři dávají také význam synergií života obce a života v *kyberprostoru*. Kromě těchto vizí je se také můžeme zmínit o strategické iniciativě LEADER[9] a jejích úspěšných implemetacích. Ray [Ray 1999] o iniciativě LEADER[10] píše, že to je aktivita či ještě lépe program rozvoje venkova (*rural development*) Evropské komise na *diverzifikaci ekonomických aktivit* ve venkovských oblastech s použitím inovativních, integrovaných a participativních strategií územního rozvoje. Ve své podobě LEADER+ definuje pro venkovský prostor cíl zlepšení péče o přírodní a kulturní dědictví*, posílení ekono-*

[9]LEADER je zkratka z francouzštiny: *Liasions Entre Actions de Dévelopment de l'Economie Rurale*.

[10]LEADER je naplněním filosofie IERR (integrovaný endogenní regionální rozvoj) posaného v samostné kapitole 2.4 na straně 56 a je iniciativou Evropské komise a postupně se vytvářel ve třech etapách: LEADER I. (1991), LEADER II. (1995) a nakonec LEADER+ (2000 - 2006).

mického prostředí za účelem *vytvoření nových pracovních míst* a zlepšení *organizačních schopností venkovských komunit*, což se přímo dotýká této disertační práce. Jak jsme již uvedli, přístup LEADER byl v evropské praxi několikrát úspěšně implementován. Například [Shucksmith 2000] popisuje konkrétní projekt rozvoje anglického venkova. Podobnou zkušenost podává [Potočnik Slavič 2010] ze Slovinska. Další příklad přináší ještě publikace [Tolon-Becera 2010] ze Španělska.

1.5 Role plánování v TUR

V procesech územního plánování v poslední době registrujeme patrný významný posun směrem k ekologickému myšlení a přijetí zásad TUR. Stavební zákon [Stavební zákon], který platil od 1. ledna 2007, byl s platností od 1.1.2013 podstatně novelizován jako zákon 350/2012 Sb. a na rozdíl od původního znění přímo zavádí pojem TUR a ve svých paragrafech na mnoha místech zásady trvale udržitelného rozvoje dodržuje a požaduje. Kromě vlastní dikce stavebního zákona můžeme pracovat s celou řadou odborných publikací a metodických příruček, které z největší části vydává Ústav územního rozvoje ČR. V jedné z nich, nazvané Principy a pravidla územního plánování, se začlenění principů TUR do územního plánování a stavebního rozvoje vysvětluje jako princip trvale udržitelného rozvoje, který je zcela přirozeným, racionálním východiskem při plánování územního rozvoje státu, regionů a obcí. S jistou nadsázkou je možno konstatovat, že kdykoli byl tento princip v historii uplatňován, byly výsledky hospodaření v krajině příznivé a naopak, jestliže respektován nebyl, docházelo v důsledku toho k devastacím a škodám na životním prostředí. Nevyhovující životní podmínky zpravidla také negativně ovlivnily hospodářský rozvoj a vztahy ve společnosti. Proto je nutno v územním plánování uplatňovat uvážlivé, obezřetné a racionální přístupy. Nejde pouze o zodpovědnost pracovníků v oblasti územního plánování, ale také o spolupráci se všemi subjekty, podílejícími se na plánování a řízení územního rozvoje.

Udržitelné (územní) plánování je, jak již bylo uvedeno, takové plánování, jehož následky budou vyhovovat i příštím generacím. Podle [Aulig 1991] je územní plánování důležitým nástrojem pro ekologii venkovského prostoru. V rámci takového územního plánování jsou spojeny otázky ekologie, hospodářství a společenských poměrů. Česká

legislativa na toto dokonce přímo pamatuje, protože zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších novelizací přímo hovoří o povinnosti vyhodnocování vlivu[11] územního plánu na udržitelný rozvoj území. Potřebu efektivních konkrétních metod trvale udržitelného územního plánování zdůrazňuje také [Kašparová 2002]. Publikace [ÚÚR 2007] nám uvádí následujících pět cílů udržitelného rozvoje:

1. Udržitelná úroveň čerpání přírodních zdrojů včetně území a energie.
2. Stabilita, popřípadě dynamická rovnováha ekologických systémů.
3. Udržitelná forma a udržitelná míra ekonomického rozvoje.
4. Soudržnost mezi sociálními skupinami a regiony a sociální prostupnost.
5. Snížení rizik dopadů přírodních katastrof a selhání infrastruktur.

Jako projektanti můžeme podle [Hrabánková 2007] dosahovat uvedených cílů různými metodami. Hrabánková doporučuje upřednostňování *endogenního rozvoje* před vnějším, snahu projektantů co nejvíce *omezovat spotřebu nových ploch* a vytvářet podmínky pro rekultivaci nepoužívaných průmyslových areálů – tzv. *brownfields* a omezovat vznik *urban sprawl,* neboť je třeba nabízet plochy a v konkrétních případech i podporu rekultivace z veřejných prostředků, zavádět *regulativy*, které zajistí dostatečnou ochranu životního prostředí (ovzduší, voda, krajinné ekosystémy apod.), chránit či opětovně zpřírodnit území hodná ochrany a certifikovat je jako *chráněná území*, vytvářet ucelený a udržitelný *systém regionální mobility* (podpora ekologické dopravy, veřejná logistická centra pro podporu vytížení železnice nákladní dopravou) a připravovat *společné územní plány* a zajišťovat návaznost *sousedních územních plánů*. Je zřejmé, že ve všech vyjmenovaných způsobech se neobejdeme bez participace lokálních aktérů na diskutovaných procesech územního plánování a stavebního rozvoje.

Uplatňování principu trvale udržitelného rozvoje se dotýká všech nástrojů[12] územního plánování, tedy především *územně plánovací dokumentace* a *územního rozhodování.*

[11] Účelem vyhodnocení je zjištění předpokládaného vlivu navržené koncepce územním plánem na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území. [MMR ČR 2009]

[12] Vymezeno v souladu s právní úpravou zákona č. 183 2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

[ÚÚR 2007] Územněplánovací dokumenty (ve zkratce ÚPD) se liší se podle prostorové úrovně (obec, kraj, stát) a podle *územní komplexity* (celé území, nebo část území obce či regionu). ÚPD patří mezi *nástroje územního plánování*, kam ze zákona kromě ÚPD také patří *územněplánovací podklady*, *územní rozhodnutí*[13] a *politika územního rozvoje*. Uvedené nástroje jsou hierarchicky provázané, mají rozdílnou míru právní závaznosti a různých procesech mají vymezený způsob spoluúčasti správních orgánů a občanů na jejich vytváření, zpracování a použití za účelem koordinace veřejného a soukromého zájmu.

Podle [ÚÚR 2007] můžeme definovat roli *územně plánovacích podkladů* (ÚPP) jako *analytické materiály*, které charakterizují stav a podmínky řešeného území. Můžeme je podle dopadu dělit na *celostátní*, *regionální* (bývalé okresy a kraje) a *lokální* (obce). Tyto územně plánovací podklady mapují a dokumentují mimo jiné i podmínky rozvoje území z hlediska ochrany životního prostředí, ochrany přírody a krajiny a ochrany kulturních památek. Jejich obsahem je i stanovení základních limitů pro způsob a intenzitu využití území. Ve vztahu k uplatňování principu trvale udržitelného rozvoje jsou hlavním zdrojem informací pro práci v území. V české praxi jsou podle dokumentu[14] „*Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020*“ vydaného MMR ČR [MMR ČR 2013] propojovacím článkem mezi územním plánováním a regionální politikou a jsou nástrojem pro zlepšení komunikace a spolupráce mezi kraji a obcemi.

Jak praví legislativa, tak *územně plánovací dokumentace* je rozhodujícím a právně závazným nástrojem pro zajištění trvale udržitelného rozvoje území. V tomto směru mají hlavní význam *zásady územního rozvoje* jako územně plánovací dokumentace na úrovni kraje a *územní plán obce*. Tvorba územního plánu není jednoduchá, jedná se o několik nezávislých procesů, každý se svými vlastními dílčími fázemi a spoluúčastí veřejnosti, úřadů a odborníků. Podle [Plos 2007, ČKA 2007] to jsou fáze *zadání*, fáze *zpracování* a fáze *projednání a schválení*. Smyslem těchto fází, tak jak ho vysvětluje [Plos 2007], je potřeba dodržovat následující postup:

- Prvním nezbytným krokem pro uplatnění principu trvale udržitelného rozvoje v územně plánovací dokumentaci je *shromáždění všech dostupných podkladů a infor-*

[13] V zákonem stanovených případech může být nahrazeno územním souhlasem.

[14] Tento dokument ale také mimo jiné upozorňuje, že problémem výkonu veřejné správy je neexistence jasného rozsahu vykonávaných agend (resp. činností) jednotlivými ústředními správními úřady spolu s nezajištěním vzájemné koordinace a kooperace při řešení zásadních systémových a strategických opatření s dopady do rozvoje územních samosprávných celku.

mací o stavu území v rámci přípravných prací pořizovatele a jejich vyhodnocení. Zde se musí rozpoznat veškerá možná *ohrožení území*. Mohou to být přírodní vlivy (sesuvy, zátopy apod.), nebo civilizační projevy (havárie, znečištění, ohrožení hlukem apod.). Zároveň je nezbytné v souladu s legislativou [Stavební zákon] shromáždit veškeré zpracované územně plánovací podklady, územně plánovací dokumentaci a správní rozhodnutí o území. Nejdůležitější jsou platná územní rozhodnutí.

- Dalším krokem, vzhledem k uplatnění principu trvale udržitelného rozvoje, je *analýza podmínek využívání území v rámci průzkumů a rozborů*. Ty musejí hodnotit rozvojové tendence, jejich přínosy a rizika, problémy a střety zájmů. Průzkumy a rozbory musejí být objektivní a vyvážené. Měly by zahrnovat ekonomické, ekologické i sociální stránky rozvoje území. Klíčovou funkci pro prosazování principu trvale udržitelného rozvoje v ÚPD má správně formulované *zadání*. To nemůže být pouze administrativním aktem, ale musí odpovídajícím způsobem stanovit cíle rozvoje příslušného územního celku, musí reflektovat zájmy jeho obyvatel i požadavky na dlouhodobý, vyvážený, harmonický a setrvalý územní rozvoj, jak doporučuje [ČKA 2007].

Dobře formulované zadání územního plánu je východiskem všech orgánů územního plánování. Zadání územního plánu obce by mělo vyjadřovat obecný, společný, tedy veřejný zájem, a v tomto smyslu by mělo také být zastupitelstvem schvalováno. Tomu slouží jeho vystavení k veřejnému nahlédnutí a projednání[15], jak se v souladu s legislativou uvádí například v [Plos 2007]. Plos dále vysvětluje, že podle nového znění stavebního zákona je obec účastníkem každého územního řízení, protože obec je takto povinna hájit své zájmy nejen při územním plánování, ale také při každém procesu procesu stavebního rozvoje. Tento princip trvale udržitelného rozvoje jako základní cíl moderního územního plánování a rozvoje území by měl být společný všem účastníkům dotčených procesů a nejen lokálním aktérům.

[15]Podle §47 stavebního zákona to znamená oznámení o projednání návrhu zadání veřejnou vyhláškou. Není to tedy stejné jako veřejné projednávání podle §52 u návrhu územního plánu s předem ohlášeným konkrétním datem, místem konání a výkladem projektanta. Občané v tomto případě musí sami projevit zájem a iniciativu. Takových situací je ve stavebním zákoně více.

Kapitola 2

Územní plánování a kvalita života na venkově

2.1 Venkov a obec

Než přistoupíme k otázkám územní plánování, zaměříme se na samostný pojem venkov a obec a přesnější určení pojmu malá obec. Česká legislativa nám říká, že *obec* je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí územní obce. Takto je pojem obec definován také v literatuře, například v [Sládeček 2004], kde se podrobně vysvětlují různé správní otázky. Musíme také připomenout, že podle čl. 99 Ústavy České republiky se Česká republika člení na *obce*, které jsou základními územními samosprávnými celky. Obce jsou právnickými osobami, jejichž vznik je upraven v legislativě České republiky. Obec jako právnická osoba může nabývat práv a povinností, způsobilost nabývat práva a povinnosti je možné omezit opět pouze zákonem. Podle úpravy obsažené v *občanském zákoníku* jsou jednotky územní samosprávy právnickými osobami. Obec jako právnická osoba může zaniknout pouze způsobem uvedeným v zákoně o obcích. Sládeček také v souladu s českou legislativou upozorňuje, že každá část území České republiky přísluší katastru nějaké obce s výjimkou *vojenských újezdů*. Správní území obce může tvořit jedno, nebo i více katastrálních území. Změny hranic obcí, při nichž nedochází ke sloučení, rozdělení nebo připojení obcí, se uskutečňuje na základě dohody zúčastněných obcí po projednání s příslušným katastrálním úřadem. Každá obec je také *veřejnoprávní korporací*, má právo vlastnit majetek. Na

toto pojetí obce se zaměřuje [Horzinková 2005] a argumentuje, že na obec můžeme také nahlížet jako na *sdružení osob se společným zájmem*, což formálně znamená korporaci jako právnickou osobu vzniklou na členském základě. Tato územní veřejnoprávní korporace potom spojuje členskou základnu, která je územně organizována na určitém území s plněním veřejnoprávního cíle. Obec jako veřejnoprávní korporace musí splňovat následující podmínky, tedy musí mít *členskou základnu*, kterou tvoří občané obce mající trvalý pobyt ve správním území obce, musí mít *správní území* a v neposlední řadě musí plnit *veřejnoprávní úkol*y. *Obec* je základním typem jednotky územní samosprávy, který jako takový můžeme členit na zvláštní podkategorie[1]. Podrobně se touto problematikou kromě české legislativy věnuje publikace [Průcha 2007].

Pojem *malá obec* není v odborné literatuře jednoznačně specifikován ani není sjednocen v rámci zemí EU. Můžeme se proto opřít jen o různé statistické údaje, které uvádějí počet obcí a počet obyvatel v nich s počtem méně než 2.000 nebo 3.000 obyvatel. Bez ohledu na konkrétní definici však vždy hovoříme o minimálně jedné pětině všech obyvatel ČR žijících v přibližně 5.000 obcích zaujímajících dohromady většinu plochy území České republiky. Například [Majerová et al. 2011] uvádí údaj, že malé obce do 2.000 obyvatel zaujímají 90% všech obcí a 74% plochy státu. Kromě toho je třeba připomenout, že venkovský prostor je místem rekreace významné části městského obyvatelstva. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecním zřízení) definuje v duchu ústavy obec jako základní územní samosprávné společenství občanů a jako veřejnoprávní korporaci. Obec se vyznačuje vlastním majetkem, obyvatelstvem a územní rozlohou, v právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost, jež vyplývá z těchto vztahů. Jak píše [Čmejrek 2008], obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Obec je tedy zákonem kodifikovaným termínem, ale již jsme uvedli, že pojem *malá obec* neboli *venkovská obec* jako zvláštní druh obce je definována pouze nepřesně a utilitárně podle potřeby. Obvykle se mluví o potřebě brát v úvahu různé faktory, jakými jsou *územní velikost*, *počet obyvatel*, *efektivnost zajištění služeb*, *kvalita místní demokracie*, atd. Jako důležité kritérium se obvykle používá limit 2.000 obyvatel. Jenomže konkrétním počtem obyvatel jsou odlišena pouze města, kterými jsou obce s počtem nad 3.000 obyva-

[1] Obce můžou být splněním určitých zákonných podmínek prohlášeny za *městys*, *město* nebo *statutární město*, přičemž *Hlavní město Praha* má ze zákona zvláštní postavení na úrovni kraje České republiky.

tel. A další konkrétní počet je podmínka vzniku nové obce počet nad 1.000 obyvatel. Proto můžeme u různých autorů nalézt i jiné definice. Například Maříková [Maříková 2005] píše o hranici 500 obyvatel, Řežuchová uvádí hranici 1.000 obyvatel [Řežuchová 2008] ve shodě se studií [Binek et al. 2008]. Jiný pohled má Káňa [Káňa 2010], který uvádí podmínku maximálního počtu 2.000 obyvatel a k tomu přidává podmínku většiny obyvatel převážně zaměstnaných zemědělstvím. Publikace ČSÚ [ČSÚ 2008] uvádí dokonce 8 možných variant typologie s různými definicemi venkovského prostoru, přičemž většina z těchto definic také stanovuje maximální počet obyvatel na 2.000, ale venkovským prostorem za určitých dalších územních podmínek mohou být i obce do 5.000 obyvatel. Návrh strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020 [MMR ČR 2013] pracuje s hodnotou 3.000, protože podle zákona je obec nad 3.000 obyvatel městem.

Malých obcí do 2.000 obyvatel je podle údajů Českého statistického úřadu z roku 2001 v České republice 5.634, což je 90,1% z celkového počtu 6.251 obcí v České republice, přičemž 79,7% obcí jsou obce dokonce menší než 1.000 obyvatel. V malých obcích žije podle údajů z roku 2011 2.810.140 obyvatel, což je 26,8% z celkového počtu obyvatel 10.496.672 v České republice, ale více než polovina rozlohy České republiky, přesně 57,1%. Obce menší než 2.000 obyvatel dokonce spravují tři čtvrtiny (73,6%) rozlohy České republiky. [ČSÚ]

Statistická hranice 2.000 obyvatel bývá zároveň hranicí, jak již bylo řečeno, pro vymezení *venkovských obcí*, ale jak uvádí například [Majerová 2005], především na jižní Moravě a na Ostravsku jsou typické vesnice, které však mají obyvatel více a podle tohoto kritéria venkovem jakoby nejsou. Další důležitou informaci nacházíme u Koudelky [Koudelka 2007], který uvádí že na základě podrobných údajů Českého statistického úřadu existuje mnoho obcí pod 500 obyvatel, přičemž v roce v roce 2005 měly dvě nejmenší obce jen 21 obyvatel. Z pohledu celoevropského je průměrný počet obyvatel obcí velice variabilní: od nejmenšího průměrného počtu uváděného ve Francii okolo jednoho a půl tisíce obyvatel po nejvyšší průměrnou hodnotu přesahující 100.000 ve Velké Británii. Přitom v Evropě 16 zemí nemá vůbec žádné obce s menším počtem než 1.000 obyvatel. A tak se Česká republika s vysokým počtem obcí majících počet obyvatel nižší než 1.000 řadí na první místo mezi evropskými zeměmi.

V této disertační práci používáme typografii *venkovského prostoru*[2] České republiky, kterou nám přináší Perlín, Kučerová a Kučera ve svém článku [Perlín et al. 2010], kde představují typologii venkovského prostoru z hlediska rozvojového potenciálu a zohledňují 16 faktorů velikosti a geografické polohy jako například migrační saldo k roku 2005 na 100 obyvatel k roku 2005, procentuální podíl trvale obydlených domů z celkového počtu domů, procentuální podíl rodáků z celkového počtu obyvatel k 1. 3. 2001, procentuální podíl vyjíždějících za prací z celkové počtu ekonomicky aktivních k 1. 3. 2001 a další. V rámci této klasifikace Perlín, Kučerová a Kučera (viz. obrázek 2.1 na následující straně) rozlišují uvnitř venkovského prostoru 8 kategorií[3] venkova: *rozvojový venkov*, *nerozvojový sousedský venkov*, *moravské periférie*, *vybavený moravský venkov*, *problémový rekreační venkov*, *intenzívní rekreační oblasti*, *strukturálně postižený venkov* a *neprofilovaný venkov*.

2.2 Územní plánování a rozvoj venkovského prostoru

Tato disertační práce se zabývá procesy územního plánování, ale u mnoha lidí slovo plánování vyvolává nedůvěru. Domníváme se, že v domácím prostředí se tak děje především z důvodu reminiscence na bývalý totalitní režim, protože se občas setkáváme s názorem, že plánovaní je jen nástrojem autokratického rozhodování, jehož hlavním cílem je omezovat svobodu jednotlivce. Procesy územního plánování ale mohou a měly by být prováděny demokraticky, aby přinášely lidem výhody zapojení veřejnosti do společenského rozvoje obce a pomohly zlepšit informovanost lidí a povědomí o dopadech územního plánu na kvalitu života v obci, konkrétně na životní prostředí, realizace soukromých a veřejných zájmů a celkově odhalit a osvětlit společnosti přínosy i náklady související se změnou využití území. Ve shodě s [Levy 2006] můžeme prohlásit, že v nejvyspělejších státech světa

[2] *Venkov* je podle encyklopedie Diderot [Diderot 1998] obydlený prostor mimo město s menší hustotou osídlení, tradičně orientovaný na zemědělství a většinou blíže spjat s přírodou. Obecným cílem rozvoje venkova je uchování, obnova a rozvoj obcí, který by odpovídal potřebám obyvatelstva i ochrany životního prostředí. V kontextu této disertační práce nahlížíme na český venkov jako na prostor pro územní plánování a stavební rozvoj. Územní plánování má na českém území dlouhou tradici. Proto například architekti dodnes v projektech územního plánování především malých obcí ve fázi rozborů a průzkumů používají *tereziánský katastr* z 18. století, který pomáhá určit optimální rozvoj obce v historických souvislostech.

[3] Návrh dokumentu strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020 [MMR ČR 2013] používá pro účely regionální politiky podobnou (jen méně podrobnou) novou typologii území, která zavádí tři kategorie: rozvojová, stabilizovaná a periferní území. Tato typologie rozděluje území ČR podle socioekonomických ukazatelů a polohového potenciálu.

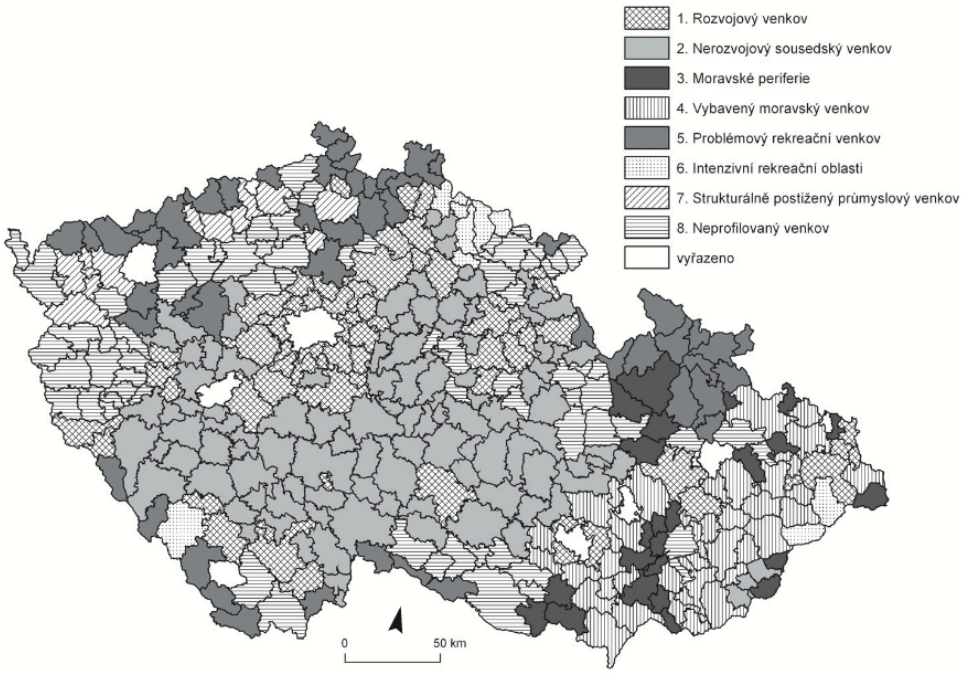

Obrázek 2.1: Typologie českého venkova podle [Perlín et al. 2010].

je efektivní využívání plánování klíčovou součástí snah o usměrňování rozvoje území a posilování regionální konkurenceschopnosti. Tuto úlohu územního plánování také popisuje [Hall 1992].

Na územní plánování můžeme nazírat jako na soubor procesů a agend pracujících s územně plánovací dokumentací (ÚPD), které si kladou za cíl racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání území v krajině a v sídle. Procesy územního plánování jsou podrobně vymezeny především v legislativě, v zákoně č. 183/2006 Sb., zákoně o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů a novelizací. Každý občan ale nemá právnické vzdělání, jeho orientace v diskutované problematice je obtížná, a proto svoji roli nesprávně interpretuje jen jako schvalovací nebo pasívní oznamovací a neví, jak se do diskutovaných procesů může lépe zapojit. Již v roce 1984 vydala tehdejší Evropská rada Chartu regionálního a prostorového plánování [Charta 1984], ve které se mimo jiné píše, že územní plánování se zaměřuje na podporu, řízení, zlepšování a kontrolu rozvoje v neustále se měnícím sídle a sleduje obecné blaho při současném respektování práv jedince. Územní plán předkládá řešení do budoucna, pomáhá předcházet případným střetům zájmů, odráží hmotné i sociální změny, umožňuje harmonický rozvoj obce a předkládá

návrhy optimálního využití zdrojů. Ve shodě s Balejem [Balej et al. 2012] si můžeme územně plánovací činnost, ať už se týká jen jedné obce nebo většího regionu, definovat jako racionální činnost člověka, která usměrňuje, reguluje a vytváří podklady pro rozhodnutí o prostorové organizaci a funkčním uspořádání objektů v území. Při této činnosti je nutné vzít v úvahu veškerá dostupná data a informace o území, včetně jeho vývoje a širšího prostorového postavení. Plánovací činnost v jedné obci nelze provádět bez znalosti širšího spádového regionu, ani bez znalosti historického vývoje prostorové a funkční koncepce této lokality.

Územní plánování je pro nás důležité z mnoha hledisek – především určuje předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, má vytvářet vyvážený vztah mezi hospodářským rozvojem, ochranou životního prostředí (a s tím související vytváření zdravých životních podmínek), rozvoj sociálního potenciálu území, má řešit účelné využití a prostorové uspořádání území. Územní plánování má za úkol ve veřejném zájmu jednoduše chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Ve venkovských oblastech je územní plánování velmi náročným a odpovědným úkolem. Základem je plánování celkového rozvoje obce ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, kdy koncepce rozvoje obcí navazují na národní a regionální plánování.

Můžeme tedy na základě uvedeného prohlásit, že územní plánování vytváří předpoklady pro kvalitní bydlení, dopravní obslužnost, technickou infrastrukturu a rozvoj sídla, což jsou podle [Majerová 2006] základní indikátory *kvality života*. Jedním z dalších indikátorů kvality života je, jak říká Možný [Možný 2002] i další autoři, také *možnost a míra participace* na rozhodování komunity/společnosti. V podmínkách venkova, kde můžeme na základě vlastních zkušeností prohlásit, že územní plán je *malým zákonem obce*, je participace na procesech ÚP a stavebního rozvoje velmi důležitá, protože základem územního plánování není jen analýza sídla, ale i krajinného prostoru. Při návrhu by nemělo jít jen o zapracování ÚSES[4] jako ekologicky stabilizujícího prvku nebo jen schematizovat návrh krajiny podle potřeb organizace a využití pozemků v území, i když jsou to velmi důležité činnosti územního plánování. Při řešení koncepce území je třeba také analyzo-

[4]Zkratka pro územní systémy ekologické stability. Jsou to například rezervované oblasti v okolí vodních toků nebo na hranicích pozemků umožňující průchod zvěře nebo růst chráněných rostlin.

vat a zohlednit i kompoziční a estetické principy a jejich kulturně historické souvislosti odrážející se ve výrazu území. Tuto problematiku v plné šíři pravděpodobně jako první popsal Preece [Preece 1991]. Podle Preece a dalších autorů včetně dikce české legislativy a prováděcích předpisů má nový územní plán klást důraz na *rozvoj obce*, *stabilitu území*, příměstskou každodenní *rekreaci*, včetně ochrany kompozičních záměrů v navazující krajině. [ÚÚR 2011]Proto je nutné, aby se při práci na návrhové části projektu územního plánu nejprve vypracovala *kompoziční analýza* stávajícího stavu[5] území, ve které je vyhodnocena míra dochovanosti typických kompozičních znaků charakteru území a jeho využívání (viz obrázek 2.2) samozřejmě včetně sociologického rozboru jakým je například demografická prognóza.

Obrázek 2.2: Ukázka podkladu pro rozbor a analýzu území - historická mapa stabilního katastru sídla z roku 1838 [Merunková 2005].

Správně zpracovaný *územní plán* (ÚP) za řádného dohledu a zájmu správních orgánů obce je v podmínkách malých obcí základním předpokladem obnovy a rozvoje venkova. Jak píše [Kašparová 2002], tak územní plán v moderní době, kde se zabýváme ekologicko-sociálními aspekty společnosti je nejen jedním z rozhodujících nástrojů řídící

[5]Podrobnější popis této problematiky na příkladu konkrétní obce autorka popsala v článku [Merunková 2003c].

rozvoj území, ale zejména na vesnici je *malým zákonem obce* zajišťujícím trvale udržitelný rozvoj prostředí svým racionálním prostorovým rozmísťováním aktivit a jejich regulací pomocí harmonizace činnosti člověka a přírodního prostředí venkova. Územní plán řeší celé administrativní území obce - stejnou váhu má řešení zastavěného území a stejnou řešení krajiny [ÚÚR 2007, Merunková 1998]. Cílem územního plánu je proto podpořit maximálně jakoukoli iniciativu - stavební, podnikatelskou, zájem o zachování krajinných hodnot v území, ochranu území a zájem o zvyšování technické a hygienické úrovně urbanistických prostorů (např. návrhem koncepce inženýrských sítí, úpravou vodního hospodářství), jak uvádí [Kašparová 2002]. Územní plán je základem dohody všech zúčastněných obyvatel, ale i dotčených orgánů (svou formou projednání) o využívání území a navrhuje možnosti využívání pozemků, a to jak pozemků soukromých, tak pozemků obce či státu. Vypracovaný územní plán byl také podmínkou k přihlášení do programu obnovy vesnice a stále je podmínkou získání různých dotací pro rozvoj obce.

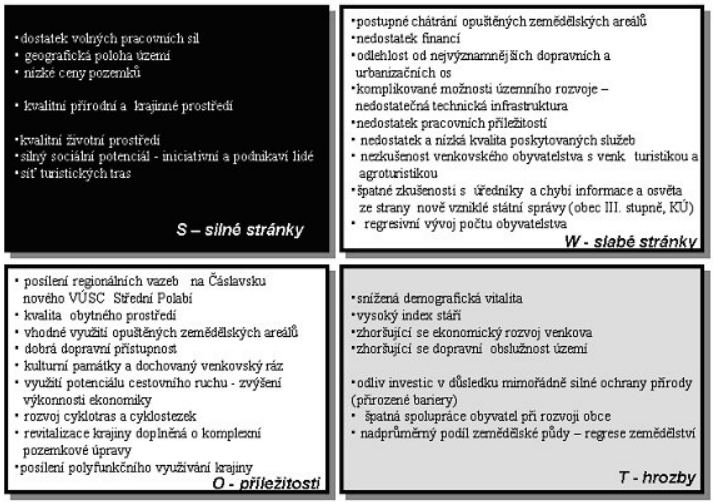

Obrázek 2.3: Typický výsledek SWOT analýzy podmínek území malé obce ve středních Čechách [Merunková 2003a].

Většina venkovského území českých zemí (podobně jako například v Německu) je již minimálně 2000 let kulturní krajinou. Její součástí je tedy po celou tu dobu i přítomnost člověka a jeho aktivity s tím spojené. Při ochraně charakteru venkovského území je proto třeba s tímto elementem počítat a je nutné *lidský faktor* do projektů týkajících se tvorby krajiny citlivě integrovat, samozřejmě s respektem k přírodně prostorovým a územním předpokladům. To zvláště platí pro regionální a sociální rozvoj venkova, pro utváření

vesnické struktury, silnic a veřejných center, pro budoucí funkční uspořádání, velikost a členění staveb. Z ekologického pohledu se tímto zabývá například [Aulig 1991]. Na řadě konkrétních příkladů z různých zemí, které jsou uvedeny v [Preece 1991] lze odvodit, že optimální návrh rozvoje a uspořádání venkova je právě tehdy, kdy sídla a krajina jsou v harmonickém souladu a zastavěné území je do kulturní krajiny vhodně začleněno a do jisté míry se s krajinou vzájemně prolíná. Z pohledu územního plánování proto můžeme rozlišit v území jeho *funkční složky*. Jiný dokument [ÚÚR 2007] a také materiály dostupné na [ČKA 2007] vymezují funkční složky území v šesti skupinách takto: *výroba*, *těžba surovin a skladování*, *zemědělské a lesní hospodářství*, *bydlení*, *občanská vybavenost*, *zeleň a rekreace*.

Z pohledu veřejné správy a samosprávy se při pocesech územního plánování a stavebního rozvoje musíme zabývat *orgány územního plánování*, které jsou vymezené příslušnou legislativou. Patří mezi ně ve smyslu zákona [Stavební zákon] *obce*, *kraje*, *Ministerstvo pro místní rozvoj* a *Ministerstvo obrany*[6]. Stavební zákon [Stavební zákon] dále upravuje působnost *stavebních úřadů* a dotčených *orgánů státní správy* chránících veřejné zájmy.

Potřebujeme také znát nástroje územního plánování, kterými jsou vymezené úřední dokumenty a agendy. Konkrétně to jsou *územně plánovací podklady*, *politika územního rozvoje*, *územně plánovací dokumentace* (ÚPD), *územní rozhodnutí*, *územní souhlas* a *územní opatření* a *úpravy vztahů v území*. Metodická doporučení Ústavu územního rozvoje [ÚÚR 2007] i vlastní projekční praxe nám potvrzuje, že z pohledu regionálního a sociálního rozvoje je velmi důležitou součástí *procesů územního plánování* je v neposlední řadě také *poskytování informací*, *zapojení informačních a komunikačních technologií* (ICT) a celkový *zájem na účasti veřejnosti* v diskutovaných procesech.

2.3 Kvalita života na venkově

Dimenze kvality života a rovněž tak celková interpretace kvality života se liší v závislosti na konkrétních vědeckých disciplínách, myšlenkových směrech a také mezi sociálními skupinami stejné populace. Kvalitu života je možné například odvozovat pouze

[6]MO je například pořizovatelem ÚPD na území vojenských újezdů.

od toho, jak ji interpretují samotní jedinci, tedy pomocí subjektivních složek, kterou je například štěstí. Záleží také na tom, k jak velkému území nebo populaci kvalitu života vztahujeme. Proto můžeme kvalitu života definovat na makro společenské i na mikro individuální úrovni nebo kvalitu života definovanou ve vztahu k očekávání a srovnávání se s ostatními a nebo kvalitu života jako míru, podle které jsou uspokojeny potřeby nebo dosažena celková spokojenost člověka. Například podle Vodákové a Petruska je vnímání kvality života závislé na *životním stylu*. [Vodaková et al. 1996] Kvalita života na venkově se však v každém případě týká otázek míry kvality životních podmínek lidí žijících ve venkovském prostoru. Ve shodě s Massamem můžeme prohlásit, kvalita života se stává frekventovaným pojmem a předmětem zájmu lokálních politiků, místních správ či projektantů. Všichni tito aktéři by měli věnovat kvalitě života pozornost z důvodů vyhodnocení efektů plánů a projektů na životy občanů a na místo samotné. [Massam 2002]

Kvalitu života si můžeme definovat nejen pouze pomocí subjektivních složek kvality života, které jsou závislé na životním stylu, ale také, jak popisuje [Bowling et al. 2001], pouze pomocí objektivních složek kvality života, kterými jsou příjem, kvalita bydlení či úroveň vzdělání atd. Podle [Možný 2002] můžeme na problematiku *kvality života* nahlížet různým způsobem: *Sociálně psychologickým pohledem* (pocit štěstí a pohody, tzv. *well-being*), kde jde o subjektivní pocit kvality života daný konkrétní reflexí prožívání *životní situace* příslušným jedincem a *Sociologickým pohledem*. Sociologický pohled[7] je více zaměřen na kvantitativně měřitelné charakteristiky a není tolik propojen s individuálním prožíváním, protože pracuje s agregovanými údaji. Jedná se o zjišťování *indikátorů*, mezi které v moderní době také patří kvalita zapojení informačních a komunikačních technologií (ICT). Takovým indikátorem, který se přímo týká této disertační práce, je využití ICT pro možnost *participace* na řízení společnosti či komunity.

Uvědomujeme si, že kvalitu života jako komplexní a širokou oblast není možné zachytit a změřit v celém jejím rozsahu. Takové ideální holistické hodnocení kvality života by muselo být doprovázeno rozsáhlým výzkumem všech oblastí, kritérií a složek lidského života. Proto se v kontextu této disertační práce zabýváme právě jen těmi složkami kvality života, na které má přímý vliv participace na procesech územního plánování a stavebního rozvoje. Diskuse o kvalitě lidského života a způsobech, jak ji lze měřit, hojně probíhaly v

[7] Někdy se v této souvislosti používá pojem *wellfare*, česky překládaný jako *blahobyt*.

průběhu osmdesátých i devadesátých let. Není sporu o tom, že člověk vede kvalitní život, pokud se v dobrém zdravotním stavu dožije vysokého věku, má možnost vzdělání, má přístup k materiálním statkům, které mu zajistí slušnou životní úroveň, je obklopen lidmi, které má rád a kterých si váží, může dýchat čerstvý vzduch, rozhodovat o náplni svého života, dostává se mu společenského uznání a může se účastnit správy veřejných věcí. Ale toto je jen intuitivní pojetí kvality života. Tradiční formální přístup k měření kvality života se zaměřuje zejména na zdroje, které mají jedinci k dispozici. Jedná se zejména o jejich příjem a majetek stejně jako zboží a služby, které využívají. Tyto údaje však představují typické kvantitativní indikátory, které pojem kvality života zbytečně redukují na ekonomickou kategorii *životní úroveň*.

Problematika sociologického pohledu na kvalitu života souvisí s příslušnými *indikátory* neboli měřitelnými ukazateli kvality života. Základní členění indikátorů kvality života vychází ze samotných dimenzí kvality života tak, jak jsou definovány svými autory. V každém případě však existují dvě hlavní skupiny indikátorů: *objektivní* a *subjektivní*. Objektivní indikátory vyjadřují pozorovatelné podmínky prostředí, v němž žijeme. Mezi ně lze zařadit charakteristiky jako například politické klima, hospodářskou úroveň či sociální záležitosti konkrétně zastoupené například číselně vyjádřenými mírami kriminality, příjmu, zdravotního stavu, znečištění ovzduší, kvality bydlení, dostupnosti služeb, vzdělání či lékařské péče, nezaměstnanosti a dalšími. Druhá množina indikátorů reflektuje subjektivní hodnocení vztahu objektivních charakteristik s vnímáním jedince. Subjektivní proměnné primárně získáváme jako odpovědi na dotazy různých průzkumů, dotazníků, řízených rozhovorů či pomocí mentálních map. Data pro objektivní indikátory získáváme většinou sekundárně od rozmanitých institucí (např. statistiky nebo projektové dokumentace na příslušných úřadech) zabývajících se jejich sběrem. Již bylo řečeno, že ze sociologického pohledu metody hodnocení kvality života vycházejí z objektivních a subjektivních indikátorů. Podle modelu Potůčka základních souvislostí vývoje české společnosti [Potůček 2009] a také [Frič&Potůček 2004] kvalitu i udržitelnost kvality života ovlivňuje 7 *vývojových potenciálů* (na obrázku na následující straně) z nich pro potřeby této disertační práce jsou důležité vazby na *vývojový potenciál územního rozvoje* ve vztahu k formativnímu regulátoru *rozvoje komunikace ve veřejném sektoru*.

Samozřejmě známe a používáme mnoho indikátorů a způsobů výpočtu hodnoty kva-

lity života. Nejznámějším je *index lidského rozvoje* (anglicky HDI, *human development index*), který pravidelně publikuje OSN pod záštitou UNDP (United Nations Development Programme). Tento index je vypočítáván na základě tří kategorií faktorů: *lidské zdraví*, úroveň *vzdělanosti* a *hmotná životní úroveň*, kde hmotná životní úroveň je HDP na hlavu přepočítavaný na paritu kupní síly. Podle tohoto indikátoru je Česká republika dlouhodobě okolo 30. místa z celkového počtu 177 sledovaných zemí, USA se pohybuje mezi 5. a desátým místem a na prvním místě je Norsko. Mezi další ukazatele kvality života patří EQLS – European quality of life survey, Eurobarometr a další. Podle [Armstrong 1999] vycházejí různé definice kvality života z *Maslowovy teorie potřeb* [Maslow 1943], tedy z míry naplnění základních fyziologických potřeb (potřeba nasycení, spánek, úleva od bolesti), které jsou základem pro následnou realizaci dalších potřeb člověka jako např. *potřeba bezpečí, potřeba blízkosti jiných, potřeba sebeúcty*, atd. Na ně pak dále navazuje jako třetí úroveň *potřeba sounáležitosti, lásky a přátelství*, potom čtvrtá úroveň je *potřeba uznání a ocenění* a úplně na vrcholu je *potřeba seberealizace*.

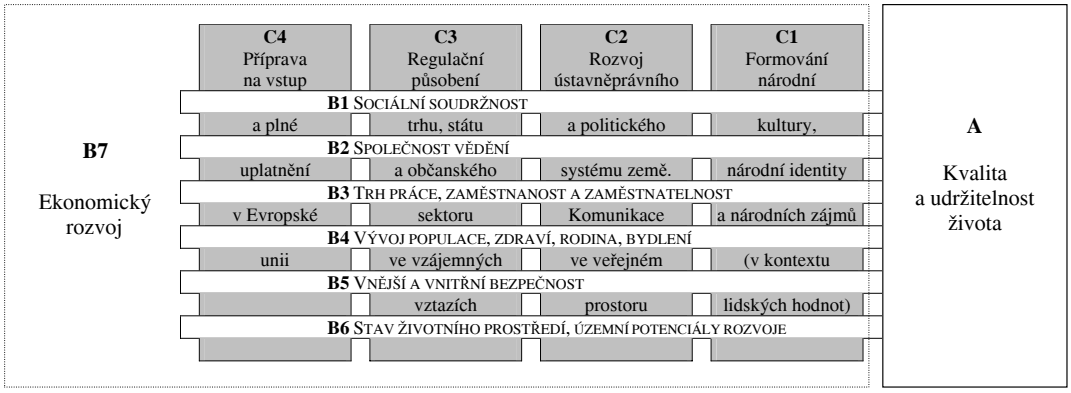

Legenda:
A – Kriteriální blok
B – Vývojové potenciály
C – Formativní regulátory

Obrázek 2.4: Model kvality a udržitelnosti života podle [Frič&Potůček 2004].

O konkrétních indikátorech kvality života specificky ve venkovském prostoru píše Hancock [Hancock 2001]. Podle něj je třeba se zaměřit na čtyři hlavní dimenze kvality života: vnímání *individuální kvality života* (kam patří spokojenost s vlastním životem, zdraví, štěstí), vnímání *kvality života obce* (kam patří kvalita, bezpečnost, zdravost obce, účast ve společenském životě a vliv na společenský život), objektivní posouzení

osobní kvality života (kam patří funkční posouzení, fyzické hodnocení, stupeň gramotnosti a vzděláni) a objektivní posouzení *stavu v obci* (kam patří ekonomické indikátory, sociální indikátory, indikátory životního prostředí, výkon vlády, účast na volbách, celkový zdravotní stav obyvatelstva a rozvoj lidských zdrojů). V kontextu této disertační práce pracujeme s indikátory týkajícím se *účasti ve společenském životě* a *vlivu na společenský život*. Tento přístup upřesňuje Pacione [Pacione 2003], kdy nabízí tři způsoby výběru indikátorů: teoretické určení, přímé dotazování se lidí a přímé určení na základě expertní analýzy a dodává, že občan by měl zvažovat nejen reálně existující sídlo, ale také sídlo v jeho mysli. Pacione ještě také dodává, že kvalitu života v obci lze uchopit objektivně nebo subjektivně, na úrovni jedince nebo kolektivu a také, že ji lze jakoby v závislosti na geografickém měřítku vztahovat nejen na úroveň sídla, ale také na úroveň regionů, větších územních celků, států atd. V této souvislosti Schüssler zdůrazňuje, že je také důležité si uvědomit, že dosažení uspokojivých výsledků v kvalitě života má moc zajistit a posilovat legitimitu všech, kteří jsou zodpovědní za realizaci pozitivních změn v obci a zároveň dává možnost se lépe chránit před dopady negativních událostí a negativních trendů. [Schüssler et al. 1985] Toto by podle Schüsslera mělo dostatečně opravňovat výdaje vynaložené na tato opatření.

V naší dizertační práci pracujeme s mírou zapojení osob do procesů, kterou považujeme za *měřitelný objektivní indikátor*. Tento indikátor určuje, jak občané procesy znají a jak se do nich zapojují[8]. Dalším použitým indikátorem je subjektivně vyjádřená ochota občanů k většímu zapojení se v budoucnu do procesů *územního plánu*, *stavebního řízení* a *stavebního povolení* jako důsledek seznámení se a objasnění principů vizualizace a simulace procesů nově navrženou metodou.

2.4 Endogenní rozvoj malých obcí

Předložená disertační práce má jeden ze svých cílů zlepšení kvality života v rámci úzkého segmentu procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Z pohledu rozvoje malých

[8]V práci se tímto v praktické části v kapitole 6 na straně 106 zabývá sonda zjišťující míru zapojení osob do procesů a životních situací v oblasti územního plánování, kde se pracuje celkem s 40 operacionalizovanými otázkami na které odpovídalo 463 respondentů z 13 malých obcí v třístupňové a šestistupňové ordinální škále.

obcí se jedná o *endogenní přístup* k rozvoji obce, který je založen na mobilizaci vnitřních zdrojů v obci. Mezi tyto zdroje podle [Hudečková et al. 2008] mimo jiné také patří *integrované zdroje technického a techologického charakteru*, kam můžeme zařadit i navrhovanou novou metodu práce s procesní informací. Endogenní přístup sám o sobě ale není v rozporu se starším exogenním přístupem, který byl a stále je založen na využívání vnějších zdrojů v regionálním rozvoji. Naopak zde podle [Hudečková et al. 2008] ale i z vlastní zkušenosti projektanta platí, že mobilizace vnitřních zdrojů nám výhodně formuluje požadavky na pomocnou dodatečnou potřebu podpory z vnějších zdrojů. Synergický efekt kombinace vnitřních i vnějších zdrojů se může dosahovat pomocí budování *rozvojových center.* Z tohoto pohledu je zřejmé, že klíčovým endogenním faktorem rozvoje venkova je zde rozvoj komunit. *Komunitou* se podle [Bernard 2010] rozumí sociální skupina členů, kteří jsou schopni identifikovat společné zájmy, problémy a cíle a jsou schopni se organizovat a společně jednat. Bernard k tomu ještě dodává další pohled na model endogenního rozvoje malých obcí, který zdůrazňuje systém provázaných systémových komponent. Komponenty jsou podle obrázku 2.5 na následující straně rozděleny na vnější (*exogenní*) charakteristiky, vnitřní (*endogenní*) charakteristiky, dále na *rozvinutost obce* a nakonec výslednou *kvalitu života v obci*. Z uvedeného je zřejmé, že míra schopností samosprávy a komunikace uvnitř komunity je významným endogenním faktorem majícím přímý vliv na *rozvinutost obce* a *kvalitu života v obci*. Endogenní rozvoj je podle [Majerová et al. 2011] realizován aktivitami lokálních aktérů a iniciativ lokálních komunit.

2.5 Integrovaný endogenní regionální rozvoj

V moderním pojetí endogenního rozvoje venkova, tak jak jsme si ho vymezili v této disertační práci, jde o uvědomění jeho *multidimenzionálního* a *interdisciplinárního* problému. Domníváme se ve shodě s [Blažek et Uhlíř 2002], že zde jde o uvědomnění si vzájemného propojení ekonomických pohledů s pohledy *sociologickými*, *urbanistickými* a také *manažerskými* a *informatickými*. Někteří moderní autoři také například pracují v této souvislosti s myšlenkou analogií mezi vyjmenovanými dílčími oblastmi jako například [Coward et al. 2005], kteří popisují analogii mezi informační architekturou organizačního

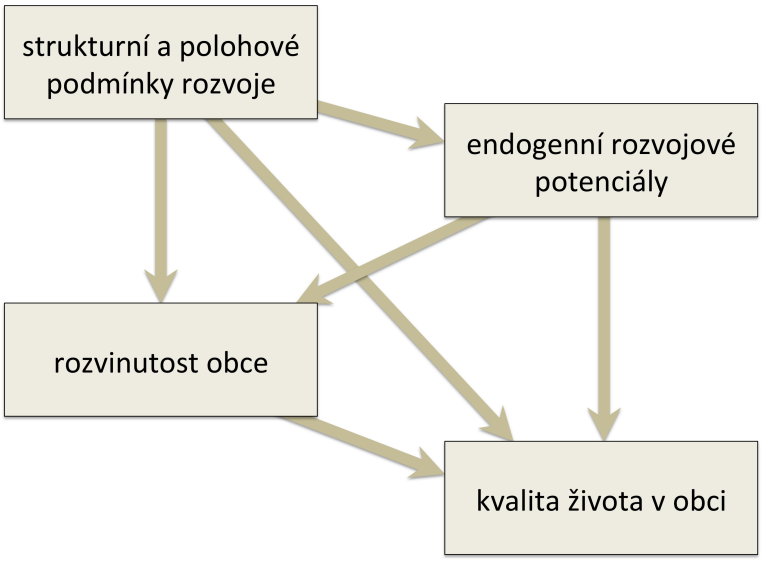

Obrázek 2.5: Teoretický model rozvoje malé obce podle [Bernard 2010].

a řídícího systému[9] a urbanistickou strukturou města. Koncept IERR[10] je založen na zkušenostech z praxe, kdy se ukázalo, že samotná exogenní opatření nedosahují očekávaných výsledků bez spolupráce a iniciativy „zdola“. Jde tedy o přístup, který koordinuje a sází na *synergický efekt* mezi endogenními procesy v obci a procedurami přicházejícími shora. Jsme přesvědčeni, že velmi významnou roli zde má *informovanost* jednotlivých aktérů daných procesů a agend a z informovanosti vyplývající *souvstažnost* jednotlivých složek celého systému. Ze zahraničních autorů tento přístup formuloval například [Garfoli 1992] a v českém prostředí se jím kromě jiných zabývá [Hubík 2006]. Zároveň připomínáme, že myšlenky IERR se staly základem strategické iniciativy LEADER, která je popsaná v samostatné kapitole 1.

Moderní (transformovaný, neo-endogenní) přístup se podle [Shucksmith 2010] zabývá speciálními prostředky vytváření rámcových podmínek pro endogenní iniciativy. Na rozdíl od původního čistě endogenního přístupu zdůrazňuje potřebu využití *regionálního potenciálu*. Jedná se ale stále o spíše *neintervencionistický přístup*. Zabývá se otázkami podpory prostředí, ve kterém se bude dařit *networkingu*, *malým a středním firmám*, *inovacím*, *učení se* a *přenosu znalostí*. Jeho strategickým cílem je zvýšení *kvality*

[9] Například nějakého velkého výrobního podniku nebo státní organizace.
[10] Ve zkratce: integrovaný endogenní regionální rozvoj.

místních a regionálních institucí, zajištění *konkurenceschopnosti* a *kooperace členů komunity*. Potočnik-Slavić [Potočnik Slavič 2010] podrobně popisuje neoendogenní rozvoj venkovského prostoru jako přístup založený na kombinaci endogenních a exogenních přístupů a participaci. Potočnik Slavić ale také poukazuje na některé možné průvodní jevy tohoto přístupu, které mohou být vnímány negativně, jako například zvýšená míra požadavků na spoluúčast a spoluodpovědnost lokálních aktérů, nároky na zabezpečení toku informací a znalostí (*informační infrastruktura*) a nebezpečí vnímání těchto aktivit od externích subjektů jako *protekcionismus* vlivem toho, že *neoendogenní přístup* posiluje *interní vazby* uvnitř systému (komunity, obce) na možný úkor oslabování vazeb systému s jeho okolím. Podobně se neoendogenním přístupem v rozvoji venkova zabývá práce [Ward et al. 2005], která argumentuje, že moderní *znalostní ekonomika* požaduje rozvíjet a propojovat experty, business a všechny ostatní subjekty v území a klade důraz na přenos znalostí, kooperaci, redukci nákladů, rozvoj lidského kapitálu a rozvoj institucí.

2.6 Identita a interpretace

Jedním z velmi důležitých metod (neo)endogenního rozvoje venkova je také metoda *interpretace*. Tato kategorie také souvisí se spoluúčastí občanů na procesech územního plánování, kterou autorka této práce publikovala v [Merunková 2013] a [Merunková 2012]. Metoda *interpretace* (z latinského slovesa *interpretare* = vykládat, vysvětlovat) je založena na spojení subjektivní a objektivní roviny lidského vnímání. Její podstata tkví ve vyvolání sdílení nadšení pro dané místo s druhými lidmi. Klíčovým aspektem je zde citové zaujetí pro danou věc. Tato metoda byla poprvé uplatněna v druhé polovině 19. století správou amerických národních parků ve snaze získat podporu širokého okruhu lidí pro uchování a záchranu přírody. V současné době se i u nás dostává do širšího povědomí jak odborníků, tak laické veřejnosti, a stává se tak nedílnou součástí chápání a péče nejen o přírodní ale také o kulturní dědictví. Interpretace nám představuje cestu k poznání a docenění významu, důležitosti a kvality interpretovaného místa i ostatním lidem. V konečném důsledku přispívá k oživení interpretovaného místa, a v podstatě tak i může odvrátit jeho případnou nepříznivou přeměnu, či jeho zničení. Tilden [Tilden 2007] definuje intepretaci také jako vzdělávací aktivitu, která odkrývá lidem hlubší smysl a vztahy v území.

Projekty orientované na *interpretaci* mají za cíl u místních obyvatel *posílení participace na životě obce*. Interpretace rovněž povzbuzuje kladný vztah občanů k *identitě* obce, k jejímu společenskému životu a k přírodním i historickým památkám a zajímavostem v řešeném území. Větší motivovanost místních obyvatel tak může významnou měrou přispět ke zlepšení úrovně místního života. Důležitým nástrojem k posílení identity místa je zde vyřešení problémů *interpretace* místa ze různých pohledů tak, aby došlo k zájmu nejen o udržení ale i k posílení jedinečných vlastností řešené obce jako spojení pohledu místních obyvatel a interpretace z externího pohledu[11]. Day [Day 2004] píše, že *identitou* území, sídel a krajiny rozumíme jejich jedinečnost v prostoru i čase řešeného *genia loci* území včetně sociálních vazeb lidí, kteří v něm žijí.

V současné době již vzniká řada iniciativ, zabývajících se vzájemně provázaným pojetím obce, krajiny a urbánního prostoru. Moderní společnost si totiž velmi váží svého kulturního dědictví a ví, že je zapotřebí kulturní dědictví ochraňovat, a to nejen proto, že může být zdrojem finanční prosperity v daném konkrétním místě a vytvářet příležitosti pro zlepšení kvality života například formou podnikání ve formě turistiky, ale značnou měrou ovlivňuje celkový vývoj dané lokality, neboť kladně působí na chování jejích občanů, protože disponuje výchovně vzdělávacím potenciálem. Tyto iniciativy a projekty se zabývají obnovou duchovních tradic, zvětšením atraktivity místa, tedy různými způsoby se snaží o zvýšení úrovně kvality života místních obyvatel. V našich podmínkách zvýšení kvality života na venkově znamená mimo jiné také uchovat identitu krajiny a sídla, uchránit jejich *genie loci*. Venkovská krajina je pro nás totiž podstatným zdrojem našeho poznání, má také terapeutickou funkci. Čtením krajiny můžeme porozumět našemu vývoji a odkazu předků a můžeme také naznačit naši budoucnost. Christopher Day [Day 2004] k tomu dodává:

> *„Víme-li, kdo jsme a odkud přicházíme, má naše identita pevné základy. Bez této znalosti se podlamuje. Toto vědění má dopad na naše zdraví, jak psychické, tak tělesné. Také posiluje nebo oslabuje sociální soudržnost, hodnoty a stabilitu (. . .). Jde také o schopnost míst poskytnout nám jistotu, zakořenit nás. Musíme vytvářet místa, kam lidé patří; místa, která náleží tam, kde jsou, a budovy, které na tato místa patří.“*

[11] Zde máme na mysli například rekreační potenciál, ekonomická využitelnost, naučně výchovná funkce a podobně.

Kapitola 3

Participace

Participace[1] představuje rozsáhlý vědní koncept s multioborovými přesahy. V této disertační práci se budeme zabývat participací z pohledu účasti občanů, veřejné správy a dalších aktérů na procesech územního plánování a stavebního rozvoje. Českými specifiky tohoto pojetí participace ve vztahu ke spoluúčasti na procesech územního plánování a stavebního rozvoje se věnuje Maier[Maier et al. 2012]. Maier a jeho tým připisuje problém reálného uplatnění participačních procedur připisuje lokálním politickým autoritám, které využívají tradiční expertní plánovací praxi a vnímají účast veřejnosti včetně občanů v obci na procesech plánování spíše jako ohrožení kvality plánu a jejich zájmu. V kapitole 3.2 na straně 63 budeme tento jev dokladovat na příkladu suburbanizace.

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa jako jeden z účastníků procesů územního rozvoje a stavebního rozvoje je základním článkem správního práva a je nezbytnou součástí procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Podle [Horzinková 2005] přesnou definici pojmu veřejná správa v žádném právním předpisu přímo nenajdeme, ale řada právních předpisů veřejnou správu používá jako axióm. Domníváme se, že to je proto, že přesně vymezit nebo definovat veřejnou správu je poměrně složitou záležitostí, zejména pro její komplexnost a různost *správních činností*, ale na intuitivní úrovni každý tuší, o co běží. Správní činnosti,

[1] V obecné poloze zaručuje podmínky a předpoklady participace Listina základních práv a svobod. Participace je také v různých formách garantována českým právním řádem.

jejich obsah a forma se mohou měnit v důsledku změn, ke kterým ve společnosti dochází. Veřejná správa aktivně organizuje a řeší nejrůznější *společenské situace*[2]. Můžeme jí obecně vymezit jako správu veřejných záležitostí vykonávanou subjekty veřejné správy a jejich orgány. Prostřednictvím veřejné správy se zabezpečují veřejné úkoly a veřejná správa vytváří předpoklady pro jejich realizaci a současně je také uskutečňuje. Publikace [Horzinková 2005] také uvádí, že veřejnou správu lze chápat v materiálním nebo organizačním smyslu. Veřejnou správu jako systém si můžeme definovat podle subjektů, které jí zabezpečují, jako *státní správu* a *veřejnou samosprávu* (v detailu *územní samosprávu* a *zájmovou samosprávu*) a ostatní veřejnou správu, což je ta část veřejné správy, která není vykonávána státem ani územní samosprávou a jedná se o instituce se specifickým postavením. V klasickém pojetí je hlavním subjektem veřejné správy stát. Státní správu můžeme chápat jako realizaci výkonné moci státu. Státní správa může být vykonávána orgány přímo nebo nepřímo. Přímo vykonávají státní správu *orgány státu*, nebo *správní úřady* jako organizační složky bez právní subjektivity nebo ostatní součásti. Nepřímo vykonávají státní správu na základě zákonného pověření (delegování) na jiné subjekty veřejné správy než stát (typicky kraje a obce). Na jiné právní subjekty může být *výkon státní správy* ve vymezeném rozsahu *delegován* zvláštním zákonem nebo rozhodnutím učiněným na základě zákona na jiné orgány jako například *veřejnoprávní korporace*.

Podle [Průcha 2007] se veřejná správa uskutečňovaná veřejnoprávními subjekty nestátního charakteru nazývá *veřejná samospráva*, která společně se státem zabezpečuje jeho správu jako *veřejnou správu*[3]. Veřejnou správu dělí systém správy ČR na *státní správu* a *samosprávu*. Průcha k tomu dále uvádí, že *státní správa* je uskutečňována státem, ať již přímo či zprostředkovaně územní samosprávou, a je odvozena od podstaty postavení a poslání státu a způsobů realizace statní moci. Svým charakterem je zvláštním druhem společenského řízení uskutečňovaného státem, ale *samospráva* je ve shodě s Kadečkou [Kadečka 2003] svým projevem výkonné moci ve státě nezávislá a státní správě nepodřízená. Samosprávu si proto můžeme vymezit jako právo uspořádat a řídit část veřejných záležitostí ve vlastním zájmu a ve vlastní odpovědnosti. Své úkoly plní samospráva vlastními silami a prostředky. Kadečka dále uvádí, že výkon samosprávy je

[2]Pojmem situace v kontextu cíle této disertační práce se zabývá kapitola 7.3.1 na straně 117.

[3]Výraz veřejná správa je následovníkem termínu veřejná služba, která označuje zaměstnání u státu či obecněji u veřejné korporace.

vázán jen právními předpisy a pro samosprávu obecně platí menší vázanost právem. Je důležité vědet, že mezi orgány veřejné správy při výkonu samosprávy neexistují vztahy nadřízenosti a podřízenosti, ani mezi orgány samosprávy navzájem, ani mezi orgány samosprávy a orgány státní správy. Z pohledu účasti na procesech tedy jde o rovnocenné účastníky. Průcha k tomu ještě dodává, že v průběhu let si veřejná správa prošla četnými změnami a to, co mohlo dříve být považováno za veřejnou správu, již dnes nemusí platit.

Celkově proto můžeme pro potřebu této disertační práce ve shodě s Kadečkou prohlásit, že veřejná správa je účelovou činností, kde jsou určenými subjekty veřejné správy vykonávány úkony ve veřejném zájmu, tedy podrobněji řečeno, kde se řeší společenské situace, což přímo souvisí se spoluúčastí *občanů*, členů *samosprávy obce* a *dotčených orgánů* veřejné správy na procesech územního plánování a stavebního rozvoje.

3.2 Problémy samosprávy v malých obcích

Participaci z pohledu spoluúčasti občanů na samosprávě obcí a politickém životě obce se zabývá Čmejrek [Čmejrek et al. 2009] a také Nejdl a Čermák[Nejdl et al. 2007]. Můžeme prohlásit, že český právní řád poskytuje dosti široký rámec jak pro *politickou participaci občanů* v obcích tak i pro různé jiné formy spoluúčasti občanů na životě obce. V obecné poloze zaručuje podmínky a předpoklady politické participace *Listina základních práv a svobod*, která je součástí ústavního pořádku ČR a dále to je celá řada zákonů[4]. Český právní řád nám tedy garantuje možnost politické participace občanů, vymezuje její institucionalizované formy a vytváří pro ni předpoklady. Zde si můžeme politickou participaci rozdělit na dva druhy: *Pasivní politická participace*, do které patří například návštěva veřejných schůzí za účelem získání informací a samozřejmě hlasování ve volbách, je forma participace dobře zabezpečena zákony a je základem demokratického zřízení našeho státu a *aktivní politická participace*, která je přímé působení občana na jeho volené představitele, nebo na vedení místní samosprávy a ovlivňování rozhodnutí o veřejné politice. Mo-

[4]Jedná se hlavně o tyto zákony ve znění jejich pozdějších předpisů a novel: Zákon č. 106/1999 Sb., o veřejném přístupu k informacím, Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), Zákon č. 491/2001, Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a změně některých zákonů, Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon) a v kontextu této práce především o Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

derní veřejná správa si uvědomuje, že demokracie nespočívá pouze v právu volit a proto se snaží nastavit nadstandardní mechanismy, které podporují možnosti občanů spolurozhodovat o konkrétních záležitostech. Tento prostor by podle Čermáka a Nejdla bylo možné ještě dále rozšiřovat, přestože stávající český právní řád také v tomto směru již poskytuje dosti široký rámec jak pro různé formy partnerství obcí, tak pro politickou participaci občanů v obcích podobně jako všechny vyspělé demokratické země. Nejdek a Čermák však upozorňují na to, že nám ale ještě chybí právní zakotvení dalších způsobů politické participace občanů na obecní úrovni (právně upraveny nejsou např. různé formy konzultací s občany při rozhodování o závažných záležitostech v obci, či participace občanských sdružení občanů – obojí se ve vyspělých zemích uplatňuje v souvislosti s prosazováním interaktivního modelu veřejné správy (democratic governance). Na tuto formu sociální participace je kladen důraz ze strany Evropské unie. Existují zde však ještě další bariéry rozvoje této formy participace občanů na veřejné správě. Nejdek a Čermák k tomu uvádějí, že kromě komunikační pasivity občanů to je také formální úprava participačních procedur ze strany místní veřejné správy v obcích, která je zatím velmi málo rozvinutá a proto rozvoj možností participace závisí především na neformálních osobních vazbách a docházejí k názoru, že přestože se ve sledovaných městech[5] významná část obyvatel necítí být dostatečně informována a ani není spokojena s výkonem místních zastupitelských orgánů a představitelé místní správy rovněž hodnotí občanskou participaci jako nedostatečnou, tak lidé se zejména prostřednictvím neformálních kanálů důležité informace o dění ve městě dozvídají a občanská participace v těchto městech do jisté míry existuje. Jak ale nasvědčují rozhovory se zástupci místní veřejné správy, jde pouze o stálou úzkou skupinu obyvatel, která aktivně participuje při různých příležitostech na veřejném dění. Širší skupina obyvatel je ochotná participovat na veřejných záležitostech pouze pokud se bezprostředně dotýkají jejich osobního zájmu. V závěrech studie se také píše o distanci mezi veřejným a soukromým zájmem, nedůvěře vůči politikům i místním zastupitelům a nízké ochotě občanů se aktivně zapojit do politického života prostřednictvím kandidatury do zastupitelských orgánů.

V kontextu naší dizertační práce, která se zabývá účastí veřejnosti na procesech územ-

[5]Tato studie se zabývala postoji občanů a představitelů místní veřejné správy k participaci obyvatel na veřejném dění v městech Blatná, Český Krumlov a Velké Meziříčí.

ního plánování a stavebního rozvoje musíme poznamenat, že zapojování veřejnosti a účast veřejnosti se zde neomezuje pouze na umožnění a rozšiřování informací směrem od projektantů a úřadů k občanům, ale také na tok informací směrem od občanů a schopnost využití těchto informací při přípravě rozhodnutí. Jsme si dobře vědomi, že občané posuzují kvalitu výstupů těchto procesů územního plánování a stavebního rozvoje podle toho, jak je sami mohli ovlivnit. Stavební zákon nám zde stanovuje využití několika metod komunikace s občany a jejich zapojení: zveřejňování písemností ve věcech územního plánování, informování, podávání připomínek nebo námitek a veřejné projednání. Můžeme proto prohlásit, že stavební zákon vytváří dostatečné podmínky pro účast občanů zejména v pozici osob podávajících připomínky k připraveným návrhům, ale zákon explicitně neukládá povinnost využívat nějaké proaktivní participativní metody[6], které by občany vyzývaly k účasti[7] na formulaci zadání nebo by využívaly podněty veřejnosti při přípravě návrhů. Z vlastní zkušenosti si ale uvědomujeme, že dobré zapojení občanů již v počátečních fázích procesu pořizování územního plánu obce může předejít pozdějším vynuceným změnám územně plánovací dokumentace, které s sebou nesou další finanční náklady a časové prodlevy způsobené vyjádřením nesouhlasných stanovisek s konkrétním záměrem ze strany dotčených orgánů a organizací ochrany životního prostředí nebo správců sítí či stavebního úřadu nebo nutné úpravy vyplývající z připomínek (opět zejména s ohledem na životní prostředí) získaných v zákonném projednání s veřejností. Toto vše s sebou nese negativní dopady na společenské klima v obci (sousedské vztahy, vnímání kvality práce zastupitelstva obce, zájem o veřejný sektor atd.). Klápště v publikaci [Maier et al. 2012] v této souvislosti upozorňuje na to, že sebelépe organizovaná ale uspěchaná jednosměrná komunikace s veřejností je vnímána jako pouhá propagace již uskutečněného záměru a nepřináší očekávaný efekt zmírnění diskutovaných negativních dopadů.

V procesech územního plánování a stavebního řízení mají velmi důležitou *participační roli*[8] členové zastupitelstva obce. U mnoha těchto procesů, kterými se v dizertační práci zabýváme, to je dokonce role iniciační a řídící. Práci starostů a členů zastupitelstva

[6] O těchto metodách jako o možném přínosu do procesů územního plánování podrobně píšeme v kapitole 3.2 na straně 74.

[7] Zákon samozřejmě přesně a jednoznačně stavouej způsob a lhůty pro různé fáze a formy veřejného projednávání územně plánovací dokumentace a dalších dokumentů, ale pokud vlivem nezájmu nebo neinformovanosti občanů nedojde k žádnému veřejnému projednání a připomínkám, tak se po uplynutí příslušné lhůty dokument považuje za řádně projednaný a schválený.

[8] Pojmem role participanta v procesu se podrobně zabýváme v kapitole 7.3.2 na straně 118.

malých obcí totiž tvoří velmi četná agenda tvořená nejen naší problematikou územního plánování a stavebního rozvoje, ale i problematikou mnoha dalších věcí vyplývajících z příslušných právních předpisů. Musíme zde ale zdůraznit, že starostové těch nejmenších obcí obvykle nemívají týmy poradců, a proto zpracování nutných úkonů většinou spočívá na jedné osobě. Častokrát to provádějí lidé vedle svého zaměstnání, což samo o sobě – vedle rozpočtových úskalí s nedostatečnou odměnou – vede k zahlcenosti dotyčných osob správní agendou. Katalog činností obcí je totiž velmi dlouhý popisný text na 233 stranách. Přehled právních předpisů souvisejících s těmito činnostmi obce pokrývá 142 zákonů. To vše dohromady představuje velmi obsáhlý soubor znalostí a povinností, které se musí i v malé obci zvládat. Rozdíl mezi obcí a městem je ale bohužel v tom, že v malé obci je na všechno starosta obce s několika zastupiteli sám. [MV ČR 2013] Na základě vlastní projekční praxe můžeme vyjádřit často vyslovovaný názor starostů a členů zastupitelstva, který lze shrnout jako nadměrné množství úkonů; složitost úkonů, které předpokládají vysokou odbornou způsobilost a nedostatečné ohodnocení. Z uvedeného vyplývá malá ochota obyvatel kandidovat do zastupitelstva za účelem veřejného zájmu, což dobře potvrzuje [Čmejrek 2006], a z toho plynoucí malý zájem obyvatel obce participovat na politickém životě obce. Z vlastní zkušenosti můžeme v této souvislosti potvrdit komunikační pasivitu občanů v interakci s veřejnou správou. Současná komunikační praxe mezi správními úředníky a občany je velmi rozporuplná a různorodá. Způsob komunikace se ad-hoc přizpůsobuje s ohledem na konkrétní situaci. Uvědomujeme si, že veřejná správa by měla podněcovat a podporovat občanské aktivity v obcích a regionech, ale z výše uvedených důvodů lze pochopit, proč se tak neděje.

Jak vyplývá ze studie [Skála 2010] uskutečněné v r. 2010 a zaměřené na problematiku malých obcí, v níž byly dotazníkovou metodou zpracovány názory starostů malých obcí, jako řešení problémů malých obcí uvádějí starostové kromě nedostatku financí, nedostatečné aktivity občanů požadavek na menší objem administrativních povinností pro starostu (49,7% respondentů). Studie doslova uvádí, že ke snížení tohoto objemu by nemělo dojít přijímáním dalších úředníků obcí, ale nejspíše odbouráním zbytečné administrativy. Pouze 4,9 % respondentů bylo pro více pracovníků obecního úřadu. Skála dále shrnuje výsledky tohoto šetření takto: „*Vedoucí představitelé obcí vnímají přetížení starosty byrokratickými povinnostmi. Uvolnění od určitých stávajících neproduktivních úkolů by sta-*

rostům umožnilo více se koncentrovat na řešení vážných problémů, například získávání financí pro obec nebo řešení konfliktů mezi občany.“

Podle jiné studie [Binek et al. 2008] nastává přetížení úkoly zejména v případech obcí přenesené působnosti a velmi se komplikuje při neuvolněnosti starosty. V této studii byly osloveny malé obce 60% neuvolněných starostů. Závěry z tohoto průzkumu shrnuli autoři následujícím způsobem: *„Náročnost práce starosty souvisí nepochybně i s velikostí obce a počtem pracovníků (spolupracovníků), které má k dispozici. Zejména v menších obcích se dle našich zjištění starostové obvykle věnují všem činnostem s výjimkou účetnictví. Bez zaměstnanců se obejde jen vskutku malá část obcí*“. Další velmi varující zjištění je názor: „*62% starostů malých obcí se domnívá, že by tyto obce vůbec neměly vykonávat přenesenou působnost. V případě nejmenších obcí do 200 obyvatel jsou proti vykonávaní přenesené působnosti dokonce tři čtvrtiny starostů.*“

Podobně se k tomuto problému vyjadřuje také [Illner 2006], který dává do vztahu efektivitu, kvalifikovanost a kvalitu místní správy k velikosti obcí, protože v obecních úřadech a ve volených orgánech větších obcí je na rozdíl od malých obcí větší specializace, aparát je početnější, profesionálnější a lépe technicky vybavený. Dalším z faktorů ztěžující práci starostů je vedle množství povinností a úkonů také komplikovanost této agendy, což má za následek, že starostové potřebují odbornou činnost nebo poradenství na činnosti, jimž nerozumí či nejsou schopni sami zvládat. Toto potvrzuje také [Zwyrtek et al. 2011] která říká, že starosta musí umět víc, než primátor města, protože primátor má vedle sebe tým specialistů, ale starosta malé obce je nucen objednávat služby.

Tento stav podle [Skála 2010] vede k nutnosti starostů a zastupitelů se obracet na poradce, nicméně na druhou stranu je zde problém finanční zátěže pro obec za tyto služby. Ze závěrů Skálovy studie vyplývá, že 3/4 respondentů by uvítalo pomoc styčného poradce, který by jim pomáhal řešit konkrétní úkoly. Také studie [Binek et al. 2008] obsahuje podobné závěry týkající se přenesené působnosti. Závěrem studie je tvrzení, že starostové malých obcí se chtějí z 56% odbřemenit od přenesené působnosti zejména kvůli nezbytné potřebě odborných znalostí pro její výkon. Studie dochází k závěru, že by malé obce měly vykonávat jednoduché, časově nenáročné činnosti ve vztahu k občanům, ale odbornější rozhodnutí vyžadující více času (který především neuvolněný starosta nemá) a kvalifikaci (kterou starosta také nemá) by měl vykonávat někdo jiný.

Z uvedeného vyplývá, že atraktivitu funkce starosty značnou měrou devalvuje jak množství a náročnost[9] úkonů, tak nedostatečnost finančního ohodnocení, zvláště v případech neuvolněných starostů, o jejichž odměnách rozhodují zastupitelé dané obce na rozdíl od starostů uvolněných, jejichž odměny jsou dané tabulkově Ministerstvem financí České republiky. Logickým důsledkem této situace vlivem všech zmíněných faktorů je pak neochota lidí v malých obcích vykonávat funkci starosty. Nicméně na druhou stranu lze vypozorovat, že existují aktivní jedinci, jimž není osud jejich obce lhostejný, takže jsou ochotni vykonávat funkci starosty, aniž by rozhodujícím kritériem bylo finanční ohodnocení. (Jiné motivační důvody, jako například příležitost rozhodovat v otázkách rozvoje obce pro soukromý zájem v rozporu s veřejným zájmem jsou pravděpodobně také možné, ale v této práci se jimi nezabýváme.) Skála se ve své studii [Skála 2010] zaměřil na výskyt a charakteristiku aktivních jedinců v malých obcích, kteří by mohli přispívat a přispívají k posílení participace. Bohužel ale tito aktivní jedinci jsou právě z 78,2% aktivně úřadující starostové. Jedná se zpravidla o šikovného běžně zaměstnaného člověka, který rád pomáhá druhým a tato činnost ho baví. Často se jedná o místní rodáky a patrioty. Tato osoba je zpravidla zapojena v některé z místních institucí (zastupitelstvo obce, neziskové organizace, sportovní klub, apod.) Většina z nich vykonává svou aktivitu bez nároku na jakoukoliv odměnu. Podle [Skála 2010] tedy můžeme vyslovit závěr, že v malých obcích ochota participace pramení především z vnitřních motivů osobnostního charakteru, jako jsou například morální postoje, patriotismus a přirozená aktivnost. Zdá se být tedy potvrzené, že pozitivní finanční motivace se nezdá signifikantní, neboť jak dále shrnuje Skála [Skála 2010] názory starostů, tak nezaměstnaní, tedy lidé, kteří mají relativně nejvíce „volného“ času, patří mezi tahouny pouze v 0,4 % případů, takže život v obci vlastní iniciativou prakticky vůbec neovlivňují. Kromě této publikace stejný závěr potvrzuje i celá řada publikačních výstupů Sociologické laboratoře PEF ČZU pod vedením prof. M. Majerové a doc. Čmejrka jako například [Čmejrek 2006], [Čmejrek 2008] a [Majerová et al. 2011].

Z pohledu členství České republiky v Evropské unii můžeme registrovat ještě další

[9] K této náročnosti také podle dokumentu „*Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020*“ [MMR ČR 2013] přispívá problém nízké míry profesionalizace a nejednotně vymezených práv a povinností úředníků. Negativně se do chodu úřadů promítají časté změny vedení úřadů. Není tak mnohdy zajištěna dostatečná kontinuita realizace agend.

změny v roli veřejné správy. Navrátilová a kol. to ve své publikaci [Navrátilová et al 2009] vysvětluje jako nový závazek potřebu zajištění *vyšší míry participace veřejnosti* na rozhodovacích procesech a také *zkvalitňování způsobů zapojování veřejnosti* do těchto rozhodovacích procesů. Je zřejmé, že bez nových znalostí a bez využití informačních technologií by splnění tohoto cíle bylo velmi obtížné. Na druhou stranu si myslíme, že *zvýšení participace* obyvatel má pro obec velké přínosy. Každý občan by se totiž měl účastnit procesů a měl by se vyjadřovat se k politice územního rozvoje a k územně plánovací dokumentaci. Právě územní plánování, které je tématem této disertační práce, se života občanů nejvíc dotýká. Navrátilová toto podrobně rozpracovává a vyjmenovává následující přínosy větší míry participace pro život v obci:

1. Pokud proces sestavení územního plánu proběhne plně demokratickou cestou za velké spoluúčasti všech lokálních aktérů, lze očekávat velkou míru nalezené shody výsledného řešení, stabilitu řešení a loajalitu obyvatel.

2. Zapojením více lokálních aktérů může dokonce proces zlevnit, protože lokální aktéři zdarma ve vlastním zájmu poskytují informace, které by jinak musel za úplatu zjišťovat expert zvenčí.

3. Dalším přínosem většího zapojení veřejnosti může být i včasné zjištění, že plánovaný záměr nemá kladnou odezvu u obyvatel obce *a* předejít tak zhoršení politického nebo sociálního klimatu v obci.

4. Zapojením místních skupin občanů lze získat významné spojence, které zastupitelstvo obce potřebuje k řešení větších integrovaných projektů.

Stejnou problematikou se z pohledu souvisejících právních předpisů a metodických pokynů také zabývá například série publikací Ústavu územního rozvoje [ÚÚR 2011]. Ve těchto publikacích se dále podrobně definujeí zásady účasti veřejnosti a přehled minimálních standardů používaných při budování *informačních kanálů* od úřední desky přes klasická média (lokální i celoplošný rozhlas, televize a tisk) přes *využití moderních informačních technologií* s možnostmi vizualizací a simulací, vybudování horké linky na telefonu až k přímé nezprostředkované participaci ve formě pracovních skupin.

Na základě uvedených skutečností můžeme učinit závěr, který také potvrzují práce [Čmejrek et al. 2004] a [Majerová 2005], že na malých obcích (neboli na venkově) ve srovnání s městy významně převažují negativní faktory, které snižují zájem o participaci. Je to nedostatek finančních prostředků k zajištění nejen rozvojových ale i základních funkcí z a toho vyplývající ztížené podmínky k výkonu státní správy a samosprávy, přetížení starostů a členů zastupitelstva agendami a nedostatek odbornosti starostů a členů zastupitelstva. Z pohledu projektanta, který řeší konkrétní zadání územního plánu, k tomu také přistupují faktory malého počtu obyvatel, migrace mimo sídlo, úbytek mladých lidí a z toho vyplývající stárnutí obyvatel a úbytek celkového počtu obyvatel, rostoucí převaha obytné a rekreační funkce sídla nad ekonomickými a obslužnými funkcemi sídla, a také nedostatek pracovních míst, snižování dopravní obslužnosti veřejnou dopravou a neodostatečné možnosti kulturního a sportovního vyžití.

Příkladem konkrétního ohrožení kvality života, se kterým se projektant během zpracovávání územního plánu v malých obcích velmi často setkává, je problém *suburbanizace*. Tento jev můžeme popsat jako problém rozpínání sídel do krajiny (anglicky *urban sprawl*), který se někdy více expresívně podle [ČKA 2009, Britannica] překládá jako *rakovina měst* a nebo *sídelní kaše*. Tento sociální a urbanistický jev je vhodné uvést jako příklad zhoršení kvalit života[10] vlivem procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Příčiny problému suburbanizace v rozvoji malých sídel spočívají v tom, že volení zástupci samosprávy těchto malých obcí nejsou (a logicky ani nemohou být) podrobně vzděláni v detailech práva, agend státní správy a samosprávy a jejich dopady na život v obcích a tak jsou zcela odkázáni na jejich mnohdy účelový výklad od jednotlivých úředníků nadřízených orgánů nebo soukromě zainteresovaných subjektů a nastavenou legislativu neumí využít ve svůj prospěch, jak tvrdí například [Vláčil 2002]. Sýkora ve sborníku prací [Sýkora L. 2002] se na rozdíl od jiných autorů, kteří tento fenoném zpracovávali úzce ze svých pohledů, zaměřil na holistické pojetí problému suburbanizace a přidává sociologicko-politologický rozměr vnímání veřejnosti, předcházení dopadům, role státní správy a samosprávy atd. *Urban sprawl* je v souladu s [ČKA 2009] nekontrolovatelné

[10] Jen pro doplnění poznamenáváme, že suburbanizace má také svoje negativní dopady pro samotné velkoměsto a jejich obyvatele, jako například tzv. *urban decay* (česky přeloženo tlení, hnití měst, které se projevuje například ruinami uvnitř katastru měst nebo vytvářením sociálně segregovaných ghett). Z podobných ekonomicko-sociálních příčin jako *urban sprawl* podle [ČKA 2007] vychází také problém tzv. *brownfields* uvnitř velkoměst.

rozpínání měst do krajiny. V českém jazyce se také hovoří o rakovině měst a nebo o sídelní kaši. Jde o jev, který se objevil v minulých desetiletích ve vyspělých průmyslových zemích (USA, Francie, Británie) a v nedávné době se dostal i k nám. Lze ho popsat jako nekontrolovanou expanzi určitého typu městské zástavby (na obrázku 3.1 na následující straně) do volné krajiny vlivem výhodnější ceny pozemků, poptávky po levných a zároveň moderních nemovitostech, vlastnické infrastruktury atd. Původní obyvatelé takto zasažených malých obcí tento jev bohužel zpočátku vnímají pozitivně, protože ve vývoji sídel jsou dlouhodobě známé pozitivní koncepce výstavby zahradních měst a satelitních městeček a jsou také pod masívní propagandou zájmu investorů. Pozorujeme také, že tato nekontrolovaná forma expanze do krajiny je řízená pouze ekonomickým zájmem (staví se tam, kde jsou levnější pozemky). V této souvislosti hovoří [Ježek 2008] o pohlcení původního venkovského osídlení, které s sebou přináší výrazné zhoršení kvality života v obci. Podle vlastní zkušenosti proto můžeme vyjmenovat následujících pět negativních jevů:

1. Sociální segregace mezi původními a novými obyvateli sídla vyvolaná jejich sociálními rozdíly danými odlišným životním stylem v obou často od sebe prostorově oddělených částí formálně jednotného sídla.

2. Zastavení rozvoje infrastruktury původního sídla (staré části), protože noví obyvatelé se realizují a zásobují pouze v místě svého zaměstnání v metropoli a obec, ve které jsou trvale usídleni, je pro ně jen noclehárnou.

3. Nezájem nových obyvatel o spoluúčast na rozvoji obce jako celku a nebo v horším případě dokonce zneužívání demokratických mechanismů samosprávy nových obyvatel proti odlišným zájmům původních obyvatel.

4. Spolu s tzv. podnikatelským barokem jde o narušení kulturně historické hodnoty sídla, narušení dopravní infrastruktury, ztráta atraktivity sídla pro rozvoj turistiky.

5. Ztráta kvalitní zemědělsky využitelné půdy.

Z uvedených informací z praxe, které mimo jiné také potvrzuje interní materiál vydaný Českou komorou architektů [ČKA 2009] je příčinou hrozící suburbanizace (podobně jako u jiných možná v tuto chvíli méně naléhavých faktorů snižujících kvalitu

Obrázek 3.1: Příklad sídelní kaše (urban sprawl) podle [ČKA 2009].

života malých obcí) *velmi nízká úroveň participace aktérů* v samosprávě těchto malých obcí. Můžeme však z vlastní zkušenosti potvrdit, že tento problém nedostatečné participace se v naší praxi velmi často nesprávně zjednodušuje jen na nákup informačních technologií (osobní počítač a připojení k internetu na místním úřadě), jednorázová školení a dodávání dokumentace (tištěné metodické příručky) pro zastupitelstvo obce. Bohužel to ale znamená, že pokud znalosti aktérů nevychází z poznání, jak se kvalifikovaně vyznat v životních situacích, o což se snaží tato disertační práce, tak hrozí reálné nebezpečí, že uvedená organizační opatření nebo nákup technologií neplní do nich vkládaná očekávání a finanční náklady.

3.3 Metody participace v územním plánování

Z předchozího textu vyplývá, že se bohužel potýkáme s problémem malého zájmu občanů o účast na procesech územního plánování a stavebního rozvoje a potom s následným častým nesouhlasem občanů s jejich výsledky. Tento jen není vázán pouze na české prostředí, ale vyskytuje se i v zahraničí. Ve světě se tímto problémem zabývají různé nadace i vládou podporované instituce. Již jsme uvedli, že u nás je v tomto směru aktivní Ústav

územního rozvoje ČR, ale i u nás se setkáváme s činnostmi nadací, které se tímto problémem zabývají. Proto byla brněnskou nadací Partnerství do českého jazyka přeložena kniha K. Madden [Madden 2003], která se podrobně zabývá participativními metodami komunitního rozvoje ve vztahu k územnímu plánování. Madden zdůrazňuje potřebu využití expertů, kteří organizují doplňkové činnosti, ke kterým využívají manažerské znalosti organizace *plánovacích víkendů* a jiných setkání, které se zabývají interpretací[11] místního dědictví, tvorbou vize komunity atd. Madden se také opírá o práce [Fischer 2007] a [Posas et Fischer 2008], které podrobně popisují tyto participatívní metody komunitního plánování. Podobný přístup ke komunitnímu plánování má také [Beierle et al. 2002], který ve shodě s ostatními píše o vztahu mezi participací a kvalitou života. Uvedené metody se prakticky používají a snaží se řešit problém malé participace. Například Tress a Tress ve svém článku [Tress et Tress 2003] popisují proces územního plánování v Dánsku jako tzv. „top-down" proces postrádající participaci konečných uživatelů, majitelů území a často i expertů. Na toto zjištění reagovali realizací pilotního výzkumu, ve kterém byly na workshopech za účasti dalších dotčených skupin obyvatel, včetně expertů a decision makers diskutovány alternativní scénáře, předem připravené metodou 2D a 3D vizualizace. Je to podobný přístup, o který se snažíme i my formou vizualizace procesů. Ve svých závěrech Tress a Tress potvrzují, že přidaná výzkumná hodnota, spočívající ve vtažení dotčených sociálních skupin a v aplikaci moderních atraktivních metod, zvyšuje i pravděpodobnost přijetí daných územních rozhodnutí místními obyvateli. Zároveň ve shodě s [Roe 2000] uvádí, že díky propojení znalostí expertů se zkušenostmi územních plánovačů, rozhodovací sférou a s dalšími zainteresovanými skupinami navrhované změny stávají daleko pevněji podložené a přinášejí synergický efekt v kombinaci expertního a lokálního vědění. Podobné zkušenosti má ze své případové studie také [Kozak et al. 2010].

Všechny uvedené metody můžeme chápat jako doplňkové agendy, které si dohromady kladou za cíl zvýšení zájmu obyvatel o spoluúčast na procesech územního plánování a stavebího rozvoje s cílem dosáhnout zlepšení kvality života. Na obrázku 3.2 na následující straně je příklad, jak se tyto metody používají ke zvýšení participace na procesech spojených s územním plánem. Z pohledu ochrany životního prostředí se participací veřejnosti na procesech také zabývá *Aarhuská úmluva* (celým názvem Úmluva o přístupu k

[11] Metoda interpretace je v této disertační práci diskutována v samostatné kapitole 2.6 na straně 59.

informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí). Tato úmluva byla sjednána 25. června 1998 na konferenci evropských ministrů životního prostředí a nabyla účinnosti 30. října 2001. V této úmluvě se zdůrazňuje právo veřejnosti na informace, povinnosti správních orgánů v komunikaci s veřejností, atd.

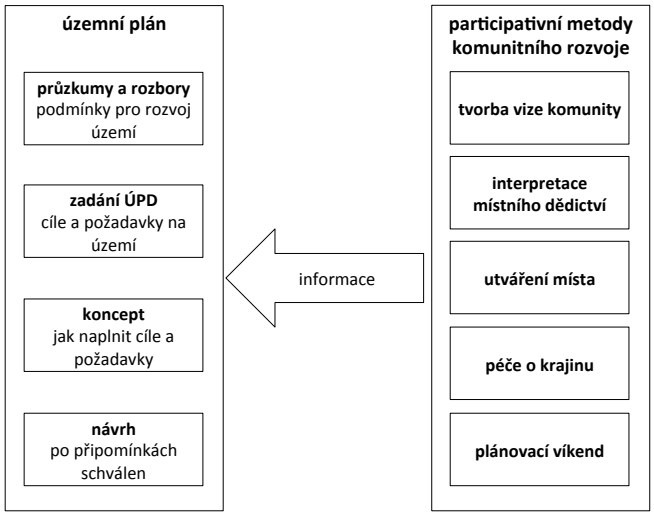

Obrázek 3.2: Participativní metody komunitního rozvoje podle [Madden 2003].

V České republice (a na Slovensku) se problematikou participace jako nástroje udržitelného plánování v území, který zvyšuje kvalitu života formou odstraňování disparit, zabývá Klápště, který svoje výsledky publikoval jako samostatnou kapitolu v publikaci [Maier et al. 2012]. Klápště nám zde nabízí teoretický rámec, jak poznat nedostatečnou míru participace a také přináší zajímavou myšlenku, že jednoduše neplatí poučka „čím více participace, tím lépe“, protože argumentuje, že vhodnější je vzájemně vyvážené nastavení vztahů objednatel - pořizovatel - projektant - konzultant než organizovat velké akce. Ve své práci se Klápště opírá o stejné participační metody, které popisuje Madden a další. Podobný pohled přináší také Strussová, která v souvislosti s implementací Aarhuské úmluvy do praxe píše, že správné participaci se občan může naučit pouze svojí vlastní osobní spoluúčastí na procesech řízení obce a územního plánování, což považuje za hlavní formu aktivizace participující veřejnosti. [Strussová et al. 2009] Strussová také argumentuje, že při zkoumání občanské participace rozlišujeme *potenciální participaci* (neboli *virtuální participaci*), čili deklarovanou vůli a zájem občanů se účastnit procesů řešení problémů obecného zájmu a *reálnou participaci*, která je skutečně realizovaná a za-

bývá se mírou disproporce mezi těmito dvěma formami přičemž zohledňuje fakt, že nižší reálná participace (neúčast na rozhodování) může také v některých případech znamenat souhlas a spokojenost občana s navrhovaným řešením.

Z pohledu pojetí účasti veřejnosti ve stavebním zákoně nám zákon stanovuje využití několika metod komunikace s občany a jejich zapojení. Je to *zveřejňování písemností* ve věcech územního plánování, *informování*, podávání *připomínek* nebo *námitek* a *veřejné projednání*. Obecně nám stavební zákon vytváří podmínky pro účast občanů zejména v pozici osob podávajících připomínky k hotovým návrhům. Legislativa nám jako povinnost neukládá využívat *proaktivní metody*, které by občany motivovaly a vyzývaly například k účasti na formulaci zadání, popř. hodnotně využívaly podnětů veřejnosti před přípravou nebo během přípravy návrhů, jak je popisuje Madden, ale z praxe víme, že využívání podobných metod však bývá přínosem. Je zřejmé, že zapojení občanů již v počátečních fázích procesu pořizování územního plánu obce může předejít pozdějším, vynuceným změnám rozpracované územně plánovací dokumentace, resp. dokumentace připravené k územnímu řízení. Na druhou stranu je třeba připomenout Klápště, který hovoří o efektu nadbytečné participace, která přínosy nemá. Důležitější je zde totiž dobře vědět, kdy komunikace může přinést správný efekt a kdy ne, než slepě tlačit na veřejnost, aby se procesů zbytečně hromadně účastnila i v situacích, které jsou zbytečné. O toto upřesnění se pokoušíme také v této disertační práci, konkrétně ve formulaci nové metody vizualizace procesů. Dále si musíme spolu s Navrátilovou [Navrátilová et al 2009] uvědomit, že vyšší participace s sebou nese navíc finanční náklady a možné delší časové prodlevy způsobené vyjádřením nesouhlasných stanovisek s konkrétním záměrem ze strany orgánů a organizací ochrany životního prostředí v rámci projednání s veřejností, která jsou vyžadována ze zákona, nebo nutné úpravy vyplývající z připomínek (zejména s ohledem na životní prostředí nebo soukromý zájem) získaných v zákonném projednání s veřejností. Z tohoto důvodu musíme zdůraznit, že sebelépe organizovaná, ale uspěchaná, jednosměrná nebo nárazová komunikace s veřejností bývá často vnímána jako pouhá propagace již uskutečněného rozhodnutí (záměru) a nenahradí dlouhodobou, permanentní a otevřenou komunikaci s občany, ve které způsob a lhůty pro veřejné projednávání územně plánovací dokumentace stanoví stavební zákon.

Na základě uvedených informací můžeme prohlásit, že participace na procesech územ-

ního plánování a stavebního rozvoje není neznámým pojmem. Máme ověřené metody exogenního charakteru, které si kladou za cíl zvýšit motivaci občanů se účastnit diskutovaných procesů, sbírat od nich požadavky a pomáhat jim vzájemně vyjednávat stanoviska tak, aby tato informace byla zapracována do projektové dokumentace nebo jinak využita.

Všechna zde uvedená pojetí participace se ale nezabývají způsobem, kdo, kdy a jak přesně se může nebo musí vyjádřit či účastnit jednotlivých *dílčích kroků procesů* a s kým a jak přitom *komunikuje*. Na procesy totiž všechny tyto metody hledí jen jako na černé skříňky s jedním vstupem a jedním výstupem, což je podle našeho názoru nepřípustné zjednodušení. Můžeme to dokázat na příkladu procesu tvorby návrhu[12] územního plánu: Návrh územního plánu se může (a to dokonce ve dvou fázích) připomínkovat a tyto připomínky jsou zapracovávány a musí být vyhodnocovány včetně písemného stanoviska oznámeného participantům. Návrh územního plánu je potom vyhlášen obcí ve formě opatření obecné povahy a zveřejní se jeho příslušná dokumentace. Proces ale ještě nekončí, protože stále pokračuje, jenže jiným způsobem, neboť od tohoto momentu už nepodléhá stavebnímu zákonu, ale správnímu řádu. Prakticky to znamená, že pokud v době po zveřejnění dokumentace někdo opět vznese připomínky, tak tyto připomínky se již nemohou týkat obsahu územního plánu, ale jen možného procedurálního či jiného formálního pochybení. Proces tvorby návrhu skončí až po uplynutí zákonné lhůty k tomuto „druhému kolu“ připomínkování, které však je, jak jsme již vysvětlili, omezené. Potom se návrh územního plánu považuje za schválený[13]. Naše pojetí participace se na rozdíl od uvedených metod zabývá právě těmito důležitými detaily uvnitř procesů. Z toto důvodu se domníváme, že náš přístup není s uvedenými metodami v rozporu a může být dokonce do stávajích metod úspěšně začleněn jako užitečné upřesnění. Například proto, že stejné problémy s pochopením vnitřních mechanismů složitých procesů územního plánování a stavebního rozvoje, které má občan, může snadno mít také facilitátor/expert plánovacího víkendu, pokud sám nemá právnické vzdělání a mnohaleté zkušenosti projektanta.

[12] Připomínáme, že tento proces sám o sobě je jen jedním z více procesů územního plánování. Minimálně stejně složitý je také proces tvorby zadání územního plánu, konceptu, zpracování průzkumů a rozborů atd.

[13] Z praxe známe mnohé případy, že občané ex-post požadují změny územního plánu z důvodu nesouladu jejich soukromého zájmu s obsahem územně plánovací dokumentace.

Kapitola 4

Geoinformatika a aplikovaná informatika

Geoinformatika je oblast aplikované informatiky, která má cílovou aplikační doménu různé informace o planetě Zemi. V kontextu územního plánování a stavebního rozvoje, což je oblastí řešení této disertační práce, se zabýváme nejen informacemi o území samotném a také informacemi o obsahu procesů (agend) státní správy a samosprávy.

4.1 Informační systémy pro podporu řízení obcí

Přestože vláda České republiky v minulých letech zrušila Ministerstvo inormatiky, tak můžeme s úlevou poznamenat, že legislativa České republiky se ve znění svých právních předpisů stále zabývá informačními systémy. Informační systém je vesměs definován jako funkční celek, nebo jeho část poskytující cílevědomou a systematickou informační činnost pro svoje uživatele. Jelikož může poskytovat cílevědomou informační činnost i část celku, dělí se tento systém na subsystémy. Legislativa uvádí, že informační systém disponuje daty, která jsou uspořádána tak, že je můžeme kdykoliv zpracovat a zpřístupnit veřejnosti. Zákon rovněž určuje, že do takové informační činnosti patří i sběr, vyhledávání, prezentace, předávání a ukládání dat na informační nosiče. Problematika legislativního vymezení informačních systémů je dobře popsaná v [Hřebíček et al. 2004]. V této publikaci se také praví, že informační systém obce je specifický, protože hraje dvojí roli: Jako systém pro podporu řízení obce a také jako veřejný informační systém obce. Infor-

mační systém řízení obce si klade za cíl zjednodušit řídící a rozhodovací činnost obce, jako jeho vnitřní informační systém. Systém pro podporu řízení obce se skládá z několika vzájemné propojených funkčních částí. Hlavním základem jsou databáze a základní registry, které jsou vždy spojené s vyčleněným územím. Podle [Špalek et Špalek 2004] však tyto dvě role mnohdy vedou k nevýhodnému fyzickému rozdělení informačního systému na dvě části, které jsou spolu po technické stránce propojené jen velmi málo. Proto Špalek přistupuje k jednotlivým funkcím obou systémů jinak a zabývá se podrobněji funkčními potřebami, které popisuje jako čtyři funkční oblasti:

1. Zajištění chodu úřadu,
2. tvorba rozpočtu,
3. výkon přenesené působnosti státní správy a
4. chod vlastní samosprávy.

Databáze systému pro podporu řízení tvoří registry. Registry představují základnu pro výkon státní správy a samosprávy. Informace, které jsou obsaženy v registrech, nelze v žádném případě nahradit jinými zdroji dat. Zásadním krokem k fungování systému základních registrů bylo přijetí zákona č. 111/2009 Sb. o základních registrech a zákona č. 227/2009 Sb. v roce 2009. Základní registry jsou podle [Špalek et Špalek 2004] celkem čtyři:

1. *Registr obyvatel* (ROB), který obsahuje základní údaje o občanech a cizincích s povolením k pobytu, mezi tyto údaje patří: jméno a příjmení, datum a místo narození a úmrtí a státní občanství.
2. *Registr práv a povinností* (RPP), který obsahuje referenční údaje o působnosti orgánů veřejné moci, mj. oprávnění k přístupu k jednotlivým údajům, informace o změnách provedených v těchto údajích apod. RPP slouží jako garance bezpečné správy dat občanů a subjektů vedených v jednotlivých registrech.
3. *Registr osob* (ROS), který obsahuje údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci i o nekomerčních subjektech, jako jsou občanská sdružení a církve.

4. *Registr územní identifikace, adres a nemovitostí* (RUIAN), který údaje o základních územních a správních prvcích.

Pro zajištění chodu úřadu je subsystém dělen do dvou specifických části. První část tohoto subsystému je část, která reprezentuje ekonomické záležitosti. Jsou to podsystémy obsluhující ekonomické aplikace[1], které nesou informace o chodu úřadu obce. Další nezbytnou částí pro chod úřadu ještě reprezentují kancelářské systémy. Do této části patří především plánovací kalendáře, programy pro správu elektronické pošty a textové a tabulkové editory[2]. Subsystémy pro *tvorbu rozpočtu obce* jsou tvořeny soustavou aplikačních komponent a produktů, které slouží ke sběru požadavků na rozpočet a jejich variantnímu balancování jednotlivými správci rozpočtu pro potřeby rozpisu schváleného rozpočtu, včetně jejich začleňování do jednotlivých investičních a neinvestičních akcí. Podle [Šmíd 2005] takový subsystém má za úkol zajistit automatické zpracování a evidenci rozpočtu obce zejména v oblastech bilance příjmů a výdajů obce, daňového výkaznictví a výkaznictví poplatků asouhrnného účetnictví obce.

Musíme také právě v souvislosti s procesy připomenout, že v České republice je od roku 2002 v provozu systém s názvem *Elektronická vlídná administrativa* (EVA). Popis tohoto systému je na webových stránkách Ministerstva financí ČR. [MF ČR 2013] EVA poskytuje asistenční služby a informační servis všem občanům ČR. Systém EVA mohou naplno využívat občané řešící záležitosti, které územně patří do lokality, která je přihlášená k systému EVA. Systém EVA je podle informací zveřejněných Ministerstvem financí České republiky v blízké budoucnosti využitelný na informačních stáncích obecních úřadů. Po technické stránce je systém EVA internetová aplikace a podle informací zveřejněných na webových stránkách Ministerstva financí České republiky poskytuje funkce usnadnění získávání a vyplňování různých formulářů, usnadnění komunikace občanů s úřady, usnadnění vyřizování záležitostí občanů, podávání odkazy na nejžádanější informace, jako jsou výměny občanských průkazů, pasů a jiné, podávání informace k úspěšnému řešení různých životních situací (ve formě textových návodů), poskytování návodů a vzorů, poskytování informací z uvedených lokalit, jako jsou například vyhlášky, zprávy z obce a nařízení a umožnění vstupu do Katastru nemovitostí. Z toho plyne, že

[1] Tyto aplikace podrobně popisuje [Šmíd 2005] jako sledování finančních toků úřadu, mzdovou agendu, vedení účetnictví a evidenci majetku.

[2] Tento základní typ softwarového vybavení bývá nejčastěji tématem kurzů a školení.

hlavními výhodami pro občana při využití systému EVA mají být podle [MF ČR 2013] tyto možnosti:

1. Občan při vyřizování na úřadě nemusí úřad navštěvovat osobně vícekrát a v některých případech se vyřízení dané záležitosti obejde zcela bez jeho osobní návštěvy.

2. Webové stránky EVA poskytují vyřizování záležitostí 24 hodin 7 dní v týdnu bez ohledu na úřední hodiny úřadu.

3. Občan má možnost být online informován o průběhu procesu vyřizování jeho záležitosti na úřadě.

4. Na stránách EVA má občan možnost zjistit, kde se co vyřizuje a nebo na koho se obrátit ve vyřizování jeho záležitosti.

Kromě systému EVA se ještě zmíníme o doplňkové aplikaci ADAM, která podle údajů Ministerstva financí ČR [MF ČR 2013] pokrývá následující funkční oblasti: Redakční systém, který dovoluje úředníkům přes toto rozhraní zveřejňovat v systému EVA důležité informace pro občany, zpracování záležitostí občanů pro zajištění řádného přijetí a také zpracování elektronických podání občanů, modul Workflow-ADAM dovoluje pro jednotlivé typy podání definovat procesní pravidla, pomocí kterých je řízeno zpracování podání až po jejich vyřízení, včetně sdělování lhůt a přidělování úkolů, správu spisů, která obsahuje základní nástroje pro správu písemností[3], vazbu[4] na vnitřní systémy úřadu a statistiky zajišťující tvorbu a distribuci statistik o činnosti úřadů a pracovníků úřadu, jako například počty přijatých a vyřízených podání za určité období, plnění úkolů atd. Toto zkvalitňování výkonu veřejné správy ve stylu *smart administration* (česky *chytrá administrativa*) využívající ICT bylo rozpoznáno jako jedna ze silných stránek SWOT analýzy Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014 až 2020 vydané Ministerstvem pro místní rozvoj ČR [MMR ČR 2013].

[3] Například řídí oběh písemností, zařazování do spisů, přidělování jednacích čísel a dále také skartaci a archivaci.

[4] Byl li na úřadě již zaveden jiný počítačový systém, ADAM poskytuje elektronické rozhraní, které je schopno oba systémy propojit v jeden funkční celek.

4.2 GIS - Geografické informační systémy

GIS[5] jsou dnes nejpoužívanějším nástrojem aplikované informatiky v oblasti územního plánování a stavebního rozvoje. Podle institutu geoinformatiky na VŠB-TU v Ostravě [Geoinformatika] je *geoinformatika* jednoslovní označení různých oborů aplikované informatiky, které jsou využitelné pro práci v území. Typickými nástroji jsou zde geografické informační systémy, ale je možné sledovat i využití jiných počítačových nástrojů nebo technik majících původ v informatice, softwarovém inženýrství a podobně. Geoinformatika se jako samostatná vědní disciplína rozvíjí jako aplikovaná oblast informatiky již několik desetiletí. Jejímu rozvoji předcházel vznik a vývoj oborů zaměřených na geografii a geodézii ve spojení s počítačovou grafikou, softwarovým inženýrstvím, CAD[6], ale i společenskovědními disciplínami jako je například ekonomie nebo sociologie. Kolář k tomu dodává, že v kontextu moderního informačního věku hrají stále významnější roli přesné informace. V souvislosti s tím se důležitým prvkem a současně i nástrojem využívání informací staly informační systémy, metody a technologie. Pojem informační systém označuje soubor informačních údajů spojený s nástroji a pravidly, které tyto údaje umožní zpracovávat podle zadané metody. Pojem systém v tomto kontextu znamená, že jde o komplex všeho, co umožňuje získávat požadovanou informaci. Nejsou to jen údaje samotné, ale také nástroje pro jejich úpravu, funkční prostředky na jejich analýzu, pravidla pro přístup k systému a jeho užívání, technické vybavení a v neposlední řadě i lidský faktor jako nezbytná součást informačního systému. [Kolář 1997] K významnému zlomu ve vývoji došlo až v 80. letech po nástupu osobních počítačů, které zásadním způsobem změnily práci s počítači, zpřístupnily je velice širokému okruhu individuálních uživatelů. V té době se začaly objevovat první komerčně dostupné programové balíky pro tvorbu aplikací GIS, využitelné širokým okruhem odborníků. V knize [Lother 1999] se praví, že GIS jsou informační systémy, jejichž těžištěm je zpracovávat data o našem životním prostředí. Pod pojmem Geografické informační systémy se většinou rozumí *počítačové systémy*, které umí pracovat s prostorovými daty. Běžně se pro označení Geografických informačních systémů používá zkratka GIS (stejně jako u anglického ekvivalentu *Geographical information systems*). Fakt, že se jedná o počítačové systémy pracující s *pro-*

[5] V zkratce: Geografické informační systémy.

[6] Ve zkratce Computer Aided Design, tedy navrhování (např. tvorba modelů a výkresů) pomocí počítače.

storovými informacemi vyjadřuje slovo geografický.

> *GIS je nástrojem ve společnosti, politice, správě, právu a hospodářství pro dokumentaci, plánování a rozhodování ve vztahu vazby na pozemek a půdu (prostor). Sestává z banky geografických dat, postupů a metod, kterými jsou vytvářena aktualizována a analyzována modelová data, a rozhraní pro integraci a komunikaci s ostatními systémy elektronického zpracování dat. Základ tvoří jednotný prostorový vztažný systém.*
>
> definice podle [Lother 1999]

Tato definice ale zahrnuje dvě interpretace pojmu GIS, které mají odlišný význam a v praxi se někdy chápou odděleně:

1. **GIS jen jako počítačový program**, který je součástí geografického informačního systému. Zde se pod pojmem GIS chápou různé produkty různých firem, které dokáží pracovat s grafickou informací na počítačích. V této interpretaci jsou důležité funkční vlastnosti těchto programů.

2. **GIS jen jako báze dat**. Zde se pod pojmem GIS chápou konkrétní geografická data, která mají svůj aplikační význam. Otázka počítačového programu, který s takovými daty pracuje, zde není podstatná.

Při modelování v GIS jsou užity různé typy dat. Jsou to *vektorová data*, *rastrová data*, *topologické vztahy* mezi těmito daty a *datové tabulky pomocných atributů* nad grafickou informací. Z hlediska oblastí využití dat v GIS publikace [Lother 1999] člení GIS na *základní GIS* a *odborný GIS*:

1. **Základní GIS** obsahuje všeobecné podklady a funkčnost, které jsou důležité pro jakékoli využití GIS. Tento systém je veden a dáván například k dispozici zemskými zeměměřickými správami. Základní informační systém s topografickými údaji potom vytváří například úřední topograficko-kartografický informační systém.

2. **Odborný GIS** spočívá pak na základním systému a obsahuje doplňující informace z toho kterého zájmového oboru (například ekologie, distribuce energií, sociologie, medicína, ...).

Asi nejznámějším je programový balík ArcGIS firmy ESRI. Od té doby nastává rychlý rozvoj využívání geografických informačních systémů a nastupuje i široké zpřístupňování a s tím související tlak na rozvoj dalších geoinformačních technologií, jako jsou dálkový průzkum Země, digitální modely terénu, digitální fotogrammetrie, družicové polohové systémy, prostorové datové struktury, metainformační systémy apod. O GIS pojednává celá řada publikací. Většina z nich má formu učebnic pro techniky nebo seznamuje s konkrétními softwarovými systémy. Méně publikací se ale zabývá GIS jako informačním systémem v rozměru organizace práce s GIS. Dalším důležitým rozdělujícím kritériem GIS, které uvádí [Lother 1999], je měřítko shromažďování dat. Rozumí se tím stupeň „jemnosti" dat a jejich hustota. GIS je tedy možno dělit na *pozemkový informační systém* (pozemkové mapy a plány do měřítka cca 1 : 5000), *topografický informační systém* (TIS, topografické údaje cca 1 : 2500 až cca 1 : 100 000) a *obecně geografický informační systém*, (geografické mapy cca 1 : 100 000 a vyšších měřítek). Těžištěm využití takových GIS je dokumentace oblastí, zařízení a majetku jako podklady pro správu, jejich ocenění, údržbu a provoz.

Velký aplikační přínos GIS spočívá v možnosti propojit *prostorová data* s popisnými neboli atributovými daty a provádět nad množinou těchto dat společné dotazy a analýzy. Obecně lze říci, že *popisná data* představují vlastnosti nebo jevy, které chceme k prostorovým datům evidovat, uchovat. Např. pro řeku (samotnou reprezentovanou graficky jako prostorový údaj) by to mohlo být její jméno, průtok za sekundu, kvalita a teplota vody apod. V takovém GIS potom můžeme provádět analýzy a výpočty podobně jako v jiných počítačových programech. Výsledky takových výpočtů, analýz či simulací jsou potom zobrazitelné zpět do podoby prostorových dat. Uznávaným standardem v této oblasti jsou například moduly Spatial Analyst, Geostatistical Analyst a 3D Analyst, který je součástí systému ArcGIS. ArcGIS 3D Analyst poskytuje nástroje pro tvorbu 3D povrchů a jejich analýzu (orientace svahů, sklon, změna sklonu, rozdíl dvou ploch, výpočet kubatury, profil, analýza viditelnosti, ...). Na základě tvaru terénu dopočítává k datům GIS třetí dimenzi. ArcGIS 3D Analyst zahrnuje i aplikace ArcGlobe a ArcScene, pomocí kterých se můžeme na své zájmové území podívat technikou virtuální reality. Na plasticky zobrazený reliéf lze například letecký snímek, trasy komunikací včetně mostů a estakád, 3D modely budov a stromů. Je možné zobrazit prostorový tvar průzkumných štol, průběh

hladiny spodní vody, míru kyselosti půdy, znečištění ovzduší či nějakého demografického jevu jako např. zaměstnanosti či kupní síly. Toto zobrazení usnadňuje nacházet souvislosti různých jevů a prezentovat je. V modelu území se lze interaktivně pohybovat a vykonaný pohyb zaznamenat v podobě videozáznamu. Spatial Analyst má nástroje pro prostorové modelování a analýzu, které umožňuje vytvářet, zobrazovat, dotazovat a analyzovat data. Lze tak definovat prostorové vztahy, vyhledávat lokality různých vlastností a zobrazovat výsledky těchto výpočtů zpět do území. Průzkumné nástroje pro analýzu prostorových dat umožňují pochopit podstatu dat; jejich rozložení, globální a lokální odchylky, globální trendy, úroveň prostorové závislosti na sobě, odchylky mezi datovými sadami atd. Vytvořené prognózy dovolují odpovídat například na otázky typu „Jaká je pravděpodobnost, že demografická prognóza v dané oblasti za deset let způsobí pokles počtu obyvatelstva v aktivním věku na 50%?“ (Sestaveno z materiálů firmy [ESRI].)

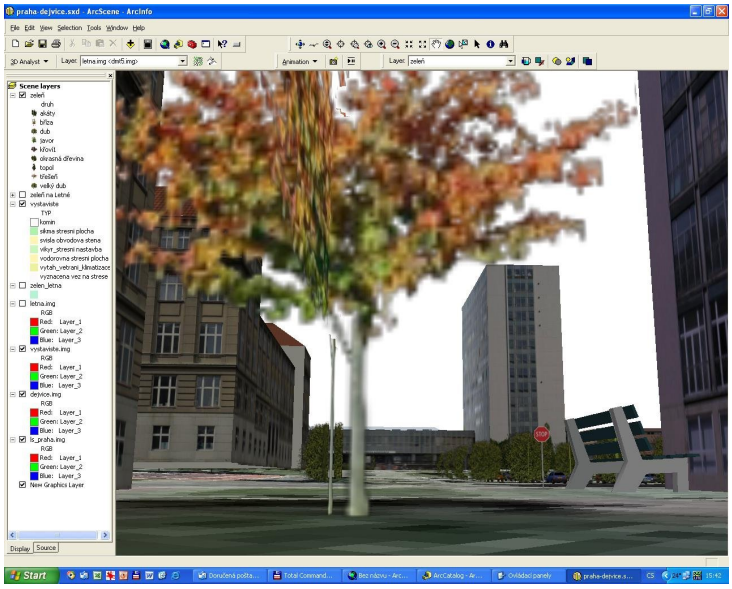

Obrázek 4.1: 3D Analyst - Fakulta architektury v Praze-Dejvicích.

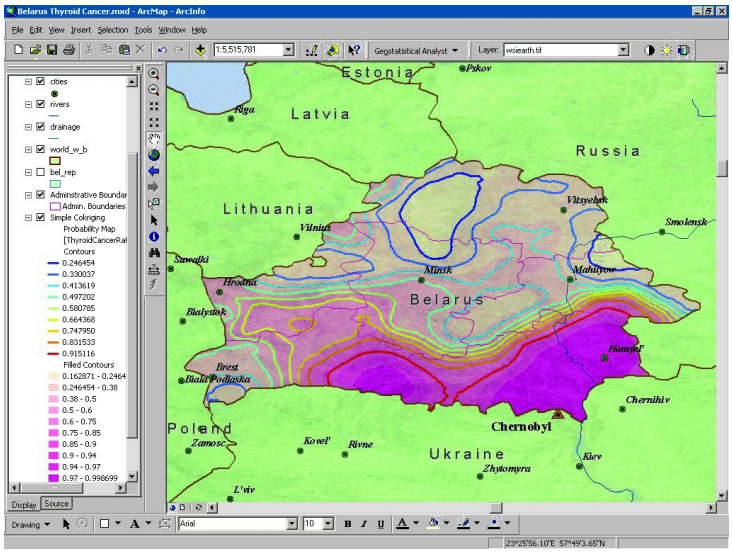

Obrázek 4.2: Příklad prostorové analýzy - rozšíření nemocí následkem znečištění černobylskou elektrárnou.

GIS proto patří v kontextu současné praxe mezi používané nástroje v územním plánování. Na tyto systémy můžeme nahlížet jako na databázové systémy umožňující v sobě uloženou informaci prezentovat grafickou formou a umožňující dělat v této grafické formě i různé vizualizace a analýzy a tisknout mapovou dokumentaci. Je to však pouze jenom malá část využitelných nástrojů ICT, které všechny mohou zajistit rychlý, efektivní a kreativní přísun informací pro plánovací a řídící procesy.

4.3 Znalostní management a znalostní mapy

V kontextu této disertační práce se zabýváme metodami a nástroji znalostního inženýrství, které jsou na principu analogie využitelné v oblasti organizačních a správních procesů spojených s územním plánováním. Podle publikace [Grosskopf et. al. 2009] je znalostní management či znalostní inženýrství manažerský obor, který využívá aplikovanou informatiku.

> *Znalostní management je moderní multidisciplinární manažerská disciplína, která je zaměřena na lepší využití intelektuálního kapitálu organizace pomocí efektivní práce se znalostmi, které se v této organizaci nacházejí.*

definice podle [Bureš 2007]

Se znalostním managementem souvisí i pojem management znalostí (nebo správa znalostí). Publikace [Mládková 2004, Mládková 2005] ho definují takto:

> *Management znalostí je relativně propracovaná a stabilní informaticko-technologická disciplína zaměřená na objevování, vytváření, nabývání, organizování, ukládání, sdílení a další šíření znalostí pomocí informačních či znalostních technologií.*

V jiné publikaci [Truneček 2004] se uvádí podobná definice:

> *Management znalostí pomáhá organizaci zavádět a využívat metody znalostního inženýrství k lepšímu dosahování cílů organizace.*

Znalostní mapa je prostředek, který se používá pro vizualizaci znalostí. Stručně řečeno znalostní mapa je grafická reprezentace znalostí vytvořená za účelem jejich lepšího pochopení, snadného využití a sdílení [Stanford 2001, Sowa 2000]. Syntaxí znalostních map se zabývá mezinárodní standard ISO/IEC 13250:2003. Hlavním principem znalostních map je zobrazení informace v podobě rozvětvující se grafické struktury.

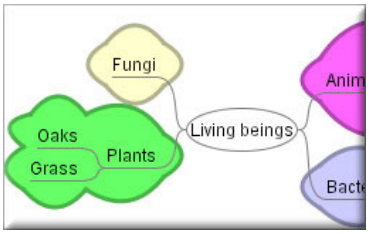

Obrázek 4.3: Příklad znalostní mapy („mind map" podle [Wikipedia]).

Na tvorbu znalostních map je k dispozici celá řada specializovaných programů. Některé z nich jsou dokoce zdarma jako například Freemind, jehož ukázka je na obrázku (4.4). Jiné programy dovolují kombinovat vlastní zobrazení znalostní mapy s jinými programy, jako například MindManager firmy MindJet na obrázku (4.5).

4.4 Softwarové inženýrství a standard UML

Kniha [Polák et al. 2002] definuje softwarové inženýrství jako činnost zahrnující inženýrství, informatiku a management, jejímž cílem je analýza, návrh, tvorba a údržba informačních systémů tvořených počítačovými programy, daty a organizační strukturou.

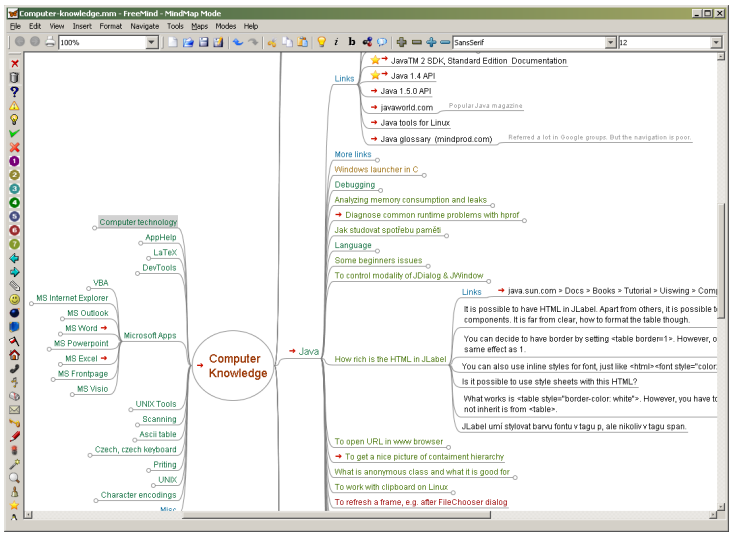

Obrázek 4.4: Ukázka znalostní mapy podle Freemind (http://freemind.sourceforge.net).

UML (z anglického názvu *unified modelling language* = sjednocený modelovací jazyk)[7] je standardizovaný grafický jazyk pro záznam, vizualizaci a dokumentaci *artefaktů* informačních systémů. Vytváří se od roku 1996. V dnešní době představuje standard, který sjednocuje zápis různých druhů diagramů, které historicky vznikaly samostatně a měly různou notaci. Lze prohlásit, že UML dnes sjednotil pod jeden standard modelování, které se dříve prováděla pomocí vývojových, datových, apod. diagramů. [UML 2005]

Tento standard vznikl na základě potřeb projektování informačních systémů – tedy převážně pro tvorbu počítačových programů. Ale již od počátku se některé jeho komponenty s úspěchem používaly pro dokumentování pracovních postupů, organizačních struktur a dalších systémů z oblasti managementu, společenských nebo přírodních věd a dalších oblastech, jak uvádí například [Polák et al. 2002]. Je tomu tak proto, že tyto disciplíny neměly a stále nemají vlastní kodifikovaný formální aparát pro tvorbu odborné dokumentace.

Diagram aktivit je dnes standardizovaný druh vývojového diagramu v rámci širšího standardu UML. Jeho primární použití je samozřejmě pro záznam počítačových algoritmů, ale je využíván pro záznam jakýchkoliv činností, které vyžadují pravidla a postup, jak dokazuje obrázek (4.6 na následující straně).

Standard UML a především jeho diagram aktivit se postupně prosazuje i pro zá-

[7] UML je standardem ISO/IEC 19501:2005

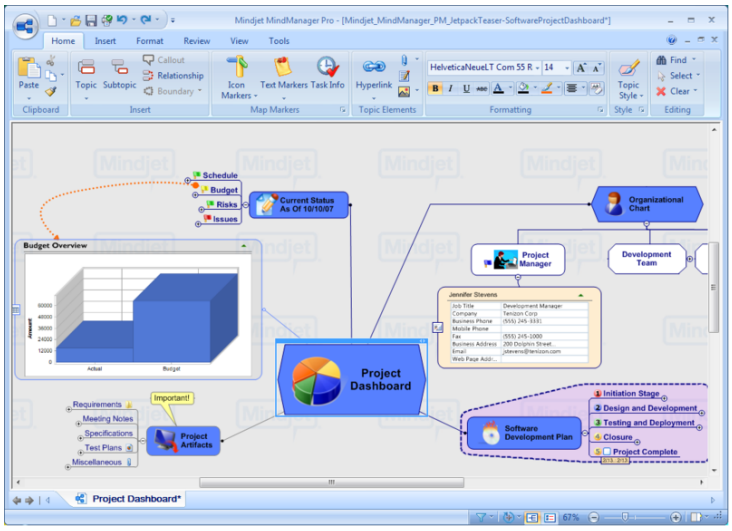

Obrázek 4.5: Ukázka znalostní mapy podle MindManageru (http://www.mindjet.com).

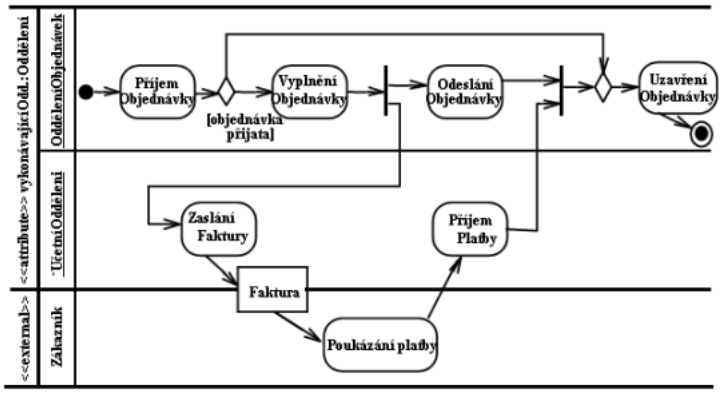

Obrázek 4.6: Příklad diagramu aktivit (český překlad podle [UML 2005]).

znam znalostí a postupů i v oblasti územního plánování. Dokladem je například kniha [Plos 2007] a nebo materiály [ČKA 2007]. Zjednodušená forma diagramu aktivit je v nich použita podobným způsobem jako v minulosti užívané vývojové diagramy. Na obrázku 4.7 na následující straně, který je převzat z [Plos 2007], je část schématu postupu pořízení regulačního plánu obce. Tento diagram je sestaven z vybraných symbolů standardu UML.

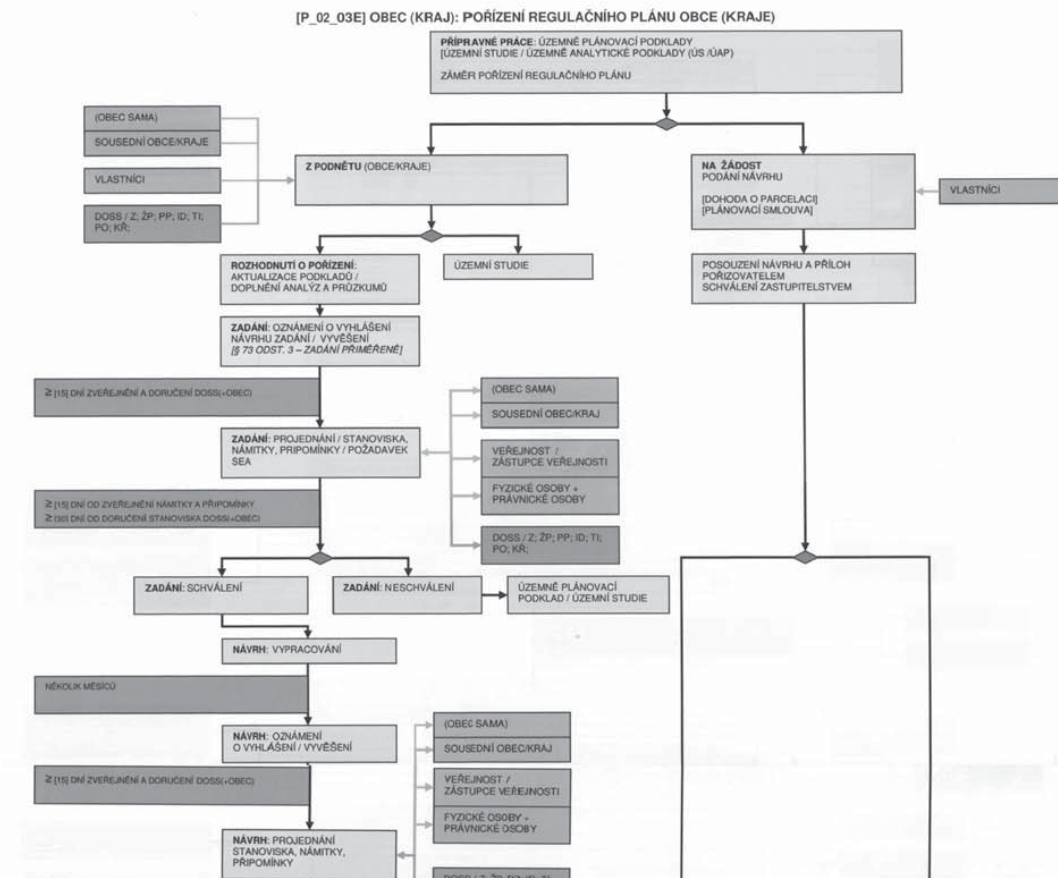

Obrázek 4.7: Výřez diagramu postupu pořízení regulačního plánu obce podle [Plos 2007].

4.5 Business procesy a procesní modelování

Procesní modelování je podle [Zezulák et al. 2004] důležitou součástí nejen běžných informačních systémů, ale i tvorby speciálních informačních systémů pro státní správu a podobně. V této knize se také praví, že při práci na velkých projektech se analytici setkávají s problémem, kdy při startu projektu nejsou známy všechny požadavky na systém a uživatel očekává, že jejich nalezení a upřesnění bude součástí tohoto projektu. Celá záležitost je ještě o to složitější, že vlastnosti budovaných rozsáhlých systémů mají vliv i na vlastní organizační a řídící strukturu prostředí, kam se systém zavádí – jsou to například nové či pozměněné pracovní funkce, změna stylu řízení, nová potřeba legislativní podpory, … atd. Proto je žádoucí se při práci na takových projektech zabývat i touto změnou.

Právě *procesy* a *procesní modely* jsou ověřenou a v praxi používanou metodou pro

analýzu, návrh a implementaci potřebných organizačních změn v systémech. Dovolují provádět analýzu i návrh systémů za aktivní spoluúčasti zadavatelů (interview, workshopy, ...). Těmito technikami se zabývá poměrně nedávno konstituovaný nový obor[8] aplikované informatiky, který je anglicky označován „*requirement engineering*“. Více lze o procesním modelování ve vztahu k analýze zadání systémů nalézt kupříkladu v [Kotonya 1999] nebo [Polák et al. 2002]. Podle [Polák et al. 2002] lze z procesního modelu dobře navrhnout funkce systému, strukturu systému, rozsah požadovaného systému a také nové role uživatelů tohoto systému.

Pro rozhodování nad business procesy je třeba ještě znát jejich souvislosti s dalšími atributy systému. Takových atributů je několik druhů a podle [Taylor 1995] mezi ně zpravidla patří cíle, úkoly, problémy a faktory prostředí, do kterého se systém vytváří. Během podrobné analýzy při *interview* se tyto atributy rozpoznávají a sleduje se jejich vliv a souvislosti s procesy. Nejčastějším doporučovaným způsobem prezentace těchto důležitých informací jsou *matice* – například matice procesů a cílů, kde řádky jsou jednotlivé procesy, sloupce jsou jednotlivé cíle a v buňkách na průsečících procesů a cílů se vyznačuje míra ovlivnění příslušného cíle příslušným procesem.

Business proces můžeme definovat také ve shodě s Vondrákem [Vondrák 2004] jako po částech uspořádanou množinu procedur a aktivit, které společně realizují podnikatelský nebo strategický cíl, obvykle v kontextu organizační struktury. Podobný pohled na procesy přináší Markvart [Markvart et al. 2011]. Procesem se zde rozumí systém činností několika spolu provázaných subjektů, který se vykonává s nějakým popsatelným cílem a je vyvoláván událostmi. Z pohledu systémové vědy lze na takovéto procesy nahlížet jako na soubor činností (aktivit), jejichž smyslem je v několika krocích (aktivitách) provedená změna systému (v našem případě subjektů v území) z jednoho jeho počátečního stavu do nějakého jiného cílového stavu, který je nějakým způsobem žádoucí nebo výhodnější. Každý takový proces je podle [Markvart et al. 2011] charakterizován zejména *druhem procesu*, (ekonomický, sociální nebo kulturní) *dobou trvání*, *frekvencí výskytu* a *důsledky*, které proces přináší. Norma [ISO 9000] definuje proces takto: Proces je soubor vzájemně souvisejících nebo vzájemně působících činností, které přeměňují vstupy na

[8] Requirement engineering lze česky přeložit jako *inženýrskou* disciplínu zabývající se metodami získávání, analýzy a testování *požadavků* na systémy.

výstupy. Podrobnější definici přináší [Šmída 2007]:

> *Proces je organizovaná skupina vzájemně souvisejících činností a/nebo podprocesů, které procházejí jedním nebo více organizačními útvary či jednou (podnikový proces) nebo více spolupracujícími organizacemi (mezipodnikový proces), které spotřebovávají materiální, lidské, finanční a informační vstupy a jejichž výstupem je produkt, který má hodnotu pro externího nebo interního zákazníka.*

Můžeme proto říci, že business proces je to, co každý z nás každý den provádí při plnění svých pracovních úkolů. Jistě si uvědomíme posloupnost aktivit a procedur, které provádíme, chceme-li například objednat zboží či chcete-li například vyrobit nějaký výrobek. Objednání zboží i Výroba výrobku mohou být považovány za business procesy. Každý business proces je dán svou specifikací, která reprezentuje to, co by se mělo realizovat, případně v jakém časovém horizontu. Existují také interní neboli podpůrné procesy, se kterými zákazník přímo nepřichází jako účastník do styku, ale jsou také nezbytné. Procesní řízení neodmyslitelně patří mezi významné pilíře dnešních teorií managementu. Jsou to účinné nástroje uskutečňování podnikatelských strategií a dosahování cílů – oceňované pro systémový přístup, který umožňuje využít matematické a statistické metody k optimalizaci procesů i projektů, a informační systémy k jejich řízení. Ačkoliv se použití procesního managementu věnuje řada publikací jako např. [Hammer et al. 2000], manažerských stylů, metodik či technik, bývá jeho přijetí v podmínkách státní správy a především samosprávy malých obcí České republiky poněkud rozpačité.

Business procesy je možné nejen zobrazovat a analyzovat, ale také simulovat a studovat jejich vzájemné působení na sebe a graficky ukazovat průběh jejich vykonávání. Na obrázku 4.8 je ukázka takzvané choreografie procesů, kterou [Allweyer 2010] definuje jako formu kolaborace procesů, která má rysy synchronizované interakce mezi dvěma a nebo více procesy. Tyto dílčí procesy potom vystupují jako by byly centrálně řízeny. Je tomu tak proto, že kolaborací propojené dílčí procesy mají za úkol splnit nějaký společný cíl. Na obrázku 4.9 je ukázka počítačového programu, který dovoluje business process provádět přímo na obrazovce počítače způsobem, kdy se grafické symboly jednotlivých participantů v procesu pohybují nebo mění barvu.

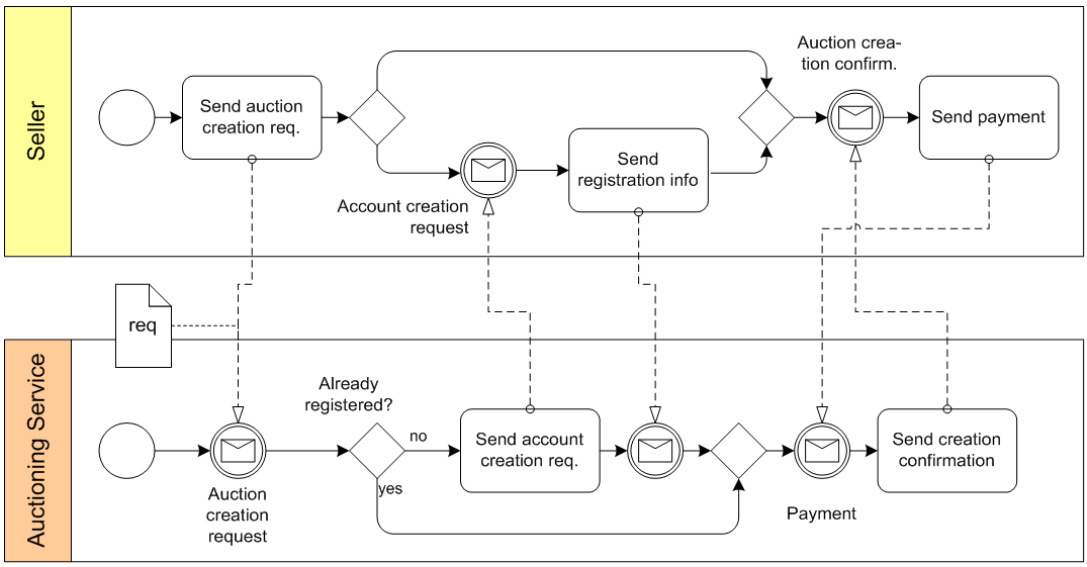

Obrázek 4.8: Choreografie procesů v BPMN podle [Allweyer 2010]

Jak se píše v [Liu et al. 2005], budování nebo řízení systémů v rozsáhlých a složitě strukturovaných organizacích je velký problém, který se v naší praxi bohužel velmi často nesprávně omezuje jen na otázku nákupu informačních technologií nebo jednorázové vyrobení projektové dokumentace. Pokud však analýza a návrh systému nevychází z pochopení procesů, které v daném prostředí probíhají, tak hrozí reálné nebezpečí, že nový systém nesplní do něj vkládaná očekávání. Analýza souvisejících procesů je velmi důležitá pro nalezení a formulaci potřebných organizačních a pro případ informačních systémů státní správy i legislativních změn, které mají kritický vliv na úspěch celého projektu. Mluvíme zde o využívání pokročilejších ICT v informatizaci státní správy a samosprávy jakými je možnost monitorování, řešení otázek kvality, a řešení otázek *participace na procesech* nejen ve smyslu podílení se na přípravě, ale právě také při vykonávání jednotlivých kroků uvnitř procesů.

4.6 Metoda BORM

Metoda BORM (z anglického názvu *Business and Object Relation Modeling*) byla vyvíjena postupně od roku 1993. Na počátku byla orientována na podporu tvorby softwarových systémů založených na čistých objektově orientovaných programovacích jazycích a databází. Původní účel této medoby byl takový popis procesů, který by mohl dobře sloužit

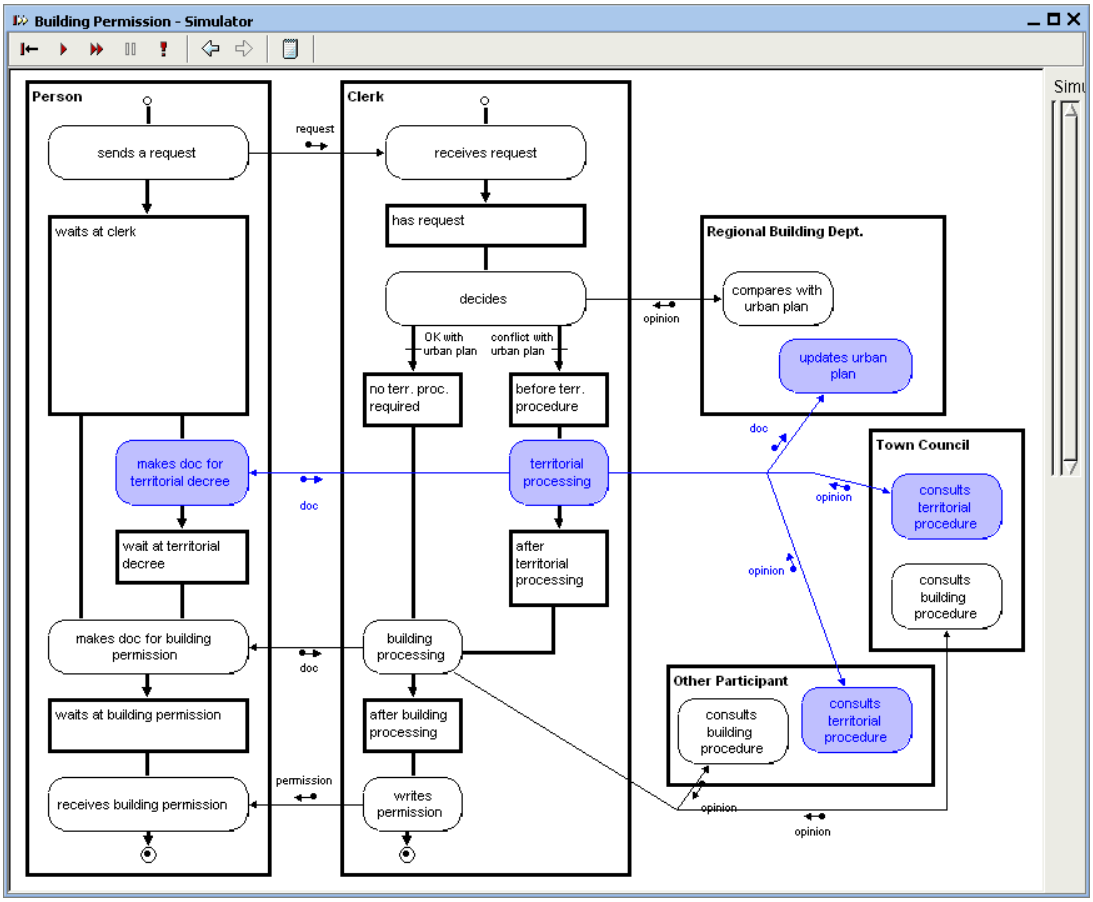

Obrázek 4.9: Počítačový simulátor procesů podle [Brožek et al. 2010].

jako podrobný popis zadání na budovný informační systém. Během práce na této metodě bylo zjištěno, že některé její techniky a nástroje je možné využít k reprezentaci znalostí a modelování procesů obecně[9]. [Polák et al. 2002]

Práce na BORMu byla součástí grantu VAPPIENS (research project Various Programming Paradigms in Integrated Environments), který je součástí programu „Know How Fund of Czech Academic Link Programme" Britské rady (British Council). Od roku 1996 je BORM využíván mezinárodní poradenskou a konzultační firmou Deloitte.

Metoda BORM a především její možnosti analýzy byla prakticky použita například v projektech pro pražské zdravotnictví, Ústav pro státní informační systém ČR a Ministerstvo informatiky, elektroenergetiku, zemědělství, telekomunikace a plynárenství. jedním příkladem použití metody BORM, který je bližší procesům údržby krajiny, je schéma

[9]BORM byl použit například na projektech pro české zdravotnictví, organizační management, hydrologii a energetice (distribuce elektřiny a zemního plynu).

zpracování dat předpovědního informačního systému povodí (4.10), jak je popsán v knize [Zezulák et al. 2004].

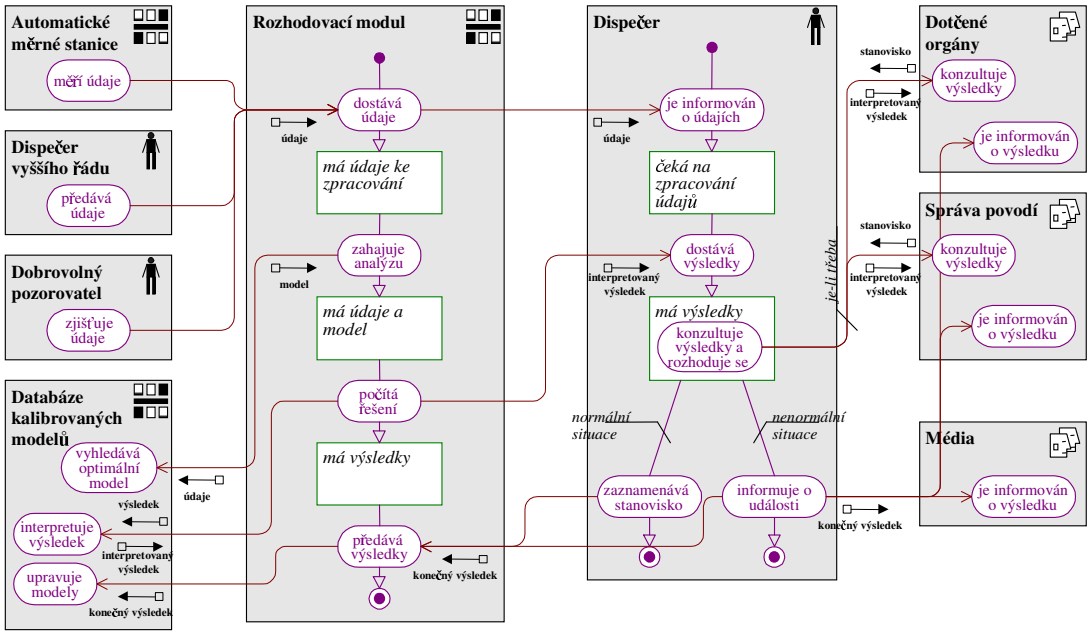

Obrázek 4.10: Předpovědní informační systém povodí podle [Zezulák et al. 2004].

V publikaci [Knott et al. 2003] se popisuje teoretický základ a jednotlivé kroky analýzy procesního modelu podle BORMu. Podle jiné publikace autorů této modelovací metody [Polák et al. 2002] lze BORM provádět jen s tužkou v ruce a příslušnými předtištěnými formuláři a tabulkami na papíře. Samozřejmě lepším způsobem je použití CASE nástroje, který dokáže většinu rutinních operací (například různé vzájemné kontroly, udržování projektových dat v konzistentním tvaru a možnost tisku tabulek a formulářů) provádět automaticky. Pro BORM jsou již k dispozici i takové počítačové modelovací nástroje, které dovolují diagramy nejen nakreslit, ale i ověřit pomocí simulace jejich obsahu.

Součástí analýzy procesů v BORMu je v neposlední řadě analýza pracovních činností, systemizace pracovních míst a návrh nové organizační struktury odvozené ze struktury procesů. Základní konstrukty procesního diagramu pro popis vztahů objektů reálného světa jsou *participanty* (= účastníci procesu), jejich stavy a *aktivity* a propojení jednotlivých aktivit mezi sebou pomocí komunikací s možnými datovými toky, jak ukazuje příklad na obrázku 7.3:

- Jeden rozměr procesního diagramu jde po sledu stavů a přechodů s aktivitami, které

se v tomto sledu provádějí. Tento směr se kreslí odshora dolů.

- Druhý rozměr jsou komunikace mezi různými objekty jednoho procesu navzájem. Tyto komunikace jsou většinou vodorovná propojení mezi aktivitami dotčených objektů.

V perspektivě modelování organizačních a správních procesů si lze představit účastníky procesů (participanty) jako jednotlivé funkční jednotky nebo pracovní pozice nebo role uživatelů. A nakonec *aktivita* je jedna konkrétní dílčí činnost, kterou provádí konkrétní participant v konkrétním procesu. Je to například „příjem faktury“ nebo „vystavení platby“ nebo „schválení plánu výroby“. Aktivity mohou měnit stavy svých participantů a přenášejí informace mezi nimi.

4.7 Otázka vyspělosti procesních znalostí

Pro praktické řízení je důležité se také zabývat mírou vyspělosti procesů, což se označuje jako *zralost procesů v organizaci*. Hodnocení zralosti procesů má původ v práci Philipa Crosbyho, jehož mřížka zralosti se stala základem pro mezinárodní standard CMM (*Capability Maturity Model*) – původně model zralosti programátorských procesů v oblasti softwarového vývoje a výrobních procesů prostředí technologických firem, z nějž se vyvinula obecná procesní metodika BPMM (*Business Process Maturity Model*) používaná pro business. V modelu BPMM (BPMM) se rozlišuje pět úrovní zralosti procesů:

1. *Počáteční úroveň zralosti* – styl „hašení požáru“. Chybí konkrétní cíle. Úspěch v organizacích pracujících na této úrovni zralosti procesů závisí zejména na schopnostech a hrdinství lidí organizace, nikoli na využívání osvědčených postupů. Je-li proces vykonáván vícekrát, jeho výsledek je nepředvídatelný a nejistý.

2. *Řízená úroveň zralosti* – styl „řízení pracovních jednotek“. Cílem je vytvoření základů managementu (vztahů nad a podřízenosti) v každé pracovní jednotce nebo projektu. Základem je zde zkušenost s již úspěšně vykonanými procesy, která je předpokladu dobrého výsledku pokud je proces vykonáván znovu.

3. *Standardizovaná úroveň zralosti* – styl „řízení procesů“. Cílem je vytvořit a využívat společnou infrastrukturu procesů a aktiv k dosažení jednotných pracovních

postupů vytvářejících produkty a služby organizace. Zde je základem dobrá znalost účastníků o detailech procesů (účastníci, jejich role, dokumentace, podklady, ...), která jim pomáhá procesy provádět bez chyb.

4. *Predikovatelná úroveň zralosti* – styl „řízení schopností“. Cílem je řídit a využívat potenciál infrastruktury procesů a aktiv k dosažení předvídatelných výsledků, ještě dříve, než jsou příslušné aktivity vykonávány. Zde je již možné měřit zbývající čas a prostředky a podle nich předpovídat, jestli proces dopadne úspěšně nebo ne.

5. *Inovující úroveň zralosti* – styl „řízení změn“. Cílem je neustále zlepšovat procesy organizace i výsledné produkty a služby, a to aktivním předcházením problémům, soustavným růstem schopností, a plánovitým inovativním zlepšováním. Zde organizace dokáže sama pro sebe upravovat detaily a dílčí kroky procesů do budoucna.

V problémové oblasti procesů a participantů procesů v malých obcích týkajících se územního plánování a stavebního rozvoje je třeba poznamenat, že podle [Chrisstiansson 2011], kde přístup CMM použili na podobné procesy, se úroveň této zralosti pohybuje většinou jen na stupni 1 nebo 2. V předložené disertační práci počítáme po aplikaci nové metody u vybraných procesů s dosažením stupně 3.

Část II

Empirická část

Tato část práce se týká vlastních nových výsledků. Nejprve zde popíšeme objekt výzkumu, výzkumné hypotézy a výzkumné otázky týkající se zjištění úrovně znalostí lokálních aktérů o dílčích činnostech a účastnících vybraných procesů. Potom následuje sonda, která zjišťuje stav procesních znalostí, a spolu s předchozí kapitolou představuje podpůrnou neboli argumentační část vlastního řešení. Pokračujeme vlastním řešením v podobě popisu nové navržené specifické metody zpracování, analýzy a vizualizace procesních znalostí. Tuto metodu nakonec ověříme.

Kapitola 5

Operacionalizace cílů práce

Obecná hypotéza, která je rozvedena v úvodu tohoto textu na straně 12, předpokládá možnost zjednodušit a objasnit procesy životních situací občanů a lokálních aktérů v malých obcích a také předpokládá možnost najít srozumitelný výklad těchto procesů. V případě potvrzení této obecné hypotézy dále předpokládáme, že diskutovanou znalostní úroveň lokálních aktérů (pochopení souvislostí, legislativy, poznání vlastní role v procesech, ...) můžeme zlepšit pomocí nástrojů aplikované informatiky analogicky tomu, jak se dnes běžně používá v oblasti podnikového managementu. Dílčí výzkumné otázky, které jsou následně v dotazníku (sondě) rozvedeny do 40 operacionalizovaných otázek jsou:

- Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů *územního plánu*?
- Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů *změny územní plánu*?
- Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů *územního rozhodnutí*?
- Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů *stavebního povolení*?

Předmětem poslední otázky týkající se tohoto výzkumu, je dotaz na výsledek hlavního cíle disertační práce, kterým je návrh vlastní metody získávání podkladů a modelování simulace procesů. Tento cíl budeme ověřovat pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Sou-

částí zde také bude experiment zjišťující rozdíl v úrovni znalostí mezi občany malých obcí sousedského nerozvojového typu a občany malých obcí rozvojového příměstského typu.

- Může využití informačních technologií zvýšit zájem participovat na *životních situacích* týkajících se územního plánování?

5.1 Zkoumané území

Zkoumané území bylo vybráno na základě těchto podmínek: Region využívající dostatečně IT - oblast je reprezentant informatizace státní správy, jedná se o území obcí dle závěrů doložených v PUR (v rámci Politiky územního rozvoje České republiky) a ZUR (zásady územního rozvoje Středočeského kraje). Obce mají zpracovaný a schválený územní plán (vlastní zdroj informací) a jedná se o malé venkovské obce[1], kde počet obyvatel v sídlech je pod hodnotou 2.000. Podle Perlínovy typologie[2] se jedná se o obce sousedského nerozvojového typu a rozvojového příměstského typu.

Tabulka 5.1: Počty obyvatel ve zkoumaných obcích (zdroj ČSÚ)

obec	počet obyvatel 2011 celkem	muži	ženy	0-14 let	15- 64	65 let a více	rozloha (km^2)
Rašovice	401	195	206	78	259	64	12,32
Vavřinec	487	243	244	70	350	67	10,67
Vlastějovice	475	231	244	68	300	107	19,05
Dolní Pohleď	88	50	38	5	67	16	3,6
Rataje nad Sázavou	523	276	247	53	338	132	13,28
Horka II	387	193	194	36	272	79	10,21
Soběšín	149	74	75	7	109	33	7,23
Slavošov	146	73	73	20	97	29	7,59
Podveky	210	106	104	24	139	47	10,25
Pertoltice	141	79	62	16	85	40	8,78
Červené Janovice	691	349	342	102	472	117	14,98
Nelahozeves	1 788	904	884	326	1 226	236	9,97
Dřínov	438	214	224	75	304	59	4,58

Středočeský kraj má jako jediný kraj v ČR zpracován a realizován úspěšně fungující a rozvíjející se projekt pro veřejnost SROP - CZ.04.1.05/2.2.00.5/3173 – Střední Čechy

[1] Některé obce se skládají z více katastrálních území se samostatnými sídly, například Nelahozeves se svými 1788 obyvateli je rozdělená na pět základních sídelních jednotek ve třech katastrálních územích.

[2] V práci popsaná na straně 48.

on-line – Internet s názvem *Můj úřad*. Podle sledování ČSÚ v údajích od r. 2003 je v rozšíření vybraných informačních technologií hodnocen jako jeden z krajů z nejvyšší podílem používání informačních a komunikačních technologií jak u jednotlivců tak u domácností (cca nad 60%).

5.2 Respondenti

Respondenty byli občané (členové i nečlenové místních samospráv) v 13 malých obcích Středočeského kraje (viz. obrázek 5.1 na následující straně), konkrétně v obcích náležejících podle [Perlín et al. 2010] do kategorie[3] *nerozvojový sousedský venkov* Rašovice, Vavřinec, Vlastějovice, Dolní Pohleď, Rataje, Horka II, Soběšín, Slavkov, Podveky, Pertoltice a Červené Janovice. Pro srovnání byly do výzkumu také zahrnuty malé obce Středočeského kraje příměstského typu náležející podle [Perlín et al. 2010] do kategorie *rozvojový venkov* Dřínov a Nelahozeves. Celkový počet takto oslovených osob byl 463.

5.3 Předvýzkum

Hypotéza popsaná na straně 12 byla formulována z konkrétních zkušeností autorky z jejích vlastních projektů územního plánování malých obcí středních Čech. V průběhu šetření byly jako první dílčí cíl studovány a analyzovány spisové materiály o procesech územně plánovací dokumentace vypracované a na obcích archivované pověřenými zastupiteli obcí pro ÚP ve spolupráci s pořizovateli. Takto byly analyzovány spisové materiály u vybraného vzorku 13 malých obcí Středočeského kraje, kde potom následně probíhalo v průběhu řešení disertační práce další šetření a také ověřování nové metody. Zkoumané spisové materiály obsahovaly vyjádření aktérů procesů (jejich podněty, připomínky nebo námitky) zvlášť pro každou jednotlivou fázi. Například proces územního plánu může mít čtyři fáze: zadání, variatní návrhy, vlastní návrh a opatření obecné povahy, takže možností se vyjádřit je v procesech dostatek. Jenomže vyjádření od občanů (po vynechání firem nebo orgánů státní správy, správců sítí a podobně) se vyskytovalo pouze ve 3% ze

[3]Typologií českého venkova jsme se zabývali v metodické části práce na straně 48.

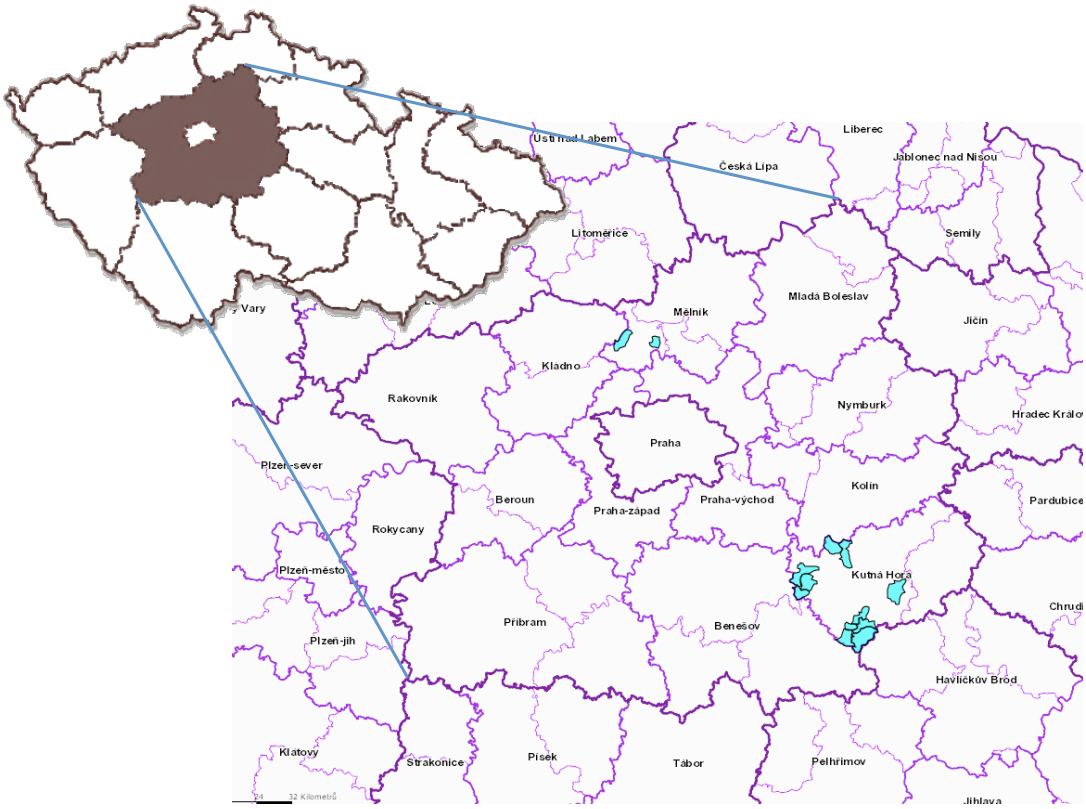

Obrázek 5.1: Poloha zkoumaných obcí ve Středočeském kraji(vlastní zpracování)

všech fází[4]. Podrobně jsou tyto údaje dokumentovány v tabulce 5.2 na následující straně.

Z těchto výsledků nám vyplývá současná velmi malá úroveň spoluúčasti občanů na procesech územního plánu a stavebního rozvoje, jak jsme ji formulovali v hypotéze. Pouze u jedné obce rozvojového typu (Nelahozeves) můžeme rozpoznat mírně větší spolúčast občanů na procesech, což by mohlo povrdit část naší hypotézy, že diskutovaná situace se liší mezi obcemi sousedského nerozvojového typu a rozvojového příměstského typu. Celkem ale můžeme na základě tohoto předvýzkumu prohlásit, že občané pokud vůbec dávají v průběhu procesů územního plánu a stavebního rozvoje svoje návrhy, námitky nebo připomínky, tak to činí jen v případě, když tento proces má v nějaké své fázi konkrétní přímý dopad na parcelu občana, občan má na této parcele v době zpracovávání územního plánu aktuální investiční zájem a nebo se parcela dotýká veřejného zájmu, jako je například nutnost vybudování veřejné přístupové cesty, protivodňové ochrany nebo čističky

[4]Tyto výsledky také odpovídají výstupům odborné práce realizované ve formě diplomových prací v oboru Regionální rozvoj na Fakultě ekonomicko správní Univerzity Pardubice a na Fakultě ekonomicko správní Masarykovy univerzity v Brně.

Tabulka 5.2: Požadavky, připomínky a námitky ve zkoumaných obcích (vlastní zpracování)

obec	požadavky	připomínky a námitky	připomínky k OOP (možné pouze k procedurálním otázkám)
Rašovice	0	1(1+0)	0
Vavřinec	0	1(1+0)	0
Vlastějovice	0	0(0+1)	0
Dolní Pohleď	0	0(0+0)	0
Rataje nad Sázavou	0	0(0+0)	0
Horka II	7	1(0+1)	0
Soběšín	0	0(0+0)	0
Slavošov	0	1(1+0)	0
Podveky	4	1(1+0)	0
Pertoltice	0	1(1+0)	0
Červené Janovice	3	2(1+1)	0
Nelahozeves	13	2(1+1)	0
Dřínov	0	0(0+0)	0

odpadních vod, atp. Jinak se občané v malých obcích jednotlivých fází těchto procesů vůbec neúčastní. Potom podle naší vlastní zkušenosti projektanta z více než 30 schválených projektů územního plánu dochází k případům, že pokud se občan rozhodne po dokončení územního plánu například svůj pozemek využít k nějaké stavební činnosti vyžadující vyjádření dotčeného orgánu, dostává se do komplikované situace, protože jeho zájem je v rozporu s nedávno dokončeným územním plánem a tak je nucen požadovat změnu územního plánu. Zákon sice takové změny naplánovaného využití území při splnění příslušných podmínek umožňuje, jenže takovou změnu musí v zákonných časových lhůtách vypracovat a projednat zastupitelstvo obce a projektant jako nový projekt, a proto tyto změny mají kromě finančních ještě jiné negativní dopady na obec a soužití v obci.

5.4 První výzkumná hypotéza

První výzkumná hypotéza vchází z praktických zkušeností autorky. Hypotéza je založena na předpokladu, že nízké znalosti lokálních aktérů (občanů) malých obcí způsobují malý zájem o aktivní participaci na životních situacích týkajících se procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Zájem participovat na životních situacích týkajících se procesů územního plánování může (kromě jiných faktorů jako např. ekonomická situace a exogenní vlivy) ovlivnit lepší úroveň znalostí o těchto procesech.

Následující tabulka 5.3 na následující straně zobrazuje rozpracované dílčí výzkumné

otázky, operacionalizované otázky a použitou techniku sběru a vyhodnocení dat.

Tabulka 5.3: Operacionalizace dílčích výzkumných otázek k první hypotéze.

dílčí výzkumné otázky	operacionalizované otázky	použitá technika sběru a vyhodnocení dat
Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů územní plánu? Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů změny územní plánu? Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů územního rozhodnutí? Jaké jsou životní situace (dílčí agendy, účastníci a jejich role) týkající se procesů stavebního povolení?	Jací jsou jednotliví účastníci a jednotlivé procesní fáze procesu analytické části územního plánu a změny územního plánu? Jací jsou jednotliví účastníci a jednotlivé procesní fáze procesu zadání územního plánu a změny územního plánu? Jací jsou jednotliví účastníci a jednotlivé procesní fáze procesu sestavení návrhu územního plánu a změny územního plánu? Jací jsou jednotliví účastníci a jednotlivé procesní fáze procesu schválení návrhu územního plánu a změny územního plánu? Víte, jak se zpracovává dokumentace, schvaluje dokumentace, projednává a vydává územní rozhodnutí a stavební povolení?	Kvantitativní výzkum formou dotazníku, kde na jednotlivé otázky respondenti odpovídají v ordinální škále. Vyhodnocení statistickým softwarem.
Jaký je zájem o participaci na životních situacích týkajících se procesů územního plánování?	Kdy a jak často jste se účastnil a také do budoucna zamýšlíte se účastnit územního plánu, změny územního plánu, územního rozhodnutí a stavebního povolení?	Kvantitativní výzkum formou dotazníku, kde na jednotlivé otázky respondenti odpovídají v ordinální škále. Vyhodnocení statistickým softwarem.

5.5 Druhá výzkumná hypotéza

Druhá výzkumná hypotéza předpokládá možnost zjednodušit a objasnit procesy územního plánování a stavebního rozvoje občanů a lokálních aktérů v malých obcích a také předpokládá možnost najít srozumitelný výklad těchto procesů. V případě potvrzení této

hypotézy dále předpokládáme, že diskutovanou znalostní úroveň lokálních aktérů (pochopení souvislostí, legislativy, poznání vlastní role v procesech, ...) můžeme zlepšit pomocí nástrojů aplikované informatiky analogicky tomu, jak se dnes běžně používá v oblasti podnikového managementu. Tuto výzkumnou hypotézu lze popsat tak, že zájem participovat na životních situacích týkajících se procesů územního plánování může ovlivnit lepší úroveň znalostí o těchto procesech. Následující tabuka 5.4 zobrazuje rozpracované dílčí výzkumné otázky, operacionalizované otázky a použitou techniku sběru a vyhodnocení dat.

Tabulka 5.4: Operacionalizace dílčích výzkumných otázek k druhé hypotéze.

dílčí výzkumné otázky	operacionalizované otázky	použitá technika sběru a vyhodnocení dat
Může využití informačních technologií zvýšit zájem participovat na životních situacích týkajících se územního plánování?	Rozumíte lépe životním situacím pokud jsou znázorněné počítačovým procesním modelem, než ze čtení textů zákona a prováděcích předpisů? Myslíte, že se nyní budete více účastnit možných budoucích situací spojených s územním plánováním vaší obce a lépe umět prosazovat své zájmy a zájmy obce?	Kvalitativní výzkum - polostrukturovaný rozhovor s příslušnými osobami během projednávání zpracovávání projektu územního plánu jejich vlastní obce s pomocí simulace graficky znázorněných procesních modelů několika nejtypičtějších životních situací (různé možnosti získání stavebního povolení podle typu stavby a záhájení územního plánu nebo změny územního plánu). Manuální vyhodnocení výsledků.

Kapitola 6

Sonda

6.1 Výzkumný vzorek, počet respondentů

V tomto kvantitativní výzkumu jsou objektem občané (členové i nečlenové místních samospráv) v 13 malých obcích Středočeského kraje, konkrétně v obcích náležejících podle Perlína [Perlín et al. 2010] do kategorie *nerozvojový sousedský venkov* a dvě malé obce Středočeského kraje příměstského typu náležející do kategorie *rozvojový venkov*. V této disertační práci je jednotkou zkoumání cca 10% vzorek ze všech obyvatel malých obcí, kteří participují na procesech samosprávy a územního plánování. Jednotkou zjišťování jsou pak obyvatelé 13 konkrétních malých obcí, které byly součástí 4 mikroregionů.

Dotazovací nástroje byly v průběhu terénního šetření vyplňovány[1] v 13 malých obcích Středočeského kraje, konkrétně v obcích Rašovice, Vavřinec, Vlastějovice, Dolní Pohleď, Rataje, Horka II, Soběšín, Slavkov, Podveky, Pertoltice a Červené Janovice. Pro srovnání byly také zahrnuty malé obce Středočeského kraje rozvojového typu Dřínov a Nelahozeves. Celkem byly získány údaje ze 463 vyplněných dotazovacích nástrojů. Výběr respondentů probíhal náhodným výběrem. Procento nevyplněných odpovědí se pohybovalo v rozmezí pouze 0% až 2%. Uvedené obce byly vybrány tak, aby co nejlépe reprezentovaly venkovskou obec periferního typu a doplňkově šetření pro srovnání lokalit bylo provedené také ve dvou venkovských obcích příměstského typu. Data získaná terénním šetřením byla zpracována pomocí statistického programu SPSS. Grafická příloha s podrobnými výsledky je v této práci uvedena samostatně v příloze na straně 166.

[1] Jako součást řešení výzkumného projektu CIGA 11190/1313/3136.

6.2 Rozsah sondy

Průzkum probíhal v průběhu od druhé poloviny roku 2011 byl vyhodnocen a zakončen v únoru 2013. Pro průzkum byly vytipovány čtyři procesní okruhy a k nim příslušné schvalovací procesy, konkrétně:

1. územní plán (ÚP),
2. změna územního plánu (ZÚP),
3. územní rozhodnutí (ÚR) a
4. stavební povolení (SP).

Ve všech těchto čtyřech procesních oblastech této sondy byli respondenti dotazováni ohledně jejich znalostí, týkajících se získávání podkladů a vlastního průběhu procesů, jeho účastníků a postupů. Oboje bylo tedy zkoumáno z pohledů znalostí jednotlivých dílčích činností i z pohledu znalostí jednotlivých konkrétních participantů a aktérů těchto uvedených činností.

Respondenti byli kromě znalostí o uvedených čtyřech procesních oblastech ještě tázáni na svoji vlastní míru participace v uvedených procesních oblastech. Ke každým z čtyř procesních okruhů respondenti odpovídali, zda se sami někdy do procesu zapojili nebo hodlají zapojit, konkrétně kdy a jak často. (viz. příklad vyplněného dotazníku na straně 175)

6.3 Výsledky sondy

Dotazovacím šetřením bylo zjištěno následující (podrobněji tabulka 6.1 na následující straně a příloha na konci textu disertační práce):

- Neprokázal se rozdíl mezi malými obcemi příměstského typu a ostatními. Výsledky jsou srovnatelné.
- Respondenti uvedené procesní oblasti a jejich průběhy ze $^3/_4$ až $^4/_5$ vůbec neznají. Neznalost se projevuje jak ve smyslu toho, že respondenti o participaci na procesech nevědí, nevědí z jakých dílčích činností jsou procesy složeny, ale také ve

smyslu toho, že respondenti neznají, kdo jsou jednotliví účastníci a aktéři těchto dílčích činností. Mají pouze hrubou rámcovou představu o vstupech (dokumentaci) a výstupech (dokumentaci) diskutovaných procesů.

- Zjištěná malá míra participace je ve vztahu s informací o tom, že 4/5 respondentů se těchto procesů v minulosti nikdy neúčastnili a v ještě větší míře (blížící se 90%) neplánují nebo nejsou motivování se těchto procesů v budoucnosti účastnit.
- Jedinou výjimkou je zájem o stavební povolení, kde přibližně polovina respondentů uvedla, že na procesu participovali nebo mají v plánu participovat. Nedostatečné znalosti o tomto procesu však jsou stejné jako v případě jiných procesů.

Tabulka 6.1: Agregované výsledky šetření.

proces	úplná znalost	částečná znalost	neví nic
zadání ÚP (účastníci, postup, dokumentace, ...)	3%	18%	**79%**
změna ÚP (účastníci, postup, dokumentace, ...)	4%	16%	**80%**
územní rozhodnutí (účastníci, postup, dokumentace, ...)	4%	19%	**77%**
stavební povolení (účastníci, postup, dokumentace, ...)	9%	38%	**53%**

Podrobnější údaje přinášejí v grafické formě diagramy na následující straně a podrobné tabulky na straně 190.

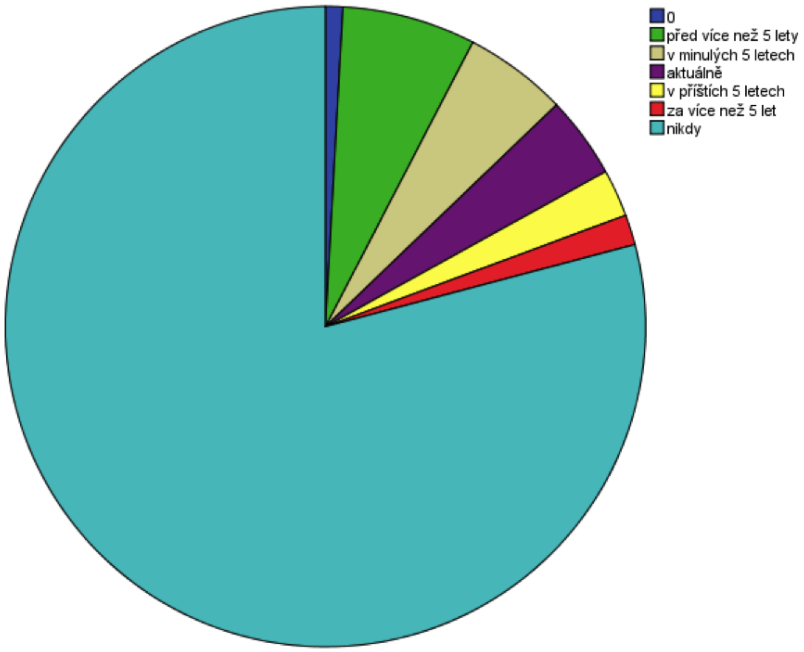

Obrázek 6.1: Participace na procesech územního plánu.

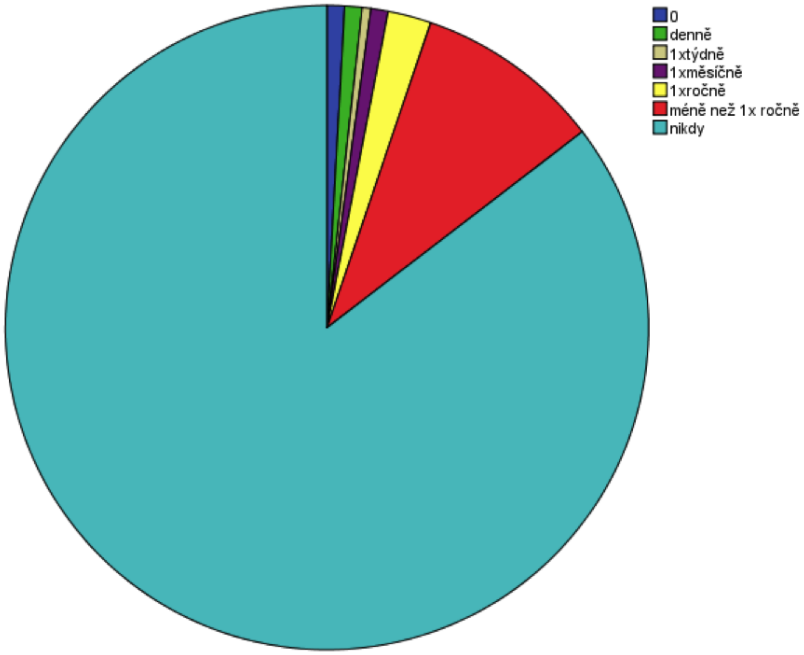

Obrázek 6.2: Frekvence participace na procesech územního plánu.

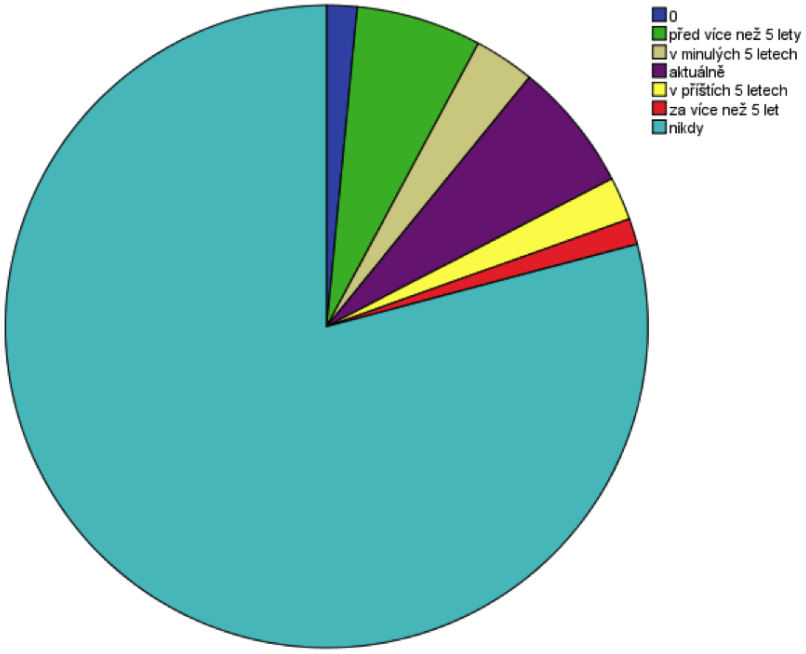

Obrázek 6.3: Participace na procesech změny územního plánu.

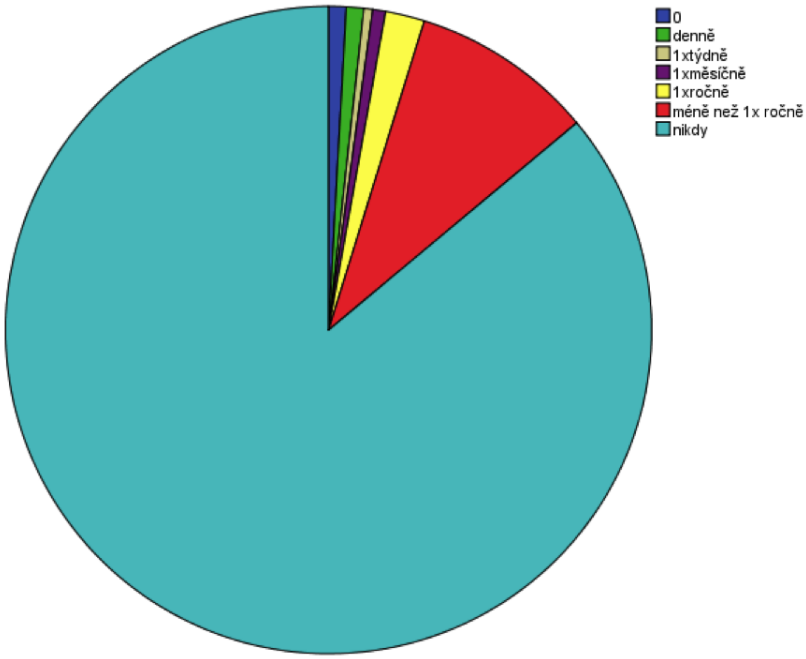

Obrázek 6.4: Frekvence participace na procesech změny územního plánu.

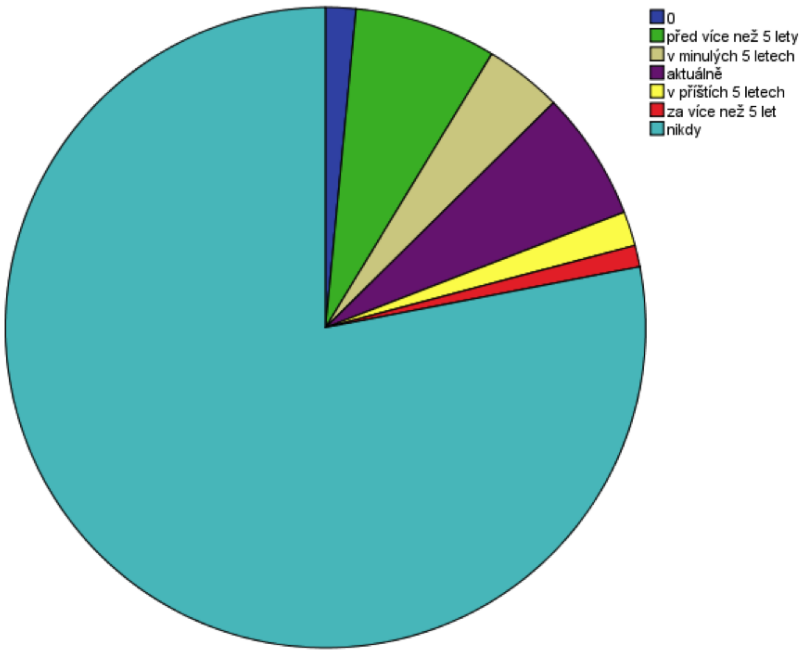

Obrázek 6.5: Participace na procesech územního rozhodnutí.

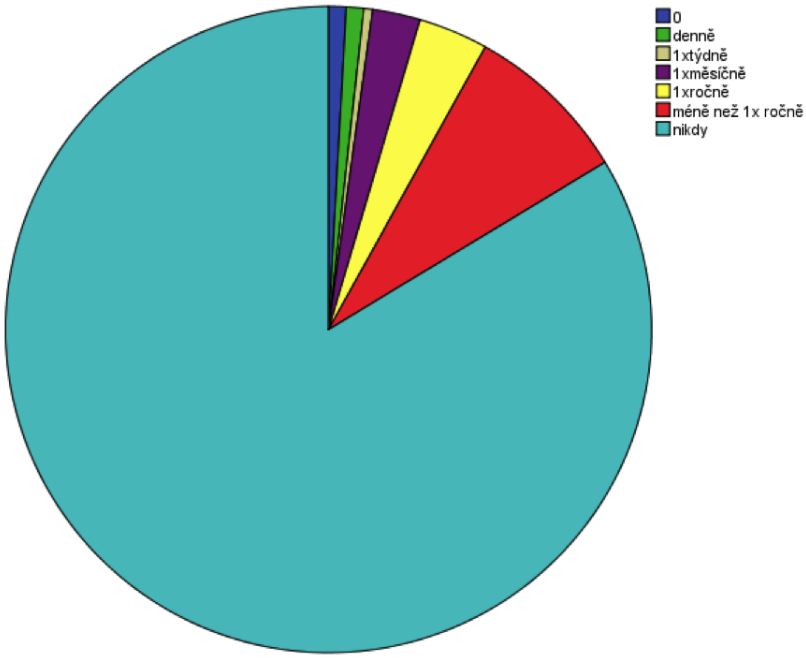

Obrázek 6.6: Frekvence participace na procesech územního rozhodnutí.

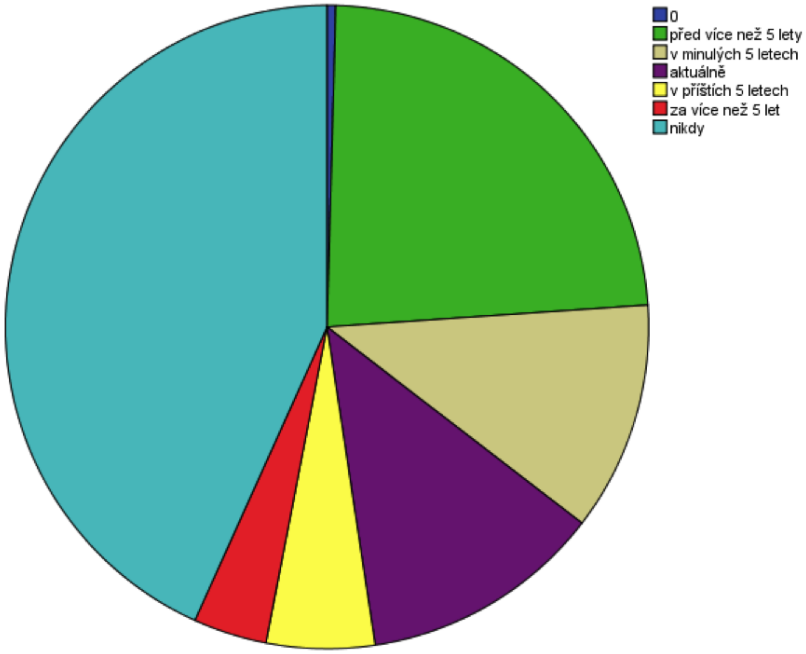

Obrázek 6.7: Participace na procesech stavebního povolení.

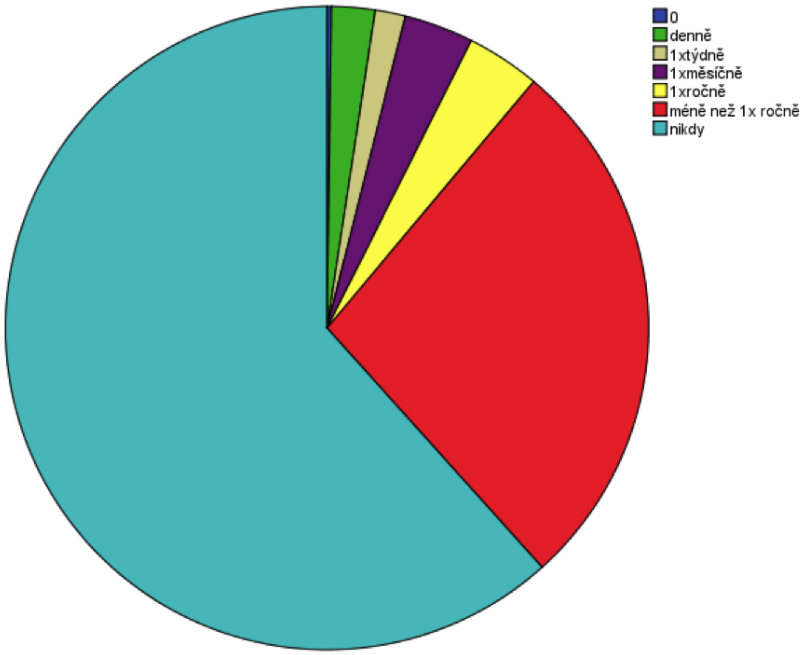

Obrázek 6.8: Frekvence participace na procesech stavebního povolení.

6.4 Validita dat

Vzhledem k motivaci respondentů předpokládáme stoprocentní nebo velmi vysokou validitu dat. Kvantitativní i kvalitativní část výzkumu probíhaly v obcích s dokončeným územním plánem nebo dokončenou změnou územního plánu. Respondenti proto měli s diskutovanou problematikou nedávnou zkušenost. Do průzkumu byly použity obce Středočeského kraje. Podle údajů MV ČR byl tento kraj vybrán jako reprezentant informatizace státní správy. V obcích Středočeského kraje také probíhá pilotní provoz systému EVA, obce tohoto kraje mají jako jediné v republice informační portál *Můj úřad* provozovaný krajským úřadem. Respondenti měli s diskutovanou problematikou územního plánu nebo změny územního plánu nedávnou zkušenost. Kdyby byl stejný průzkum vykonán v obci bez územního plánu a s méně motivovanými občany, můžeme očekávat, že výsledky by byly horší, ale naše výsledky jsou relevantní i pro jiné obce na podobné úrovni.

Kapitola 7

Návrh metodiky modelování agend veřejné správy

7.1 Analogie procesů obce s prostředím firmy - výběr vhodné metody

Na základě uvedených skutečností v kapitole 4.4 na straně 86 je zřejmá velká analogie mezi procesy ve firmách a procesy ve státní správě. V českém prostředí se touto možností analogie zabýval projekt Modelování agend veřejné správy [Duben et al. 1997] bývalého Ústavu pro státní informační systém.

Pokud přijmeme předpoklad, že tam, kde v businessu máme produkt pro zákazníka, který je smyslem i cílem procesu, tak tam máme v případě organizace obce namísto produktu požadovaný výsledek životní situace (například dostanu stavební povolení, dostanu dotaci, ...). Procesní model je podle [ISO 10628] prostředek v podobě diagramu, který ukazuje sled událostí, jak jdou za sebou v čase. V takovém diagramu můžeme znázornit činnosti a stavy všech účastníků procesů, komunikace (včetně přenosu zpráv, materiálu nebo dokumentace) mezi účastníky a také vzájemné vazby mezi těmito činnostmi a stavy podle různých podmínek. Právě procesy a procesní modely jsou ověřenou a v praxi používanou metodou nejen pro návrh systémů, ale i pro organizační poradenství (nalezení a popisy rolí účastníků procesů, přenos znalostí). Dovolují provádět analýzu i návrh systémů za aktivní spoluúčasti účastníků (interview, workshopy, ...) tak, jak to požaduje

dokument [ČKA 2007].

Pro potřeby mapování životních situací pomocí procesních diagramů byla vybrán jako základ metodiky (viz. tabulka č. 7.1) přístup BORM[1], která klade důraz na zobrazení procesu jako dialogu jeho účastníků. Tato metoda[2] byla vyvíjená na PEF ČZU ve spolupráci s univezitou v Loughborough a mezinárodní poradenskou a konzultační firmou Deloitte. Dalším zdrojem inspirace byly myšlenky obsažené v dokumentu Modelování agend veřejné správy [Duben et al. 1997].

Tabulka 7.1: Metody modelování procesů podle [Brožek et al. 2010].

metoda	teoretický základ	přednosti	nevýhody
EPC – Aris	Petriho sítě	V Evropě velmi rozšířená metoda. Má kvalitní modelovací nástroj.	Složitá metoda, která nerespektuje standardy. Velmi drahý modelovací nástroj.
UML Activity Diagram nebo BPMN	Vývojový diagram	Mezinárodní standard. Celá řada modelovacích nástrojů i zdarma nebo levných.	Příliš zaměřené na informatiku, obtížně srozumitelná metoda.
UML state-chart	Stavový diagram	Mezinárodní standard. Celá řada modelovacích nástrojů i zdarma nebo levných.	Příliš zaměřené na informatiku, obtížně srozumitelná metoda.
BORM	Kombinace stavových diagramů	Zobrazuje ve vyváženém detailu chování jednotlivých účastníků a průběh procesu jako jejich dialog.	Nepatří mezi široce známé metody.
Workflow Diagrams	Vývojový diagram	Snadno srozumitelná metoda i pro neinformatiky.	Málo používané v Evropě. Chybí jednotný standard a proto nejednoznačná interpretace.

[1]BORM byl poprvé pro téma této práce využit v publikaci [Brožek et al. 2010], které je autorka práce spoluautorem, kde tento článek získal ocenění za nejlepší příspěvek konference EOMAS v roce 2010 a byl publikován ve vědeckém časopise Lecture Notes in Business Information Processing nakladatelství Springer Business and Science Media.

[2]V teoretické části práce je diskutovaná v kapitole 4.6 na straně 92.

7.2 Procesní modelování životních situací v malých obcích

Náš projekt procesního modelování životních situací v malých obcích byl zaměřen na znalostní modelování životních situací v malých obcích pomocí přístupu modelování business procesů. V tomto projektu[3] bylo třeba podchytit procesně orientované chování jednotlivých účastníků a lokálních aktérů s respektem k ochraně kulturně historické hodnoty území a zásad trvale udržitelného rozvoje. Cílem projektu bylo zvýšení úrovně znalostí lokálních aktérů v malých obcích tak, aby došlo ke zlepšení kvality života.

Výstupy z tohoto projektu tvoří sadu znalostních map a simulačních modelů business procesů vytvořených pomocí speciálního počítačového softwaru pro modelování znalostí a simulace. Řešitelé projektu se snažili zlepšit rozhodovací procesy starostů a dalších účastníků lokálních samospráv. Cílem výzkumu bylo podpořit u lokálních aktérů transfer znalostí a zlepšit úroveň znalostí při řešení životních situací. V průběhu řešení projektu řešitelský tým vybral jako nejvhodnější modelovací nástroj Craft.Case, který byl vybrán z větší sady podobných modelovacích nástrojů, konkrétně Craft.CASE, Izman CASE, Star UML, Web Ratio a Visio. Ve vybraném modelovacím nástroji Craft.CASE byly vytvořeny tři procesní modely průběhu získávání stavebního povolení. Kromě toho bylo v projektu vytipováno ještě několik dalších procesních okruhů, mezi které patřily zejména proces územního plánu, změna územního plánu, územní řízení (jehož výsledek je územní rozhodnutí) a stavebního povolení.

7.3 Metoda analýzy a vizualizace procesů územního plánování a stavebního rozvoje

Než přistoupíme k popisu naší navrhované metody, musíme zdůraznit, že s tímto nástrojem předpokládáme práci dvojím možným způsobem, podobně jako je například rozdíl mezi užíváním osobního automobilu řidičem a návrhem osobního automobilu konstruk-

[3] V letech 2010 až 2012 autorka disertační práce spolupracovala na výzkumném mezifakultním projektu CIGA ČZU číslo 11190/1313/3136 s názvem „Znalostní modelování životních situací v malých obcích pomocí přístupu modelování business procesů“.

térem:

- První je *úroveň uživatele*. Uživatelem jsou v našem případě participující občané z malých obcí, kteří pracují s hotovými modely vizualizovaných procesů přesně tak, jak je napsáno v cíli této práce. Tento uživatel žádné nové procesy nevizualizuje, ale používá hotové visualizované procesy, kterým musí rozumět, aby získal potřebné znalosti. Zaškolení metody pro tohoto uživatele je podle naší zkušenosti z polostrukturovaných rozhovorů s 57 lidmi velmi krátké, typicky od 5 do maximálně 30 minut.

- Druhou rovinou je *úroveň experta*, projektanta urbanisty, pořizovatele či jiné profesionální osoby, která má dostatečné znalosti v problémové oblasti a používá naši metodu aktivně, to znamená, že sám umí vytvářet vizualizace nových procesů a verifikovat je. Taková znalost vyžaduje samozřejmě dobré znalostní zázemí a mnohem více času, než v prvním případě. Ale protože problematika územního plánování a stavebního rozvoje je jednoznačně kodifikovaná příslušnou legislativou, která je jednotná pro celé území České republiky, předpokládáme, že ani v případě širokého nasazení naší metody do praxe nebude potřeba vzdělávat a školit velký počet specialistů. Větší úkol v případě širokého nasazení by bylo jen zabezpečení technické infrastruktury, což konkrétně znamená například tisk příruček, organizace zaškolení technické obsluhy, instalace příslušných počítačových serverů a management uživatelských účtů pro osoby, které by ze svých vlastních počítačů pracovaly s vizualizacemi procesů.

7.3.1 Životní situace a procesy

Navrhovanou metodu vizualizace procesů územního plánování a stavebního rozvoje je také možné označit za metodu, která formou vizualizace ukazuje participantům možnosti, jak řešit jejich *životní situace* v této diskutované oblasti. Samotný pojem *životní situace* je v humanitních vědách známý a používaný, ale spíše jen v poloze axiómu, než v poloze exaktně definovaného pojmu. Určitou definici přináší monografie [VŠERS 2010], která životní situaci vysvětluje jako komplex činností a podnětů, odehrávajících se v jistém čase a prostoru. To znamená, že se pod pojmem životní situace chápe nejen časoprostorový

okamžik, kterým situace začíná, ale také od tohoto okamžiku následný průběh činností a interakcí, které v běžícím čase vedou až do nějakého konce. Můžeme tedy prohlásit, že v tomto obecném kontextu se pod pojmem životní situace skrývá zároveň i samotný proces, který danou životní situaci řeší.

Pro potřeby podrobného popisu naší metody proto musíme pojem *situace* a *proces* od sebe oddělit.

- *Situací* budeme rozumět jen případ, kdy v nějakém jednom konkrétním čase a místě dojde k nějakým událostem.
- *Procesem* budeme v souladu s obvykle používanými definicemi považovat posloupnost činností, které spolu souvisejí a produkují nějaký smysluplný výsledek a které byly vyvolány příslušnou situací.

Na základě takto zavedených definic můžeme prohlásit, že je-li na začátku procesu nějaká situace, potom dojde působením sledu činností tohoto procesu na přeměnu původní situace do nové situace. Například výchozí situace, kde občan má pozemek a má záměr na něm postavit novou nemovitost, ale nemá stavební povolení, se přemění postupným působením procesu získávání stavebního povolení do nové situace, kdy se občan vypořádal se svými sousedy a dalšími orgány a získal stavební povolení.

7.3.2 Participant a jeho role

Participantem rozumíme v kontextu naší metody živého účastníka procesu. Je to buď konkrétní osoba (například občan, starosta obce, pořizovatel, majitel sousedního pozemku, ...) nebo úřad (například odbor životního prostředí v obci s rozšířenou působností, odbor dopravy nebo komerční subjekty či správcí sítí jakými jsou vodovody, telekomunikace, energetika apod.). V případě úřadu jeho participanta také modelujeme jako pouze jeden objekt, protože tak v našich procesech vystupuje a na jeho vnitřní struktuře a organizaci z pohledu našich procesů nezáleží.

Ze sociologického pohledu je *role* očekávaný způsob chování, který se váže svými normami, právy a závazky k určitému *sociálnímu statusu*, jak ji definuje Biddle v článku [Biddle 1986]. Morreno navíc zdůrazňuje osobní aspekt role. Role podle Morrenova sociálně psychologického pohledu může být role definována jako lidská interakce koordi-

novaná s normami dvou nebo více statusů. [Petrůsek 1996] Například role manžela podle Morrena předpokládá koordinaci (vzájemnou interakci) s rolí manželky, mimo tuto vazbu ztrácí role manžela smysl.

Role participanta v kontextu naší metody je velmi podobná Morrenově přístupu, protože je dána konkrétním způsobem chování daného participanta v procesu, ve kterém je zpravidla víc vzájemně na sebe interagujících a vzájemně na sobě závislých rolí participantů. Navíc také ve shodě s tímto pohledem platí, že konkrétní živá osoba může mít v různých procesech různé role. Například jeden konkrétní člověk může být v jednom procesu v roli *občana*, který tento proces z titulu žadatele zahajuje, ale v jiném procesu může stejný člověk být v roli *účastníka řízení* z titulu majitele sousedního pozemku nebo může být jen zástupcem *veřejnosti* v obci, pokud se proces jeho majetku přímo netýká.

Je třeba ještě zdůraznit, že z pohledu teorie sociálních rolí česká legislativa v oblasti územního plánování a stavebního rozvoje nijak neřeší možnosti křížení rolí ani hypotetické konflikty mezi rolemi. Například stejná osoba může být posuzujícím úředníkem na odboru životního prostředí a zároveň vlastníkem diskutované nemovitosti. Nebo člen zastupitelstva obce, které dalo zadání na územní plán, může jako kterýkoliv jiný občan dávat připomínky. Naši situaci ještě dále podle dokumentu „*Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020*“ [MMR ČR 2013] komplikuje problém nízké míry profesionalizace a nejednotně vymezených práv a povinností úředníků. Negativně se do chodu úřadů promítají časté změny vedení úřadů. Není tak mnohdy zajištěna dostatečná kontinuita realizace agend.

7.3.3 Stavy participantů

Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, *role participanta v procesu* je dána jeho chováním v průběhu procesu, kterého se daný participant spolu s dalšími participanty účastní. Všechny dnes používané metody modelování procesů jsou inspirovány přístupy ze softwarového inženýrství (jak je popsáno v kapitole 4.4 na straně 86) a proto jsou orientovány primárně na činnosti. Celý proces je potom modelován jako sekvence na sebe navazujících činností v čase jako kdyby šlo stále o určitou formu algoritmizace. Toto se však v naší oblasti na legislativě založeného územního plánování a stavebního rozvoje jeví jako velký problém, protože dikce zákona je založena výhradně na výrocích a pravidlech popi-

sujících kompetence a zodpovědnosti a ne na popisu činností. Z tohoto pohledu na každou *činnost* participanta musíme přednostně nahlížet jen jako na prostředek ke změně *stavu* daného participanta. Například občan, který je ve stavu, kdy „chce stavební povolení“, musí vykonat dílčí činnost „podání žádosti“, aby se dostal do následného stavu „čekání na odpověď úředníka“ a dále dalšími činnostmi pokud možno až do konečného stavu „obdržel stavební povolení“. Ve všech těchto stavech (neboli krocích) musí dodržovat pravidla příslušného zákona. Musíme si uvědomit, že dikce zákona je především o stavech vymezených svými pravidly. Činnosti jsou v legislativě jen sekundární jako nástroje k dosažení stavů. Zákon zkrátka říká, co musí platit, a účastník procesu potom musí sám vědět, jak to realizovat.

Již jsme v kapitole 7.3.1 na straně 117 zavedli pojem *situace* a průběh procesu definovali jako přeměnu jedné situace na druhou. Protože se procesu zpravidla účastní více participantů v různých rolích, což je popsáno v kapitole 7.3.2 na straně 118, tak můžeme na základě syntézy těchto úvah odvodit, že *situace* jsou tvořeny přislušnými *rolemi participantů* v konkrétních *stavech*. Například situace, kdy občan má pozemek a má záměr na něm postavit novou nemovitost, vyžaduje, aby zde byl přítomen občan ve stavu „má pozemek, ale nemá stavební povolení“. Konečná situace tohoto procesu, kdy občan už dostal stavební povolení a vše bylo vyřízeno, v sobě obsahuje stavy „odsouhlasil stavbu“ u dotčených orgánů a majitelů sousedních nemovitostí, kteří jsou dalšími participanty tohoto procesu.

7.3.4 Postup analýzy procesů před modelováním

Ve fázi analýzy je třeba definovat jednotlivé *procesní scénáře*. Scénář je takový popis procesu, kde se strukturovanou textovou formou (jako tabulkový formulář) popisuje výchozí *situace*, kterou daný proces začíná, jedna nebo více výsledných *situací*, kterou daný proces končí, a *role participantů* v procesu. Doplňkovou informaci obsahuje také dotčená *legislativa* a používaná *dokumentace*. Příklad takového popisu procesu přináší obrázek 7.1 na následující straně.

Dalším pomocným nástrojem je modelování *rolí participantů*. Pro participanty doporučujeme před tvorbou vlastního vizualizačního procesního modelu vytvořit takzvané

proces	
ZADÁNÍ ÚZEMNÍHO PLÁNU	
situace na začátku procesu	participanti procesu
Zastupitelstvo obce nemá svůj územní plán, ale potřebuje ho mít pro investora nebo na rozvojové dotace nebo potřebuje územní plán jako koncepční nástroj k vytváření předpokladů pro výstavbu a zohlednění udržitelného rozvoje území obce.	**zastupitelstvo obce** **občané v obci** **projektant** **pořizovatel** **komerční subjekty** **dotčené orgány státní správy**
situace na konci procesu	
Zadání územního plánu je schválené a projednané od všech participantů a projektant může začít.	
legislativa	dokumentace
• Zákon 183/2006 Sb. v novele 350/2012 Sb. účinná od 1.1.2013, §44, §46 • Zákon 312/2002 Sb. v novele 46/2004 Sb.	• Zadání územního plánu. • Oznámení obce o projednávání zadání na ÚP. • Vyjádření a stanoviska k zadání ÚP.

Obrázek 7.1: Popis scénáře procesu - zadání územního plánu.

modelové karty, které jsou inspirovány pomůckou[4] používanou v softwarovém inženýrství. Na rozdíl od programátorské modelové karty je naše modelová karta strukturovaný text, který popisuje přednostně *stavy* participanta v příslušné *roli* a až potom na nich závislé *činnosti*, dále *dokumentaci* se kterou pracuje, a *legislativu*, která se ho týká. Příklad takové modelové karty přináší obrázek 7.2 na následující straně.

7.3.5 Fáze modelování procesů

Fáze modelování na základě informace ze scénářů a modelových karet sestavuje samotný *diagram procesů* včetně jejich verifikace a simulace, která probíhá s pomocí počítačového nástroje. Autorka práce ve svých projektech a ve výuce (viz. kapitola III na straně 171) pracuje s nástrojem Craft.CASE (viz. obrázek 7.4 na straně 124). Podobně je však možné využít i jiné prostředky[5].

[4]Modelové karty byly navrženy na konci 80. let Wardem Cunninghamem and Kent Beckem jako učební pomůcka pro návrh tříd datových objektů ve výuce informatiky.

[5]Na PEF ČZU se také používá nástroj IZMAN Case a MetaEDIT.

participant	
POŘIZOVATEL	
stavy	činnosti
• Je požádán obcí o pořízení ÚP. • Čeká na vyjádření dotčených orgánů a okolním obcí na navržené zadání ÚP. • Má vypracované zadání na ÚP. • Je informován obcí o schválení zadání ÚP.	• Vytváří zadání na územní plán a je zodpovědný za jeho dohodnutí a odsouhlasení. • Předkládá zadání územního plánu dotčeným orgánům a vyhodnotí a zapracovává připomínky a stanoviska. • Spolupracuje se zastupitelstvem obce a ve spolupráci s projektantem předkládá zadání na veřejném projednávání na obci.
legislativa	dokumentace
• Musí mít osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti. • Zákon 183/2006 Sb. v novele 350/2012 Sb. účinná od 1.1.2013, §44, §46 • Zákon 312/2002 Sb. v novele 46/2004 Sb.	• Zadání územního plánu. • Oznámení obce o projednávání zadání na ÚP. • Vyjádření a stanoviska k zadání ÚP.

Obrázek 7.2: Popis scénáře procesu - participant pořizovatel.

Použitá vizualizace, jak ukazuje například obrázek na následující straně, je velmi jednoduchá a respektuje inženýrský standard UML popisovaný v kapitole 4.4 na straně 86. Tento standard však výrazně zjednodušuje a využívá do podoby nového diagramu, jak popisuje [Brožek et al. 2010]. Diagram se skládá z následujících prvků:

1. *Participanti procesů*, kteří jsou zobrazeni velkými obdélníky, uvnitř kterých se popisuje chování jednotlivých participantů. Každý participant má svůj vlastní obdélník, uvnitř kterého jsou symboly jemu příslušných jednotlivých aktivit a stavů, které můžeme souhrnně pojmenovat jako *agenda* příslušného participanta.

2. *Stavy* participanta, které jsou zobrazeny malými obdélníky a popisují stavy čili situace v čase příslušného participanta. Stavy popisují situace jako například „čeká“, dostal dokumentaci“, „potřebuje rozhodnout“, ...

3. *Aktivity* neboli *činnosti*, které jsou v grafickém modelu zobrazeny malými ovály, které vyjadřují činnosti, které daný participant vykonává.

4. *Propojení stavů a aktivit v čase* čarami, které znázorňuje, jak příslušná aktivita mění stav.

5. *Komunikace mezi participanty*, které šipkami znázorňují, jak jeden participant svojí činností ovlivňuje činnost druhého participanta, jaká data mu posílá a jaká jiná data od něj dostává.

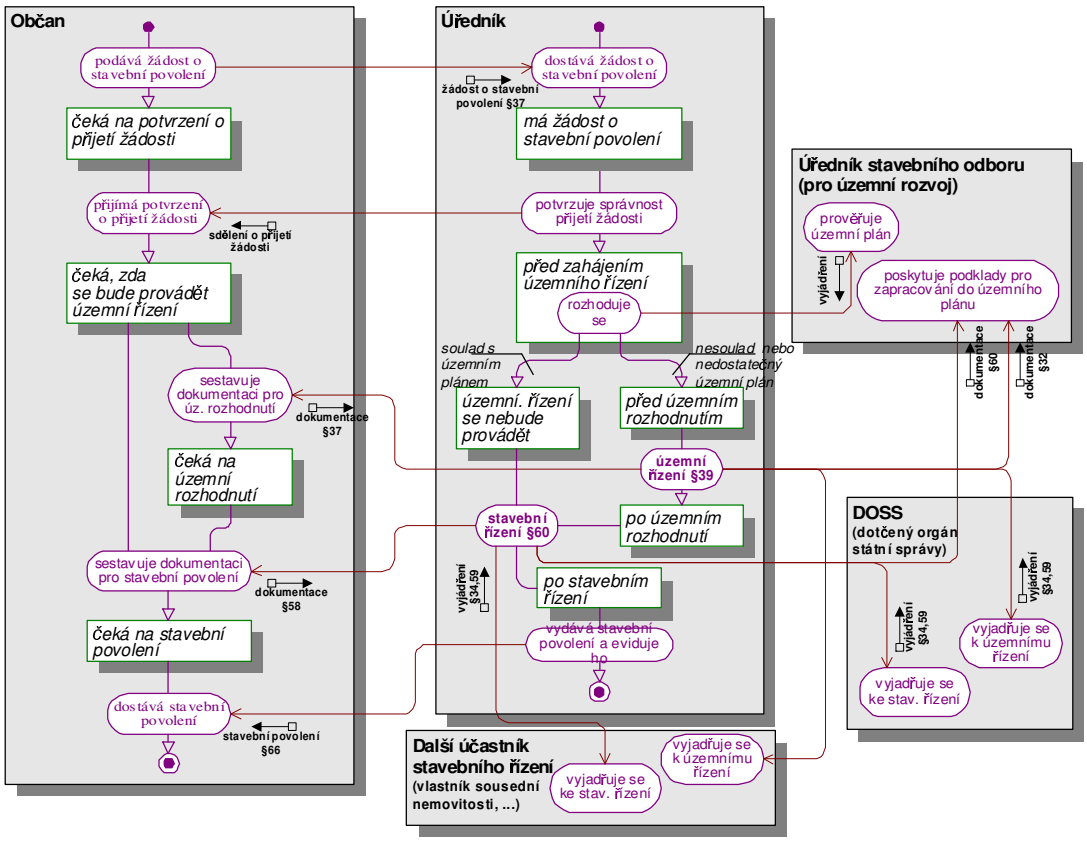

Obrázek 7.3: Proces vyřízení stavebního povolení dle stavebního zákona (vlastní zpracování).

Takový diagram samozřejmě musí sestavovat odborník na danou problematiku, metodu i nástroj a výsledek musí pečlivě verifikovat. Mnohem snazší než tvorba nových modelů je ale schopnost pasívního porozumění sémantice již hotových vizualizovaných procesních modelů, kde uživatel pomocí interaktivní simulace za pomoci počítače postupně graficky zvýrazňuje jednotlivé symboly (viz. obrázek 7.5 na straně 125) v pořadí, jak by se dané úkony měly postupně vykonávat a má možnost si zkoušet altenativy.

Kromě uvedené možnosti vlastní grafické simulace ještě výrazně pomáhá pochopení

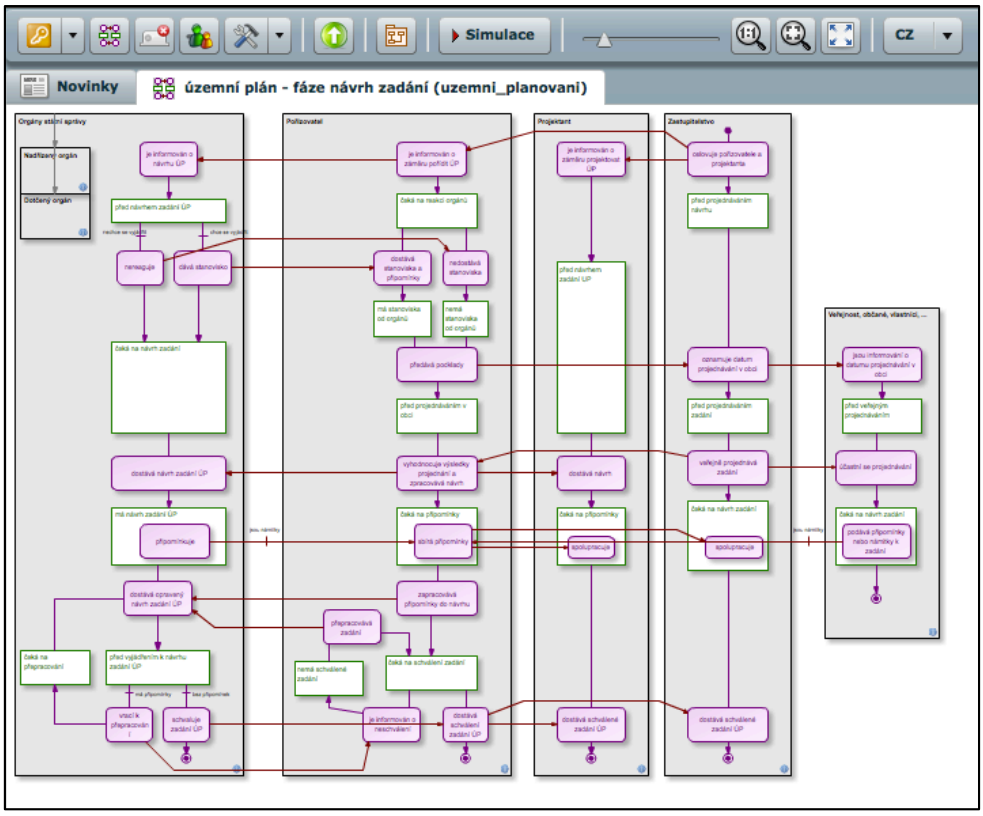

Obrázek 7.4: Proces návrhu zadání územního plánu v nástroji Craft.CASE.

postupu činností a tím i osvojení znalostí o procesu možnost vést přes počítač na dálku dialog s jiným uživatelem nebo konzultantem či projektantem ve formě podobné dialogu uživatelů na sociální síti, jak přináší obrázek 7.6 na následující straně.

7.3.6 Navrhovaná metoda a metoda BORM

Nová metoda slouží k vizualizaci procesů týkajících se územního plánování a stavebního rozvoje a je založená na analogii s modelováním business procesů podle principů metody BORM. Tato myšlena analogie byla autorkou disertační práce poprvé publikována v [Merunková 2003a, Merunková 2005] a poté prakticky ověřována.

- Metoda BORM, která je podrobně popsaná v kapitole 4.6 na straně 92, je založena na modelování business procesů především z oblasti podnikového managementu a organizačního poradenství. Pro konstrukci procesního modelu v metodě BORM je klíčový pojem *procesu*, *participantu* a *aktivity*. V konkrétních modelech velkých organizací je takových procesů nejméně několik desítek a participantů a aktivit až

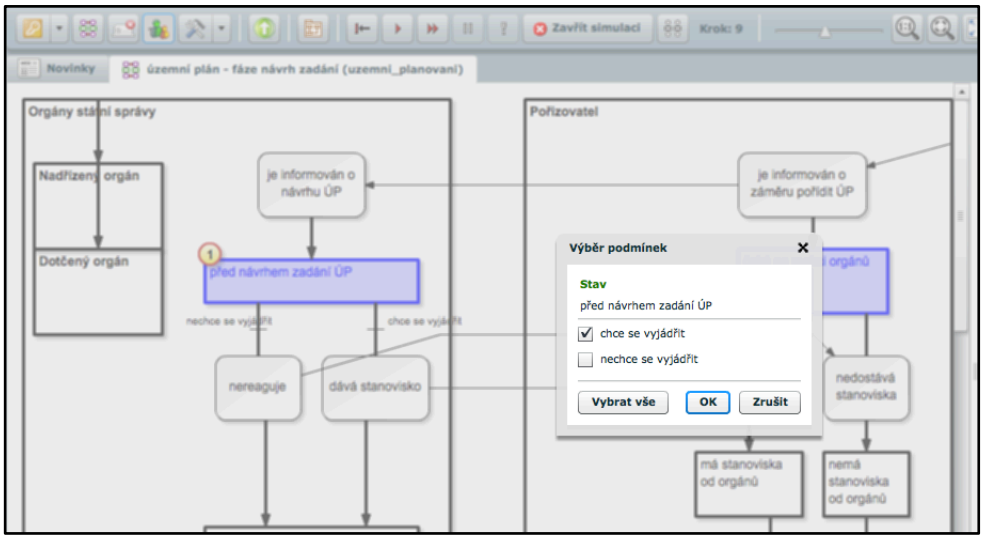

Obrázek 7.5: Interaktivní simulace, dialog s uživatelem v nástroji Craft.CASE.

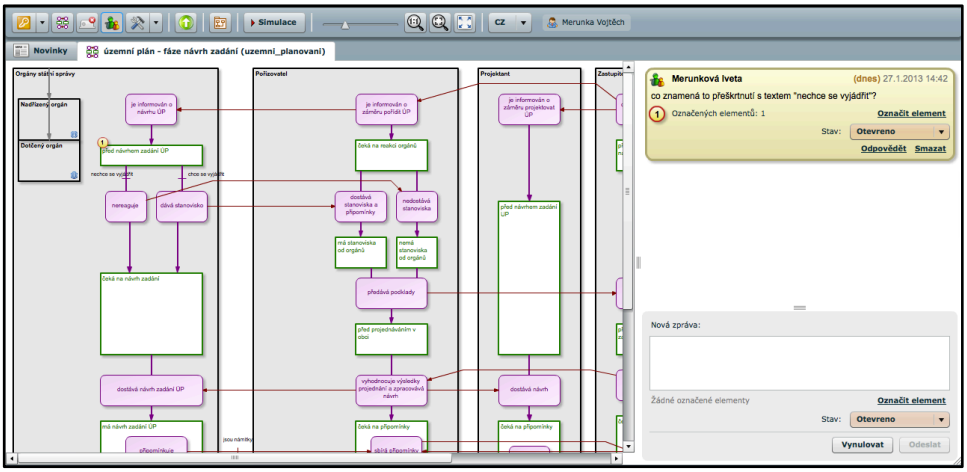

Obrázek 7.6: Komunikace uživatelů, diskuzní fórum v nástroji Craft.CASE.

několik set.

- Ve zde navrhované metodě je klíčový pojem *procesu*, *situace*, *role participantu* a *stavu participantu*. Důležitější jsou tedy *stavy* (a k nim příslušná legislativa a dokumentace) než *aktivity*, což je podrobně vysvětleno v kapitole 7.3.3 na straně 119. Pracujeme s novým pojmem *situace*. Toto zaměření na stavy, legislativu a dokumentaci se také promítá do struktury *scénářů* a *modelových karet* a do sémantiky procesní vizualizace.

Kapitola 8

Ověření metody

Ověření metody probíhalo v průběhu druhé poloviny roku 2012 a byl vyhodnoceno a zakončeno v dubnu 2013. Této části šetření se účastnilo celkem 57 osob ze 13 stejných obcí, jako v předchozím kvantitativním šetření, za každou obec se tohoto průzkumu účastnilo 2-5 osob z řad zastupitelstva obce a motivovaných občanů. Respondenti byli získáni technikou *snow-ball*, pro získání informací byla zvolena metoda *polostrukturovaných rozhovorů*.

8.1 Polostrukturovaný rozhovor

Ověření nové metody bylo provedeno formou *polostrukturovaného rozhovoru*, kterého se postupně účastnilo 57 osob ze stejných 13 obcí, jako byly obce v sondě o procesních znalostech. Jednalo se o motivované občany vesměs z řad zastupitelstva obce a nebo dalších aktivních obyvatel v obci. Za každou obec to bylo 2 až 5 občanů, kteří byli získání technikou *snow ball* (sněhová koule), tedy postupném výběru jedinců, při kterém nás první informátor vedl k dalším členům dotazované skupiny. Technika *snow-ball* upřednostňuje záměrný výběr případu a označuje postup, kdy cíleně vyhledáváme respondenty podle jejich určitých vlastností[1]. Tato část výzkumu mohla využít několik základních technik pro získávání dat, jakými jsou pozorování, rozhovor nebo analýza dokumentů. V disertační práci jsme použili klasickou techniku - polostrukturovaný rozhovor. Polostrukturovaný

[1]Touto technikou se nám podařilo získat reprezentativní vzorek aktivních obyvatel, protože naše šetření probíhalo ve velmi malých obcích, v některých případech jsme takto pokryli všechny aktivní obyvatele.

rozhovor je podle Hendla částečně řízený rozhovor, kdy jsou předem připravené dané soubory otázek, které musí odeznít, avšak jejich pořadí se může měnit. [Hendl 2010] Tazatel může znění otázek pozměnit na základě znalostí respondenta, může také pokládat doplňující otázky. Tato forma ověření nové metody byla založena na myšlence, že názory a představy dotazovaných budou lépe vyjádřené v těchto volnějších rozhovorech než v pevně daném dotazníku. Vzhledem k tomu, že naše problémová oblast byla velmi úzká, tak nás při dotazování primárně zajímala nejen vlastní osobnost respondenta, ale také jeho potenciální schopnost vystupovat jako představitel větší skupiny osob (rodinní příslušníci, sousedé, přátelé). Pokusili jsme se také touto formou získávat informace v přirozeném kontextu lokality, ve které dotazovaní lidé žijí a pracují. Dotazovaný problém nebyl přísně ohraničen, v rozhovorech jsme se také částečně vraceli k údajům z kvantitativního šetření a dávali jsme možnost dotazovaným vyjasňovat jejich postoje. Forma polostrukturovaného rozhovoru byla použita proto, že dává tazateli výhodu klást doplňující otázky v případě nepochopení základní otázky respondentem a dává také možnost respondentovi sebeprezentace, některé otázky vynechat nebo změnit. Tato práce byla velmi časově náročná, přestože respondenti byli velmi motivováni ke spolupráci a rozhovory se odehrávaly v jejich přirozeném a známém prostředí (místnost zastupitelstva nebo přímo u nich doma). Každý rozhovor trval maximálně 20 minut, avšak je třeba k tomuto času také přičíst čas demonstrace nové metody pomocí příkladů a ověření této metody, takže celkový čas se u každého respondenta pohyboval cca od 10 minut do až 50 minut. Protože respondenti nesouhlasili s videozáznamem na kameru ani audiozáznamem na diktafon, byl vytvořen záznamový arch s předem připravenými hlavními otázkami.

První sada připravených otázek se týkala podobně jako v předchozím dotazníkovém šetření stávající úrovně znalostí o procesech územního plánování a stavebního rozvoje před aplikací nové metody. Předvedení navrhované metody vizualizovalo procesy UP, ZÚP, UR a SP a zjištění zda to přináší seberealizaci (zkvalitnění života) respondenta v pochopení jeho pozice a role v procesu včetně jeho možností ovlivnění výsledku jako účastníka, který se s ohledem znalost procesu může aktivně zapojit. Šlo tedy o částečnou *triangulaci* jako zjištění stejné informace více různými prostředky, v našem případě o využití dvou různých metod při studiu stejného problému. Rozdíl byl ve formě dotazování a také v obsahu otázek, které zde více směřovaly na následnou klasifikaci stávající úrovně

znalostí podle přístupu CMM[2]:

1. Máte dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

2. Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poskytnout informace, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

3. Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

4. Máte ve vaší obci nějakou výjimečnou osobnost, která ostatním v této souvislosti může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

5. Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru", by se v případě opakování vykonávaly opět stejně nejistě?

V druhé sadě pomocných otázek jsme se soustředili na samotnou nově navrženou metodu, kterou jsme zároveň při polostrukturovaném rozhovoru demonstrovali na vizualizacích hotových procesů. Možnost otestovat porozumění[3] vizualizovaným procesům podle naší metody z pohledu uživatelské použitelnosti a srozumitelnosti je analogický problém k uživatelskému testování použitelnosti počítačových grafických (UI) rozhraní obecně[4]. Otestování probíhalo formou interview, v našem případě to bylo polostrukturovaného rozhovoru, jehož součástí bylo zadání strukturovaného úkolu. Nejprve byla metoda objasněna na ukázce vizualizovaného procesu získání stavebního povolení. Poté jsme uživatelům

[2]Přístup CMM je popsán v teoretické části práce v kapitole 4.7 na straně 95.

[3]V tomto testu také srovnáváme původní znalost, jak ji prokázala sonda o procesních znalostech a změnu úrovně těchto znalostí u skupiny, které byla předložena nová metoda. Je to možné proto, že našich 57 respondentů je podmnožinou ze 463 respondentů předchozí sondy. Můžeme tedy na tento uživatelský test také nahlížet jako na porovnání dvou skupin nebo jako na zjištění efektu změny příslušné skupiny.

[4]Tvorbou uživatelských testů založených na chování počítačového systému pomocí konečných automatů, což je stejný princip, který je použit naší metodě pro zobrazení chování participantů se zabývá J. M. Clark v článku *Automated test generation from a behavioral model* ve sborníku Pacific Northwest Software Quality Conference, vydáno IEEE Press, May 1998. Testování grafických rozhraní založené na řešení úkolů popisují Atif M. Memon, M.E. Pollack and M.L. Soffa ve svém článku *Using a Goal-driven Approach to Generate Test Cases for GUIs* ve sborníku konference ICSE '99.

zadali úkol, aby našli a vysvětlili pro svoje role (občan, člen zastupitelstva) příslušnou participaci v procesech tvorby zadání územního plánu nebo změny územního plánu. Testující se během plnění tohoto úkolu mohli svobodně vyjádřit. Šlo tedy o efekt *first-time experience* (zkušenost napoprvé). Zkontrolovali jsme tak schopnost orientovat se v novém prostředí, srozumitelnost nové metody a užitečnost nové metody. Toto šetření bylo založeno na otevřených otázkách podle tabulky 5.4 na straně 105 týkající se úrovně pochopení procesní znalosti jednotlivých scénářů pomocí nové metody.

1. Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

2. Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

3. Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

4. Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

5. Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Třetí sada otázek, která bezprostředně navazovala na předchozí sadu, se zabývala zhodnocením nové metody z hlediska participace do diskutovaných procesů a kvality života a klasifikace nově nabytých procesních znalostí díky nové metodě do rámce CMM.

1. Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do těchto procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

2. Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

3. Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci tak, že umožňují nejen rozvoj obce, ale jsou také nástrojem k předcházení problémů a konfliktů?

4. Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

5. Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou, než dříve?

Z uvedených otázek byl sestaven papírový záznamový arch velikosti formátu A3, jehož ukázka je v příloze disertační práce na obrázku 8.11 na straně 176.

8.2 Odpovědi a redukce výsledků

Z výsledků záznamových archů (ukázka je v příloze této disertační práce na straně 177) jsme dostali celou řadu odpovědí, které bylo potřeba redukovat, aby je bylo možné dále zpracovat. K redukci jsme si stanovili 12 typizovaných odpovědí a u každého respondenta jsme z jeho vlastních odpovědí odvodili, zda pokrývá naše typizované odpovědi nebo ne. Výsledek této redukce je v tabulce a grafu 8.1 na straně 138.

První redukovaný výrok „*Procesy byly prováděny operativně a ad-hoc. Nechali jsme se vést příslušnými úřady, neřídili jsme je.*“ vede k identifikaci procesní vyspělosti podle CMM[5] na stupeň 1. Reprezentují ho například následující výpovědi:

- Vůbec nerozumím procesům. Úřady z nás chtějí mít právníky. Lidé se se mnou chodí radit, ale neumím to.

- Nemám o procesech dostatečné znalosti. Musela bych poprosil někoho ze zastupitelstva a nebo úředníka.

- Nemám dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abych takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit.

Objevily se i negativní postoje jako například:

- Mě to stačí k tomu co sám potřebuju.

[5] Stupnice metody CMM je popsaná na straně 95.

- Ano, právě proto se o ně tolik nestarám a nechávám to na odbornících.

Druhý redukovaný výrok, který také vede k identifikaci procesní vyspělosti podle CMM na stupeň 1, a zní „*V naší obci je jeden/několik osob, které mohou pomoci jako experti, protože tomu rozumí.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Nemáme, pomáháme si sami, jak můžeme.
- Pokud to někdo zná, nechává si tu znalost pro sebe. U nás to je tak, že když někdo něco potřebuje, zeptá se sousedů a kdo něco ví, tak radí. Jenže nic profesionálního to není.
- Podle mě nejvíc záleží na úřednících na úřadech ve městech, kde jsou stavební úřady (pozn.: myslí se zde obce s pověřenými obecními úřady 2. stupně se samostatnými odbory nebo obce 3. stupně rozšířenou působností jako například bývalá okresní města a další města).
- Ano, náš soused pracuje ve městě na úřadě. Ale nemá čas radit celé obci, ani si nemyslím, že to je správné, kdyby všem radil. Od toho by mělo být zastupitelstvo obce.
- Tady v obci jedině snad starosta, proto jsme si ho zvolili. Ale ani u něj si nejsem jistý.

Třetí redukovaný výrok „*Naše obec se sice snaží, ale v budoucnu to nebude lepší než ted*'.“, který také také vede k identifikaci procesní vyspělosti podle CMM na stupeň 1, reprezentují například následující výpovědi:

- Nic se zvolením nového zastupitelstva nezlepšilo, spíš bych řekl, že zhoršilo.
- Je to u nás pořád stejné, chytřejší než dřív nejsme.
- Správně by tohle měli starostové umět, ale neumí to, protože si je volíme z vlastních lidí.

Mezi odpověďmi se také sporadicky objevovaly výroky, které korespondují s druhým stupněm[6] procesní vyspělosti, jako například:

[6] Jde o opakovatelnost na základě předchozí zkušenosti.

- Možná kdyby se opakoval úplně stejný případ, tak bychom byli poučenější, pokud nezapomeneme, jak to bylo.
- To ne, když jsme už něco jednou prožili, tak stejné chyby už podruhé neuděláme.
- Teď se to v obci hodně zlepšilo. Procesy, které jsme v minulosti neuměli, teď už umíme. Máme zkušenost.

Čtvrtý redukovaný výrok „*Princip metody lze z vizualizovaných procesů pochopit během 5 až 20 minut.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Asi 15 až 20 minut. Když to někdo připraví, tak to je jednoduché.
- Asi 10 minut, je to lehké. Mám průmyslovku a tam jsme měli počítače. Tohle jsme se tam učili. ... Aha, ale je to podobné tomu, co jsme se učili.
- 5 až 10 minut.
- Asi 10 minut, možná méně. Ale malovat to neumím, jenom to umím číst.

Pátý redukovaný výrok „*Metoda je zajímavá a užitečná.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Z textu nerozumím skoro nic. První paragrafy jakž takž, ale důležité věci jsou schované dál a v tom se nevyznám. Tohle považuju za dobrou pomůcku, jak zhruba pochopit o co jde.
- Tyhle obrázky by měly být v příručkách zákonů. Podle mě by to hodně pomohlo.
- Ty zákony jsou nebezpečné v tom, že když se něco přehlédne, tak uděláte chybu. Tyhle schémata jsou lepší.
- Je to užitečné. Hezky tam vidíme, co sami musíme dělat a co dělají ostatní a jak to je provázané.
- Ta metoda je docela dobrý přehled, kde to je celé pěkně vidět pohromadě, že se na nic nezapomene.

Objevily se i postoje, které vyjádřily zbytečnost metody:

- Je to zajímavé, ale nevím, jestli to je užitečné. Moje znalosti o procesech se tím příliš nezlepšily.
- Zajímavé to je, ale velký přínos v tom nevidím. Je tam nakreslené, co už známe.

Šestý redukovaný výrok „*Z minulosti znám případ, kdy jsem se mohl zachovat jinak, ale neměl jsem dostatečné znalosti.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Určitě ano. Několikrát jsme se setkali s případem, kdy jsme byli požádáni o souhlas, ale bylo nám to podáno tak, že to podepsat musíme jako hotovou věc. Nevěděli jsme, že se k tomu můžeme vyjádřit a že to můžeme projednat.
- Mě se to naštěstí nestalo, ale známý měl problém, že se neozval a teď má naplánovanou čističku hned za plotem.
- Nešel jsem na projednávání územního plánu obce, říkali mi, že nemusím, ale teď vím, že to asi byla chyba.

Sedmý redukovaný výrok „*Do metody (simulačního nástroje) bych rád přidal možnost sledování mého konkrétního procesu ...*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Možná bych to víc propojila s příslušnou legislativou, aby se tam přímo ukazovaly texty těch paragrafů zákonů, když si prohlížím svůj proces.
- Kdyby ty programy taky uměly vyplnit ty papíry (žádosti, vyjádření).
- Kdyby se tam mohla zadat třeba konkrétní žádost a pak to umělo ukazovat, jak ta žádost postupuje a vidět ty texty, jak se k tomu vyjadřují.
- Aby to umělo zatelefonovat a nebo zazvonit u vrátek u každého, kdo v danou chvíli se má účastnit. (následuje smích)

Osmý redukovaný výrok „*Jsou to velmi složité procesy a ten, kdo je sám nezná, je v nevýhodě.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Já zákony vůbec nečtu. Tady jsem uviděl, jak to postupuje. Ano, je to užitečné, aspoň člověk uvidí, jak to je složité.

- Já věděl, že to je hodně složité. I ty obrázky jsou složité, ale aspoň to tam vidím vcelku na jedné stránce.
- Úředníci a další aktéři se starají jen sami o sebe a vyhovuje jim, že jsme tady na venkově hloupí.

Devátý redukovaný výrok „*Metoda je přínosná, chtěl bych ji používat, stav mých znalostí se zlepšil.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Ano, nedělali jsme všechno správně.
- Ano, překvapilo mě, že můžu být účastníkem v různých jednáních. V minulosti takové procesy proběhly a my jsme si mysleli, že do nich nemůžeme zasáhnout a že jen schvalujeme výsledek a nebo ani to ne.
- Když nám dělali územní plán, tak mám podezření, že některé věci jsme neprojednávali, protože na to veřejné zasedání nikdo nepřišel, ale podle zákona to vlastně projednáno bylo.

Desátý redukovaný výrok, který směřuje ke třetímu stupni procesní vyspělosti podle CMM, a který zní „*Budu procesy zvládat lépe a předvídatelně, budu umět lépe plánovat.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Podle těch schémat si budu hlídat místa, kde se můžu vyjádřit. To je dobré.
- Pokud to bude chápat víc lidí v obci, budou se víc účastnit projednávání. Nám skoro nikdo nechodil a neměli jsme od většiny lidí žádné připomínky a návrhy.
- Ano, snad budeme vědět, na co si dávat pozor a využijeme všechny zákonné možnosti, které máme.
- Tenhle návod mi pomůže, ale je to tak složité, že bez pomoci to stejně nezvládnu. Ale aspoň budu vědět co mám chtít.

Jedenáctý redukovaný výrok „*V minulosti mě informovali úředníci a nebo jiné osoby účelově a tomu chci zabránit.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Neinformovali nás dobře. Úředník chce mít co nejméně vlastní práce a tak nám zbytečně neříká, že bychom mu ji mohli přidat.

- Škoda, že nikdo lidem v malých obcích nepomáhá. Když k nám přijde investor, tak za ním stojí dobří právníci a další specialisti a my jsme na to jednání sami. Už jsem se také setkala i s výhrůžkami, že blokujeme soukromý zájem. Úředníci jsou také na jejich straně. Musíme víc umět svoje práva věci projednávat.
- Ne, starají se jen sami o sebe a vyhovuje jim, že jsme tady na venkově hloupí.
- Můžeme si sami za to, že jsme nebyli aktivní. Potom se nemůžeme divit, že úředníci nepomůžou.
- Každý se dnes stará o to, aby si zbytečně nepřidělával práci, kdyby nás informoval o všech možnostech. Úředníci jsou stejní jako všichni ostatní.
- Já si myslím, že minulí členové zastupitelstva mysleli víc na sebe než na obec. Do územního plánu si dali za obecní peníze přístupovou komunikaci a elektrifikaci svých pozemků a teď na tom vydělávají, protože ty pozemky prodávají jako stavební.

Dvanáctý redukovaný výrok „*Chci se v budoucnu více účastnit těchto procesů ve svůj prospěch a v prospěch obce.*“ reprezentují například následující výpovědi:

- Ten, kdo má soukromý zájem, si to prosadit už uměl a taky využíval, že tomu ostatní moc nerozumějí. Teď to bude lepší ve smyslu toho veřejného zájmu.
- Určitě je lepší, když se věc projedná dříve, než se postaví. Máme kvůli tomu v obci několik sousedských sporů. Možná by se jim mohlo předejít.
- Ano. Nevěděl jsem, že máme tolik možností se vyjádřit. Myslel jsem, že ty projekty jen obec schvaluje až na konci, když jsou hotové.
- Hlavně by to mohlo posílit ten veřejný zájem.

Některé postoje byly také negativní, jako například:

- Když bude chtít někdo udělat nějakou lumpárnu, tak mu spíš bude vadit, že se to při projednávání pozná. Pro obec to je asi dobře, ale ten člověk to tak vidět nebude.

8.3 Experiment - porovnání dvou typů obcí

Celkový počet respondentů[7] byl 57. Z toho bylo 17 zástupců samosprávy a 40 ostatních občanů, kteří ale také měli aktivní vztah k samosprávě (např. jako bývalí členové zastupitelstva či jinak aktivní občané). Co se týče demografické struktury mírně převládaly ženy (31:26). Z důvodu použité techniky získávání respondentů (*snow ball*) se jednalo o poměrně homogenní skupinu respondentů, které sjednocoval společný zájem o život v obci a jejich vlastní zapojení. Zajímalo nás proto, jestli se nějakým způsobem projeví vliv typu obce na výsledky. 48 respondentů bylo[8] z obcí typu sousedský nerozvojový venkov (v tabulkách a obrázcích ve zkratce jako „S“) a 9 respondentů bylo ze dvou obcí rozvojového typu (v tabulkách a obrázcích ve zkratce jako „R“). Předpokládali jsme, že se typ obce projeví na rozdílných výsledcích. Z výsledků předvýzkumu se ukázalo, že v obci Nelahozeves, která patří mezi obce rozvojové, byla patrná větší spoluúčast občanů na procesech rozvoje území, než u jiných obcí.

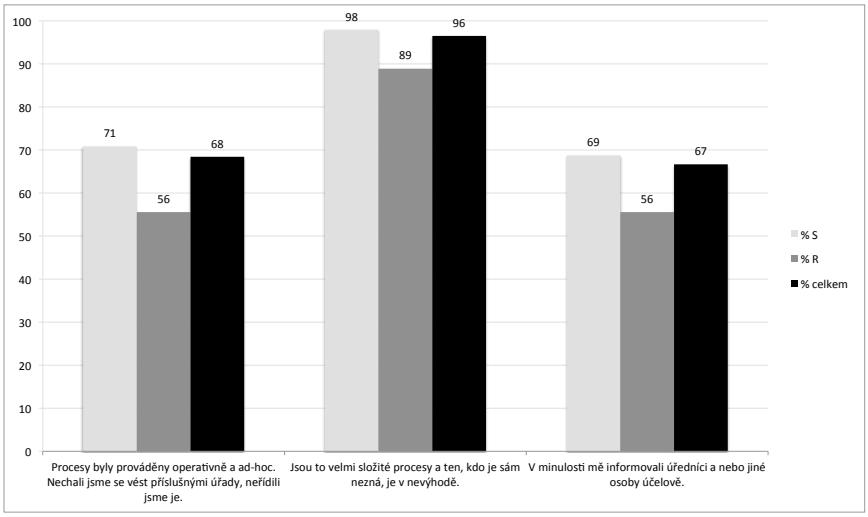

Obrázek 8.1: Největší rozdíly mezi sousedskými a rozvojovými obcemi.

Z výsledků v tabulce 8.2 na straně 139 vyplývá, že typ obce na úroveň procesních znalostí a míru participace nemá téměř žádný vliv. Rozdíly mezi výsledky jsou tak malé, že jsou v absolutních číslech v pouhých jednotkách respondentů. Největší rozdíl se projevil

[7] 13 malých obcích Středočeského kraje, konkrétně v obcích sousedského typu Rašovice, Vavřinec, Vlastějovice, Dolní Pohleď, Rataje, Horka II, Soběšín, Slavkov, Podveky, Pertoltice a Červené Janovice. Pro srovnání byly také zahrnuty malé obce Středočeského kraje rozvojového typu Dřínov a Nelahozeves.

[8] Podle Perlínovy klasifikace, kterou jsme popsali na straně 48.

u tří otázek (na obrázku 8.1 na předchozí straně), kde se sousedský nerozvojový venkov očekávaně projevil jako horší, ale i tak stále platí náš závěr, že rozdíly mezi oběma typy obcí nejsou v perspektivě procesů územního plánování a stavebního rozvoje významné. Pro oba dva typy obcí jsme vlastně dostali výsledky, které jsou charakteristické pro malé venkovské obce jako celek.

8.4 Výsledky ověření metody

Z výsledků experimentu vyplývá, že 95% účastníků ocenilo grafické znázornění diskutovaných procesů a označilo ho za lepší formu předávání znalostí, než je pouhé čtení zákona a text prováděcích předpisů (výsledek je v tabulce 8.2 na straně 139). Dále jsme také identifikovali subjektivní zlepšení procesních znalostí z úrovní 1 a 2 do úrovně 3 podle přístupu CMM. Hypotéza, že tato forma prezentace vede k většímu zájmu o tyto procesy, přesněji řečeno, že existuje souvislost mezi mírou porozumění procesu a ochotě na procesu participovat, se potvrdila. Větší ochota participovat také vyvolává potřebu ještě lépe procesy poznat, takže zde můžeme předpokládat existenci kladné zpětné vazby. Podrobné zpracované výsledky přináší tabulka 8.3 na straně 139.

Nicméně je třeba připomenout, že důležitým a rozhodujícím motivačním faktorem pro zapojení občana do procesů stavebního povolení a územního plánování je rozvoj a údržba jeho vlastního nemovitého majetku, což je samozřejmě ovlivněno konkrétní ekonomickou situací, kterou lepší úroveň procesních znalostí životních situací ovlivnit nemůže. Proto se zájem občanů soustředil především na pochopení a možnosti využití jejich role jakožto participujícího účastníka stavebního řízení nebo územního plánování, který je spuštěn buď nadřízeným orgánem a nebo jiným vlastníkem realizujícím v obci svůj záměr.

Tabulka 8.1: Výsledky rozhovorů po redukci.

	typ otce	1 S	2 S	3 S	4 S	5 S	6 S	7 S	8 S	9 S	10 S	11 S	12 S	13 S	14 S	15 S	16 S	17 S	18 S	19 S	20 S	21 S	22 S	23 S	24 S	25 S	26 S	27 S	28 S	29 S	30 S	31 S	32 S	33 S	34 S	35 S	36 S	37 S	38 S	39 S	40 S	41 S	42 S	43 S	44 S	45 S	46 S	47 S	48 S	49 R	50 R	51 R	52 R	53 R	54 R	55 R	56 R	57 R	celkem S	celkem R	celkem vše	% S	% R	% celkem
1	Procesy byly prováděny operativně a ad-hoc. Nechali jsme se vést příslušnými úřady, neřídili jsme je.	1	1	1		1	1		1	1	1	1		1	1		1			1	1		1		1		1	1			1		1				1	1	1	1	1	1	1																	34	5	39	71	56	68
2	V naší obci je jeden/několik osob, které mohou pomoci jako experti, protože tomu rozumí.						1		1				1														1																											1							6	1	7	13	11	12
3	Naše obec se sice snaží, ale v budoucnu to nebude lepší než teď.	1	1	1			1			1	1			1	1		1	1	1			1			1	1			1			1				1		1																			1	1		1	1			29	5	34	60	56	60
4	Princip metody lze z vizualizovaných procesů pochopit během 5 až 20 minut.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	41	8	49	85	89	86
5	Metoda je zajímavá a užitečná.	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	46	8	54	96	89	95
6	Z minulosti znám případ, kdy jsem se mohl zachovat jinak, ale neměl jsem dostatečné znalosti.	1		1	1	1	1				1	1	1			1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	33	6	39	69	67	68
7	Do metody (simulačního nástroje) bych rád přidal možnost sledování mého konkrétního procesu ...	1			1	1						1				1	1	1	1		1			1	1			1			1				1		1																			1	1	1			22	4	26	46	44	46
8	Jsou to velmi složité procesy a ten, kdo je sám nezná, je v nevýhodě.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	47	8	55	98	89	96
9	Metoda je přínosná, chtěl bych ji používat, stav mých znalostí se zlepšil.	1	1	1	1	1	1	1			1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	45	9	54	94	100	95
10	Budu procesy zvládat lépe a předvídatelně, budu umět lépe plánovat.	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	43	8	51	90	89	89
11	V minulosti mě informovali úředníci a nebo jiné osoby účelově.	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1		1	1	1	1		1		1	1	1	1	1		1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	33	5	38	69	56	67
12	Chci se v budoucnu více účastnit těchto procesů ve svůj prospěch a v prospěch otce.	1	1		1	1	1	1			1	1	1		1	1	1	1		1		1	1	1	1	1		1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	30	5	35	63	56	61

Tabulka 8.2: Výsledky ověření metody.

54 lidí potvrdilo, že nová metoda je přínosná, umožnila jim lépe poznat souvislosti a zvýšila do budoucna jejich zapojení do diskutovaných procesů.	**95%**
3 lidé se vyjádřili neutrálně, nová metoda jim nijak nepomohla.	**5%**
Žádný dotazovaný neuvedl, že by mu nová metoda ještě více zkomplikovala jeho špatnou orientaci v procesech.	**0%**

Tabulka 8.3: Redukované výsledky polostrukturovaného rozhovoru s 57 respondenty.

úroveň procesních znalostí a participace před aplikací metody (výsledek odpovídá stupni 1 až 2 podle CMM)	Procesy byly prováděny operativně a ad-hoc. Nechali jsme se vést příslušnými úřady, neřídili jsme je. (39 respondentů, 68%) V naší obci je jeden/několik osob, které mohou pomoci jako experti, protože tomu rozumí. (7 respondentů, 12%) Naše obec se sice snaží, ale v budoucnu to nebude lepší než teď. (34 respondentů, 60%)
pochopení metody vizualizace (uživatelský test)	Princip metody lze z vizualizovaných procesů pochopit během 5 až 20 minut. (49 respondentů, 86%) Metoda je zajímavá a užitečná. (54 respondentů, 95%) Z minulosti znám jeden nebo víc případů, kdy jsem se mohl jako účastník procesu zachovat jinak, ale neměl jsem dostatečné znalosti. (39 respondentů, 68%) Do metody (simulačního nástroje) bych rád přidal možnost sledování mého konkrétního procesu (např. žádosti o změnu územního plánu), aby to umělo podrobně zobrazovat konkrétně můj vlastní případ, jak postupuje a například jaké časové lhůty má ještě před sebou, na které konkrétní telefony a osoby se mám obrátit. (26 respondentů, 46%) Jsou to velmi složité procesy a ten, kdo je sám nezná, je v nevýhodě. (55 respondentů, 96%)
zhodnocení metody vizualizace a stav znalostí a participace po aplikaci metody (výsledek odpovídá stupni 3 podle CMM)	Metoda je přínosná, chtěl bych ji používat, stav mých znalostí se zlepšil. (54 respondentů, 95%) Budu zvládat procesy lépe a předvídatelně, budu umět lépe plánovat. (51 respondentů, 89%) V minulosti mě informovali úředníci a nebo jiné osoby účelově. (38 respondentů, 67%) Chci se v budoucnu více účastnit těchto procesů ve svůj prospěch a v prospěch obce. (35 respondentů, 61%)

Diskuze

Disertační práce byla řešena systémovým přístupem pomocí obvyklých metod vědecké práce. Jednalo se zejména o analýzu, syntézu, použití analogie a generalizace dosažených výsledků. Protože měl tento projekt multidisciplinární a interdisciplinární charakter, byla plně využita integrace sociálních věd s metodami a nástroji územního plánování a informačních technologií. Potvrdilo se, že naše nová forma visualizace těchto procesů vede k většímu zájmu o tyto procesy a uvědomění si možnosti zapojení a seberealizace. Došlo k lepšímu porozumění procesům a větší ochotě na procesech participovat.

Pro splnění stanovených cílů práce bylo nejprve nutné čerpat z informačních zdrojů obsažených ve vědeckých a odborných článcích zabývajících se teoretickými východisky regionálního a sociálního rozvoje ve vztahu k územnímu plánování a kvalitě života související s participací obyvatel na rozvoji území. Souběžně probíhalo osvojení práce se speciálním modelovacím softwarem a statistickým softwarem a jeho aplikace pro řešenou problémovou oblast samosprávy formou analogie, neboť tento nástroj je primárně určen pro řešení problémů spojených s řízením a organizací firem. Formou simulačních modelů byla zkoumána a analyzována legislativa ve vztahu k procesům a agendám územního plánování zejména venkovského území s přihlédnutím k novému stavebnímu zákonu 183/2006 Sb. a zákonu o obcích 128/2000 Sb. a zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb. a souvisejících prováděcích předpisů a metodik s přihlédnutím k jejich možným novelizacím a trendům regionálního rozvoje v Evropské unii. Součástí práce byla sonda v podobě dotazníku popsaného v kapitole 6 na straně 106 a v příloze na straně 175, která sloužila jako argumentační aparát pro cíl práce. Dále byla sledována a analyzována legislativa ve vztahu k procesům a agendám územního plánování zejména venkovského území s přihlédnutím k novému stavebnímu zákonu a trendům regionálního rozvoje v Evropské unii.

V rámci řešení disertační práce byla následně navržena nová metoda analýzy a vizuali-

zace procesů územního plánování a stavebního rozvoje. Tato metoda byla ověřena během rozhovorů s 57 respondenty a také formou testu nad sadou procesních map popisujících životní situace v malých obcích (viz. příloha práce na straně 166). Podle stupnice úrovně zralosti procesních znalostí CMM aplikované na procesy územního plánování a stavebního rozvoje, jak popisuje [Chrisstiansson 2011], bylo na základě odpovědí respondentů dosaženo stupně 3 z původního nižšího stupně 1 nebo 2. Součástí rozhovorů s 57 respondenty byl také experiment zjišťující předpokládaný rozdíl v znalostech a chování občanů z obcí sousedského nerozvojového venkova a občanů z obcí rozvojového příměstského typu. Výsledkem tohoto experimentu ale bylo, že v perspektivě spoluúčasti na procesech územního plánování a stavebního rozvoje a znalostí o těchto procesech nejsou žádné podstatné rozdíly mezi občany obou typů obcí.

Na základě vlastních zkušeností autorky z terénu a také z inovované výuky (popsáno v kapitole III na straně 171) lze očekávat, že po aplikaci vypracovaných uvedených modelů mohou lokální aktéři a participanti na životních situacích samosprávy malých obcí dosahovat vyšší transparentnosti a lepší orientace v problematice řešení životních situací, neboť jim je poskytnuta nová metoda znázorňující postupy řešení konkrétní životní situace a procesů směrem k laické participující veřejnosti. Otevírá se tu příležitost využít vizualizaci zobrazených znalostí jako podklad pro zadání různých informačních systémů využívajících internet nebo mobilní technologie například k vytvoření sledování průběhu konkrétních individualizovaných situací podle 46% respondentů (v tabulce 8.3 na straně 139).

Celkově je zpřístupnění informací týkajících se rozvoje obce a jejího území možné vnímat jako motivační faktor pro zvýšení míry participace veřejnosti na procesech územního rozvoje obce. Transfer znalostí umožňuje explicitní zobrazení znalostí ve formě znalostních map, diagramů a simulačních modelů cíleně zaměřených na posílení schopností řešit dané životní situace, čímž dochází k posílení kulturního kapitálu na individuální úrovni aktérů pro rozvoj obce či regionu. Otevírají se tu možnosti posílení *identity sídla* a jeho *interpretace* místními obyvateli, což má v konečném důsledku vliv na zlepšení úrovně kvality života v obci.

1. Tento způsob reprezentace znalostí povede k lepšímu objasnění dynamických závislostí jednotlivých prvků krajiny mezi sebou, a přispěje k jejich lepšímu pochopení

a osvojení jednotlivými participanty aktivit rozvoje obce a ochrany krajiny.

2. Pro veřejnost to prakticky znamená přínos ve srozumitelném výkladu postupů a pravidel v konkrétních životních situacích obyvatel obcí například formou internetových portálů sestavených podle rozpoznaných procesů a znalostí.

3. Odborníkům různých oblastí může přinést jednotný formální jazyk k práci s informacemi a tím dává možnost vzájemného sdílení jednotlivých oborově specifických znalostí.

V oblasti samosprávy malých obcí zatím neexistují rozsáhlejší systémy podpory rozhodovacích procesů. Informační technologie jsou uplatňovány jen sporadicky především v projektech místního významu a specifické metody pro práci s informacemi se v celostátním měřítku nepoužívají.

Závěr

Předložená disertační práce se zabývala možnosti zkoumání zvýšení kvality života ve venkovském prostoru v segmentu územního plánování a stavebního rozvoje pomocí aplikované informatiky. Práce přinesla návrh nové metody modelování, vizualizace a simulace procesů územního plánování jako faktoru potenciálního endogenního rozvoje malých obcí. Navržená metoda byla otestována.

Hypotéza a cíl práce se opíraly o předpoklad užitečnosti endogenního přístupu ke zlepšování kvality života v malých obcích v segmentu územního plánování a stavebního rozvoje formou zvýšení participace občanů na těchto procesech. Využili jsme existující vztah mezi mírou participace na procesech územního plánování a stavebního rozvoje a kvalitou života, jak o něm hovoří příslušní autoři (v mezinárodním měřítku [Madden 2003], [Beierle et al. 2002] a [Posas et Fischer 2008] a jak je v domácím prostředí aplikuje např. [Maier et al. 2012] a [Strussová et al. 2009] a jak jsou také na tomto vztahu postaveny mezinárodní úmluvy, především Aarhuská úmluva a Evropská charta regionálního a prostorového plánování. Je zřejmé, že i když nově navržená metoda byla při ověření přijata a uznána jako užitečná, tak přesto vyžaduje od svých uživatelů jisté úsilí ji zvládnout. Setkali jsme se také s názorem, že pohodlnější než se novou metodu učit, by bylo využívat externí konzultační služby, například se jít poradit na příslušný stavební úřad. To je jistě možné řešení, jenže my jsme se při řešení práce opírali o staré přísloví: *Dej hladovému rybu a nasytíš ho na jeden den. Když ho ale naučíš chytat ryby, nasytíš ho na celý život.*

Součástí disertační práce kromě návrhu vlastní metody[9] zpracování procesních informací (vizualizace, simulace) je také argumentační část, kde se mapuje a vyhodnocuje současný stav procesních znalostí územního plánování a stavebního rozvoje u občanů a

[9] V této disertační práci navržená metoda se opírá o dlouholetý výzkum v oblasti modelování procesů na ČZU a rozšiřuje ho do oblasti modelování životních situací veřejné správy.

zastupitelů malých obcí. Tato sonda do znalostí obyvatel malých obcí o procesech ÚP a stavebního rozvoje potvrdila hypotézu o nízké úrovni znalostí a potřebě zlepšení. Proto byla navržena nová a v praxi vyzkoušená metoda vizualizace (modelování a simulace) procesů vedoucí ke zlepšení kvality života obyvatel malých obcí, která nám dává možnost potvrzení hypotézy o možnosti zvýšení kvality života formou vyšší participace občanů na procesech ÚP a stavebního rozvoje.

Předložená disertační práce je interdisciplinární a je úzce zaměřená na jednu konkrétní problémovou oblast územního plánování a stavebního rozvoje, do které přináší návrh vlastního řešení. Disertační práce může konkrétně podpořit široce tradovanou představu pozitiv zapojování informačních technologií do dnešní „moderní“ veřejné správy a jejich potřebnosti pro regionální a sociální rozvoj a tím přispět k větší adaptabilitě a dynamičnosti občanů a zastupitelů malých obcí na změny v legislativě a na požadavky regionálního a sociálního rozvoje za účelem větší spoluúčasti, což s sebou přináší větší seberealizaci příslušných aktérů a z toho plynoucí zlepšení kvality života skrze zvýšení nehmotného bohatství (znalostí).

Posílení participace jednotlivých účastníků na procesech spojených s řešením životních situací lokálních aktérů v malých obcích v segmentu územního plánování a stavebního rozvoje nejsou u dotčené veřejnosti dostatečně známou problematikou. Řada legislativních nástrojů včetně novelizovaného stavebního zákona je nesprávně chápána jen jako restriktivní nástroj a dokumentace, kterou státní orgány požadují např. pro získání dotací. Příčiny tohoto stavu spočívají v tom, že volení zástupci samosprávy malých obcí nejsou a ani nemohou být podrobně vzděláni v detailech práva, agend státní správy a jejich vazby na ochranu krajiny a tak jsou zcela odkázáni na jejich mnohdy účelový výklad od jednotlivých úředníků nadřízených orgánů nebo soukromě zainteresovaných obyvatel obce.

Podpora znalostí aktérů v samosprávě malých obcí je velký problém, který se v naší praxi bohužel často nesprávně omezuje jen na nákup informačních technologií nebo jednorázová školení a dodání dokumentace (metodické příručky). Pokud ale znalosti lokálních aktérů nevychází z pochopení životních situací, tak hrozí reálné nebezpečí, že organizační opatření nebo nákup technologií neplní do nich vkládaná očekávání.

Výsledky této disertační práce posilují participaci lokálních aktérů pomocí přenosu znalostí metodou vizuálních a simulovatelných procesních modelů tak, aby pomohly ob-

jasnit nastavenou legislativu lokálním aktérům zejména těch nejmenších obcí. Podle přístupu CMM[10], došlo ke zlepšení úrovně procesních znalostí na stupeň 3. Navržená metoda může být také užitečná k zajištění potřebných informačních vazeb mezi územními plány jednotlivých obcí a také k udržení konzistence mezi obsahem územně plánovací dokumentace a vykonávanými životními situacemi občanů a dotčených orgánů v území. Je to potřebné pro plnění požadavků zvýšení kvality života, participace obyvatel a úrovně demokracie v jednotlivých rozhodovacích situacích týkajících se urbanistických, sociálních a dalších aktivit.

V současné době pracuji jako odborná asistentka na Fakultě agrobiologie, přírodních a potravinových zdrojů (FAPPZ) České zemědělské univerzity v Praze a vyučuji mimo jiné předměty související s územním plánováním, ochranou a rozvojem malých venkovských sídel. Problematikou územního plánování a stavebního rozvoje se dlouhodobě zabývám[11] nejen odborně[12] ale také v praxi[13]. Uvedené skutečnosti byly rozhodující pro volbu tématu mé disertační práce.

Ing. arch. Iveta Merunková

[10]Model CMM je popsán v teoretické části v kapitole 4.7 na straně 95 a využit v polostrukturovaných rozhovorech popsaných v kapitole 8 na straně 126.

[11]Jsem členkou České komory architektů (ČKA) a členkou Asociace pro urbanismus a územní plánování (AUÚP).

[12]Jsem zástupcem ČZU pro systém Registrace uměleckých výsledků RUV, který je podobně jako RIV rejstříkem informací o výsledcích pro potřeby vědy a výzkumu, avšak pro umělecké obory vyučované na českých veřejných vysokých školách, kam patří i urbanistická a architektonická díla.

[13]Vedla jsem více než 30 projektů dokončených územních plánů nebo projektů změn územních plánů

Literatura

[Allweyer 2010] ALLWEYER T. (2010) *BPMN 2.0 - Introduction to the Standard for Business Proces Modeling*, Norderstedt, ISBN 978-3-8391-4985-0

[Armstrong 1999] ARMSTRONG, M. (1999) *Personální management*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing. 963 s. ISBN 80-7169-614-5.

[Aulig 1991] AULIG, G., KLINDBERG, T. (1991) *Grundlagen zur Dorfoekologie*. Academia, Muenchen.

[Balej et al. 2012] BALEJ, M., RAŠKA, P. (2012) *Vybrané geografické přístupy v regionálním rozvoji a územním plánování*. Gevramok Ústí nad Labem, ISBN 978-80-904927-2-1

[Bernard 2010] BERNARD, J. (2010) *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva*, Sociologický ústav AV ČR, ISBN 978-80-7330-187-3

[Beierle et al. 2002] BEIERLE, T. C. and CAYFORD J. (2002) *Democracy in Practice: Public Participation in Environmental Decisions*. Resources for the Future. Washington, DC.

[Biddle 1986] BIDDLE, B. J. (1986) *Recent Developments in Role Theory*, in Annual Review of Sociology Vol. 12: 67-92.

[Binek et al. 2008] BINEK, J., GALVASOVÁ, I.; KADEČKA, S. (2008) *Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím*. In Veřejná správa 2/2008. Dostupné z WWW: http://aplikace.mvcr.cz /archiv2008 /casopisy /s /2008 /02 /pril_binek.html

[Blažek et. al. 2008] BLAŽEK, J. et. al. (2008) *Regionální rozvoj* (*Východiska regionálního rozvoje,regionální politika,teorie,strategie a programování*), Linde Praha.

[Blažek et Uhlíř 2002] BLAŽEK, J., UHLÍŘ ,D. (2002) Teorie regionálního rozvoje, Praha DTP Karolinum.

[BPMM] BPMM, *Business Process Maturity Model*, Version 1.0, Consortium Object Management Group, http://www.omg.org/spec/BPMM/1.0/

[Britannica] On-line Encyclopaedia Britannica, http://www.britannica.com/

[Bowling et al. 2001] BOWLING, A., WINDSOR, J. (2001) *Towards the Good Life: A Population Survey of Dimensions of Quality of Life*. Journal of Happiness Studies. roč. 2, č. 1, s. 55-81. ISSN 1573-7780.

[Brožek et al. 2010] BROŽEK, J., MERUNKA, V., MERUNKOVÁ, I. (2010) *Organization Modeling and Simulation Using BORM Approach*, in processings of EOMAS 2010: pp. 27-40, Lecture Notes in Business Information Processing, Springer, ISSN: 1865-1348

[Brundtland 1991] BRUNDTLAND, G. H. a kol. (1991) *Naše společná budoucnost. Zpráva světové komise pro životní prostředí.* Praha Academia. ISBN 80-85368-07-2.

[Bureš 2007] BUREŠ, V. (2007) *Znalostní management a proces jeho zavádění: Průvodce pro praxi.* GRADA, Praha.

[ČKA 2007] Příloha bulletinu ČKA (2007) *Schémata ke stavebnímu zákonu*, Česká komora architektů, 3/2007. (dostupné také na http://www.cka.cz)

[ČKA 2009] Zápis z pracovního zasedání České komory architektů na téma *Urban Sprawl*, prosinec 2009, interní materiál ČKA

[Coward et al. 2005] COWARD, L. A., SALINGAROS, N. A. (2005) *The Information Architecture of Cities*, chapter in Principles of Urban Structure, Techne Press, Amsterdam, Holland, ISBN 90-8594-001-X

[Čmejrek et al. 2004] ČMEJREK, J., BLAŽEK, P., KUBÁLEK, M. (2004) *Generační aspekty lokální politické participace.* In: Český venkov 2004.

[Čmejrek 2006] ČMEJREK, J. (2006) *Výzkum participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. In Venkov je náš svět, Český Krumlov 2006.

[Čmejrek 2008] ČMEJREK, J. (2008) *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87-197-00-4.

[Čmejrek et al. 2009] ČMEJREK, J. et al. (2009) *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí*. Kernberg Publishing Praha. 133 s. ISBN 978-80-87168-10-3

[ČSÚ] *Informace Českého statistického úřadu* dostupné na adrese http://www.czso.cz

[ČSÚ 2008] *Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006*, publikace odboru informačních služeb e-1380-08, ČSÚ 2008.

[Damborský 2006] DAMBORSKÝ, M. (2006) *Vztahy regionální politiky, územního plánování, regionálního a prostorového rozvoje*, str .13-18, in: Sborník ze semináře Prostorový rozvoj a plánování jako společné téma regionální politiky, územního plánování a evropské integrace. MMR ČR a VŠE Praha, ISBN 80-239-8174-9

[Day 2004] DAY, Ch. (2004) *Duch a místo* (český překlad). Era – vydavatelství, Praha.

[Desel et al. 2001] DESEL, J., JUHÁS, G. (2001) *What Is a Petri Net? – Informal Answers for the Informed Reader*, Hartmut Ehrig et al. (Eds.): Unifying Petri Nets, Lecture Notes on Computer Science LNCS 2128, pp. 1-25.

[Diderot 1998] Kolektiv autorů (1998) *Všeobecná encyklopedie*. Diderot, Praha 1998. ISBN 80-841-37-1

[Disman 2000] DISMAN, M. (2000) *Jak se vyrábí sociologická znalost*, Praha Karolinum, ISBN: 978-80-246-0139-7, 374 stran

[Drucker 1994] DRUCKER, P. (1994) *Věk diskontinuity: Obraz měnící se společnosti* (český překlad). 1. vyd. Management Press, Praha. ISBN 80-85603-44-6

[Duben et al. 1997] DUBEN, J. MERUNKA, V. LUKÁŠ, M. (1997) *Modelování agend veřejné správy*, projekt pro MěÚ Cheb a OkÚ Cheb. Praha, Ministerstvo informatiky (Ústav pro státní informační systém)

[ELC] *European Landscape Convention*, http://www.coe.int /t /e /Cultural_Cooperation /Environment /Landscape

[Kompendium 2000] Kolektiv autorů, Ředitelství evropské komise č.XVI (2000) *Kompendium EU a plánovací systémy*. Brno: ÚÚR. 191 s.

[ESRI] Webové stránky firmy ArcDATA o společnosti ESRI, http://www.arcdata.cz/

[Charta 1984] Charta regionálního a prostorového plánování (Charta z Thorremolinos), Evropská rada, 1984

[Fischer 2007] FISCHER, T. B. (2007) *Theory and Practice of Strategic Environmental Assessment: Towards a More Systematic Approach*, Earthscan, London.

[Frič&Potůček 2004] FRIČ, P., POTŮČEK, M. (2004) *Model vývoje české společnosti a její modernizace v globálním kontextu.* Czech Sociological Review, Vol. 40, No. 4

[Frumkin 2004] FRUMKIN, H. (2004) *Urban Sprawl and Public Health: Designing, Planning, and Building for Healthy Communities*, Island Press, 364 pages, ISBN 978-1559633055

[Garfoli 1992] GARFOLI, G. (1996) *Endogeneous Development and Southern Europe*, Aldershot.

[Geoinformatika] Stránky Institutu geoinformatiky na VŠB-TU v Ostravě. http://gis.vsb.cz/

[Gothenburg] Gothenburská deklarace (dostupná on-line na adrese http://europa.eu/legislation_summaries)

[Grosskopf et. al. 2009] GROSSKOPF A., DECKER G., WESKE M. (2009) *Business Process Modeling Using BPMN*, Meghan Kiffer Press USA, ISBN 0-929652-26-6

[HABITAT II. 1996] United Nations: *Conference on Human Settlements HABITAT II.* http://www.un.org/ Conferences/habitat/

[Hall 1992] HALL, P. (1992) *Urban and Regional Plannning*, London, New York, Routledge, 259 s., ISBN 0-203-99532-5

[Hammer et al. 2000] HAMMER, M., CHAMPY, J. (2000) *Reengineering – radikální proměna firmy, Manifest revoluce v podnikání* (český překlad amerického originálu). Praha: Management Press. ISBN 80-7261-028-7

[Hampl et Müller 1998] HAMPL, M.; MÜLLER, J. (1998) *Jsou obce v České republice příliš malé?* In Sborník České geografické společnosti, roč. 103, 1/1998, s. 1-12. ISSN 1210-115X

[Hancock 2001] HANCOCK, T. (2001) *Quality of life indicators and the DHC* [online]. http://www.ontla.on.ca/ library/ repository/ mon/ 24002/ 299271.pdf.

[Hendl 2010] HENDL ,J. (2010) *Kvalitativní výzkum*. Portál, s.407 s.. Praha. ISBN 978-80-262-02 19-6

[Hubík 2006] HUBÍK, S. (2006) *Sociální konstrukce regionu*, Teoretická a metodologická východiska, Brno

[Hubík 2010] HUBÍK, S. (2010) *Globalizace a rekonstrukce komunit*, ve sborníku Agrární perspektivy 2010, PEF ČZU, Praha 2010.

[Hampl et Müller 1998] HAMPL, M.; MÜLLER, J. (1998) *Jsou obce v České republice příliš malé?* In Sborník České geografické společnosti, roč. 103, 1/1998, s. 1-12. ISSN 1210-115X

[Hrabánková 2007] HRABÁNKOVÁ, M., BOHÁČKOVÁ, I. (2007) *Conditions of sustainable development in the Czech Republic in compliance with the recommendation of the European Commission*. Agricultural Economics, Vol 53. ISSN 0139-570X.

[Horzinková 2005] HORZINKOVÁ, E. et al. (2005) *Organizace veřejné správy II*. Praha, PA CR

[Hron 2007] HRON J. (2007) *Faktory vedoucí ke změně řízení v kontextu se současnými evropskými trendy v rozvoji zemědělství a venkova*, ve sborníku konference Agrární perspektivy XVI, ČZU Praha

[Hřebíček et al. 2004] HŘEBÍČEK, J. et al. (2004) *Environmentální informační systémy I*. Brno: 2004.

[Hudečková et al. 2008] HUDEČKOVÁ, H. et al. (2008) *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*, skriptum PEF ČZU, Praha.

[Chrisstiansson 2011] CHRISSTIANSSON M. T. (2011) *A Common Process Model to Improve eService Solutions - the Municipality Case*, in proceedings of the 11th European Conference on eGovernment – ECEG 2011, Ljubljana, Slovenia.

[Chytil 2005] CHYTIL, J. (2005) *Vývojové diagramy - 1. díl*. Programujte.com, http://programujte.com/clanek/2005080105-vyvojove-diagramy-1-dil/.

[Illner 2006] ILLNER, M. (2006) *Jsou venkovské obce příliš malé?* In Venkov je náš svět, Český Krumlov 2006.

[ISO 5807] ČSN ISO 5807 - Zpracování informací.

[ISO 9000] ČSN ISO 9000 - Sada norem jakosti a managementu kvality.

[ISO 10628] ISO 10628: Flow Diagrams For Process Plants - General Rules.

[Ježek 2008] JEŽEK, J. (2008) *Regionální management*, výzkumná zpráva Střediska pro výzkum regionálního rozvoje http://www.svrr.zcu.cz Plzeň.

[Kadečka 2003] KADEČKA, S. (2003) *Právo obcí a krajů v České republice.* 1. vyd. Praha: C.H. Beck. 408 s. ISBN 80- 7179-794-4.

[Káňa 2010] KÁŇA, P. (2010) *Základy veřejné správy.* 3. doplněné a přepracované vydání. Ostrava: Montanex. ISBN 80-7225-139-2.

[Klusáček 2008] KLUSÁČEK, P. (2008) *Problematika malých obcí v České republice s ohledem na chod a efektivitu správy.* Doktorská disertační práce, MU Brno. Dostupné z WWW: http://is.muni.cz/ th/ 75930/ prif_d/ Klusacek_dizertace_finalni_our7f.pdf

[Koudelka 2007] KOUDELKA, Z. (2007) *Samospráva*. Linde Praha. ISBN 978-80-7201-665-5

[Karvonen 2000] KARVONEN L. (2000) *Guidelines for Landscape Ecological Planning*, Metsahallitus Publications, vol. 36 2000, ISBN 952-446-271-0

[Kašparová 2002] KAŠPAROVÁ, L. a kolektiv (2002) *Rozvoj vesnice*, Brno: ÚÚR. 88 s.

[Kohlhaas 2000] KOHLHAAS M. (2000) *Ecological Tax Reform in Germany: From Theory to Policy*. Economic Studies, Volume 6. Washington, D.C., ISBN 0-941441-49-0 (český překlad na internetu ÚÚR Brno)

[Knott et al. 2000] KNOTT, R. P.; MERUNKA, V.; POLÁK, J. (2000) *Process Modeling for Object Oriented Analysis using BORM Object Behavioral Analysis*, in Proceedings of ICRE2000 - Fourth International Conference on Requirements Engineering, Chicago.

[Knott et al. 2003] KNOTT, R. P.; MERUNKA, V.; POLÁK, J. (2003) *The BORM methodology: a third-generation fully object-oriented methodology*, Knowledge-Based Systems 3(10), Elsevier Science Publishing, New York

[Kolář 1997] KOLÁŘ, J. (1997) *Geografické informační systémy*. ČVUT Praha, 161 p.

[Kozak et al. 2010] KOZAK, R.A. VALENCIA-SANDOVAL, C., FLANDERS, D.N., (2010) *Participatory landscape planning and sustainable community development: Methodological observations from a case study in rural Mexico*. Landscape and Urban Planning, 94, pp. 63-70

[Kučová 2006] KUČOVÁ V. (2006) *Možnosti ochrany kulturní krajiny v České republice - Současná právní úprava na úseku památkové péče, ochrany přírody, stavebního zákona a územního plánování,* Veřejná správa č. 48/2006.

[Kvasnička et al. 2005] KVASNIČKA, V.; POSPÍCHAL, J. (2005) *Informatika pre sociálne vedy*. Bratislava: Univerzita Komenského.

[Kyoto 1997] *Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change*. 1997. Český překlad na http://www.chmi.cz /cc /kyoto.html.

[Kotonya 1999] KOTONYA G., SOMMERVILLE I. (1999) *Requirements Engineering - Processes and Techniques*, J. Wiley and Sons

[Léon 2005] LÉON, Y. (2005) *Rural development in Europe: a research frontier for agricultural economists.* European Review of Agricultural Economics, Vol 32, Number 3, September 2005. ISSN 0165-1587.

[Levy 2006] LEVY, J. M., (2006) *Contemporary Urban Planning*. New Jersey, Prentice Hall, 370 p. ISBN: 1-4288-1612-7

[Liu et al. 2005] 4. LIU, L. et al. (2005) *Management of the Object-Oriented Development Process*, Virgin Island, ISBN 1-59140-605-6

[Lother 1999] LOTHER, G. (1999) *GIS - Concepts and Categories*, (v překladu P. Vyskočila VÚGTK, 2000, Zdiby), in: GIS Geo- information Systems - ISSN 0935-1523. - Vol.12, N.6

[Lukáš et Jašek 2003] LUKÁŠ, M., JAŠEK, R. (2003) *Informatika ve veřejné správě.* Zlín, Univerzita Tomáše Bati. ISBN 80-7318-147-9

[Lukáš 2000] LUKÁŠ, M. (2000) *Městský informační management*. Praha GRADA. ISBN 80-7169-554-8

[Madden 2003] MADDEN, K. (2003) *Metody komunitního rozvoje, utváření místa*. (český překlad z knihy *How to Turn a Place Around*) Nadace partnerství a Rockefeller Brothers Fund. Brno. ISBN 80-239-0614-3

[Máchová 2007] MÁCHOVÁ, M. (2007) *Udržitelný rozvoj v novém stavebním zákoně a souvisejících dokumentech*. In: Urbanismus a územní rozvoj. roč. Xč. 1 str. 47-52, ÚÚR. ISSN 1212-0855

[Maier et al. 2012] MAIER, K. et al. (2012) *Udržitelný rozvoj území*. Praha Grada. 256 s. ISBN 978-80-2474198-7

[Majerová 2005] MAJEROVÁ, V. (2005) *Venkov očima sociologa*, str. 2-3, sborník semináře Venkov a jeho proměny a územní plánování, Telč.

[Majerová 2006] MAJEROVÁ, V. et al. (2006) *Český venkov 2006: Sociální mobilita a kvalita života venkovské populace.* Praha. ČZU PEF

[Majerová 2006] MAJEROVÁ, V., MAJER, E. (2006) *Kvalitativní výzkum v sociologii venkova a zemědělství I. díl*. Praha PEF ČZU. 158 s. Praha. ISBN 80-213-0507-X

[Majerová et al. 2011] MAJEROVÁ, V, et. al. (2011) *Sociální kapitál a rozvoj regionu - příklad kraje Vysočina*, Grada, ISBN 978-80-247-4093-5 Praha 2011.

[Markvart 2000] MARKVART J. (2000) *Principy udržitelného územního rozvoje*, Urbanismus a územní rozvoj, ročník III, číslo 5/2000

[Maslow 1943] MASLOW, A. H. (1943) *A theory of human motivation*. Psychological Review Vol. 50 p.370-396.

[Massam 2002] MASSAM, B., H. (2002) *Quality of life: public planning and private living*. in: Progress in planning. roč. 58, č. 3, s. 141. ISSN 0305-9006.

[Markvart et al. 2011] MARKVART J. et al. (2011) *Koncepce územního rozvoje České republiky*, in Principy a pravidla územního plánování - metodické pokyny, vydává Ústav územního rozvoje ČR, elektronická verze na adrese http://www.uur.cz, Brno 2011.

[Maříková 2005] MAŘÍKOVÁ, P. (2005) *Malé obce – sociologický pohled (1,2)*. In Obec a finance 1,2/2005. Dostupné z WWW: http://denik.obce.cz/ go/ clanek.asp?id=6176636

[Merunková 1998] MERUNKOVÁ, I. (1998) *Úloha zástavby (venkovského osídlení a soliterních staveb) při spoluvytváření výrazu krajin*, ve sborníku konference Krajinný ráz (způsoby jeho hodnocení a ochrany), ČZU LF KBÚK a KE.

[Merunková 2002] MERUNKOVÁ, I., MERUNKA, V. (2002) *Procesy a jejich úloha pri modelování požadavku na informacní systémy*, ve s borníku mezinárodní konference Informační management ve veřejné správě, Plzeň.

[Merunková 2003a] MERUNKOVÁ, I., MERUNKA, V. (2003) *The Requirements Engineering Phase of Regional Information Systems Development*, in proceeding of the international conference REGIO, Plzeň.

[Merunková 2003b] MERUNKOVÁ, I. (2003) *Rozvoj a plánování venkovských sídel ve středních Čechách*, ve sborníku konference COYOUS, Nitra.

[Merunková 2003c] MERUNKOVÁ, I. (2003) *Obec Nové Dvory – od územního plánu po Program obnovy venkova*, ve sborníku konference Venkovská krajina, ZO ČSOP Veronika, ISBN 80 – 239 – 0763 –8.

[Merunková 2005] MERUNKOVÁ I. (2005) *Metody a nástroje procesního modelování v krajinném inženýrství*, ve sborníku mezinárodní konference Enviro, Nitra.

[Merunková et al. 2010] MERUNKOVÁ, I., MERUNKA, V. (2010) *Modelling of the process-oriented knowledge in Landscape*. Acta Pruhoniciana, vol. 95, pp. 8 - 18. ISSN: 0374-5651.

[Merunková 2012] MERUNKOVÁ, I. (2012) *Naučná stezka jako forma interpretace místního dědictví v případových studiích pohledem architekta*, s. 62-74 in Vzdělávání v ochraně přírody a krajiny, Gaudeamus, Hradec Králové, ISBN 978-80-7435-241-6

[Merunková 2013] MERUNKOVÁ, I. (2013) *Identita české krajiny z pohledu architekta*, in Landurbia 2013, SPU Nitra, ISBN 978-80-88-757-78-8

[Merunková et al. 2013] MERUNKOVÁ, I., MERUNKA, V. (2013) *OBA and BORM Approach in the Organizational Modeling and Simulation of Local Government Processes and Country Planning,* in proceedings of the 6th International Conference on Information and Communication Technologies in Agriculture, Food and Environment HAICTA 2013, Elsevier Science.

[MF ČR 2013] Ministerstvo financí ČR, Informace o systému EVA, http://www.mfcr.cz/ cps/ rde/ xchg/ mfcr/ xsl/ rozvoj_trhu_12311.html, (2013)

[MV ČR 2013] Ministerstvo vnitra ČR, Katalogy agend a činností veřejné správy, http://www.mvcr.cz/ clanek/ katalogy-agend-a-cinnosti-verejne-spravy.aspx (2013)

[Mládková 2004] MLÁDKOVÁ, L. (2004) *Management znalostí v praxi.* Professional Publishing, Praha

[Mládková 2005] MLÁDKOVÁ, L. (2005) *Moderní přístupy k managementu: Tacitní znalost a jak ji řídit*. C.H.Beck, Praha

[Mlčoch 1996] MLČOCH L. (1996) *Institucionální ekonomie*, učební text, Karolinum Praha, 1996

[MMR ČR 2006] Kolektiv autorů MMR ČR (2006) *Strategie regionálního rozvoje ČR - vládní politika na léta 2007-2013*, neprodejná publikace, MMR ČR, ISBN 80-239-7497-1

[MMR ČR 2009] *Metodický pokyn vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území*. MMR ČR 2009

[MMR ČR 2010] Závěrečná zpráva výzkumného úkolu "*Suburbanizace - hrozba fungování malých měst*", WB-20-05, MMR ČR, kolektiv autorů UHK, VUT Brno a UP

[MMR ČR 2013] *Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020*. MMR ČR 2013

[Možný 2002] MOŽNÝ, I. (2002) *Česká společnost - nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*, Portál, Praha.

[Muller 1995] MULLER, J. Z. (1995) *Adam Smith in His Time and Ours*. Princeton University Press. ISBN 0691001618.

[Musil 1996] MUSIL, J. (1996) *Rurbanizace*, in Velký sociologický slovník II., Karolinum Praha, 1996

[Musil et Müller 2008] MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008) *Vnitřní periférie v České republice jako mechanismus sociální exkluze*. Czech Sociological Review. Vol. 44. No. 2. 321-348. ISSN 1210-3861

[Navrátilová et al 2009] NAVRÁTILOVÁ, A. a kol. (2009) *Principy a pravidla územního plánování - účast veřejnosti v procesu územního plánování*, příručka MMR ČR 2009.

[Nejdl et al. 2007] NEJDL, P., ČERMÁK, D. (2007) Participace a partnerství v místní veřejné správě, Sociologický ústav AV ČR, Praha, 124 s., ISBN 978–80–7330–130–9

[Pacione 2003] PACIONE, M. (2003) *Urban environmental quality and human wellbeing - a social geographical perspective*. Landscape and urban planning., roč. 65, 1-2, s. 19-30. ISSN 01692046.

[Perlín et al. 2010] PERLÍN R., KUČEROVÁ S., KUČERA Z. (2010) *Typologie venkovského prostoru Česka*, Geografie, č. 2 ročník 6.

[Petrůsek 1996] PETRUSEK, M. (1996) *Velký sociologický slovník*. 1. vyd. Praha, Karolinum, 1627s. ISBN 8071843113

[Ploeg et al. 2000] PLOEG van der, J.D. et al. (2000) *Rural Development: From Practices and Policies towards Theory*, Sociologia Ruralis, Vol. 40 Num. 4

[Plos 2007] PLOS J. (2007) *Nový stavební zákon s komentářem pro praxi*, Grada, Praha 2007

[Polák et al. 2002] POLÁK, J., MERUNKA, V., CARDA, A. (2002) *Umění systémového návrhu*, Grada

[Pomahač 2002] POMAHAČ, R. (2002) *Veřejná správa jako instituce*. In POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. Veřejná správa. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-748-0.

[Posas et Fischer 2008] POSAS, P., FISCHER, T. B. (2008) *Organisational behaviour and public decision making in the EA context*, in book: *Environmental Assessment Lecturers' Handbook*, Road, pp.93-115

[Potočnik Slavič 2010] POTOČNIK SLAVIČ, I. (2010) *Neoendogenous In- and Output of Selected Rural Areas: The Case of Economic Cycles in Slovenia*, Journal of Geography, 5-1.

[Potůček 2009] POTŮČEK, M. (2009) Česká republika - trendy, ohrožení příležitosti.1. vyd, Praha: Karolinum, 364s, ISBN 978-80-246-1655-1.

[Preece 1991] PREECE, R. A. (1991) *Designs on the Landscape.* London and New York: Belhaven Press. 283 s.

[Průcha 2007] PRŮCHA, P. (2007) *Správní právo, obecná část*. Vyd. 7. Brno, MU Brno 2007, 418 s. ISBN 978-80-210-427.

[Půček et al. 2009] PŮČEK, M., OCHRANA, F. (2009) *Smart Administration*. Wolters Kluwer, 246 s. ISBN 978-80-86616-25-4

[Putnam 1993] PUTNAM, R. (1993) *Making Democracy Work*, Princeton University Press, 1993.

[Robinson 2009] ROBINSON L. (2009) *Sebeutváření on-line, O symbolické interakci v digitální sféře* (český překlad od Karla Svačiny), Biograf 50/2009, časopis katedry sociologie FSV UK Praha, str. 33-51, ISSN 1211-5770

[Ray 1999] RAY, Ch. (1999) *Endogenous Development in the Era of Reflexive Modernity*, Journal of Rural Studies, Vol. 15 Num. 3.

[Roe 2000] ROE, M. (2000) *Landscape planning for sustainability: community participation in estuary management plans*. Landscape Research, 25, pp. 157-181

[Ryan 2009] RYAN K. (2009) *An Introductory Guide to Business Process Management (BPM)*. ACM Crossroads, Vol. 15 Issue 4

[Řepa 2007] ŘEPA, V. (2007) *Podnikové procesy: Procesní řízení a modelování. 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha : Grada Publishing, a.s., str. 288. ISBN 978-80-247-2252-8.

[Řežuchová 2008] ŘEŽUCHOVÁ, V. (2008) *Problémy malých obcí v ČR*. DP, MU Brno. Dostupné z WWW: http://is.muni.cz/ th/ 206304/ esf_m/ Diplomova_prace.pdf

[Schüssler et al. 1985] SCHÜSSLER, K., F., FISHER, G., A. (1985) *Quality of Life Research and Sociology*. Annual review of sociology, roč. 11, s. 129-149. ISSN 03600572

[SERI] Sustainable Europe Research Institute (SERI), http://www.seri.de

[Sharov 1999] SHAROV, A.A. (1999) *Self-reproducing systems: structure, niche relations and evolution*. BioSystems, 25: 237-249

[Shucksmith 2000] SHUCKSMITH, M. (2000) *Endogenous Development, Social Capital and Social Inclusion: Perspectives from LEADER in the UK*, Sociologia Ruralis Vol. 40 Num. 2.

[Shucksmith 2010] SHUCKSMITH, M. (2010) *Disintegrated Rural Development? Neo-endogenous Rural Development, Planning and Place-Shaping in Diffused Power Contexts*, Sociologia Ruralis Vol. 50 Num. 1.

[Sládeček 2004] SLÁDEČEK, V. (2004) *Obecné správní právo*. Praha ASPI.

[Smejkal 2006] SMEJKAL, V. (2006) *Informační systémy veřejné správy I*. Praha, VŠE. ISBN 80-245-0533-9

[Shlaer & Mellor 1992] SHLAER, S., MELLOR, S.J. (1992) *Object Lifecycles – Modeling the World in States*, Yourdon Press.

[Skála 2010] SKÁLA, V. (2010) *Problémy malých obcí*. Fakulta sociálních věd UK, Praha 2010. In Pražské sociálně vědní studie. Veřejná politika a prognostika, PPF-040, ISSN 1801-5999.

[Sokolovsky 1999] SOKOLOVSKY P. (1999) *Tvorba a reengineering objektově orientovaných obchodních procesů*, Science, ISBN 80-86083-03-9

[Sowa 2000] SOWA, J. F. (2000) *Knowledge representation*, Brooks/Cole, Pacifik Grove.

[Stanford 2001] STANFORD, X. (2001) *Map your Knowledge Strategy*, Information Outlook, Vol. 5, No. 6, June.

[Stavební zákon] Zákon č. 183/2006 Sb., *Zákon o územním plánování a stavebním řádu* (stavební zákon).

[Svatoš 2007] SVATOŠ M. (2007) *Některé trendy formující evropské zemědělství*, ve sborníku konference Agrární perspektivy XVI, ČZU Praha

[Sterneckert 2003] STERNECKERT, A. B. (2003) *Critical Incident Management*, 552 pages, Auerbach Publications, ISBN 978-0849300103.

[Strussová et al. 2009] STRUSSOVÁ, M., PETRÍKOVÁ, D. (2009) *Možnosti a predpoklady občianskej participácie v udržateľnom sídelnom rozvoji*. Sociologický ústav SAV. Sociológia 41, č. 4

[Šmíd 2005] ŠMÍD, V. (2005) *Informační systém veřejné správy versus komerční informační systémy*. In Tvorba softwaru 2005. Sborník příspěvků. Ostrava, 2005. TANGER, s.r.o. ISBN 80-85988-22-6, str. 1-9

[Sýkora 2002] SÝKORA, J. (2002) *Územní plánování vesnic a krajiny. Urbanismus*. Vydavatelství ČVUT. Praha. 226 s. ISBN: 80-01-02641-8

[Sýkora L. 2002] SÝKORA, L. (2002) Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky (sborník příspěvků), Ústav pro ekopolitiku, o.p.s., Praha 2002. 191 s. ISBN 80-90-191-9-5

[Šmída 2007] ŠMÍDA, F. (2007) *Zavádění a rozvoj procesního řízení ve firmě*. Praha Grada ISBN: 978-80-247-1679-4.

[Špalek et Špalek 2004] ŠPALEK, J., ŠPALEK, D. (2004) *Informační systémy ve veřejném sektoru*. Brno : Masarykova univerzita, ISBN 80-210-3503-X

[Taylor 1995] TAYLOR D. (1995) *Business Engineering with Object Technology*, John Wiley.

[Tilden 2007] TILDEN, L. (2007) *Interpreting Our Heritage.* Chapel Hill. The University of-North Carolina Press. 212 p.

[Tolon-Becera 2010] TOLON-BECERA, A. et al. (2010) *Planning and Neo-Endogenous Model for Sustainable Development in Spanish Rural Areas*, International Journal of Sustainable Society, Vol. 2 Num. 2.

[Treml 2003] TREML, V. (2003) *Německo chce zamezit plýtvání s pozemky*, Urbanismus a územní rozvoj, ročník VI, číslo 5/2003

[Tress et Tress 2003] TRESS, B., TRESS, G. (2003) *Scenario visualization for participatory landscape planning - a study from Denmark*. Landscape and Urban Planning, 64, pp. 161-178.

[Tunka 2006] TUNKA, M. (2006) *Prostorový rozvoj a plánování jako společné téma regionální politiky, územního plánování a evropské integrace - pohled územního plánování*, str 7-12, in: Sborník ze semináře Prostorový rozvoj a plánování jako společné téma regionální politiky, územního plánování a evropské integrace. MMR ČR a VŠE Praha, ISBN 80-239-8174-9

[Truneček 2004] TRUNEČEK, J. (2004) *Management znalostí.* C.H.Beck, Praha.

[ÚÚR 2002] Kolektiv autorů (2002) *Udržitelný rozvoj území*, příručka pro MMR ČR, Ústav územního rozvoje, Brno

[ÚÚR 2007] Kolektiv autorů (2007) *Principy a pravidla územního plánování*, Ústav územního rozvoje, Brno

[ÚÚR 2011] Kolektiv autorů (2011) *Principy a pravidla územního plánování - metodické pokyny*, vydává Ústav územního rozvoje ČR, elektronická verze na adrese http://www.uur.cz, Brno

[UML 2005] UML Standard ISO/IEC 19501:2005 (35 080) *Information technology – Open Distributed Processing – Unified Modeling Language (UML)*, 432 s.

[UN Convention 1992] *United Nations Framework Convention on Climate Changes*, 1992. Český překlad z http://www.osn.cz.

[van der Aalst 2003] AALST van der, W. et. al. (2003) *Proceedings of the Business Process Management: International Conference*. Eindhoven: Springer-Verlag. ISSN: 0302-9743.

[Veselý 2007] VESELÝ A. (2007) *Popis chování dynamického systému znalostní mapou*, ve sborníku konference Agrární perspektivy XVI, ČZU Praha

[Vláčil 2002] VLÁČIL, J. (2002) *Veřejná správa (sociálně – psychologické problémy v historii a současnosti)*, Linde Praha

[Vodaková et al. 1996] VODÁKOVÁ, A., PETRUSEK, M. (1996) *Velký sociologický slovník, svazek I.*, Sociologický ústav Akademie věd ČR, Praha.

[Vondrák 2004] VONDRÁK, Ivo. (2004) *Metody byznys modelování*, VŠB-TU Ostrava.

[VŠERS 2010] *Sociální pedagogika*, monografie k projektu Evropského sociálního fondu číslo Z.1.04/3.1.03/22.00130, Vysoká škola evropských a regionálních studií o.p.s., Centrum celoživotního vzdělávání, České Budějovice 2010.

[Ward et al. 2005] WARD, N. et al. (2005) *Universities, the Knowledge Economy and Neo-Endogenous Rural Development*, Centre for Rural Economy Discussion Paper Series No. 1, Newcastle.

[Weizsacker 1992] WEISZACKER E. et al. (1992) *Ecological Tax Reform: A Policy Proposal for Sustainable Development*, Zed Books, ISBN 1856490963

[Widemannová 2002] WIDEMANNOVÁ, M. (2002) *Vztah mezi velikostí obcí a regionů a efektivností a hospodárností jejich činnosti*. In Veřejná správa 15/2002, roč. 13.

[Wikipedia] Wikipedia, internetová encyklopedie, http://wikipedia.org/

[Wokoun et. al. 2008] WOKOUN R., MALINOVSKÝ J., DAMBORSKÝ M., BLAŽEK J. a kol. (2008) *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*, Linde Praha, ISBN 978-80-7201-699-0

[Zezulák et al. 2004] ZEZULÁK et al. (2004) *Využití metod umělé inteligence ve vodním hospodářství*, Academia, Praha, ISBN 80-200-0229-4

[Zwyrtek et al. 2011] ZWYRTEK HAMPLOVÁ, J. (2011) *Malé obce, velká malá města*. Server Aktuálně, 13.9.2011. http://blog.aktualne.centrum.cz/ blogy/ jana-hamplova.php?itemid=14216

[Zákon 183/2006 Sb.] Zákon č. 183/2006 Sb., Zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších novel a předpisů.

[Zákon 365/2000 Sb.] Zákon 365/2000 Sb. Zákon o informačních systémech veřejné správy ve znění pozdějších novel a předpisů.

Rejstřík

3D Analyst, 83
24 hodin 7 dní v týdnu, 80
železná lady, 36
životní situace, 15, 32, 53, 117
životní styl, 53
životní úroveň, 54

A

Aarhuská úmluva, 73
ADAM, 80
Agenda 21, 29
agenda participanta, 122
agendy, 32
aktivita, 95, 124
aktivita participanta, 122
aktivita participantu, 94
aktivní jedinci, 68
aktivní politická participace, 63
ArcGIS, 83
ArcGlobe, 83
ArcScene, 83
artefakt, 87
AUÚP, 145
axióm, 61, 117

B

bilance příjmů a výdajů obce, 79
blahobyt, 53
BORM, 93, 115
British Council, 93
brownfields, 41, 70
business procesy, 21

C

CAD, 81
Capability Maturity Model, 95
CASE, 94
CEEPUS, 171
Centrum pro lidská sídla OSN, 29
Charta země, 29
chráněná území, 41
chytrá administrativa, 80
CIGA-20101002, 18
CMM, 95, 128, 137
Craft.CASE, 116, 124, 125

D

daňové výkaznictví, 79
databáze, 78
databáze RUV, 171
datové tabulky pomocných atributů, 82
deklarace z Rio de Janeiro, 29
Deloitte, 93
demografická prognóza, 50
diagram aktivit, 87
diagram procesů, 121
digitální modely terénu, 83
dimenze kvality života, 52
diverzifikace ekonomických aktivit, 39
Dřínov, 101, 106, 136
Dolní Pohleď, 101, 106, 136
dopravní obslužnost veřejnou dopravou, 70
dotace, 37
dotčený orgán, 63
dotčený orgán státní správy, 52

družicové polohové systémy, 83
DSO, 17

E

Červené Janovice, 101, 106, 136
činnost, 120
činnost participanta, 122
ČKA, 145
ekonomické funkce sídla, 70
ekonomie, 81
členská základna, 45
členský základ, 45
endogenní přístup, 57
endogenní rozvoj, 57
EQLS, 55
ESRI, 83
Eurobarometr, 55
EVA, 80
evidence majetku, 79
exogenní, 57
exogenní metody, 76
exogenní opatření, 58
exogenní přístup, 57

F

finanční motivace, 68
finanční toky úřad, 79
first-time experience, 129
fosilní paliva, 29
Francie, 46
funkce starosty, 68
funkční složky, 52

G

genius loci, 60
geografická mapa, 83
geografické informační systémy, 81
geoinformatika, 81
Geostatistical Analyst, 83
GIS, 39, 81, 85
Gothenburská strategie EU, 33
Gothenburské deklaraci, 39

H

HABITAT, 29
HABITAT II., 29
HDI, 55
Hlavní město Praha, 45
hmotná životní úroveň, 55
Horka II, 101, 106, 136
human development index, 55

I

ICT, 38, 52, 85, 92
ICT gramotnost, 38
identita, 60
identity sídla, 141
IERR, 39, 58
index lidského rozvoje, 55
indikátory, 53, 54
individuální kvalita života, 55
informační infrastruktura, 59
informační systém, 87
informační systém obce, 77
informatizace státní správy, 92
informovanost, 58
iniciační nástroje, 37
institucionání přístup, 33
integrované zdroje technického a techologického charakteru, 57
integrovaný informační a záchranný systém, 39
intenzívní rekreační oblasti, 47
internetové připojení, 39
interní vazby, 59
interpretace, 59, 60, 73
interpretace kvality života, 52
interpretace sídla, 141

interview, 90, 128
ISO/IEC 13250:2003, 86
ISO/IEC 19501:2005, 87
Istanbulská deklarace, 29
Izman CASE, 116

K

kancelářské systémy, 79
katalog činností obcí, 66
Katastr nemovitostí, 79
keynesiánský přístup, 33
kladná zpětná vazba, 137
kompoziční analýza, 50
komunikace mezi participanty, 123
komunita, 57
komunitní plánování, 15
konference v Rio de Janeiro, 29
konkurenceschopnost, 59
kontinuum, 34
konvence o biologické rozmanitosti, 29
Konvence o změně klimatu, 29
kooperace členů komunity, 59
korporace, 45
krajinný prostor, 49
kulturně-teritoriální identita, 37
kvalifikace starosty, 67
kvalita bydlení, 53
kvalita místních a regionálních institucí, 59
kvalita života, 49, 53
kvalita života obce, 55
kvalita života v obci, 57
kyberprostor, 39

L

LEADER, 39, 58
Liasions Entre Actions de Dévelopment de l'Economie Rurale, 39
liberální směr, 36
lidské zdraví, 55
lidský faktor, 51
Limits of Growth, 29
Listina základních práv a svobod, 61, 63
LLP programme, 171
lokální aktér, 57

M

malá obec, 45
malý zákon obce, 49
management znalostí, 86
Maslowova teorie potřeb, 55
matice, 90
metainformační systémy, 83
Meze růstu, 29
migrace mimo sídlo, 70
mikroregion Posázavský kruh, 17
mikroregion Uhlířskojanovicko a střední Posázaví, 17
mikroregion Veltrus Dominio, 17
mikroregion Zbraslavicko a sdružené obce, 17
Ministerstvo financí České republiky, 68
Ministerstvo obrany, 52
Ministerstvo pro místní rozvoj, 52
město, 45
městys, 45
MIT, 28
modelová karta, 121
modelování, 21
modelové karty, 125
monitorování, 92
morální postoje, 68
moravské periférie, 47
motivace, 76
Můj úřad, 101, 113
mzdová agenda, 79

N

národní plánování, 49

nástroje územního plánování, 42, 52
návaznost sousedních územních plánů, 41
neintervencionistický přístup, 58
Nelahozeves, 101, 106, 136
neoendogenní přístup, 59
neo-endogenní přístup, 58
neoendogenní rozvoj, 59
neoklasický přístup, 33
neoliberální přístup, 33
neoliberální směr, 36
neomarxistický přístup, 33
neprofilovaný venkov, 47
nerozvojový sousedský venkov, 17, 47, 101
networking, 58
neuvolněný starosta, 67
nezaměstnaní, 68
nový stavební zákon, 40

O

občanský zákoník, 44
obec, 44, 45
obec s rozšířenou působností, 118
obslužné funkce sídla, 70
obytné funkce sídla, 70
odbornost starostů a členů zastupitelstva, 70
odborný GIS, 82
ohrožení kvality života, 70
ohrožení území, 43
řízení obce, 77
on-line svět, 14
organizační schopnosti venkovských komunit, 40
orgány územního plánování, 52
orgány veřejné správy, 62
osobní kvalita života, 56

P

participace, 53, 68
participace na procesech, 92
participant, 118, 124
participant procesu, 122
participanty, 94
pasivní politická participace, 63
patrioti, 68
patriotismus, 68
Pertoltice, 101, 106, 136
place, 37
plánovací víkend, 73
podnikový management, 21
Podveky, 101, 106, 136
počítačová grafika, 81
přenesená působnost státní správy, 78
přenos znalostí, 58
přetížení, 67
přínosy větší míry participace, 69
politická participace občanů, 63
politika územního rozvoje, 52
polostrukturované rozhovory, 126
polostrukturovaný rozhovor, 126
popisná data, 83
portál Můj úřad, 113
potenciální participace, 74
pozemkový informační systém, 83
právnická osoba, 45
primátor města, 67
proaktivní metody, 75
problémový rekreační venkov, 47
proces, 124
proces územního plánu, 56
procesní model, 89
procesní modelování, 89
procesní modely, 17
procesní scénář, 120
procesní simulátory, 17
procesy, 15, 89, 90
procesy územního plánování, 52

program obnovy vesnice, 51
prostorová data, 83
prostorová sociologie, 36
prostorové informace, 82
prostorové plánování, 31
prostorový rozvoj, 31, 32
protekcionismus, 59
průzkumy a rozbory, 43

R

rakovina měst, 70
Rašovice, 101, 106, 136
rastrová data, 82
Rataje, 101, 106, 136
reálná participace, 74
Redakční systém, 80
reengineering, 21
reflexivita, 37
reflexívní vztah, 37
regionální plánování, 49
regionální politika, 37
regionální potenciál, 58
registr obyvatel, 78
registry, 78
regulační nástroje, 37
regulativy, 41
rekreace, 50
rekreační funkce sídla, 70
requirement engineering, 17, 90
Římský klub, 29
RIV, 145
ROB, 78
rodáci, 68
role participanta, 65, 119, 120
role participantu, 125
ROS, 78
rozvinutost obce, 57
rozvoj komunit, 57
rozvoj obce, 49, 50
rozvoj venkova, 50
rozvojová centra, 57
rozvojový venkov, 17, 47, 101
RPP, 78
RUIAN, 79
rural development, 39
rurbanizace, 35
RUV, 145

S

samospráva, 62, 70, 78
scénář, 125
sebeidentifikace, 37
seberealizace, 37
self, 37
sídelní kaše, 70
simulace, 15, 94
situace, 62, 125
Slavkov, 101, 106, 136
smart administration, 80
snow ball, 126, 136
snow-ball, 126
Soběšín, 101, 106, 136
sociální exkluze, 36
sociální inkluze, 37
sociální kapacita, 37
sociální kapitál, 37
sociálně psychologický pohled, 53
sociální status, 118
sociální vazby, 60
sociologický pohled, 53
softwarové inženýrství, 81
solidarita, 35
souvstažnost, 58
Spatial Analyst, 83
spatial planning, 31
společenská situace, 62

společné územní plány, 41
správa spisů, 80
správa znalostí, 86
správní činnost, 61
správní právo, 61
správní úřad, 62
správní území, 45
SPSS, 106
stabilita území, 50
Star UML, 116
stárnutí obyvatel, 70
statistiky, 80
státní správa, 62, 70
statutární město, 45
stav, 120, 125
stav participanta, 122
stavební řízení, 56
stavební povolení, 56
stavební úřad, 52
stavební zákon, 43, 52
strukturálně postižený venkov, 47
subjekty veřejné správy, 62
suburbanizace, 9, 61, 70
Summit země, 29
SWOT analýza podmínek území, 51
synergický efekt, 57, 58
synergie, 31
systém regionální mobility, 41

T

tereziánský katastr, 47
teritoriální identita, 37
The Ecologist, 28
TIS, 83
topograficko-kartografický informační systém, 82
topografický informační systém, 83
topologické vztahy, 82
triangulace, 127
TUR, 22, 27
tvorba rozpočtu, 78
tvorba teritoriální identity, 37

U

úbytek mladých lidí, 70
účast veřejnosti, 52
udržitelné územní plánování, 40
účast ve společenském životě, 56
účetnictví obce, 79
UML, 86, 122
uživatelské testování, 128
ÚPD, 42, 52
ÚPP, 42
urbální sociologie, 36
urban decay, 70
urban sprawl, 14, 35, 41, 70
úroveň vzdělanosti, 55
ÚSES, 49
Ústav územního rozvoje, 30
Ústav územního rozvoje ČR, 40
Ústava České republiky, 44
územně plánovací dokumentace, 42, 52
územně plánovací podklady, 52
územní opatření, 52
územní plán, 51
územní plán obce, 42
územní plánování, 31
územní rozhodnutí, 52
územní samospráva, 62
územní souhlas, 52

V

VAPPIENS, 93
Vavřinec, 101, 106, 136
vedení účetnictví, 79
vektorová data, 82
Velká Británie, 46

venkovská obec, 45
venkovský prostor, 47
veřejná samospráva, 62
veřejná správa, 62
veřejné projednání, 75
veřejnoprávní korporace, 44, 62
veřejnoprávní úkoly, 45
virtuální participace, 74
virtuální realita, 83
Visio, 116
vizualizace, 21
Vlastějovice, 101, 106, 136
vliv na společenský život, 56
vojenský újezd, 44
vybavený moravský venkov, 47
Výbor OSN pro trvale udržitelný rozvoj, 29
výkon státní správy, 62
vývojové diagramy, 87
vývojové potenciály, 54
vývojový diagram, 87

W

Web Ratio, 116
well-being, 53
wellfare, 53
Workflow-ADAM, 80

Z

zadání ÚPD, 43
zahlcenost, 66
zájmová samospráva, 62
základní registry, 78
zásluhovost, 35
zlepšení kvality života, 37
znalostní ekonomika, 59
znalostní inženýrství, 85
znalostní management, 85
znalostní mapa, 86
znalostní mapy, 17
zveřejňování písemností, 75
zvýšení kvality života, 60

Část III

Přílohy

Visualizace procesů

Tyto přílohy dokumentují možnosti praktického použití modelovacího nástroje pro visualizaci a simulaci procesů životních situací. Tento nástroj je autorkou práce prakticky využíván ve výuce na základě výsledků projektu FRVŠ popsaného v kapitole III na straně 171.

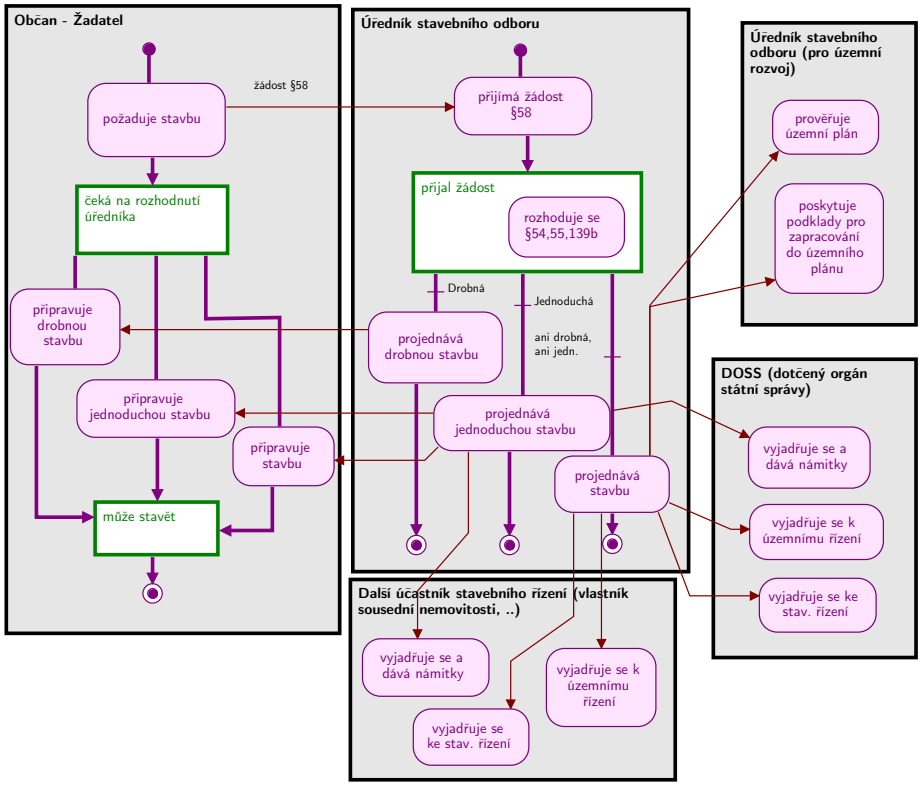

Obrázek 8.2: Rozhodování o typu stavby při podání žádosti.

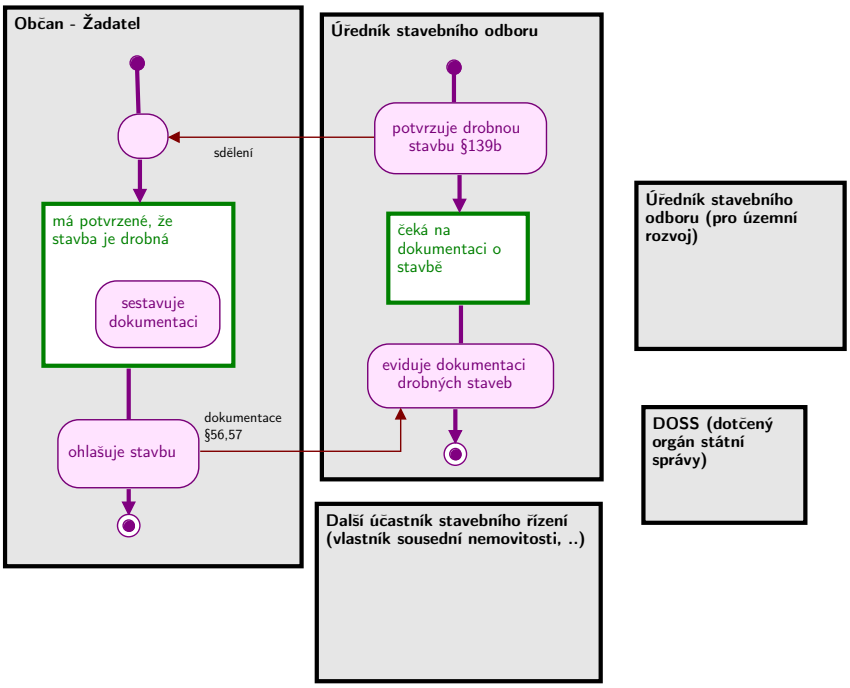

Obrázek 8.3: Vyřízení žádosti u drobné stavby.

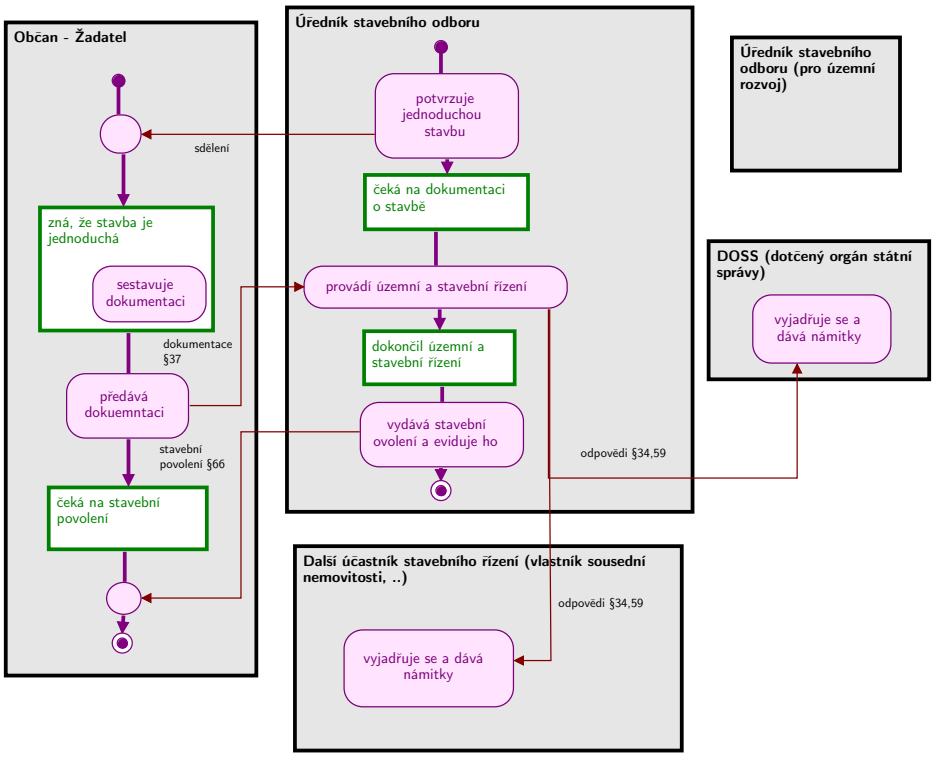

Obrázek 8.4: Vyřízení žádosti u jednoduché stavby.

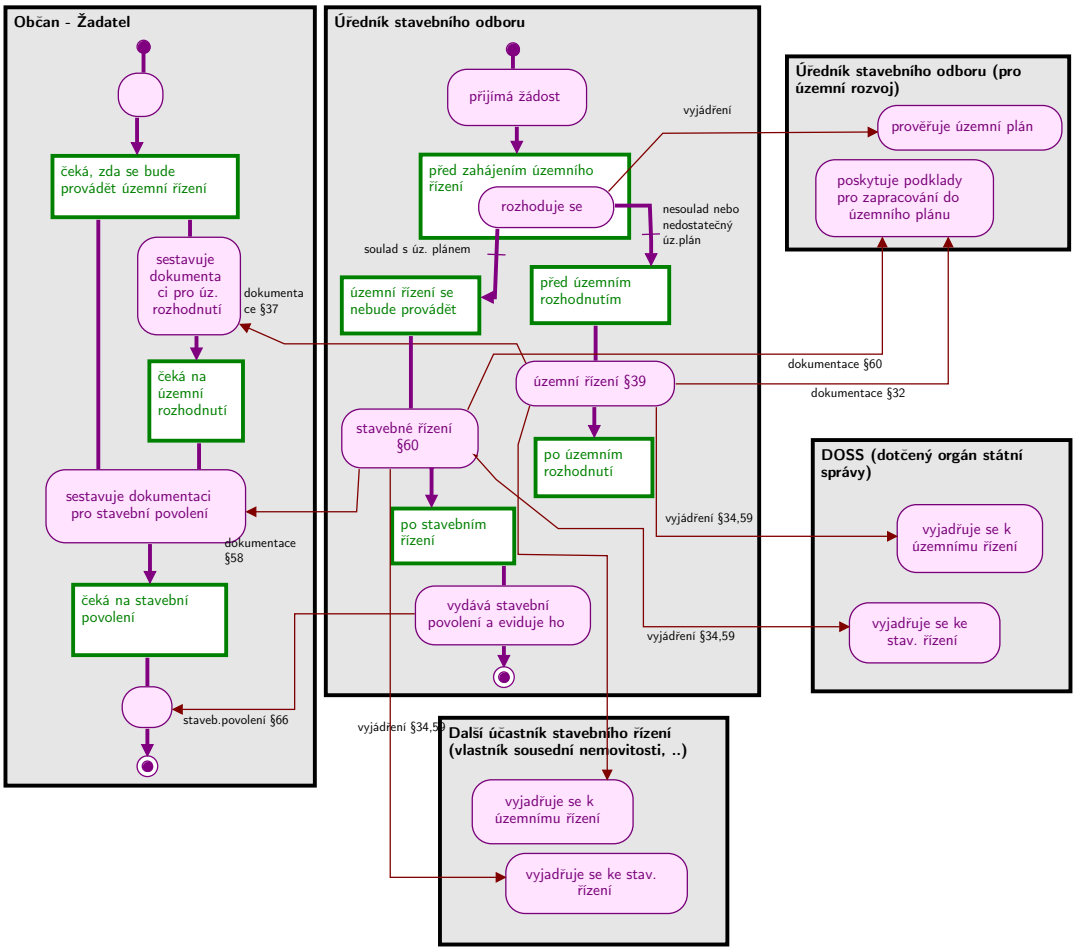

Obrázek 8.5: Vyřízení žádosti u normální stavby.

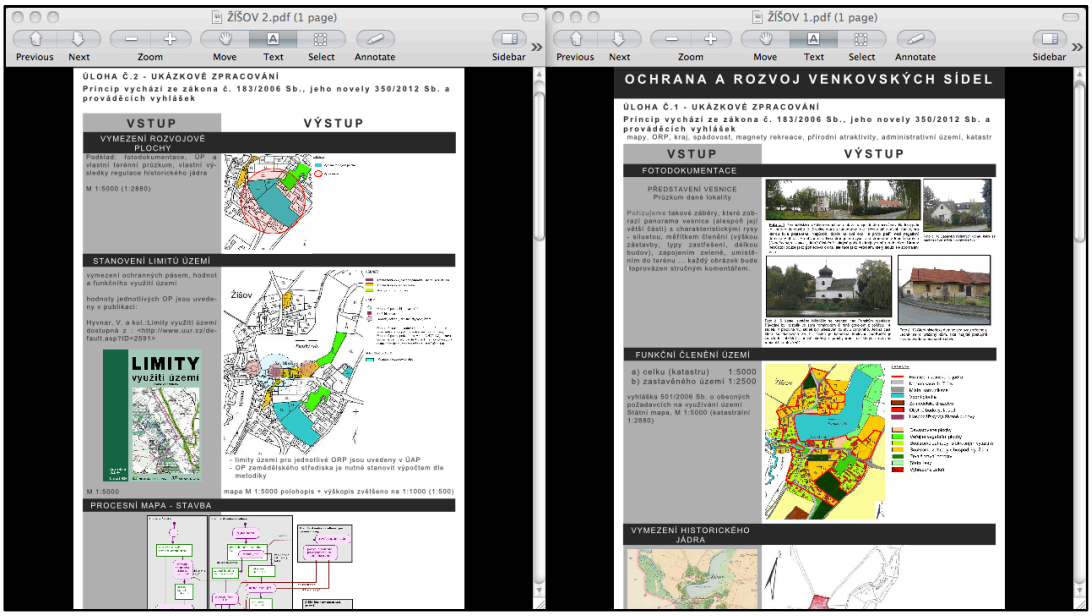

Obrázek 8.6: Studijní materiál pro předmět Ochrana a rozvoj venkovských sídel.

Obrázek 8.7: Předmět Ochrana a rozvoj venkovských sídel - worhshop Úholičky.

Projekt FRVŠ 2132/2012

Projekt FRVŠ číslo 2132/2012 s názvem „Inovace předmětu Ochrana a rozvoj venkovských sídel“ byl zaměřen na využití výsledků výzkumu z projektu CIGA 11190/1313/3136 popsaného v kapitole 7.2 na straně 116 do praktické výuky.

Projekt měl za cíl upravit stávající předmět Ochrana a rozvoj venkovských sídel orientovaný na ochranu a rozvoj venkovských sídel, který patří mezi povinné předměty magisterského studia. Předmět po provedené změně podává praktický výklad dovedností potřebných pro práci se znalostmi, které se týkají životních situací lokálních aktérů a účastníků životních situací ve venkovském prostoru spojených s ochranou a rozvojem sídel. Změněný předmět je možné nabízet jako volitelný na ostatních vyučovaných oborech ČZU a ve své variantě vyučované v anglickém jazyce také jako volitelný předmět pro navštěvující zahraniční studenty v rámci programu LLP (dříve Socrates Erasmus) a jeho vybrané části také pro kurzy celoživotního vzdělávání a univerzitu třetího věku. Tento předmět také přispěl k zařazení pracoviště autora disertační práce Katedry zahradní a krajinné architektury FAPPZ České zemědělské univerzity do mezinárodního programu CEEPUS a registraci FAPPZ do databáze RUV (Registru uměleckých výstupů) MŠMT ČR.

Dotazníkový průzkum

Tyto přílohy se týkají dotazníkového průzkumu, který je popsán v samostatné kapitole 7.2 na straně 116 a následných stranách.

Dobrý den,
prosíme Vás o vyplnění krátkého dotazníku, jehož výsledky budou použity jako součást řešení projektu CIGA „Modelování znalostních procesů“, zpracovávaného na České zemědělské univerzitě. Dotazník je anonymní. Děkujeme za Váš čas, strávený při jeho vyplnění.

Územní plán	moje znalost	100%	je 50%	je 0%
analytická část územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
zadání územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
sestavení návrhu územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
schválení návrhu územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			

Změna územního plánu	moje znalost	100%	je 50%	je 0%
analytická část územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
zadání územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
sestavení návrhu územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
schválení návrhu územního plánu	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			

Územní rozhodnutí	moje znalost	100%	je 50%	je 0%
zpracování dokumentace	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
schvalování dokumentace	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
projednání u dotčených orgánů	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
vydání územního rozhodnutí	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			

Obrázek 8.8: První strana dotazníku.

Stavební povolení	moje znalost	100%	je 50%	je 0%
zpracování dokumentace	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
schvalování dokumentace	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
projednání u dotčených orgánů	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			
vydání stavebního rozhodnutí	z čeho se skládá			
	kdo je účastník			

Míra participace

Účastnil jsem se / budu se účastnit	před více než 5 lety	v minulých 5 letech	nikdy	v příštích 5 letech	za více než příštích 5 let
Územního plánu					
Změny územního plánu					
Územního rozhodnutí					
Stavebního povolení					

Účastním se	denně	1 x týdně	1 x měsíčně	1 x ročně	méně než 1 x ročně
Územního plánu					
Změny územního plánu					
Územního rozhodnutí					
Stavebního povolení					

VnP - lokalita název obce .....

- typ účastníka procesu - občan
  - zastupitel
  - starosta obce
  - úředník na obecním úřadě
- vzdělání - základní
  - střední
  - VŠ
- věk - kolik je Vám let

Pokud máte jakékoli připomínky k dotazníku, či k tématu, kterého se dotazník týká, použijte k jejich sdělení volné místo níže:

Obrázek 8.9: Druhá strana dotazníku.

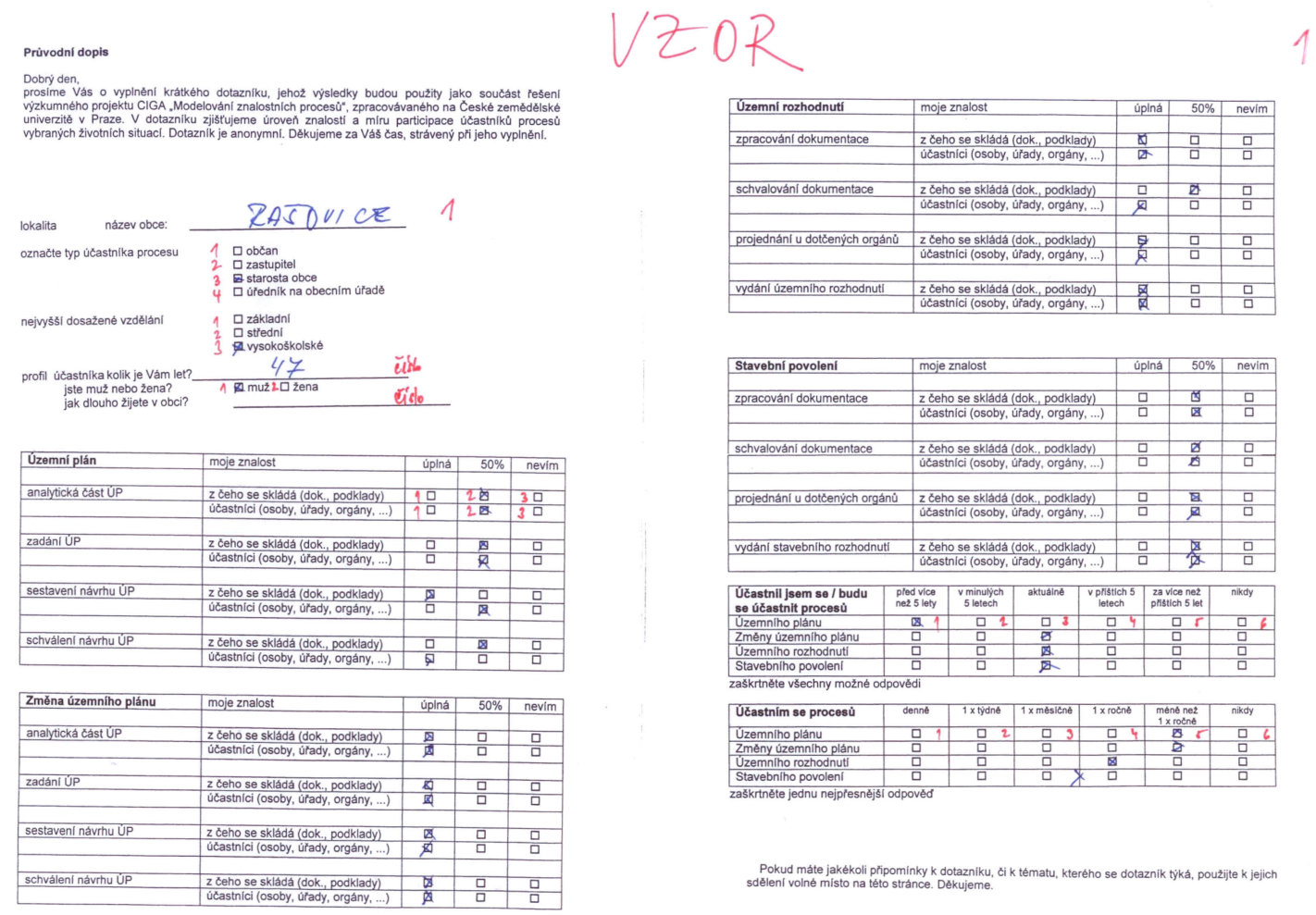

Průvodní dopis

VZOR

1

Dobrý den,
prosíme Vás o vyplnění krátkého dotazníku, jehož výsledky budou použity jako součást řešení výzkumného projektu CIGA „Modelování znalostních procesů", zpracovávaného na České zemědělské univerzitě v Praze. V dotazníku zjišťujeme úroveň znalostí a míru participace účastníků procesů vybraných životních situací. Dotazník je anonymní. Děkujeme za Váš čas, strávený při jeho vyplnění.

lokalita název obce: ZÁSADY CE 1

označte typ účastníka procesu
1 ☐ občan
2 ☐ zastupitel
3 ☒ starosta obce
4 ☐ úředník na obecním úřadě

nejvyšší dosažené vzdělání
1 ☐ základní
2 ☐ střední
3 ☒ vysokoškolské

profil účastníka kolik je Vám let? 47 číslo
jste muž nebo žena? 1 ☒ muž 2 ☐ žena
jak dlouho žijete v obci? číslo

Územní plán	moje znalost	úplná	50%	nevím
analytická část ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	1 ☐	2 ☒	3 ☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	1 ☐	2 ☒	3 ☐
zadání ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☐	☒	☐
sestavení návrhu ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☐	☒	☐
schválení návrhu ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐

Změna územního plánu	moje znalost	úplná	50%	nevím
analytická část ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐
zadání ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐
sestavení návrhu ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐
schválení návrhu ÚP	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐

Územní rozhodnutí	moje znalost	úplná	50%	nevím
zpracování dokumentace	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐
schvalování dokumentace	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐
projednání u dotčených orgánů	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐
vydání územního rozhodnutí	z čeho se skládá (dok., podklady)	☒	☐	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☒	☐	☐

Stavební povolení	moje znalost	úplná	50%	nevím
zpracování dokumentace	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☐	☒	☐
schvalování dokumentace	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☐	☒	☐
projednání u dotčených orgánů	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☐	☒	☐
vydání stavebního rozhodnutí	z čeho se skládá (dok., podklady)	☐	☒	☐
	účastníci (osoby, úřady, orgány, ...)	☐	☒	☐

Účastnil jsem se / budu se účastnit procesů	před více než 5 lety	v minulých 5 letech	aktuálně	v příštích 5 letech	za více než příštích 5 let	nikdy
Územního plánu	☒ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
Změny územního plánu	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Územního rozhodnutí	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Stavebního povolení	☐	☐	☒	☐	☐	☐

zaškrtněte všechny možné odpovědi

Účastním se procesů	denně	1 x týdně	1 x měsíčně	1 x ročně	méně než 1 x ročně	nikdy
Územního plánu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☒ 5	☐ 6
Změny územního plánu	☐	☐	☐	☐	☒	☐
Územního rozhodnutí	☐	☐	☐	☒	☐	☐
Stavebního povolení	☐	☐	☐	☐	☐	☐

zaškrtněte jednu nejpřesnější odpověď

Pokud máte jakékoli připomínky k dotazníku, či k tématu, kterého se dotazník týká, použijte k jejich sdělení volné místo na této stránce. Děkujeme.

Obrázek 8.10: Příklad vyplněného dotazníku.

ZÁZNAMOVÝ ARCH č. .....

obec: .....

respondent: .....

datum: ..... doba trvání od: ..... do: .....

(použité zkratky jsou T = tazatel a R = respondent)

před aplikací metody	**metoda**
1. Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?	1. Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?
2. Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?	2. Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?
3. Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?	3. Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?
4. Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?	4. Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?
5. Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se v vykonávaly opět stejně nejistě?	5. Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?
po aplikaci metody	**různé**
1. Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?	
2. Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?	
3. Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)	
4. Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?	
5. Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou, než dříve?	

Obrázek 8.11: Příklad záznamového archu polostrukturovaného rozhovoru.

Příklad výsledků záznamových archů

Záznamový arch č. 1

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Nemám. Musela bych poprosil někoho ze zastupitelstva a nebo úředníka.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Asi ne. Budou na tom stejně jako já.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Určitě ano, ale naše zastupitelstvo, kde jsem členem to neumí.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Nemáme. Pokud to někdo umí, možná někdo z rekreantů, ale to jen spekuluju, tak si ty informace nechává pro sebe.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Pořád stejně, chytřejší než dřív nejsme.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

Asi 15 až 20 minut. Když to někdo připraví, tak to je jednoduché.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Já se v textu zákonů moc nevyznám. Tohle se mi zdá užitečnější.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité?
Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Tušila jsem to, že to bude složité. Tohle zjednodušení je asi velká pomoc, ale bojím se, že to nestačí.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti,
ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Určitě ano. Několikrát jsme se setkali s případem, kdy jsme byli požádáni o souhlas, ale bylo nám to podáno tak, že to podepsat musíme jako hotovou věc. Nevěděli jsme, že se k tomu můžeme vyjádřit a že to můžeme projednat.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Možná bych to víc propojila s příslušnou legislativou, aby se tam přímo ukazovaly texty těch paragrafů zákonů, když si prohlížím svůj proces.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Ano, na to jsem už odpověděla. Musíme víc umět svoje práva věci projednávat.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Ten, kdo má soukromý zájem, si to prosadit už uměl a taky využíval, že tomu ostatní moc nerozumějí. Teď to bude lepší ve smyslu toho veřejného zájmu.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Určitě je lepší, když se věc projedná dříve, než se postaví. Máme kvůli tomu v obci několik sousedských sporů. Možná by se jim mohlo předejít.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Neinformovali nás dobře. Úředník chce mít co nejméně vlastní práce a tak nám zbytečně neříká, že bychom mu ji mohli přidat.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Už tomu víc rozumím a orientuju se v tom. Hlavně ty možnosti, kde se může připomínkovat. Ale že bych tomu všemu dokonale rozuměla se říci nedá.

různé

Škoda, že nikdo lidem v malých obcích nepomáhá. Když k nám přijde investor, tak za ním stojí dobří právníci a další specialisti a my jsme na to jednání sami. Už jsem se také setkala i s výhrůžkami, že blokujeme soukromý zájem. Úředníci jsou také na jejich straně.

Záznamový arch č. 2

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

> Vůbec ne. Úřady z nás chtějí mít právníky. Lidé se se mnou chodí radit, ale neumím to.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

> V celé obci to je stejné.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

> Ano je, ale zastupitelstvo to jsou stejní lidé jako my všichni. Nejlepší by bylo, kdyby starosta byl doktor práv.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

> Tady žádná taková osoba není.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

> Možná kdyby se opakoval úplně stejný případ, tak bychom byli poučenější, pokud nezapomeneme, jak to bylo. Ale když se do té doby změní legislativa jako se mění teď, bude to špatné.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

> Asi 10 minut, je to lehké. Mám průmyslovku a tam jsme měli počítače. Tohle jsme se tam učili. ... Aha, ale je to podobné tomu, co jsme se učili.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

> Z textu nerozumím skoro nic. První paragrafy jakž takž, ale důležité věci jsou schované dál a v tom se nevyznám. Tohle považuju za dobrou pomůcku, jak zhruba pochopit o co jde.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

> Já věděl, že to je hodně složité. I ty obrázky jsou složité, ale aspoň to tam vidím vcelku na jedné stránce.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

> Mě se to nestalo, ale teď budu chtít stavět pro mladé, takže se lépe připravím.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

> Ani ne. Možná to nějak ještě víc zjednodušit, aby se tam ukazovalo jen to, co mám udělat já, protože ty podrobnosti, které dělají úřady, mě tolik nezajímají.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

> Budu. To jsem zvědavý, jestli mi to pomůže.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

> Ano. Nevěděl jsem, že máme tolik možností se vyjádřit. Myslel jsem, že ty projekty jen obec schvaluje až na konci, když jsou hotové.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

> To neumím posoudit. Když bude chtít někdo udělat nějakou lumpárnu, tak mu spíš bude vadit, že se to při projednávání pozná. Pro obec to je asi dobře, ale ten člověk to tak vidět nebude.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

> Ne, starají se jen sami o sebe a vyhovuje jim, že jsme tady na venkově hloupí.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

> Tenhle návod mi pomůže, ale je to tak složité, že bez pomoci to stejně nezvládnu. Ale aspoň budu vědět co mám chtít.

různé

> Divím se, že je ta legislativa tolik komplikovaná. Proč to nejde přepsat, aby smysl byl stejný a textu méně? Ti právníci a politici to asi dělají schválně, aby to bylo tak zamotané. ... následovala debata na politické poměry ve státě.

Záznamový arch č. 3

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Nic o tom nevím. To přece nemusím vědět nebo snad ano?

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Neumím odpovědět.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Správně by nám s tím měly pomáhat úřady, ale ty to nedělají. Takže ano, jsme na to sami.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Tady v obci jedině snad starosta, proto jsme si ho zvolili. Ale ani u něj si nejsem jistý.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Pokud nám nikdo neporadí, bude to stejné.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

20 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Já zákony vůbec nečtu. Tady jsem uviděl, jak to postupuje. Ano, je to užitečné, aspoň člověk uvidí, jak to je složité.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Myslel jsem, že to je jednodušší, ale asi to má takto význam, když jsou tam ty všelijaké dílčí kroky, kde se člověk může vyjádřit.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Mě se to naštěstí nestalo, ale známý měl problém, že se neozval a teď má naplánovanou čističku hned za plotem.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Nic, nevím.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Asi ano, budu víc reagovat a připomínkovat.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Budu si dávat větší pozor.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Nevím, neumím odpovědět.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Neinformovali nás dobře, šlo jim o jejich vlastní prospěch.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Teď, když vím, jak to je složité, budu si dávat větší pozor, aby mi něco neuteklo.

různé

My bychom v obci potřebovali mít vlastní stavební úřad nebo svého úředníka, který by nám uměl poradit. Ve městě to mají jednodušší, tam má servis přímo v místě, ale my tady nemáme nic a když jedeme do města na úřad, tak nám tam neporadí.

Záznamový arch č. 4

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Syn studuje vysokou školu, ten tomu porozumí. Já ne. Ale už tady nebydlí.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Z mých sousedů nikdo.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Správně by tohle měli starostové umět, ale neumí to, protože si je volíme z vlastních lidí.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Nemáme.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Nic se zvolením nového zastupitelstva nezlepšilo, spíš bych řekl, že zhoršilo.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

15 minut, vypadá to jednoduše.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Zajímavé to je. Ještě jsem něco podobného zatím neviděl.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Myslel jsem že to je jednodušší. Třeba to stavební povolení jsem si myslel, že stačí jen podat žádost a čekat. Měl jsem to vědět.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Nešel jsem na projednávání územního plánu obce, říkali mi, že nemusím, ale teď vím, že to asi byla chyba.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Kdyby ty programy taky uměly vyplnit ty papíry (žádosti, vyjádření).

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Ano, budu si toho víc všímat.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Myslím že ano.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Škoda, že už máme hotový územní plán. Tehdy jsem si myslel, že to je jen taková nutnost pro úřady. Mohli jsme do něj naplánovat víc.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Můžeme si sami za to, že jsme nebyli aktivní. Potom se nemůžeme divit, že úředníci nepomůžou.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Podle těch schémat si budu hlídat místa, kde se můžu vyjádřit. To je dobré.

různé

Je možné předělat územní plán v obci? S novými znalostmi bychom to projednávali lépe.

Záznamový arch č. 5

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Já se snažila už dřív do toho proniknout, snad vím, o co běží.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Nemají.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Ano, právě proto se snažím to umět. Nikdo jiný nám nepomůže.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Expert tu není. Pomáháme si sami jak můžeme.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

To ne, když jsme už něco jednou prožili, tak stejné chyby už podruhé neuděláme.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

5 až 10 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Je to zajímavé. To, co jsem znala tady vidím zcela jinak a nově. Je to přehledné.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Ano, znala jsem to. Je to složité. Člověk ale musí umět.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Pokud to bude chápat víc lidí v obci, budou se víc účastnit projednávání. Nám skoro nikdo nechodil a neměli jsme od většiny lidí žádné připomínky a návrhy.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Kdyby se tam mohla zadat třeba konkrétní žádost a pak to umělo ukazovat, jak ta žádost postupuje a vidět ty texty, jak se k tomu vyjadřují.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Já se zapojovala už dřív, ale snad to přesvědčí víc lidí.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Hlavně by to mohlo posílit ten veřejný zájem.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

To já říkám pořád, ale to víte, tady v obci jsou lidi hodně pasívní a každému styku s úřadem se spíš snaží vyhýbat.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Když hodně tlačíte, jedete za nimi a máte připravené podklady, tak poradí dobře. Ale jinak ne a náš zájem je nezajímá.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Ano.

různé

Tyhle obrázky by měly být v příručkách zákonů. Podle mě by to hodně pomohlo.

Záznamový arch č. 6

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Nemám.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Nevím o nikom.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Spíš bych řekla, že to víc záleží na poctivosti úředníků a soukromých zájemců, jak s námi jednají.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Nemáme takovou osobnost. Těm procesům bychom měli rozumět sami.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Snad jsme se poučili z minulosti, takže snad umíme víc.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

10 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Ty zákony jsou nebezpečné v tom, že když se něco přehlédne, tak uděláte chybu. Tyhle schémata jsou lepší.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Myslela jsem, že to je jednodušší.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Ano, nedělali jsme všechno správně.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Asi nic. Teď mě nic nenapadá.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Ano, nedělali jsme všechno správně.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Ano, hlavně ve prospěch veřejného zájmu.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Určitě ano, máme v obci několik sousedských sporů, kterým by se snad mohlo předejít.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Ne, každý se dnes stará o to, aby si zbytečně nepřidělával práci, kdyby nás informoval o všech možnostech. Úředníci jsou stejní jako všichni ostatní.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Ano, snad budeme vědět, na co si dávat pozor a využijeme všechny zákonné možnosti, které máme.

různé

Proč texty těch zákonů někdo nejjednodušší? Když to čteme, vypadá to hrozně zamotaně. Ten postup se zdá logičtější, než to, jak to je napsané.

Záznamový arch č. 7

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Vůbec ne.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Asi ne, tedy až na jednoho, který pomáhá starostovi.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Zastupitelstvo není chytřejší než my ostatní, taky si musí hledat pomoc.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Ano, máme tu jednoho. Když by ale z obce odešel a to je možné, tak tady nikdo nezbyde.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Já myslím, že se nic k lepšímu nezměnilo.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

15 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Je to zajímavé a úplně jiné, než to psané znění zákonů. Užitečné asi taky.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Podle těch schémat mi to připadá tak akorát, jak by se předpokládalo, jak to má být.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Ano, překvapilo mě, že můžu být účastníkem v různých jednáních. V minulosti takové procesy proběhly a my jsme si mysleli, že do nich nemůžeme zasáhnout a že jen schvalujeme výsledek a nebo ani to ne.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Nevím, asi nic.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Ano, pokusím se.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Velkou výhodu vidím v tom vyjadřování se při projednávání. Mělo by to obci pomáhat.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Ano, určitě.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Ne, informovali nás, jak se to hodilo jim samotným.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Ano, budu si víc hlídat svoje možnosti a svoje práva se zapojit.

různé

Já si myslím, že minulí členové zastupitelstva mysleli víc na sebe než na obec. Do územního plánu si dali za obecní peníze přístupovou komunikaci a elektrifikaci svých pozemků a teď na tom vydělávají, protože ty pozemky prodávají jako stavební.

Záznamový arch č. 8

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Mě to stačí k tomu co sám potřebuju.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Nevím, neumím posoudit.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Ano. Je povinností zastupitele se v tom poučit.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Nemáme, ale zastupitelstvo se snaží.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Teď se to v obci hodně zlepšilo. Procesy, které jsme v minulosti neuměli, teď už umíme. Máme zkušenost.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

Asi 10 minut, možná víc.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Zajímavé to je, ale velký přínos v tom nevidím. Je tam nakreslené, co už známe.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

My ty procesy už známe, máme s nimi nedávnou zkušenost.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Ano, ale to přece platí vždycky, že když se někdo něco naučí, tak je chytřejší.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Nic.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

bez odpovědi

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

bez odpovědi

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Ano, to jsme už poznali.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Asi ano, když jim umíte sdělit, co chcete.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

bez odpovědi

různé

bez odpovědi

Záznamový arch č. 9

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Nemám, ale asi to ani nepotřebuju.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

bez odpovědi

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Ano, měli bychom si volit takové lidi, kteří to znají.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Jeden člen zastupitelstva. Nevadí, že všichni to neznají, můžou se ho jít zeptat, když potřebují.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

bez odpovědi

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

Asi 15 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Je to zajímavé, ale nevím, jestli to je užitečné. Moje znalosti o procesech se tím příliš nezlepšily.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Ano, právě proto se o ně tolik nestarám a nechávám to na odbornících.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Věřím, že mě v minulosti nepodváděli. Takže ne.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Nic.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Budu reagovat pořád stejně jako dřív.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Budu reagovat pořád stejně jako dřív.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

S tím můžu souhlasit.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Já jim věřím.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

bez odpovědi

různé

Je dobře, že se snažíte, ale člověk si musí umět pomoci sám. Když sám nechce, nezměníte to.

Záznamový arch č. 10

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

Nemám.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Myslím, že nemají.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Závislá je, ale jsme malá obec, měli by si pomáhat všichni. Je špatně, když jsou pasívní a všechno nechávají jen na zastupitelstvu. Potom nadávají, když něco podle nich uděláme špatně.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Nemáme, pomáháme si sami, jak můžeme.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Obávám se, že ano.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

Asi těch 10 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Je to užitečné. Hezky tam vidíme, co sami musíme dělat a co dělají ostatní a jak to je provázané.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Mysleli jsme si, že jsou složitější. Nebo zamotanější. Takto to vypadá docela logicky.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Náš problém je, že se nikdo nevyjadřuje a pak nadává až na konci. Snad se to změní.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Aby to umělo zatelefonovat a nebo zazvonit u vrátek u každého, kdo v danou chvíli se má účastnit. (následuje smích)

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Ano, budeme se snažit.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Ano, budeme se snažit. Ale lidi se musí víc zapojit.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Přesně to potřebujeme.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Informovali nás tak, jak si sami zasloužíme. Dneska vám nikdo nedá nic zadarmo.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Ano, budeme se snažit.

různé

Debata na téma, jak lidi probudit z pasivity, aby se víc věnovali práci pro veřejný život v obci.

Záznamový arch č. 11

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

V žádném případě ne.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Pokud to někdo zná, nechává si tu znalost pro sebe. U nás to je tak, že když někdo něco potřebuje, zeptá se sousedů a kdo něco ví, tak radí. Jenže nic profesionálního to není.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

S tím nesouhlasím. Podle mě nejvíc záleží na úřednících na úřadech ve městech, kde jsou stavební úřady (pozn.: myslí se zde obce s pověřenými obecními úřady 2. stupně se samostatnými odbory nebo obce 3. stupně rozšířenou působností jako například bývalá okresní města a další města).

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Pokud to někdo zná, nechává si tu znalost pro sebe. U nás to je tak, že když někdo něco potřebuje, zeptá se sousedů a kdo něco ví, tak radí. Jenže nic profesionálního to není. (stejná odpověď jako u jiné otázky)

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

Ano, nic se nezměnilo.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

15 minut.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Je to zajímavá metoda, dá se to z toho pochopit.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Myslela jsem, že to je složitější. Na těch schématech to vypadá jednoduše.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Když nám dělali územní plán, tak mám podezření, že některé věci jsme neprojednávali, protože na to veřejné zasedání nikdo nepřišel, ale podle zákona to vlastně projednáno bylo.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Nějak to propojit s našimi webovými stránkami obce.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Ano, určitě nevynecháme ta veřejná zasedání.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Vidím v tom možnost posílit zájem o veřejný prostor v obci.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Už rozumím, že ty zákony nejsou jen omezující, ale dávají také možnost řešit konflikty v soukromých zájmech občanů.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Nemohli nás dobře informovat, když si sami neumíme vyjádřit, jaký je náš zájem. Přece nás nemůžou nutit něco projednávat, když sami nechceme.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Už budeme vědět, co nás čeká, takže z tohoto pohledu ano. Ale i tak budeme potřebovat odbornou pomoc.

různé

Největší problém u nás je nezájem lidí - skoro až obava - se veřejně projevit.

Záznamový arch č. 12

otázky položené před výkladem metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Máte dostatečné informace o průběhu procesů, o jejich účastnících, příslušné legislativě, dokumentaci tak, abyste takový proces mohl zahájit a spoluobčanům podal informace, jak a kde se zapojit?

U procesů, kterých jsem se účastnil ano, pamatuju si to.

Myslíte si, že vaši spoluobčané mají dostatečné informace o průběhu těchto procesů, o jejich účastnících atd. tak, aby vám mohli poradit, jak a kde se v jimi zahájeném procesu můžou zapojit?

Já bych si od nikoho radit nenechal. Z vlastní zkušenosti vím, že to je složité a mohli by mi třeba v dobrém, ale poradit špatně.

Myslíte si, že kvalita vykonávání těchto procesů je především závislá na znalostech a schopnostech zastupitelstva obce?

Ano, život v obci nejvíc závisí na kvalitě zastupitelstva.

Máte v obci nějakou výjimečnou osobnost, která může poradit jako expert? Myslíte, že je dobře, když úspěch procesů na této osobě velmi záleží a vy ostatní jim nemusíte rozumět?

Ano, náš soused pracuje ve městě na úřadě. Ale nemá čas radit celé obci, ani si nemyslím, že to je správné, kdyby všem radil. Od toho by mělo být zastupitelstvo obce.

Myslíte si, že procesy, které se v minulosti ve vaší obci odehrávaly stylem "hašení požáru" by se vykonávaly opět stejně nejistě?

To ne, poučili jsme se z chyb a nemyslím, že bychom dělali stejné chyby znovu.

otázky týkající se pochopení metody vizualizace (uživatelský test)

Kolik času jste potřebovali na to, abyste porozuměli principu předložené vizualizace?

Asi 10 minut, možná méně. Ale malovat to neumím, jenom to umím číst.

Připadá vám metoda zajímavá a užitečná? Nebo vám stačí číst text příslušných zákonů?

Zákony jsou jen texty, tohle je návod, který ukazuje, o čem ty zákony vlastně mluví.

Tušil/tušila jste, že jsou procesy územního plánování a stavebního rozvoje vnitřně takto složité? Myslel/myslela jste, že procesy jsou jednodušší anebo složitější?

Překvapilo mě, že se to dá takto zjednodušit.

Teď, když můžete o procesech vědět víc, vzpomínáte si na nějaký případ z minulosti, ve kterém byste se dnes zachovali jinak?

Nevzpomínám si.

Přidal/přidala byste do naší metody něco, co vám tady chybí?

Nic.

otázky položené po výkladu metody (zjištění stavu procesních znalostí a míry participace)

Teď, když jste poznali procesy, budete se víc do procesů zapojovat, připomínkovat je, reagovat na ně?

Já se zapojoval už dříve, věděl jsem co a jak.

Teď, když jste poznali procesy, víte, jak tyto procesy lépe využít ve svůj soukromý prospěch a ve prospěch veřejného zájmu obce?

Ano, pokud by to znalo víc lidí, mohli bychom to využít na plánování veřejných staveb a tak.

Myslíte si, že procesy územního plánování a stavebního rozvoje lze využít ke zlepšení života v obci? (např. pro rozvoj obce nebo jako nástroj k předcházení problémů a konfliktů)

Nevím jak by to mohlo předcházet konfliktům.

Myslíte si, že experti a lidé mimo obec (investoři, státní orgány, ...), kteří se u vás v minulosti účastnili vašich procesů, vás o nich informovali objektivně a v souladu s vaším zájmem?

Oni nás neinformovali úplně špatně, ale myslím si, že zjednodušeně, aby s námi neměli tolik práce.

Myslíte si, že až se v budoucnu dostanete do situace nějakého procesu, tak budete postupovat s menší nejistotou než dříve?

Ta metoda je docela dobrý přehled, kde to je celé pěkně vidět pohromadě, že se na nic nezapomene.

různé

Bez odpovědi.

Výstupy z nástroje SPSS

statistika

		Lokalita	Účastník	Vzdělání	Pohlaví	územní plán fáze analytická část, znalost z čeho se skládá	územní plán fáze analytická část, znalost kdo jsou účastníci
N	platné	463	461	454	446	461	459
	chybějící	0	2	9	17	2	4

statistika

		územní plán zadání, znalost z čeho se skládá	územní plán zadání, znalost kdo jsou účastníci	územní plán sestavení, znalost z čeho se skládá	územní plán sestavení, znalost kdo jsou účastníci	územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá
N	platné	460	457	461	458	459
	chybějící	3	6	2	5	4

statistika

		územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	změna územní plán fáze analytická část, znalost z čeho se skládá	změna územní plán fáze analytická část, znalost kdo jsou účastníci	změna územní plán zadání, znalost z čeho se skládá	změna územní plán zadání, znalost kdo jsou účastníci
N	platné	456	462	458	462	459
	chybějící	7	1	5	1	4

statistika

		změna územní plán sestavení, znalost z čeho se skládá	změna územní plán sestavení, znalost kdo jsou účastníci	změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	územní rozhodnutí fáze fáze zprac. dokumentace, znalost z čeho se skládá
N	platné	460	458	461	459	460
	chybějící	3	5	2	4	3

statistika

		územní rozhodnutí fáze fáze zprac. dokumentace, znalost kdo jsou účastníci	územní rozhodnutí fáze schválení, znalost z čeho se skládá	územní rozhodnutí fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	územní rozhodnutí fáze projednání, znalost z čeho se skládá	územní rozhodnutí fáze projednání, znalost kdo jsou účastníci
N	platné	457	459	456	459	456
	chybějící	6	4	7	4	7

statistika

		územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	staveb. povolení fáze fáze zprac. dokumentace, znalost z čeho se skládá	staveb. povolení fáze fáze zprac. dokumentace, znalost kdo jsou účastníci	staveb. povolení fáze schválení, znalost z čeho se skládá
N	platné	457	455	460	454	459
	chybějící	6	8	3	9	4

statistika

		staveb. povolení fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	staveb. povolení fáze projednání, znalost z čeho se skládá	staveb. povolení fáze projednání, znalost kdo jsou účastníci	staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci
N	platné	455	460	456	458	455
	chybějící	8	3	7	5	8

statistika

		účast na územní plán	účast na změna územní plán	účast na územní rozhodnutí	účast na staveb. povolení	účast na aktuálně územní plán	účast na aktuálně změna územní plán
N	platné	457	454	454	459	456	456
	chybějící	6	9	9	4	7	7

statistika

		účast na aktuálně územní rozhodnutí	účast na aktuálně staveb. povolení
N	platné	456	459
	chybějící	7	4

Frequency Table

Lokalita

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	Rašovice	66	14,3	14,3	14,3
	Vavřinec	48	10,4	10,4	24,6
	Vlastějovice	53	11,4	11,4	36,1
	Dolní Pohleď	14	3,0	3,0	39,1
	Rataje	55	11,9	11,9	51,0
	HorkaII	36	7,8	7,8	58,7
	Soběšín	16	3,5	3,5	62,2
	Slavošov	14	3,0	3,0	65,2
	Podveky	24	5,2	5,2	70,4
	Pertoltice	24	5,2	5,2	75,6
	Červené Janovice	78	16,8	16,8	92,4
	Dřínov	19	4,1	4,1	96,5
	Nelahozeves	16	3,5	3,5	100,0
	celkem	463	100,0	100,0	

Účastník

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	občan	417	90,1	90,5	90,5
	zastupitel	27	5,8	5,9	96,3
	starosta	9	1,9	2,0	98,3
	úředníkOÚ	8	1,7	1,7	100,0
	celkem	461	99,6	100,0	
chybějící	System	2	,4		
celkem		463	100,0		

Vzdělání

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	základní	128	27,6	28,2	28,2
	střední	263	56,8	57,9	86,1
	VŠ	63	13,6	13,9	100,0
	celkem	454	98,1	100,0	
chybějící	System	9	1,9		
celkem		463	100,0		

Pohlaví

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	muž	221	47,7	49,6	49,6
	žena	225	48,6	50,4	100,0
	celkem	446	96,3	100,0	
chybějící	System	17	3,7		
celkem		463	100,0		

územní plán fáze analytická část, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	16	3,5	3,5	3,5
	50%	82	17,7	17,8	21,3
	nevím	363	78,4	78,7	100,0
	celkem	461	99,6	100,0	
chybějící	System	2	,4		
celkem		463	100,0		

územní plán fáze analytická část, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	14	3,0	3,1	3,1
	50%	83	17,9	18,1	21,1
	nevím	362	78,2	78,9	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

územní plán zadání, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	18	3,9	3,9	3,9
	50%	84	18,1	18,3	22,2
	nevím	358	77,3	77,8	100,0
	celkem	460	99,4	100,0	
chybějící	System	3	,6		
celkem		463	100,0		

územní plán zadání, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	15	3,2	3,3	3,3
	50%	89	19,2	19,5	22,8
	nevím	353	76,2	77,2	100,0
	celkem	457	98,7	100,0	
chybějící	System	6	1,3		
celkem		463	100,0		

územní plán sestavení, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	19	4,1	4,1	4,1
	50%	86	18,6	18,7	22,8
	nevím	356	76,9	77,2	100,0
	celkem	461	99,6	100,0	
chybějící	System	2	,4		
celkem		463	100,0		

územní plán sestavení, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	17	3,7	3,7	3,7
	50%	92	19,9	20,1	23,8
	nevím	349	75,4	76,2	100,0
	celkem	458	98,9	100,0	
chybějící	System	5	1,1		
celkem		463	100,0		

územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	25	5,4	5,4	5,4
	50%	110	23,8	24,0	29,4
	nevím	324	70,0	70,6	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	25	5,4	5,5	5,5
	50%	123	26,6	27,0	32,5
	nevím	308	66,5	67,5	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

změna územní plán fáze analytická část, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	20	4,3	4,3	4,3
	50%	74	16,0	16,0	20,3
	nevím	368	79,5	79,7	100,0
	celkem	462	99,8	100,0	
chybějící	System	1	,2		
celkem		463	100,0		

změna územní plán fáze analytická část, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	16	3,5	3,5	3,5
	50%	77	16,6	16,8	20,3
	nevím	365	78,8	79,7	100,0
	celkem	458	98,9	100,0	
chybějící	System	5	1,1		
celkem		463	100,0		

změna územní plán zadání, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	20	4,3	4,3	4,3
	50%	85	18,4	18,4	22,7
	nevím	357	77,1	77,3	100,0
	celkem	462	99,8	100,0	
chybějící	System	1	,2		
celkem		463	100,0		

změna územní plán zadání, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	17	3,7	3,7	3,7
	50%	86	18,6	18,7	22,4
	nevím	356	76,9	77,6	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

změna územní plán sestavení, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	18	3,9	3,9	3,9
	50%	89	19,2	19,3	23,3
	nevím	353	76,2	76,7	100,0
	celkem	460	99,4	100,0	
chybějící	System	3	,6		
celkem		463	100,0		

změna územní plán sestavení, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	16	3,5	3,5	3,5
	50%	95	20,5	20,7	24,2
	nevím	347	74,9	75,8	100,0
	celkem	458	98,9	100,0	
chybějící	System	5	1,1		
celkem		463	100,0		

změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	24	5,2	5,2	5,2
	50%	115	24,8	24,9	30,2
	nevím	322	69,5	69,8	100,0
	celkem	461	99,6	100,0	
chybějící	System	2	,4		
celkem		463	100,0		

změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	22	4,8	4,8	4,8
	50%	126	27,2	27,5	32,2
	nevím	311	67,2	67,8	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze fáze zprac. dokumentace, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	18	3,9	3,9	3,9
	50%	86	18,6	18,7	22,6
	nevím	356	76,9	77,4	100,0
	celkem	460	99,4	100,0	
chybějící	System	3	,6		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze fáze zprac. dokumentace, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	17	3,7	3,7	3,7
	50%	87	18,8	19,0	22,8
	nevím	353	76,2	77,2	100,0
	celkem	457	98,7	100,0	
chybějící	System	6	1,3		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze schválení, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	18	3,9	3,9	3,9
	50%	85	18,4	18,5	22,4
	nevím	356	76,9	77,6	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	17	3,7	3,7	3,7
	50%	93	20,1	20,4	24,1
	nevím	346	74,7	75,9	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze projednání, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	18	3,9	3,9	3,9
	50%	79	17,1	17,2	21,1
	nevím	362	78,2	78,9	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze projednání, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	15	3,2	3,3	3,3
	50%	82	17,7	18,0	21,3
	nevím	359	77,5	78,7	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	21	4,5	4,6	4,6
	50%	107	23,1	23,4	28,0
	nevím	329	71,1	72,0	100,0
	celkem	457	98,7	100,0	
chybějící	System	6	1,3		
celkem		463	100,0		

územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	21	4,5	4,6	4,6
	50%	116	25,1	25,5	30,1
	nevím	318	68,7	69,9	100,0
	celkem	455	98,3	100,0	
chybějící	System	8	1,7		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze fáze zprac. dokumentace, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	40	8,6	8,7	8,7
	50%	187	40,4	40,7	49,3
	nevím	233	50,3	50,7	100,0
	celkem	460	99,4	100,0	
chybějící	System	3	,6		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze fáze zprac. dokumentace, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	38	8,2	8,4	8,4
	50%	188	40,6	41,4	49,8
	nevím	228	49,2	50,2	100,0
	celkem	454	98,1	100,0	
chybějící	System	9	1,9		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze schválení, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	43	9,3	9,4	9,4
	50%	172	37,1	37,5	46,8
	nevím	244	52,7	53,2	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	43	9,3	9,5	9,5
	50%	178	38,4	39,1	48,6
	nevím	234	50,5	51,4	100,0
	celkem	455	98,3	100,0	
chybějící	System	8	1,7		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze projednání, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	38	8,2	8,3	8,3
	50%	188	40,6	40,9	49,1
	nevím	234	50,5	50,9	100,0
	celkem	460	99,4	100,0	
chybějící	System	3	,6		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze projednání, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	41	8,9	9,0	9,0
	50%	189	40,8	41,4	50,4
	nevím	226	48,8	49,6	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	52	11,2	11,4	11,4
	50%	208	44,9	45,4	56,8
	nevím	198	42,8	43,2	100,0
	celkem	458	98,9	100,0	
chybějící	System	5	1,1		
celkem		463	100,0		

staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	úplná znal.	57	12,3	12,5	12,5
	50%	209	45,1	45,9	58,5
	nevím	189	40,8	41,5	100,0
	celkem	455	98,3	100,0	
chybějící	System	8	1,7		
celkem		463	100,0		

účast na územní plán

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	před více než 5 lety	31	6,7	6,8	6,8
	v minulých 5 letech	24	5,2	5,3	12,0
	aktuálně	19	4,1	4,2	16,2
	v příštích 5 letech	11	2,4	2,4	18,6
	za více než 5 let	8	1,7	1,8	20,4
	nikdy	364	78,6	79,6	100,0
	celkem	457	98,7	100,0	
chybějící	System	6	1,3		
celkem		463	100,0		

účast na změna územní plán

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	před více než 5 lety	29	6,3	6,4	6,4
	v minulých 5 letech	14	3,0	3,1	9,5
	aktuálně	30	6,5	6,6	16,1
	v příštích 5 letech	10	2,2	2,2	18,3
	za více než 5 let	7	1,5	1,5	19,8
	nikdy	364	78,6	80,2	100,0
	celkem	454	98,1	100,0	
chybějící	System	9	1,9		
celkem		463	100,0		

účast na územní rozhodnutí

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	před více než 5 lety	33	7,1	7,3	7,3
	v minulých 5 letech	18	3,9	4,0	11,2
	aktuálně	30	6,5	6,6	17,8
	v příštích 5 letech	8	1,7	1,8	19,6
	za více než 5 let	6	1,3	1,3	20,9
	nikdy	359	77,5	79,1	100,0
	celkem	454	98,1	100,0	
chybějící	System	9	1,9		
celkem		463	100,0		

účast na staveb. povolení

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	před více než 5 lety	108	23,3	23,5	23,5
	v minulých 5 letech	53	11,4	11,5	35,1
	aktuálně	56	12,1	12,2	47,3
	v příštích 5 letech	25	5,4	5,4	52,7
	za více než 5 let	18	3,9	3,9	56,6
	nikdy	199	43,0	43,4	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

účast na aktuálně územní plán

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	denně	4	,9	,9	,9
	1x týdně	2	,4	,4	1,3
	1x měsíčně	4	,9	,9	2,2
	1x ročně	10	2,2	2,2	4,4
	méně než 1x ročně	44	9,5	9,6	14,0
	nikdy	392	84,7	86,0	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

účast na aktuálně změna územní plán

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	denně	4	,9	,9	,9
	1x týdně	2	,4	,4	1,3
	1x měsíčně	3	,6	,7	2,0
	1x ročně	9	1,9	2,0	3,9
	méně než 1x ročně	43	9,3	9,4	13,4
	nikdy	395	85,3	86,6	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

účast na aktuálně územní rozhodnutí

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	denně	4	,9	,9	,9
	1x týdně	2	,4	,4	1,3
	1x měsíčně	11	2,4	2,4	3,7
	1x ročně	16	3,5	3,5	7,2
	méně než 1x ročně	39	8,4	8,6	15,8
	nikdy	384	82,9	84,2	100,0
	celkem	456	98,5	100,0	
chybějící	System	7	1,5		
celkem		463	100,0		

účast na aktuálně staveb. povolení

		Frequency	Percent	platné Percent	Cumulative Percent
platné	denně	10	2,2	2,2	2,2
	1x týdně	7	1,5	1,5	3,7
	1x měsíčně	16	3,5	3,5	7,2
	1x ročně	17	3,7	3,7	10,9
	méně než 1x ročně	126	27,2	27,5	38,3
	nikdy	283	61,1	61,7	100,0
	celkem	459	99,1	100,0	
chybějící	System	4	,9		
celkem		463	100,0		

Crosstabs

Notes

Output Created		15-II-2012 14:51:33
Comments		
Input	Data	C:\Documents and Settings\user\Plocha\Činnost 2009\09_IGAC_LK+VM+IM_ANO\12_CIGA staveb. povoleníSS 12-02-08 V2.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	463
chybějící Value Handling	Definition of chybějící	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	statistika for each table are based on all the cases with valid data in the specified range(s) for all variables in each table.
Syntax		CROSSTABS /TABLES=Lokalita BY územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT ROW COLUMN TOTAL /COUNT ROUND CELL.
Resources	Processor Time	00 00:00:00,032
	Elapsed Time	00 00:00:00,032
	Dimensions Requested	2
	Cells Available	174762

[DataSet1] C:\Documents and Settings\user\Plocha\Činnost 2009\09 IGAC LK+VM+IM ANO\12 CIGA staveb. povoleníSS 12-02-08 V2.sav

Case Processing Summary

	Cases					
	platné		chybějící		celkem	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Lokalita * územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	459	99,1%	4	,9%	463	100,0%
Lokalita * územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	456	98,5%	7	1,5%	463	100,0%
Lokalita * změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	461	99,6%	2	,4%	463	100,0%
Lokalita * změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	459	99,1%	4	,9%	463	100,0%
Lokalita * územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	457	98,7%	6	1,3%	463	100,0%
Lokalita * územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	455	98,3%	8	1,7%	463	100,0%
Lokalita * staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	458	98,9%	5	1,1%	463	100,0%
Lokalita * staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	455	98,3%	8	1,7%	463	100,0%

Lokalita * územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá Crosstabulation

			územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	2	23	40	65
		% v Lokalita	3,1%	35,4%	61,5%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,0%	20,9%	12,3%	14,2%
		% z celkem	,4%	5,0%	8,7%	14,2%
	Vavřinec	počet	1	18	29	48
		% v Lokalita	2,1%	37,5%	60,4%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	4,0%	16,4%	9,0%	10,5%
		% z celkem	,2%	3,9%	6,3%	10,5%
	Vlastějovice	počet	4	17	30	51
		% v Lokalita	7,8%	33,3%	58,8%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	16,0%	15,5%	9,3%	11,1%
		% z celkem	,9%	3,7%	6,5%	11,1%
	Dolní Pohleď	počet	1	2	11	14
		% v Lokalita	7,1%	14,3%	78,6%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	4,0%	1,8%	3,4%	3,1%
		% z celkem	,2%	,4%	2,4%	3,1%
	Rataje	počet	2	11	42	55
		% v Lokalita	3,6%	20,0%	76,4%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,0%	10,0%	13,0%	12,0%
		% z celkem	,4%	2,4%	9,2%	12,0%
	HorkaII	počet	0	6	30	36
		% v Lokalita	,0%	16,7%	83,3%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	,0%	5,5%	9,3%	7,8%
		% z celkem	,0%	1,3%	6,5%	7,8%
	Soběšín	počet	2	2	12	16
		% v Lokalita	12,5%	12,5%	75,0%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,0%	1,8%	3,7%	3,5%
		% z celkem	,4%	,4%	2,6%	3,5%
	Slavošov	počet	0	3	11	14
		% v Lokalita	,0%	21,4%	78,6%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	,0%	2,7%	3,4%	3,1%
		% z celkem	,0%	,7%	2,4%	3,1%
	Podveky	počet	2	7	15	24
		% v Lokalita	8,3%	29,2%	62,5%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,0%	6,4%	4,6%	5,2%
		% z celkem	,4%	1,5%	3,3%	5,2%
	Pertoltice	počet	2	5	17	24
		% v Lokalita	8,3%	20,8%	70,8%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,0%	4,5%	5,2%	5,2%
		% z celkem	,4%	1,1%	3,7%	5,2%
	Červené Janovice	počet	2	7	69	78
		% v Lokalita	2,6%	9,0%	88,5%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,0%	6,4%	21,3%	17,0%
		% z celkem	,4%	1,5%	15,0%	17,0%
	Dřínov	počet	6	3	10	19
		% v Lokalita	31,6%	15,8%	52,6%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	24,0%	2,7%	3,1%	4,1%
		% z celkem	1,3%	,7%	2,2%	4,1%
	Nelahozeves	počet	1	6	8	15
		% v Lokalita	6,7%	40,0%	53,3%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	4,0%	5,5%	2,5%	3,3%
		% z celkem	,2%	1,3%	1,7%	3,3%
celkem		počet	25	110	324	459
		% v Lokalita	5,4%	24,0%	70,6%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	5,4%	24,0%	70,6%	100,0%

Lokalita * územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci Crosstabulation

			územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	3	22	39	64
		% v Lokalita	4,7%	34,4%	60,9%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	12,0%	17,9%	12,7%	14,0%
		% z celkem	,7%	4,8%	8,6%	14,0%
	Vavřinec	počet	1	22	25	48
		% v Lokalita	2,1%	45,8%	52,1%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,0%	17,9%	8,1%	10,5%
		% z celkem	,2%	4,8%	5,5%	10,5%
	Vlastějovice	počet	5	15	31	51
		% v Lokalita	9,8%	29,4%	60,8%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	20,0%	12,2%	10,1%	11,2%
		% z celkem	1,1%	3,3%	6,8%	11,2%
	Dolní Pohleď	počet	1	2	11	14
		% v Lokalita	7,1%	14,3%	78,6%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,0%	1,6%	3,6%	3,1%
		% z celkem	,2%	,4%	2,4%	3,1%
	Rataje	počet	2	15	38	55
		% v Lokalita	3,6%	27,3%	69,1%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	8,0%	12,2%	12,3%	12,1%
		% z celkem	,4%	3,3%	8,3%	12,1%
	HorkaII	počet	0	9	27	36
		% v Lokalita	,0%	25,0%	75,0%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	,0%	7,3%	8,8%	7,9%
		% z celkem	,0%	2,0%	5,9%	7,9%
	Soběšín	počet	2	2	12	16
		% v Lokalita	12,5%	12,5%	75,0%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	8,0%	1,6%	3,9%	3,5%
		% z celkem	,4%	,4%	2,6%	3,5%
	Slavošov	počet	0	7	7	14
		% v Lokalita	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	,0%	5,7%	2,3%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,5%	1,5%	3,1%
	Podveky	počet	1	9	14	24
		% v Lokalita	4,2%	37,5%	58,3%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,0%	7,3%	4,5%	5,3%
		% z celkem	,2%	2,0%	3,1%	5,3%
	Pertoltice	počet	2	5	17	24
		% v Lokalita	8,3%	20,8%	70,8%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	8,0%	4,1%	5,5%	5,3%
		% z celkem	,4%	1,1%	3,7%	5,3%
	Červené Janovice	počet	2	7	69	78
		% v Lokalita	2,6%	9,0%	88,5%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	8,0%	5,7%	22,4%	17,1%
		% z celkem	,4%	1,5%	15,1%	17,1%
	Dřínov	počet	6	3	9	18
		% v Lokalita	33,3%	16,7%	50,0%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	24,0%	2,4%	2,9%	3,9%
		% z celkem	1,3%	,7%	2,0%	3,9%
	Nelahozeves	počet	0	5	9	14
		% v Lokalita	,0%	35,7%	64,3%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	,0%	4,1%	2,9%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,1%	2,0%	3,1%
celkem		počet	25	123	308	456
		% v Lokalita	5,5%	27,0%	67,5%	100,0%
		% v územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	5,5%	27,0%	67,5%	100,0%

Lokalita * změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá Crosstabulation

			změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	4	27	35	66
		% v Lokalita	6,1%	40,9%	53,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	16,7%	23,5%	10,9%	14,3%
		% z celkem	,9%	5,9%	7,6%	14,3%
	Vavřinec	počet	0	19	29	48
		% v Lokalita	,0%	39,6%	60,4%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	,0%	16,5%	9,0%	10,4%
		% z celkem	,0%	4,1%	6,3%	10,4%
	Vlastějovice	počet	4	19	29	52
		% v Lokalita	7,7%	36,5%	55,8%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	16,7%	16,5%	9,0%	11,3%
		% z celkem	,9%	4,1%	6,3%	11,3%
	Dolní Pohleď	počet	1	0	13	14
		% v Lokalita	7,1%	,0%	92,9%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	4,2%	,0%	4,0%	3,0%
		% z celkem	,2%	,0%	2,8%	3,0%
	Rataje	počet	2	11	42	55
		% v Lokalita	3,6%	20,0%	76,4%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,3%	9,6%	13,0%	11,9%
		% z celkem	,4%	2,4%	9,1%	11,9%
	HorkaII	počet	0	6	30	36
		% v Lokalita	,0%	16,7%	83,3%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	,0%	5,2%	9,3%	7,8%
		% z celkem	,0%	1,3%	6,5%	7,8%
	Soběšín	počet	1	3	12	16
		% v Lokalita	6,3%	18,8%	75,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	4,2%	2,6%	3,7%	3,5%
		% z celkem	,2%	,7%	2,6%	3,5%
	Slavošov	počet	0	3	11	14
		% v Lokalita	,0%	21,4%	78,6%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	,0%	2,6%	3,4%	3,0%
		% z celkem	,0%	,7%	2,4%	3,0%
	Podveky	počet	2	7	15	24
		% v Lokalita	8,3%	29,2%	62,5%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,3%	6,1%	4,7%	5,2%
		% z celkem	,4%	1,5%	3,3%	5,2%
	Pertoltice	počet	2	4	18	24
		% v Lokalita	8,3%	16,7%	75,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,3%	3,5%	5,6%	5,2%
		% z celkem	,4%	,9%	3,9%	5,2%
	Červené Janovice	počet	2	7	69	78
		% v Lokalita	2,6%	9,0%	88,5%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	8,3%	6,1%	21,4%	16,9%
		% z celkem	,4%	1,5%	15,0%	16,9%
	Dřínov	počet	5	5	9	19
		% v Lokalita	26,3%	26,3%	47,4%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	20,8%	4,3%	2,8%	4,1%
		% z celkem	1,1%	1,1%	2,0%	4,1%
	Nelahozeves	počet	1	4	10	15
		% v Lokalita	6,7%	26,7%	66,7%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	4,2%	3,5%	3,1%	3,3%
		% z celkem	,2%	,9%	2,2%	3,3%
celkem		počet	24	115	322	461
		% v Lokalita	5,2%	24,9%	69,8%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost z čeho se skládá	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	5,2%	24,9%	69,8%	100,0%

Lokalita * změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci Crosstabulation

			změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	4	28	34	66
		% v Lokalita	6,1%	42,4%	51,5%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	18,2%	22,2%	10,9%	14,4%
		% z celkem	,9%	6,1%	7,4%	14,4%
	Vavřinec	počet	0	22	26	48
		% v Lokalita	,0%	45,8%	54,2%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	,0%	17,5%	8,4%	10,5%
		% z celkem	,0%	4,8%	5,7%	10,5%
	Vlastějovice	počet	3	19	30	52
		% v Lokalita	5,8%	36,5%	57,7%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	13,6%	15,1%	9,6%	11,3%
		% z celkem	,7%	4,1%	6,5%	11,3%
	Dolní Pohleď	počet	1	0	13	14
		% v Lokalita	7,1%	,0%	92,9%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,5%	,0%	4,2%	3,1%
		% z celkem	,2%	,0%	2,8%	3,1%
	Rataje	počet	2	11	42	55
		% v Lokalita	3,6%	20,0%	76,4%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	9,1%	8,7%	13,5%	12,0%
		% z celkem	,4%	2,4%	9,2%	12,0%
	HorkaII	počet	0	9	27	36
		% v Lokalita	,0%	25,0%	75,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	,0%	7,1%	8,7%	7,8%
		% z celkem	,0%	2,0%	5,9%	7,8%
	Soběšín	počet	1	3	12	16
		% v Lokalita	6,3%	18,8%	75,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,5%	2,4%	3,9%	3,5%
		% z celkem	,2%	,7%	2,6%	3,5%
	Slavošov	počet	0	7	7	14
		% v Lokalita	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	,0%	5,6%	2,3%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,5%	1,5%	3,1%
	Podveky	počet	1	9	14	24
		% v Lokalita	4,2%	37,5%	58,3%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,5%	7,1%	4,5%	5,2%
		% z celkem	,2%	2,0%	3,1%	5,2%
	Pertoltice	počet	2	4	18	24
		% v Lokalita	8,3%	16,7%	75,0%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	9,1%	3,2%	5,8%	5,2%
		% z celkem	,4%	,9%	3,9%	5,2%
	Červené Janovice	počet	2	7	69	78
		% v Lokalita	2,6%	9,0%	88,5%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	9,1%	5,6%	22,2%	17,0%
		% z celkem	,4%	1,5%	15,0%	17,0%
	Dřínov	počet	5	3	9	17
		% v Lokalita	29,4%	17,6%	52,9%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	22,7%	2,4%	2,9%	3,7%
		% z celkem	1,1%	,7%	2,0%	3,7%
	Nelahozeves	počet	1	4	10	15
		% v Lokalita	6,7%	26,7%	66,7%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	4,5%	3,2%	3,2%	3,3%
		% z celkem	,2%	,9%	2,2%	3,3%
celkem		počet	22	126	311	459
		% v Lokalita	4,8%	27,5%	67,8%	100,0%
		% v změna územní plán fáze schválení, znalost kdo jsou účastníci	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	4,8%	27,5%	67,8%	100,0%

Lokalita * územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá Crosstabulation

			územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	4	11	50	65
		% v Lokalita	6,2%	16,9%	76,9%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	19,0%	10,3%	15,2%	14,2%
		% z celkem	,9%	2,4%	10,9%	14,2%
	Vavřinec	počet	1	17	29	47
		% v Lokalita	2,1%	36,2%	61,7%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	4,8%	15,9%	8,8%	10,3%
		% z celkem	,2%	3,7%	6,3%	10,3%
	Vlastějovice	počet	4	14	32	50
		% v Lokalita	8,0%	28,0%	64,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	19,0%	13,1%	9,7%	10,9%
		% z celkem	,9%	3,1%	7,0%	10,9%
	Dolní Pohleď	počet	0	2	12	14
		% v Lokalita	,0%	14,3%	85,7%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	,0%	1,9%	3,6%	3,1%
		% z celkem	,0%	,4%	2,6%	3,1%
	Rataje	počet	1	16	38	55
		% v Lokalita	1,8%	29,1%	69,1%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	4,8%	15,0%	11,6%	12,0%
		% z celkem	,2%	3,5%	8,3%	12,0%
	HorkaII	počet	0	8	28	36
		% v Lokalita	,0%	22,2%	77,8%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	,0%	7,5%	8,5%	7,9%
		% z celkem	,0%	1,8%	6,1%	7,9%
	Soběšín	počet	1	4	11	16
		% v Lokalita	6,3%	25,0%	68,8%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	4,8%	3,7%	3,3%	3,5%
		% z celkem	,2%	,9%	2,4%	3,5%
	Slavošov	počet	0	5	9	14
		% v Lokalita	,0%	35,7%	64,3%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	,0%	4,7%	2,7%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,1%	2,0%	3,1%
	Podveky	počet	2	10	12	24
		% v Lokalita	8,3%	41,7%	50,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	9,5%	9,3%	3,6%	5,3%
		% z celkem	,4%	2,2%	2,6%	5,3%
	Pertoltice	počet	0	6	18	24
		% v Lokalita	,0%	25,0%	75,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	,0%	5,6%	5,5%	5,3%
		% z celkem	,0%	1,3%	3,9%	5,3%
	Červené Janovice	počet	2	5	71	78
		% v Lokalita	2,6%	6,4%	91,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	9,5%	4,7%	21,6%	17,1%
		% z celkem	,4%	1,1%	15,5%	17,1%
	Dřínov	počet	4	7	8	19
		% v Lokalita	21,1%	36,8%	42,1%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	19,0%	6,5%	2,4%	4,2%
		% z celkem	,9%	1,5%	1,8%	4,2%
	Nelahozeves	počet	2	2	11	15
		% v Lokalita	13,3%	13,3%	73,3%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	9,5%	1,9%	3,3%	3,3%
		% z celkem	,4%	,4%	2,4%	3,3%
celkem		počet	21	107	329	457
		% v Lokalita	4,6%	23,4%	72,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	4,6%	23,4%	72,0%	100,0%

Lokalita * územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci Crosstabulation

			územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	4	12	49	65
		% v Lokalita	6,2%	18,5%	75,4%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	19,0%	10,3%	15,4%	14,3%
		% z celkem	,9%	2,6%	10,8%	14,3%
	Vavřinec	počet	1	19	27	47
		% v Lokalita	2,1%	40,4%	57,4%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	4,8%	16,4%	8,5%	10,3%
		% z celkem	,2%	4,2%	5,9%	10,3%
	Vlastějovice	počet	4	14	32	50
		% v Lokalita	8,0%	28,0%	64,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	19,0%	12,1%	10,1%	11,0%
		% z celkem	,9%	3,1%	7,0%	11,0%
	Dolní Pohleď	počet	0	3	11	14
		% v Lokalita	,0%	21,4%	78,6%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	,0%	2,6%	3,5%	3,1%
		% z celkem	,0%	,7%	2,4%	3,1%
	Rataje	počet	1	19	35	55
		% v Lokalita	1,8%	34,5%	63,6%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	4,8%	16,4%	11,0%	12,1%
		% z celkem	,2%	4,2%	7,7%	12,1%
	HorkaII	počet	0	7	29	36
		% v Lokalita	,0%	19,4%	80,6%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	,0%	6,0%	9,1%	7,9%
		% z celkem	,0%	1,5%	6,4%	7,9%
	Soběšín	počet	1	5	10	16
		% v Lokalita	6,3%	31,3%	62,5%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	4,8%	4,3%	3,1%	3,5%
		% z celkem	,2%	1,1%	2,2%	3,5%
	Slavošov	počet	0	8	6	14
		% v Lokalita	,0%	57,1%	42,9%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	,0%	6,9%	1,9%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,8%	1,3%	3,1%
	Podveky	počet	2	11	11	24
		% v Lokalita	8,3%	45,8%	45,8%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	9,5%	9,5%	3,5%	5,3%
		% z celkem	,4%	2,4%	2,4%	5,3%
	Pertoltice	počet	0	6	18	24
		% v Lokalita	,0%	25,0%	75,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	,0%	5,2%	5,7%	5,3%
		% z celkem	,0%	1,3%	4,0%	5,3%
	Červené Janovice	počet	2	5	71	78
		% v Lokalita	2,6%	6,4%	91,0%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	9,5%	4,3%	22,3%	17,1%
		% z celkem	,4%	1,1%	15,6%	17,1%
	Dřínov	počet	3	6	8	17
		% v Lokalita	17,6%	35,3%	47,1%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	14,3%	5,2%	2,5%	3,7%
		% z celkem	,7%	1,3%	1,8%	3,7%
	Nelahozeves	počet	3	1	11	15
		% v Lokalita	20,0%	6,7%	73,3%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	14,3%	,9%	3,5%	3,3%
		% z celkem	,7%	,2%	2,4%	3,3%
celkem		počet	21	116	318	455
		% v Lokalita	4,6%	25,5%	69,9%	100,0%
		% v územní rozhodnutí fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	4,6%	25,5%	69,9%	100,0%

Lokalita * staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá Crosstabulation

			staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	5	35	24	64
		% v Lokalita	7,8%	54,7%	37,5%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	9,6%	16,8%	12,1%	14,0%
		% z celkem	1,1%	7,6%	5,2%	14,0%
	Vavřinec	počet	5	26	16	47
		% v Lokalita	10,6%	55,3%	34,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	9,6%	12,5%	8,1%	10,3%
		% z celkem	1,1%	5,7%	3,5%	10,3%
	Vlastějovice	počet	9	30	13	52
		% v Lokalita	17,3%	57,7%	25,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	17,3%	14,4%	6,6%	11,4%
		% z celkem	2,0%	6,6%	2,8%	11,4%
	Dolní Pohleď	počet	0	7	7	14
		% v Lokalita	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	,0%	3,4%	3,5%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,5%	1,5%	3,1%
	Rataje	počet	6	27	22	55
		% v Lokalita	10,9%	49,1%	40,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	11,5%	13,0%	11,1%	12,0%
		% z celkem	1,3%	5,9%	4,8%	12,0%
	HorkaII	počet	1	12	23	36
		% v Lokalita	2,8%	33,3%	63,9%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	1,9%	5,8%	11,6%	7,9%
		% z celkem	,2%	2,6%	5,0%	7,9%
	Soběšín	počet	3	5	8	16
		% v Lokalita	18,8%	31,3%	50,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	5,8%	2,4%	4,0%	3,5%
		% z celkem	,7%	1,1%	1,7%	3,5%
	Slavošov	počet	1	7	6	14
		% v Lokalita	7,1%	50,0%	42,9%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	1,9%	3,4%	3,0%	3,1%
		% z celkem	,2%	1,5%	1,3%	3,1%
	Podveky	počet	2	17	5	24
		% v Lokalita	8,3%	70,8%	20,8%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	3,8%	8,2%	2,5%	5,2%
		% z celkem	,4%	3,7%	1,1%	5,2%
	Pertoltice	počet	6	6	12	24
		% v Lokalita	25,0%	25,0%	50,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	11,5%	2,9%	6,1%	5,2%
		% z celkem	1,3%	1,3%	2,6%	5,2%
	Červené Janovice	počet	4	20	54	78
		% v Lokalita	5,1%	25,6%	69,2%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	7,7%	9,6%	27,3%	17,0%
		% z celkem	,9%	4,4%	11,8%	17,0%
	Dřínov	počet	7	6	6	19
		% v Lokalita	36,8%	31,6%	31,6%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	13,5%	2,9%	3,0%	4,1%
		% z celkem	1,5%	1,3%	1,3%	4,1%
	Nelahozeves	počet	3	10	2	15
		% v Lokalita	20,0%	66,7%	13,3%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	5,8%	4,8%	1,0%	3,3%
		% z celkem	,7%	2,2%	,4%	3,3%
celkem		počet	52	208	198	458
		% v Lokalita	11,4%	45,4%	43,2%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost z čeho se skládá	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	11,4%	45,4%	43,2%	100,0%

Lokalita * staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci Crosstabulation

			staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci			
			úplná znal.	50%	nevím	celkem
Lokalita	Rašovice	počet	4	40	20	64
		% v Lokalita	6,3%	62,5%	31,3%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	7,0%	19,1%	10,6%	14,1%
		% z celkem	,9%	8,8%	4,4%	14,1%
	Vavřinec	počet	5	28	14	47
		% v Lokalita	10,6%	59,6%	29,8%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	8,8%	13,4%	7,4%	10,3%
		% z celkem	1,1%	6,2%	3,1%	10,3%
	Vlastějovice	počet	9	31	11	51
		% v Lokalita	17,6%	60,8%	21,6%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	15,8%	14,8%	5,8%	11,2%
		% z celkem	2,0%	6,8%	2,4%	11,2%
	Dolní Pohleď	počet	0	7	7	14
		% v Lokalita	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	,0%	3,3%	3,7%	3,1%
		% z celkem	,0%	1,5%	1,5%	3,1%
	Rataje	počet	8	23	24	55
		% v Lokalita	14,5%	41,8%	43,6%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	14,0%	11,0%	12,7%	12,1%
		% z celkem	1,8%	5,1%	5,3%	12,1%
	HorkaII	počet	3	10	23	36
		% v Lokalita	8,3%	27,8%	63,9%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	5,3%	4,8%	12,2%	7,9%
		% z celkem	,7%	2,2%	5,1%	7,9%
	Soběšín	počet	4	4	8	16
		% v Lokalita	25,0%	25,0%	50,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	7,0%	1,9%	4,2%	3,5%
		% z celkem	,9%	,9%	1,8%	3,5%
	Slavošov	počet	1	10	3	14
		% v Lokalita	7,1%	71,4%	21,4%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	1,8%	4,8%	1,6%	3,1%
		% z celkem	,2%	2,2%	,7%	3,1%
	Podveky	počet	3	15	6	24
		% v Lokalita	12,5%	62,5%	25,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	5,3%	7,2%	3,2%	5,3%
		% z celkem	,7%	3,3%	1,3%	5,3%
	Pertoltice	počet	6	6	12	24
		% v Lokalita	25,0%	25,0%	50,0%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	10,5%	2,9%	6,3%	5,3%
		% z celkem	1,3%	1,3%	2,6%	5,3%
	Červené Janovice	počet	4	20	54	78
		% v Lokalita	5,1%	25,6%	69,2%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	7,0%	9,6%	28,6%	17,1%
		% z celkem	,9%	4,4%	11,9%	17,1%
	Dřínov	počet	7	6	5	18
		% v Lokalita	38,9%	33,3%	27,8%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	12,3%	2,9%	2,6%	4,0%
		% z celkem	1,5%	1,3%	1,1%	4,0%
	Nelahozeves	počet	3	9	2	14
		% v Lokalita	21,4%	64,3%	14,3%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	5,3%	4,3%	1,1%	3,1%
		% z celkem	,7%	2,0%	,4%	3,1%
celkem		počet	57	209	189	455
		% v Lokalita	12,5%	45,9%	41,5%	100,0%
		% v staveb. povolení fáze vydání rozhodnutí, znalost kdo jsou účastníci	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	12,5%	45,9%	41,5%	100,0%

```
CROSSTABS
 /TABLES=Účastník BY účast na územní plán účast na změna územní plán účast na územní rozhodnutí účast na staveb. povolení účast na aktuálně územní plán
účast na aktuálně změna územní plán účast na aktuálně územní rozhodnutí účast na aktuálně staveb. povolení
 /FORMAT=AVALUE TABLES
 /CELLS=COUNT ROW COLUMN TOTAL
 /COUNT ROUND CELL.
```

Crosstabs

Notes

Output Created		15-II-2012 14:52:35
Comments		
Input	Data	C:\Documents and Settings\user\Plocha\Činnost 2009\09 IGAC LK+VM+IM ANO\12 CIGA staveb. povoleníSS_12-02-08_V2.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	463
chybějící Value Handling	Definition of chybějící	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	statistika for each table are based on all the cases with valid data in the specified range(s) for all variables in each table.
Syntax		CROSSTABS /TABLES=Účastník BY účast na územní plán účast na změna územní plán účast na územní rozhodnutí účast na staveb. povolení účast na aktuálně územní plán účast na aktuálně změna územní plán účast na aktuálně územní rozhodnutí účast na aktuálně staveb. povolení /FORMAT=AVALUE TABLES /CELLS=COUNT ROW COLUMN TOTAL /COUNT ROUND CELL.
Resources	Processor Time	00 00:00:00,016
	Elapsed Time	00 00:00:00,016
	Dimensions Requested	2
	Cells Available	174762

[DataSet1] C:\Documents and Settings\user\Plocha\Činnost 2009\09_IGAC_LK+VM+IM_ANO\12_CIGA staveb. povoleníSS_12-02-08_V2.sav

Case Processing Summary

	Cases					
	platné		chybějící		celkem	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Účastník * účast na územní plán	455	98,3%	8	1,7%	463	100,0%
Účastník * účast na změna územní plán	452	97,6%	11	2,4%	463	100,0%
Účastník * účast na územní rozhodnutí	452	97,6%	11	2,4%	463	100,0%
Účastník * účast na staveb. povolení	457	98,7%	6	1,3%	463	100,0%
Účastník * účast na aktuálně územní plán	454	98,1%	9	1,9%	463	100,0%
Účastník * účast na aktuálně změna územní plán	454	98,1%	9	1,9%	463	100,0%
Účastník * účast na aktuálně územní rozhodnutí	454	98,1%	9	1,9%	463	100,0%
Účastník * účast na aktuálně staveb. povolení	457	98,7%	6	1,3%	463	100,0%

Účastník * účast na územní plán Crosstabulation

			účast na územní plán		
			před více než 5 lety	v minulých 5 letech	aktuálně
Účastník	občan	počet	22	16	12
		% v Účastník	5,3%	3,9%	2,9%
		% v účast na územní plán	71,0%	66,7%	63,2%
		% z celkem	4,8%	3,5%	2,6%
	zastupitel	počet	6	4	5
		% v Účastník	23,1%	15,4%	19,2%
		% v účast na územní plán	19,4%	16,7%	26,3%
		% z celkem	1,3%	,9%	1,1%
	starosta	počet	3	3	2
		% v Účastník	33,3%	33,3%	22,2%
		% v účast na územní plán	9,7%	12,5%	10,5%
		% z celkem	,7%	,7%	,4%
	úředníkOÚ	počet	0	1	0
		% v Účastník	,0%	12,5%	,0%
		% v účast na územní plán	,0%	4,2%	,0%
		% z celkem	,0%	,2%	,0%
celkem		počet	31	24	19
		% v Účastník	6,8%	5,3%	4,2%
		% v účast na územní plán	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	6,8%	5,3%	4,2%

Účastník * účast na územní plán Crosstabulation

			účast na územní plán			
			v příštích 5 letech	za více než 5 let	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	5	8	349	412
		% v Účastník	1,2%	1,9%	84,7%	100,0%
		% v účast na územní plán	45,5%	100,0%	96,4%	90,5%
		% z celkem	1,1%	1,8%	76,7%	90,5%
	zastupitel	počet	4	0	7	26
		% v Účastník	15,4%	,0%	26,9%	100,0%
		% v účast na územní plán	36,4%	,0%	1,9%	5,7%
		% z celkem	,9%	,0%	1,5%	5,7%
	starosta	počet	1	0	0	9
		% v Účastník	11,1%	,0%	,0%	100,0%
		% v účast na územní plán	9,1%	,0%	,0%	2,0%
		% z celkem	,2%	,0%	,0%	2,0%
	úředníkOÚ	počet	1	0	6	8
		% v Účastník	12,5%	,0%	75,0%	100,0%
		% v účast na územní plán	9,1%	,0%	1,7%	1,8%
		% z celkem	,2%	,0%	1,3%	1,8%
celkem		počet	11	8	362	455
		% v Účastník	2,4%	1,8%	79,6%	100,0%
		% v účast na územní plán	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	2,4%	1,8%	79,6%	100,0%

Účastník * účast na změna územní plán Crosstabulation

			účast na změna územní plán		
			před více než 5 lety	v minulých 5 letech	aktuálně
Účastník	občan	počet	27	11	11
		% v Účastník	6,6%	2,7%	2,7%
		% v účast na změna územní plán	93,1%	78,6%	36,7%
		% z celkem	6,0%	2,4%	2,4%
	zastupitel	počet	2	1	10
		% v Účastník	8,0%	4,0%	40,0%
		% v účast na změna územní plán	6,9%	7,1%	33,3%
		% z celkem	,4%	,2%	2,2%
	starosta	počet	0	2	7
		% v Účastník	,0%	22,2%	77,8%
		% v účast na změna územní plán	,0%	14,3%	23,3%
		% z celkem	,0%	,4%	1,5%
	úředníkOÚ	počet	0	0	2
		% v Účastník	,0%	,0%	25,0%
		% v účast na změna územní plán	,0%	,0%	6,7%
		% z celkem	,0%	,0%	,4%
celkem		počet	29	14	30
		% v Účastník	6,4%	3,1%	6,6%
		% v účast na změna územní plán	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	6,4%	3,1%	6,6%

Účastník * účast na změna územní plán Crosstabulation

			účast na změna územní plán			
			v příštích 5 letech	za více než 5 let	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	5	7	349	410
		% v Účastník	1,2%	1,7%	85,1%	100,0%
		% v účast na změna územní plán	50,0%	100,0%	96,4%	90,7%
		% z celkem	1,1%	1,5%	77,2%	90,7%
	zastupitel	počet	4	0	8	25
		% v Účastník	16,0%	,0%	32,0%	100,0%
		% v účast na změna územní plán	40,0%	,0%	2,2%	5,5%
		% z celkem	,9%	,0%	1,8%	5,5%
	starosta	počet	0	0	0	9
		% v Účastník	,0%	,0%	,0%	100,0%
		% v účast na změna územní plán	,0%	,0%	,0%	2,0%
		% z celkem	,0%	,0%	,0%	2,0%
	úřednikOÚ	počet	1	0	5	8
		% v Účastník	12,5%	,0%	62,5%	100,0%
		% v účast na změna územní plán	10,0%	,0%	1,4%	1,8%
		% z celkem	,2%	,0%	1,1%	1,8%
celkem		počet	10	7	362	452
		% v Účastník	2,2%	1,5%	80,1%	100,0%
		% v účast na změna územní plán	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	2,2%	1,5%	80,1%	100,0%

Účastník * účast na územní rozhodnutí Crosstabulation

			účast na územní rozhodnutí		
			před více než 5 lety	v minulých 5 letech	aktuálně
Účastník	občan	počet	30	13	12
		% v Účastník	7,3%	3,2%	2,9%
		% v účast na územní rozhodnutí	90,9%	72,2%	40,0%
		% z celkem	6,6%	2,9%	2,7%
	zastupitel	počet	2	4	10
		% v Účastník	7,7%	15,4%	38,5%
		% v účast na územní rozhodnutí	6,1%	22,2%	33,3%
		% z celkem	,4%	,9%	2,2%
	starosta	počet	1	0	6
		% v Účastník	11,1%	,0%	66,7%
		% v účast na územní rozhodnutí	3,0%	,0%	20,0%
		% z celkem	,2%	,0%	1,3%
	úřednikOÚ	počet	0	1	2
		% v Účastník	,0%	12,5%	25,0%
		% v účast na územní rozhodnutí	,0%	5,6%	6,7%
		% z celkem	,0%	,2%	,4%
celkem		počet	33	18	30
		% v Účastník	7,3%	4,0%	6,6%
		% v účast na územní rozhodnutí	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	7,3%	4,0%	6,6%

Účastník * účast na územní rozhodnutí Crosstabulation

			účast na územní rozhodnutí			
			v příštích 5 letech	za více než 5 let	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	5	6	343	409
		% v Účastník	1,2%	1,5%	83,9%	100,0%
		% v účast na územní rozhodnutí	62,5%	100,0%	96,1%	90,5%
		% z celkem	1,1%	1,3%	75,9%	90,5%
	zastupitel	počet	2	0	8	26
		% v Účastník	7,7%	,0%	30,8%	100,0%
		% v účast na územní rozhodnutí	25,0%	,0%	2,2%	5,8%
		% z celkem	,4%	,0%	1,8%	5,8%
	starosta	počet	1	0	1	9
		% v Účastník	11,1%	,0%	11,1%	100,0%
		% v účast na územní rozhodnutí	12,5%	,0%	,3%	2,0%
		% z celkem	,2%	,0%	,2%	2,0%
	úředníkOÚ	počet	0	0	5	8
		% v Účastník	,0%	,0%	62,5%	100,0%
		% v účast na územní rozhodnutí	,0%	,0%	1,4%	1,8%
		% z celkem	,0%	,0%	1,1%	1,8%
celkem		počet	8	6	357	452
		% v Účastník	1,8%	1,3%	79,0%	100,0%
		% v účast na územní rozhodnutí	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	1,8%	1,3%	79,0%	100,0%

Účastník * účast na staveb. povolení Crosstabulation

			účast na staveb. povolení		
			před více než 5 lety	v minulých 5 letech	aktuálně
Účastník	občan	počet	102	47	38
		% v Účastník	24,7%	11,4%	9,2%
		% v účast na staveb. povolení	95,3%	88,7%	67,9%
		% z celkem	22,3%	10,3%	8,3%
	zastupitel	počet	3	5	9
		% v Účastník	11,1%	18,5%	33,3%
		% v účast na staveb. povolení	2,8%	9,4%	16,1%
		% z celkem	,7%	1,1%	2,0%
	starosta	počet	1	0	7
		% v Účastník	11,1%	,0%	77,8%
		% v účast na staveb. povolení	,9%	,0%	12,5%
		% z celkem	,2%	,0%	1,5%
	úředníkOÚ	počet	1	1	2
		% v Účastník	12,5%	12,5%	25,0%
		% v účast na staveb. povolení	,9%	1,9%	3,6%
		% z celkem	,2%	,2%	,4%
celkem		počet	107	53	56
		% v Účastník	23,4%	11,6%	12,3%
		% v účast na staveb. povolení	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	23,4%	11,6%	12,3%

Účastník * účast na staveb. povolení Crosstabulation

			účast na staveb. povolení			
			v příštích 5 letech	za více než 5 let	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	22	18	186	413
		% v Účastník	5,3%	4,4%	45,0%	100,0%
		% v účast na staveb. povolení	88,0%	100,0%	93,9%	90,4%
		% z celkem	4,8%	3,9%	40,7%	90,4%
	zastupitel	počet	2	0	8	27
		% v Účastník	7,4%	,0%	29,6%	100,0%
		% v účast na staveb. povolení	8,0%	,0%	4,0%	5,9%
		% z celkem	,4%	,0%	1,8%	5,9%
	starosta	počet	1	0	0	9
		% v Účastník	11,1%	,0%	,0%	100,0%
		% v účast na staveb. povolení	4,0%	,0%	,0%	2,0%
		% z celkem	,2%	,0%	,0%	2,0%
	úřednikOÚ	počet	0	0	4	8
		% v Účastník	,0%	,0%	50,0%	100,0%
		% v účast na staveb. povolení	,0%	,0%	2,0%	1,8%
		% z celkem	,0%	,0%	,9%	1,8%
celkem		počet	25	18	198	457
		% v Účastník	5,5%	3,9%	43,3%	100,0%
		% v účast na staveb. povolení	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	5,5%	3,9%	43,3%	100,0%

Účastník * účast na aktuálně územní plán Crosstabulation

			účast na aktuálně územní plán			
			denně	1x týdně	1x měsíčně	1x ročně
Účastník	občan	počet	4	1	3	5
		% v Účastník	1,0%	,2%	,7%	1,2%
		% v účast na aktuálně územní plán	100,0%	50,0%	75,0%	50,0%
		% z celkem	,9%	,2%	,7%	1,1%
	zastupitel	počet	0	0	0	4
		% v Účastník	,0%	,0%	,0%	15,4%
		% v účast na aktuálně územní plán	,0%	,0%	,0%	40,0%
		% z celkem	,0%	,0%	,0%	,9%
	starosta	počet	0	1	1	0
		% v Účastník	,0%	11,1%	11,1%	,0%
		% v účast na aktuálně územní plán	,0%	50,0%	25,0%	,0%
		% z celkem	,0%	,2%	,2%	,0%
	úřednikOÚ	počet	0	0	0	1
		% v Účastník	,0%	,0%	,0%	12,5%
		% v účast na aktuálně územní plán	,0%	,0%	,0%	10,0%
		% z celkem	,0%	,0%	,0%	,2%
celkem		počet	4	2	4	10
		% v Účastník	,9%	,4%	,9%	2,2%
		% v účast na aktuálně územní plán	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	,9%	,4%	,9%	2,2%

Účastník * účast na aktuálně územní plán Crosstabulation

			účast na aktuálně územní plán		
			méně než 1x ročně	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	24	374	411
		% v Účastník	5,8%	91,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní plán	54,5%	95,9%	90,5%
		% z celkem	5,3%	82,4%	90,5%
	zastupitel	počet	12	10	26
		% v Účastník	46,2%	38,5%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní plán	27,3%	2,6%	5,7%
		% z celkem	2,6%	2,2%	5,7%
	starosta	počet	7	0	9
		% v Účastník	77,8%	,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní plán	15,9%	,0%	2,0%
		% z celkem	1,5%	,0%	2,0%
	úřednikOÚ	počet	1	6	8
		% v Účastník	12,5%	75,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní plán	2,3%	1,5%	1,8%
		% z celkem	,2%	1,3%	1,8%
celkem		počet	44	390	454
		% v Účastník	9,7%	85,9%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní plán	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	9,7%	85,9%	100,0%

Účastník * účast na aktuálně změna územní plán Crosstabulation

			účast na aktuálně změna územní plán			
			denně	1x týdně	1x měsíčně	1x ročně
Účastník	občan	počet	4	1	3	4
		% v Účastník	1,0%	,2%	,7%	1,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	100,0%	50,0%	100,0%	44,4%
		% z celkem	,9%	,2%	,7%	,9%
	zastupitel	počet	0	0	0	4
		% v Účastník	,0%	,0%	,0%	15,4%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	,0%	,0%	,0%	44,4%
		% z celkem	,0%	,0%	,0%	,9%
	starosta	počet	0	1	0	0
		% v Účastník	,0%	11,1%	,0%	,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	,0%	50,0%	,0%	,0%
		% z celkem	,0%	,2%	,0%	,0%
	úřednikOÚ	počet	0	0	0	1
		% v Účastník	,0%	,0%	,0%	12,5%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	,0%	,0%	,0%	11,1%
		% z celkem	,0%	,0%	,0%	,2%
celkem		počet	4	2	3	9
		% v Účastník	,9%	,4%	,7%	2,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	,9%	,4%	,7%	2,0%

Účastník * účast na aktuálně změna územní plán Crosstabulation

			účast na aktuálně změna územní plán		
			méně než 1x ročně	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	21	378	411
		% v Účastník	5,1%	92,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	48,8%	96,2%	90,5%
		% z celkem	4,6%	83,3%	90,5%
	zastupitel	počet	13	9	26
		% v Účastník	50,0%	34,6%	100,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	30,2%	2,3%	5,7%
		% z celkem	2,9%	2,0%	5,7%
	starosta	počet	8	0	9
		% v Účastník	88,9%	,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	18,6%	,0%	2,0%
		% z celkem	1,8%	,0%	2,0%
	úřednikOÚ	počet	1	6	8
		% v Účastník	12,5%	75,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	2,3%	1,5%	1,8%
		% z celkem	,2%	1,3%	1,8%
celkem		počet	43	393	454
		% v Účastník	9,5%	86,6%	100,0%
		% v účast na aktuálně změna územní plán	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	9,5%	86,6%	100,0%

Účastník * účast na aktuálně územní rozhodnutí Crosstabulation

			účast na aktuálně územní rozhodnutí			
			denně	1x týdně	1x měsíčně	1x ročně
Účastník	občan	počet	4	1	3	6
		% v Účastník	1,0%	,2%	,7%	1,5%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	100,0%	50,0%	27,3%	37,5%
		% z celkem	,9%	,2%	,7%	1,3%
	zastupitel	počet	0	0	2	9
		% v Účastník	,0%	,0%	7,7%	34,6%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	,0%	,0%	18,2%	56,3%
		% z celkem	,0%	,0%	,4%	2,0%
	starosta	počet	0	1	5	1
		% v Účastník	,0%	11,1%	55,6%	11,1%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	,0%	50,0%	45,5%	6,3%
		% z celkem	,0%	,2%	1,1%	,2%
	úředníkOÚ	počet	0	0	1	0
		% v Účastník	,0%	,0%	12,5%	,0%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	,0%	,0%	9,1%	,0%
		% z celkem	,0%	,0%	,2%	,0%
celkem		počet	4	2	11	16
		% v Účastník	,9%	,4%	2,4%	3,5%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	,9%	,4%	2,4%	3,5%

Účastník * účast na aktuálně územní rozhodnutí Crosstabulation

			účast na aktuálně územní rozhodnutí		
			méně než 1x ročně	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	31	366	411
		% v Účastník	7,5%	89,1%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	79,5%	95,8%	90,5%
		% z celkem	6,8%	80,6%	90,5%
	zastupitel	počet	4	11	26
		% v Účastník	15,4%	42,3%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	10,3%	2,9%	5,7%
		% z celkem	,9%	2,4%	5,7%
	starosta	počet	2	0	9
		% v Účastník	22,2%	,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	5,1%	,0%	2,0%
		% z celkem	,4%	,0%	2,0%
	úředníkOÚ	počet	2	5	8
		% v Účastník	25,0%	62,5%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	5,1%	1,3%	1,8%
		% z celkem	,4%	1,1%	1,8%
celkem		počet	39	382	454
		% v Účastník	8,6%	84,1%	100,0%
		% v účast na aktuálně územní rozhodnutí	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	8,6%	84,1%	100,0%

Účastník * účast na aktuálně staveb. povolení Crosstabulation

			účast na aktuálně staveb. povolení			
			denně	1x týdně	1x měsíčně	1x ročně
Účastník	občan	počet	8	6	6	9
		% v Účastník	1,9%	1,5%	1,5%	2,2%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	80,0%	85,7%	37,5%	52,9%
		% z celkem	1,8%	1,3%	1,3%	2,0%
	zastupitel	počet	1	0	3	7
		% v Účastník	3,7%	,0%	11,1%	25,9%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	10,0%	,0%	18,8%	41,2%
		% z celkem	,2%	,0%	,7%	1,5%
	starosta	počet	0	1	6	1
		% v Účastník	,0%	11,1%	66,7%	11,1%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	,0%	14,3%	37,5%	5,9%
		% z celkem	,0%	,2%	1,3%	,2%
	úřednikOÚ	počet	1	0	1	0
		% v Účastník	12,5%	,0%	12,5%	,0%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	10,0%	,0%	6,3%	,0%
		% z celkem	,2%	,0%	,2%	,0%
celkem		počet	10	7	16	17
		% v Účastník	2,2%	1,5%	3,5%	3,7%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	2,2%	1,5%	3,5%	3,7%

Účastník * účast na aktuálně staveb. povolení Crosstabulation

			účast na aktuálně staveb. povolení		
			méně než 1x ročně	nikdy	celkem
Účastník	občan	počet	114	270	413
		% v Účastník	27,6%	65,4%	100,0%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	90,5%	96,1%	90,4%
		% z celkem	24,9%	59,1%	90,4%
	zastupitel	počet	8	8	27
		% v Účastník	29,6%	29,6%	100,0%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	6,3%	2,8%	5,9%
		% z celkem	1,8%	1,8%	5,9%
	starosta	počet	1	0	9
		% v Účastník	11,1%	,0%	100,0%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	,8%	,0%	2,0%
		% z celkem	,2%	,0%	2,0%
	úřednikOÚ	počet	3	3	8
		% v Účastník	37,5%	37,5%	100,0%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	2,4%	1,1%	1,8%
		% z celkem	,7%	,7%	1,8%
celkem		počet	126	281	457
		% v Účastník	27,6%	61,5%	100,0%
		% v účast na aktuálně staveb. povolení	100,0%	100,0%	100,0%
		% z celkem	27,6%	61,5%	100,0%